

**T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**MUĞLA İLİ İLKÖĞRETİM OKULLARININ 1, 2, 3, 4, 5. SINIF TÜRKÇE DERS
KİTAPLARINDA YER ALAN KELİME VE KELİME GRUPLARININ DAVRANIŞ
DEĞİŞİKLİĞİ OLUŞTURULMASINA YÖNELİK KATKILARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
NİLÜFER YILDIZ**

**Tez Danışmanı
DOÇ. DR. M. VOLKAN COŞKUN**

**HAZİRAN, 2008
MUĞLA**

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MUĞLA İLİ İLKÖĞRETİM OKULLARININ 1, 2, 3, 4, 5. SINIF TÜRKÇE
DERS KİTAPLARINDA YER ALAN KELİME VE KELİME GRUPLARININ
DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ OLUŞTURULMASINA YÖNELİK KATKILARI

Hazırlayan
NİLÜFER YILDIZ

Sosyal Bilimler Enstitüsünce
"Yüksek Lisans"

Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:

Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 20/06/2008

Tez Danışmanı: Doç. Dr. M. Volkan Coşkun

Jüri Üyesi: Prof. Dr. H. Ömer KARPUZ

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Nilgün AĞIK ÖNEK

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Aslan EREN

HAZİRAN, 2008

MUĞLA

ÖNSÖZ

Eğitim; bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk,1975:22). Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişme olması beklenmektedir.

Türkçe eğitiminin ana amaçlardan biri, dilin yapılarını kavratmak, öğrencilerde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek, diğeri de duygu ve düşünce dünyalarını olgunlaştırarak, öğrenciler de olumlu davranış değişikliği oluşturmaktır. (Coşkun, Çetin, 2007a:140)

Eğitim kurumlarımızda, Türkçe ders kitaplarındaki metinler hazırlanırken öğretmen tarafından öğrenciye kazandırılması düşünülen davranış değişikliği oluşturacak kelime ve kelime grupları önceden tespit edilmelidir. Ders kitaplarındaki metinler, hem metinler arası hem de sınıflar arası somuttan soyuta, yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene dayalı bir ilişki göz önüne alınarak ve çocuğun yaş seviyesine uygun kelime hazinesi tespit edilerek hazırlanmalıdır. Okullarımızda eğitim-öğretim hayatı boyunca daha çok öğretim boyutu ile ilgilenildiği, öğretmenlerin Türkçe dersindeki metinleri işlerken eğitim yönünü ikinci plana attığı gözlemlenmektedir. Bu sebeple çalışmamızda yetişen neslin olumlu davranışlar kazanmalarında metinlerdeki kelimelerin etkili olabileceğine dikkat çekilmek istenmiştir.

Bu amaç doğrultusunda ilköğretim birinci kademe Türkçe dersinde öğrencide davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelimeler Türkçe sözlükte taranmıştır. Taranan kelimeler 1, 2, 3, 4, 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde aranmış olup, elde edilen veriler birbirleriyle karşılaştırılmıştır.

Araştırmamızın, gelecekte yapılacak benzer çalışmalara yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Muhtemel hatalarımız ve eksikliklerimizle ilgili her türlü eleştiri ve öneriler, daha nitelikli çalışmalar yapmamızı teşvik edecektir.

Tez konusunun belirlenmesinde ve araştırmamın her safhasında, yardımını ve desteğini esirgemeyen, öğrencisi olma şansını bana veren tez danışmanım Doç. Dr. Volkan Coşkun'a teőekkürü bir borç bilirim.

Çalıőmam boyunca maddi ve manevi desteğini benden esirgemeyen aileme sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Nilüfer YILDIZ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar LİSTESİ	VI
GRAFİKLER LİSTESİ	VII

BÖLÜM I**GİRİŞ**

1.Giriş.....	1
1.1.Problem Durumu.....	2
1.2.Problem Cümlesi.....	3
1.3.Alt Problemler.....	3
1.4.Araştırmanın Amacı.....	3
1.5.Araştırmanın Önemi.....	4
1.6.Varsayımlar.....	4
1.7.Sınırlılıklar.....	5
1.8.Tanımlar.....	5
1.9.Kısaltmalar.....	6

BÖLÜM II**KURUMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR**

2.1.Kuramsal Çerçeve.....	7
2.1.1.Anadilin Önemi.....	7
2.1.2.Kelime Öğretiminin Ve Kelime Hazinesinin Önemi.....	8
2.1.3.Okumanın Önemi.....	11
2.1.4.Türkçe Eğitiminin Önemi ve Amaçları.....	14
2.1.4.1.Eğitimde Davranış Değişikliğinin Önemi.....	14
2.1.4.2.Türk Milli Eğitiminin Amaçları.....	15
2.1.4.3.Türkçe Eğitiminin Amaçları.....	16
2.1.4.4.Türkçe Eğitiminin İlkeleri.....	17
2.1.5.Türkçe Ders Kitaplarına Seçilen Okuma Metinlerinin Önemi.....	19
2.1.5.1.Ders Kitapları Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Öğretim İlkeleri.....	19
2.1.5.2.Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Seçimi.....	27
2.1.6.Türkçe Ders Kitaplarına Seçilen Metinlerin Öğrencide Davranış Değişikliği Oluşturmasına Yönelik Katkıları.....	31
2.2.İlgili araştırmalar.....	33

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.Yöntem.....	36
3.1.Araştırma Modeli.....	36
3.2.Evren.....	36
3.3.Örnekleme.....	36
3.4.Verilerin Toplanması.....	37
3.5.Verilerin Analizi.....	37

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.Bulgular ve Yorum.....	38
4.1.Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	38
4.2.İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	51
4.3.Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	57
4.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	64

BÖLÜM V

5.1.SONUÇLAR.....	70
5.1.1.Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	70
5.1.2.İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	71
5.1.3.Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	72

5.1.4.Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	72
5.2.ÖNERİLER.....	74
6.DERS KİTAPLARI KAYNAKÇASI.....	77
7.KAYNAKÇA.....	77
8.EKLER.....	82

Ek -1: 1,2,3,4,5.Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Soyut Kelimelerin Sözlükteki Kelimelerle Karşılaştırılması

Ek-2: Türkçe Sözlükte Yer Alan Davranış İçerikli Kelimelerin Olumlu-Olumsuz-Nötr Kelimeler olarak Sınıflandırılması

TABLolar LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
TABLO 1: 1.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki	39
Metinlerdeki Soyut Kelimeler	
TABLO2: 2.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki	
Metinlerdeki Soyut Kelimeler	41
TABLO3: 3.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki	
Metinlerdeki Soyut Kelimeler	43
TABLO4: 4.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki	
Metinlerdeki Soyut Kelimeler	45
TABLO5: 5.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki	
Metinlerdeki Soyut Kelimeler	47

GRAFİKLER LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
GRAFİK 1: 1.Sınıf Metinlerindeki Soyut Kelime Yüzdeleri.....	40
GRAFİK2: 2.sınıf Metinlerindeki Soyut Kelime Yüzdeleri.....	42
GRAFİK3: 3.sınıf Metinlerindeki Soyut Kelime Yüzdeleri.....	44
GRAFİK4:4.Sınıf Metinlerindeki Soyut Kelime Yüzdeleri.....	46
GRAFİK5: 5.Sınıf Metinlerindeki Soyut Kelime Yüzdeleri.....	48
GRAFİK6:1,2,3,4,5.Sınıf Metinlerindeki Soyut Kelime Yüzdeleri.....	49
GRAFİK7:1.Sınıf Metinlerindeki Olumlu-Olumsuz-Nötr Davranışlar İçeren Soyut Kelimelerin Yüzdeleri.....	58
GRAFİK8:2.Sınıf Metinlerindeki Olumlu-Olumsuz-Nötr Davranışlar İçeren Soyut Kelimelerin Yüzdeleri.....	59
GRAFİK9:3.Sınıf Metinlerindeki Olumlu-Olumsuz-Nötr Davranışlar İçeren Soyut Kelimelerin Yüzdeleri.....	60
GRAFİK10:4.Sınıf Metinlerindeki Olumlu-Olumsuz-Nötr Davranışlar İçeren Soyut Kelimelerin Yüzdeleri.....	61

GRAFİK11:5.Sınıf Metinlerindeki Olumlu-Olumsuz-Nötr Davranışlar İçeren Soyut Kelimelerin Yüzdeleri.....	62
GRAFİK12:Sözlükte Yer Alıp Türkçe Metinlerinde Yer Almayan Soyut Kelimelerin Yüzdeleri.....	63
GRAFİK13:1,2,3,4,5.Sınıf Türkçe Metinlerinde Kullanılan Deyimlerin Yüzdesi.....	65
GRAFİK14: 1,2,3,4,5.Sınıf Türkçe Metinlerinde Yer Alan Bileşik Fiil Oranları.....	66

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No

ŞEKİL1.1 : Anadili Öğretimin Etkinlik Alanları	11
--	----

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Kişinin toplum ilişkilerinde başarılı olabilmesi; iyi bir eğitim almasına ve dilini etkili kullanıp kullanmamasına bağlıdır.

Okullarımızda topluma yararlı olması için yetiştirdiğimiz bireylerin sadece öğretim görmesi yeterli değildir. Bireyin aldığı eğitim sayesinde olumlu davranışlar sergilemesi, gelecek nesile de örnek olması önemlidir. İyi bir eğitimin verildiği toplumlarda hırsızlık, adam öldürme, düşüncelere saygısızlık gibi olumsuz toplum huzurunu bozucu davranışların zamanla azaldığı da görülecektir.

Türkçe dersinin amacı da, toplumda faydacı sağlıklı iletişim kurabilen, kendi ve toplum yararına davranışlar sergileyebilen insanlar yetiştirmektir (Coşkun, Açık, 2004:1).

Özellikle Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki iyilik, kötülük, kin, nefret, sevgi, dedikodu, gıybet, hoşgörü, yalancılık, nankörlük, ihtiras gibi toplumdaki davranışları karşılayan soyut kelimeler öğrencinin davranış gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır.

Ders kitaplarındaki metinlerde geçen kelimeler ve kelime grupları, öğrencinin toplum yararına davranışlar kazanmasında oldukça etkilidir.

Bu hususta Türkçe ve sınıf öğretmenlerine düşen, konuların amaçları doğrultusunda, öğrencilere söz konusu olumlu ve olumsuz davranışları karşılayan soyut kavramları tanıtmak, onların, zıtlıklarını karşılaştırarak, kavramlar hakkında konuşabilmelerini sağlamak ve toplum yararına olumlu davranışlar kazanmalarına yardımcı olmaktır.

Tezin bu bölümünde, araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları sunulmuş, ayrıca araştırmada önemli olan bazı kavramlar verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Araştırmamız Türkçe ders kitaplarındaki davranış değişikliği oluşturabilecek kelime ve kelime gruplarının incelenmesini kapsamaktadır.

Türkçe eğitiminin temel amaçlarından biri, insanlara güzel davranışlar kazandırmaktır; başka bir deyişle nerede, nasıl davranacağını bilen, kendi daire alanının farkında olan, başka dairelere rahatsızlık vermeyen, hal ve hareketleriyle başkalarına örnek olacak insanlar yetiştirmektir (Coşkun, Sargın, 2007b:3).

Türkçe öğretiminin amaçlara ulaşmasında en önemli görev öğretmenden sonra ders kitaplarındaki metinlere düşmektedir.

Türkçe ders kitapları ve inceleme konumuz metinlerdeki davranış kazandıran kelimelerin oranı bu durumda önem kazanmaktadır. Bu kitaplardaki metinlerin öğrencilerin davranış gelişimine katkı sağlayıp sağlayamayacağını anlamak metinlerdeki davranış kazandırabilecek kelime oranlarını tespit ederek belli olacaktır.

Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde olumlu davranış değişikliği oluşturabilecek nitelikteki kelimelerin yeterince ve belli bir ilke çerçevesinde yer almaması ve bu kelimelerin öğretmen tarafından derslerini işlerken dikkate alınmaması düşüncesinden hareketle temel problemler şunlardır:

1. Sözlükte yer alan davranış değişikliği oluşturacak soyut kelimeler Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer alıyor mu ?

2. Metinlerde yer alan kelime ve kelime grupları öğrencilerin seviyesine uygun mu?

3. Metinlerde geçen soyut kelimeler öğrenci üzerinde olumlu davranış değişikliği oluşturur mu?

1.2.Problem Cümlesi

Birinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Geçen Olumlu Davranış Değişikliği Oluşturabilecek Soyut Kelimelerin Oranı Ne Durumdadır?

1.3.Alt Problemler

- 1) Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen toplam kelime sayısında ve davranış kazandırıcı soyut kelimelerin oranlarında hem metinler arası ve hem de sınıflar arası seviyeye uygunluk var mı?
- 2) Türkçe sözlükteki davranış kazandırıcı kelimelerin ne kadarı Türkçe ders kitaplarında yer almaktadır ?
- 3) Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen olumlu davranış ifade eden kelimelerle olumsuz davranış ifade eden kelimelerin oranı nedir ?
- 4) Kelime dağarcığı ve davranış gelişimine katkıda bulunan deyim, atasözü, bileşik fiil ve eş anlamlı kelimeler ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde ne oranda yer almaktadır?

1.4. Araştırmanın Amacı:

Araştırmamızın amacı Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 18.07.2005 tarih ve 206 sayılı kurul kararı ile 2005–2006 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiş ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelimelerin ne oranda olduğunu ortaya koymak, her öğretim yılı başında önerilen Türkçe ders kitaplarına bilimsel kriterler getirilebilmek için önerilerde bulunmaktır.

1.5.Araştırmanın Önemi:

Kazandıkları bilgileri kullanarak, duygularını dengeleyebilen, nerede, ne zaman, niçin, nasıl davranacağını belirleyebilen bireyler yetiştirmek öncelikle iyi bir

eğitim almaktan geçer. İy bir eğitimin temelinde de ana dil eğitimi vardır. Çünkü eğitim-öğretimdeki bütün dersler anadille ilişkilidir.

Çocuğun okul ağı boyunca karşılağtığı kelimeler onun duygu ve düşünce dünyası geliştirecek, olumlu davranış kazanmasında büyük rol oynayacaktır. Okul ağında öğrendiği olumlu ya da olumsuz davranış ifade eden kelimeler Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde karşıısına çıkacaktır. Bu metinlerde geçen davranış ifade eden kelimelerin çocuğa kazandırılması; iyi iletişim kuran, okuduğunu anlayan, öğrendiği bilgileri yaşamına uygulayan, insanı seven, empati kurabilen, toplumda nasıl davranabileceğini bilen bireyler yetişmesini sağlayacaktır.

Çocuğun Türkçe eğitiminin ana amaçlarına ulaşması için en önemli öğe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer alan olumlu davranış değişikliği oluşturabilecek kelimelerdir. Bu metinlerde yer alan kelimelerin değerlendirilmesi çok önemlidir. Bu nedenle; Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer alacak kelimeler Türkçe eğitiminin ana amaçlarına ulaşma açısından önemlidir. Bu metinlerdeki kelimeler sayesinde kazandırılacak davranışlar çocuğun yaşamını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecektir.

Araştırmamızda, ilköğretim birinci kademesinde Türkçe ders kitaplarındaki olumlu davranış değişikliği oluşturabilecek kelimeler, sözlükte yer alan davranış ifade eden kelimeler tespit edilerek ve karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmaya konu olan ders kitapları Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nca onaylayıp, 2006–2007 öğretim yılında Muğla İli İlköğretim okullarının birinci kademesinde Türkçe derslerinde okutulmak için tavsiye edilmesi araştırmanın önemini artırmıştır.

1.6.Varsayımlar

Araştırmada Varsayım:

1. Araştırmamızın daha verimli olması için konuyla ilgili çalışmalarda yazılı kaynaklardan elde edilen bilgilerin güvenilir ve geçerli olduğu,

2. Araştırma için seçilen beş ders kitabının belirlenen sınırlıklar içinde evrenin tümünü temsil yeteneğine sahip olduğu,

3. Örneklem olarak görülen metinler üzerinde yapılan değerlendirmelerin, örneklemin, dolayısıyla evrenin tamamını temsil gücüne sahip olduğu varsayılmaktadır.

1.7.Sınırlılıklar

Araştırma, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca Muğla İli Merkezi'nde okutulan ilköğretim 1,2, 3, 4, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan yüz seksen okuma metni ile sınırlıdır.

1.8.Tanımlar

Eğitim:

Çocukların ve gençlerin toplu yaşayışındaki yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye” (TDK Sözlüğü, 2005:606).

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Demirel, 2002).

Davranış:

Eğitim tanımında yer alan önemli bir kavram davranıştır. Davranış, davranış psikologlarına göre, organizmanın etkiye karşı tepki ve tepkiye karşı gösterdiği etkidir. Eğitim açısından davranışın gözlenebilir, ölçülebilir ve istenebilir olması koşulları aranmaktadır (Demirel, 2002).

Kelime :

Anlamlı ses veya ses birliği,söz,sözcük (TDK,2005:1130).

Seslerden meydana gelen, cümle içinde manası ve vazifesi olan en küçük söz parçası (ansiklopedi.turkcebilgi.com/Kelime).

Kelime Grubu:

Kelime grubu, birden fazla kelimedenden oluştuğu hâlde cümledeki görevi bakımından bir kelimedenden farksız olarak yerine göre bir kelime gibi çekim eki alabilen, yapı ve anlam bakımından bütünlük taşıyan dil birliğidir (Gülensoy, 2000:458).

Soyut Kelimeler :

Somut tasarımları olmayan sadece zihinde canlandırılan duygu ve düşünceleri ifade eden kelimelerdir. Saygı, fazilet, sevgi, ahlak, erdem, iyimserlik, inat, güzellik, dürüstlük ve doğruluk gibi etiketi olan kelimeler soyut kelimelerdir. Soyut kelimeler, yaşantı, deney, gözlem, uyarı ve telkinle kazanılır (Alperen, 2001:49).

Kelime Sıklığı :

Dilde bir sözün kullanılma oranı, frekans (TDK, 2005:1130).

1.9. Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil KURUMU

sy: Soyut

bkz: Bakınız

vb.: Ve Benzeri

vs.: Ve Sayire

BÖLÜM II

2. KURAM ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. KURAM ÇERÇEVESİ

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar üzerinde durulmuştur

2.1.1.ANA DİLİN ÖNEMİ

Anadili, insanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir (Vardar, 1980).

Anadili, başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkide bulunulan çevrelerden öğrenilir; insanın bilinçaltına inerek bireyin toplumla en güçlü bağlarını oluşturur (Aksan 1975: 430).

Tanımlardan da anlaşılacağı gibi, anadili çocuğun yaşadığı çevrenin ve bağlı olduğu toplumsal ortamın ürünüdür. Çocuk çevresini, toplumunu ve bu toplumun koyduğu ve geliştirdiği kültürel birikimi anadiliyle algılayıp kavrar. Bireyin, dili geliştikçe bilgi ve kültür evreni de gelişir. Bireyde gelişen bilgi ve kültür evreni nesilden nesile dil sayesinde aktarılır.

Coşkun ve Açık (2004:1), dilin iki ana işlevi bulunduğunu; bunlardan birinin, toplumun fertlerinin birbirleriyle olan iletişimini sağlamak; diğerinin ise, kültür taşıyıcılığı olduğunu belirtmişlerdir.

Kişiliği oluşturan etkenlerin başında anadili gelir. Bireyin insan ve toplum değişkenleri ile karşılıklı iletişime girmesini sağlar. Bireyin çevresinde kurduğu bu iletişim ve etkileşim onun toplumsallaşma sürecinin de bir parçasıdır. Bu süreçte bireyin bilgilenmesini, öğrenmesini ve öğretmesini sağlayan araç da dildir (Sever, 2000:1).

Dil aynı zamanda bir düşünme aracıdır. Çünkü her düşünce özü gereği bir sözdür. Düşünme, kavramlar ve o kavramların yerini tutan sözcüklerle yapılır. Bu nedenle, dilden soyut ya da dile dayanmayan bir düşünce olanaksızdır. Dil iletişim ve

düşünme aracı olmanın yanında insan ilişkilerine bağlı toplumsal bir olgudur da. Çünkü duygu ve düşünceler dil aracılığıyla toplumsal etkileşim sürecinin bir ürünü durumuna gelebilir. O halde, bir toplumun dili, o toplumdaki bireylerin duygu ve düşünce evrenini de oluşturan bir araçtır (Sever, 2000:2).

Sonuç olarak; dil, bireyin toplumdaki yaşamını doğrudan etkileyen önemli bir araçtır. Birey dili sayesinde düşünür, dili sayesinde duygularını anlatır. Edindiği bilgi ve tecrübeleri kuşaktan kuşağa diliyle aktarır. Bireyin sosyalleşmesi dil sayesinde olur. Birey dilini etkili kullanabiliyorsa toplum içinde kendini kanıtlamış, saygı değer bir insandır. Bir bireyin toplum içinde diğer insanlarla iletişim kurabilmesi, onlarla köklü bir sevgi ve saygı bağı oluşturabilmesi, duygu ve düşüncelerini en iyi şekilde aktarabilmesi, eğitim alanındaki tüm öğrenmeleri gerçekleştirebilmesi anadilini etkili kullanmasına bağlıdır.

Bireyin, anadilini etkili kullanabilmesi için okulöncesi eğitiminden itibaren çok iyi bir Türkçe eğitimi alması gerekir.

2.1.2.KELİME ÖĞRETİMİ VE KELİME HAZİNESİNİN ÖNEMİ

Vardar'a göre; bir insanın kullandığı sözcüklerin tümüne sözcük dağarcığı denir (Aktaran: Karatay, 2007:144).

Sözvarlığı, sadece bir dilde bir takım seslerin bir araya gelmesiyle kurulmuş simgeler, kodlar ya da dilbilimdeki terimiyle göstergeler olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddi ve manevi kültürün yansıtıcısı, dünya görüşünün bir kesiti olarak düşünülmelidir (Aksan,1996:7).

Sözcük dağarcığının, insanların söylenenleri anlamasında ve duygularını, düşüncelerini anlatmasında önemli bir işlevi vardır. Sözcük dağarcığı, bireyin öğrenme yaşantısı sonucunda bellekte depolanan birikimi ifade etmektedir. İnsan kelime ve kavramlarla düşünür, zihninde tasarladığı durumu sözcük veya söz öbekleriyle ifade eder. Dört temel dil becerisi olan okuma, yazma, konuşma ve dinlemenin bireye kazandırılması ile bireyin bu becerileri aktif olarak kullanabilmesi, edinilmiş zengin sözcük dağarcığı ile yakından ilişkilidir.

Kelimeler düşüncelerimizin zenginleşmesini, maddî ve manevî kültürümüzün gelişmesini sağlar (Güleryüz, 2002:13).

Öğrencilerin okuduklarını, dinlediklerini anlamaları, sözcükleri doğru anlamlandırmalarına bağlıdır. Kelime dağarcığı zengin bireylerin, okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini daha etkili kullanmaları doğaldır. Kelime dağarcığının zenginliği, öğrencilerin diğer derslerdeki başarılarını da etkilediği bilinmektedir. Öğrencilerin, okuduklarını veya dinlediklerini tam ve doğru olarak anlaması; anladıklarını, düşünüp tasarladıklarını söz ve yazıyla etkili biçimde anlatması kelime servetinin zenginliğine bağlıdır (Sever, 2000:13).

Tosunoğlu'na (1998: ii) göre; kazanılan kelimelerin sayısı arttıkça bir servet meydana gelecek ve insanı insan yapan ve onu diğer canlılardan üstün kılan dil ortaya çıkacaktır .

Kelime dağarcığında var olan eksiklik, bireyin herhangi bir düşünceyi anlamasını; hissettiği veya anlamlandırmaya çalıştığı durumu anlatmasını engelleyen bir sorun olarak çıkar. Kelimeler, kavramların oluşmasında ve kazanılmasında birer semboldürler, zihnî gelişimin sağlanmasında da önemli rolleri vardır. Bu bakımdan insan için kelime kazanımının, dil gelişimi açısından, önemi büyüktür (Karatay, 2007:144).

İnsanların birbirleriyle iletişim kurarken zorluk çekmesi; kelimelerin manasını tam olarak bilememelerinden ve kelime dağarcıklarının yetersiz olmasından kaynaklanır. Kelime hazinesi yetersiz olan insanın düşünce dünyası gelişemez ve kendini tam olarak ifade edemez. Bu tür olumsuzlukların yaşanmasını engellemek için kelime dağarcığımızın zenginleştirilmesi gerekir.İlkokul sıralarından itibaren okuduğumuz kitaplardaki metinlerde geçen kelimelerin belli oranlar dahilinde ve sınıf seviyelerine uygun bir biçimde arttırılmasıyla kelime hazinesi de arttırılmış olacaktır. Kelime hazinesi arttıkça bireyin hayal, fikir, his dünyası da gelişecektir.

Karatay'a (2007:148) göre öğrencilere kazandırılacak kelime sayısını tespit etme, değerlendirme ve buna göre öğretim materyali hazırlama Millî Eğitim

Bakanlığı ile ona bağılı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığıının önemli bir görevidir. Bu durumda öğrencilere kazandırılacak kelime sayısının sınıf seviyelerine göre tespit edilmesi gerekmektedir. Ders kitabı hazırlanmadan önce yapılan araştırmalar dikkate alınarak şu soruya cevap aranmalıdır: Öğrencilere sunulan Türkçe dersi kitabının kelime çeşidi ve sayısı ne kadar olmalıdır?

Türkçe dersi kitaplarında metinler hazırlanmadan önce hem uzmanlar hem de öğretmenler kendilerine aşağıdaki soruları sormalıdır :

1. Hangi sözcüklerin öğretilmesi gerekmektedir?
2. Bir kitapta, bir ders saatinde, bir okuma parçasında kaç sözcük öğretilecek?
3. Bilinmeyen ve öğretilecek sözcüklerin oranı ne kadar olacak?
4. Bu sözcüklerin öğretimi için ne kadar zaman ayırmalı?
5. Bunlar ne kadar sıklıkla tekrarlanacak ya da ne kadar sıklıkla tekrarlanırsa öğrenci bunları öğrenebilecek?
6. Ders kitabının tamamında öncelikli olarak hangi sözcükler öğretilecek?
7. Öğretmen bu sözcükleri öğretirken kitabın içinden veya dışından ne çeşitlilikte ve miktarda beklenmeyen ek sözcük vermek zorunda kalacaktır? (Mccullough, 1974:58-74; Akt: Pehlivan, 2003:85).

Bizce, yukarıdaki bu maddelerin yanı sıra ders kitapları hazırlanırken sorulması gereken bazı sorular da şunlardır :

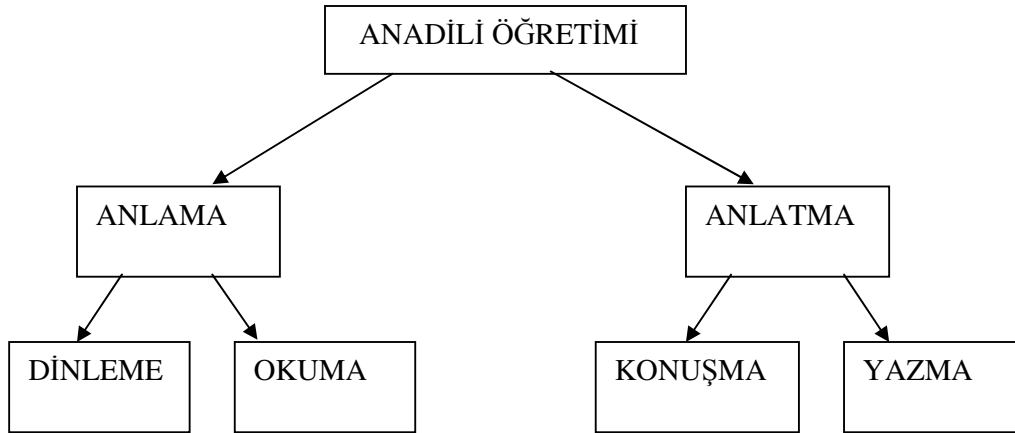
- a) Sınıf seviyelerine göre olumlu davranış kazandıran kelime oranları nasıl olmalı ?
- b) Olumlu davranış kazandıran kelimelerin oranlarının sınıflara göre dağılımı nasıl olmalıdır?
- c) Hangi sınıflarda hangi davranış ifade eden soyut kelimelerin öğretimi daha doğrudur ?

Değişen eğitim sistemimiz dikkate alınacak olursa, bireydeki davranış gelişimine ön planda yer verilmelidir. Eğitimde de olumlu davranış gelişimini artırıcı çalışmalar yapılmalıdır. Biz de bu bağlamda; Türkçe ders kitaplarında yer alan kelimelerin öğretiminin, öğrencilerin günlük yaşamındaki duygusal, sosyal ve zihinsel gelişimindeki önemine dikkat çekiyoruz. Metinlerde yer alan sözcükler, aynı zamanda öğrencide davranış değişikliği oluşturabilecek nitelikte olmalıdır. Bu, metinler hazırlanırken dikkat edilmesi gereken önemli hususlardan biridir. Öğretmenler, Türkçe derslerinde kelime öğretiminde ve kelime hazinesinin geliştirilmesinde, davranış kazanımını da dikkate almalıdır.

2.1.3.OKUMANIN ÖNEMİ

Türkçe dersi, çocuğun okuduğunu anlayabilmesi, gördüğünü ve duyduğunu iyi yorumlayabilmesini, düşüncelerini anlatabilmesini, jest ve mimiklerini kullanabilmesini ve etkili konuşmasını sağlayan beceri dersidir.

Dil eğitiminde temel amaç, kişinin anlama ve anlatma gücünü geliştirmektir. Anlama ile ilgili etkinlikler, okuma ve dinleme; anlatma ile ilgili etkinlikler ise, konuşma ve yazmadır. Dil, bu iki etkinliğe dayalı dört beceriden oluşmaktadır. Bunlar şöyle gösterilebilir :

Şekil 1.1. Anadili öğretiminin etkinlik alanları (Topçuoğlu, 2006:14-15)

Bu etkinlik alanlarından konumuzla ilgili olan okuma etkinliği üzerinde duracağız.

İnsanın anlama ve bilgi edinme yollarından birisi okumadır. Okuma ile ilgili değişik tanımlar yapılmıştır.

Okumak, yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmek eylemidir (TDK, 2005).

Özdemir'e (1990:13) göre okuma, basılı sözcükleri kavrama ve yorumlamaya dayanan zihinsel bir etkinliktir.

Akyol'a (2006: 29) göre okuma, insanın yeni kelimeler öğrenerek, anlayışlar kazanarak, hayaller oluşturarak, yaratıcılığını geliştirerek ufkunu genişletir ve derinleştirir.

Özbay'a (2007: 2) göre de, dil ve kişiliği sistematik olarak geliştirmenin en etkili araçlarından birisidir.

Dökmen'e (1994:15) göre okumak, kelimeleri ya da cümleleri görmek demek değildir; okuyabilmek, özellikle anlayarak okuyabilmek için, görmenin ötesinde birtakım zihinsel etkinlikler gereklidir. Okuma, bir algısal etkinliktir, bir düşünme sürecidir.

Okuma, insanın dünyasını genişleten, kişiliğini biçimlendiren, onu başkalarına bağlayan önemli etkindir. Tüm toplumlar bireyleri okur hale getirme sorunu üzerinde durmaktadırlar. İnsanları gerçek anlamda özgür kılan okuma, kişiyi bilgisizlik ve yanlış inançlardan korur. Bu gerekçeyle öğrenim programlarının ve Türk Milli Eğitiminin amaçları arasında "Yetişecek bireyler, Türkçeyi doğru olarak okur, yazar, konuşur."ibaresi yer almıştır (Demirel, 1999:61).

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere insanların anlama yeteneğinin, duygu ve düşünce dünyasının gelişmesi okuma becerisinden geçer. Bu sebeple insanın gelişiminde okumanın büyük önemi vardır.

Bugünkü eğitim sistemimiz, daha çok, okuma üzerine kurulmuştur. Bu sebeple okumanın eğitim sistemimizin hedeflerine ulaşmadaki etkisi oldukça fazladır. Okuma, anlamanın bir parçası olduğu için eğitimde her dersin en önemli araçlarından. Bütün dersler okumayı gerektirdiğinden okuma becerisi gelişmemiş bir öğrencinin başarı kazanamayacağı açıktır (İlkokul Programı, 1995:59; Aktaran Özbay, 2006 b:2-3).

Türkçe öğretiminde, okuma ile ilgili davranış örüntülerinin kazandırılması, öğrencilerde öncelikle okuma alışkanlığının yerleştirilmesini gerekli kılmaktadır. Çünkü bu öğretimin aracı metinler ve kitaplardır. Bunun için, öğretimde, öğrencilere okuma sevgisinin kazandırılması, onların okumaya güdülenmesi ve ilgilerinin geliştirilmesi gibi duyuşsal boyutlu amaçların da yaşama geçirilmesi; öğretimin özel ve genel amaçlarının gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır (Sever, 2000:17).

Okuma eğitiminde mesafe alabilmek için öğretmen, öğrencilerin sınıf içindeki gelişmelerini yakından takip etmeli; onların kendilerini ölçmelerine yarayacak bir takım soruları kendilerine sorma alışkanlıklarını kazandırmalıdır. Ayrıca öğretimde kendisine bazı sorular sorarak okuma eğitiminin sağlıklı gidip gitmediğini ölçmelidir. Kendisine soracağı sorular arasında, okuma eğitimi sonunda çocuğun edindiği bilgiyi kendi hayatı için kullanıp kullanmadığı yer alır. Öğrenci eğer edindiği bilgiyi hayatına uygulayabiliyor ve bunu sosyalleşme aracı olarak kullanabiliyorsa okuma eğitiminin amacının gerçekleştiğini söyleyebiliriz (Ünalın, 2001:104).

Buradan yola çıkarak şunları söyleyebiliriz. Günümüzde insanlar adeta bir bilgi bombardımanı altındadır. Günlük yaşamın her evresinde insanlar birçok metinle karşı karşıyadır. Bu metinler bazen kişiyi hiç ilgilendirmeyen unsurları içerebildiği gibi bazen de hayatı öneme sahip unsurları, içerebilir. Bu nedenle; öğretmenler kurallara uygun bir okuma gerçekleştirmelidir. Bireyin sosyalleşmesi için öğretmenlerimiz Türkçe derslerinde metinleri, metinlerdeki olumlu davranış ifade eden kelimelerin anlamlarını vurgulayacak şekilde okumalı ve okutmalıdır. Bu anlamlı okuma şeklini zamanla öğrencilere de kazandırmalıdır.

2.1.4.TÜRKÇE EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE AMAÇLARI

2.1.4.1. EĞİTİMDE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİNİN ÖNEMİ

Eğitim; bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk,1975:22).

Türkçe sözlük, **eğitimi** “Çocukların ve gençlerin toplu yaşayışındaki yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye ”(TDK,2005) olarak ifade ederken **Demirel**, “1.Genel anlamda bireyde davranış değiştirme süreci. 2.Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci 3.Bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliği meydana getirme süreci”(2005:41) olmak üzere üç maddede tanımlamaktadır.

Eğitim aslında, kişinin yaşama etkin biçimde uyumunu sağlamaktır. Ailede anne babanın, okulda öğretmenin, toplumda yöneticilerin asıl ödevi, çocuğun günlük yaşama daha iyi uyum yapabilmesi için uygun ortamı sağlamaktır. Bu bakımdan eğitim, dünyada, yaşama uyum yapacak insan yetiştirme bilim ve sanatı olarak düşünülebilir.Kişi, yaşama uyum yaparken davranışlarını durmadan değiştirir. Dünyaya gelen herkes, yetişkin oluncaya kadar, hatta ölünceye kadar birçok davranış sorunlarıyla karşılaşır. Bu sorunlar karşısında, herkesin, her çevrede yaptığı tepkiler yahut davranışlar ayrıdır. Bu ayrı davranışları, istenen yönde, etkili bir biçimde, bilimin bulgularına uygun olması gerekir. Çünkü bu tür davranışlar, kişinin yaşama başarılı ve etkin uyumunu sağlar. Böyle davranışlar, kişide ölünceye kadar etkisini gösterecek sağlam bilgi, beceri, alışkanlık, ilgi, ülkü ve değer-takdir duyguları gibi öğrenme konularının iyice benimsenmesi yani özümsemesiyle oluşur (Binbaşıoğlu, 1978:2).

Eğitim, ailede başlar ve okulda devam eder. Okulda eğitimi, belirli bir plan ve programa göre düzenlenen çocuk, eğitimin en genel amacı olan “bireyi topluma yararlı hale getirme” ilkesine göre yetiştirilmektedir. Bir toplum içinde dünyaya gelen çocuk, önce doğal eğitimcilerinin (anne, baba vb.)okul çağında ise hem doğal eğitimcilerin hem de öğretmenlerin eğitiminden geçmektedir (Küçükahmet, 2001:2).

Okulun öncelikli görevi, öğrenciye, toplumun diğer bireyleriyle iletişim kurabilmeleri ve sağlıklı davranışlar sergileyebilmeleri için gerekli bilgi ve görgüye sahip olmalarını sağlamaktır. Aile, çevre ve okul yoluyla bilgi ve görgü sahibi olan bireyler, kazandıkları bilgileri kullanarak, duygularını dengeleyebilen, nasıl davranacağını belirleyebilen bireyler olacaktır (Coşkun,Çetin,2007a:139).

Eğitimin en önemli amacı, ruhen sağlıklı bireyler yetiştirmektir. Çocuğa saygıyı temel almayan, onun sağlıklı bir kişilik geliştirmesini amaçlamayan öğretim-eğitim etkinlikleriyle, eğitimin amaçlarından hiçbirini gerçekleştiremeyiz (Alıcı güzel, 1999:133)

Bilgi çağında, bireylere nasıl bir eğitim verileceği, onların hangi davranışlarla donanmış olarak yetişecekleri, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Eğitimin amaçlarından biri de, bireylerin ilgi ve yeteneklerini saptayarak bunları toplumun ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik olarak geliştirip hem toplumun hem bireylerin faydalanabileceği istihdam alanlarında iş gücü veya beyin gücü olarak değerlendirmektedir. Bireyin bilgi ve yetenekleri doğru saptanır ve o doğrultuda eğitim verilirse istenen amaca hizmet edilmiş olur (Özbay, 2006a:11-12).

Eğitim sonucunda bireyde davranışlar olumlu yönde olmalıdır. Eğitim, insana yaşadığı toplumda beden, ruh ve zekâ açısından davranış değişikliği kazandırmalıdır. Çünkü; eğitimle kazanılacak davranışlar, bireyin kişiliğini yansıtacaktır. Okullarımızda istenilen eğitim seviyesine ulaşmak için işlenen derslerde belli amaçlar doğrultusunda hareket etmemiz gerekir. Türkçe dersindeki amaçlarımız; Türk Milli Eğitim amaçlarına paralel olacak şekilde belirlenmelidir.

2.1.4.2.TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

Milli eğitimin genel amacı bütün bireyleri;

1.Atatürk ilke ve inkılâplarına ve anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlakî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan, geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelerine dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye

Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek.

2.Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücün; geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.

3.İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak.

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (MEB, Milli Eğitim Temel Kanunu, no:1739). Biçiminde açıklanarak Türk eğitim ve öğretim sisteminin bu sıralanan amaçları gerçekleştirmek üzere düzenlenip, çeşitli derecede ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçlara, genel amaçlara ve Türkçe Eğitim Programı'na uygunluğu beklenmektedir (Öz, 2006:8-9).

Türkçe Eğitiminin ve Öğretiminin amaçlarını belirlerken mutlaka Türk Milli Eğitimi'nin amaçlarını dikkate almamız gerekir. Çünkü; Türkiye Cumhuriyeti'ne lâayık, milli değerlerine sahip çıkan, insanî değerler taşıyan bireyler yetiştirmek eğitimde en büyük hedefimizdir.

2.1.4.3.TÜRKÇE EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

Yeni programda, Türkçe eğitiminin amacı, şu şekilde belirtilmiştir (MEB 2004:16-17): Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak:

Öğrencilerin;

1.Dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu becerilerini geliştirmek,

- 2.Türkçeyi sevdirmek, doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- 3.Zihinsel gelişimlerine uygun olarak anlama, sıralama, sınıflandırma, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek,
- 4.Metinler arası düşünme becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek,
- 5.Eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, işbirliği yapma, problem çözme ve girişimcilik becerilerini geliştirme,
- 6.Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek,
- 7.Bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek,
- 8.Bilgi teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek,
- 9.Kitle iletişim araçlarıyla verilen mesajları sorgulama becerilerini geliştirmek,
- 10.Kişisel, sosyal, kültürel, ekonomik ve politik yönlerden gelişmelerini sağlamak,
- 11.Millî, manevî, ahlâki, tarihî, kültürel, sosyal ve edebî değerlere önem vermelerini sağlamak,
- 12.Yazılı ve sözlü ürünlerle Türk ve dünya kültürünü tanımalarını sağlamak,
- 13.Okuma sevgisini ve alışkanlığını kazandırmaktır.”(Yangın, 2008)

2.1.4.4.TÜRKÇE EĞİTİMİNİN İLKELERİ

Çocuk dilini ne kadar severse o kadar öğrenme ilgi ve isteği duyar. Zamanla öğrendiği kurallarla daha bilinçli hareket etmeye başlar. Dil sevgi ve bilinci uyandırmak için en önemli kaynaklar Türkçe ders kitaplarındaki metinlerdir. Metin ne kadar ilgi çekici okuma metni olursa, çocuk da bir o kadar okumayı, dilini sevmeyi, anlamayı isteyecektir. Bu amaçlara erişmek için eğitim sırasında her zaman dikkat edilmesi gereken bazı temel ilkeler vardır (Topçuoğlu, 2006:12).

Türkçe eğitiminde her zaman göz önünde bulundurulması gereken temel ilkeler şunlardır:

- Dil, doğal ortam içinde öğretilmelidir.
- Öğretimde çocuğun kendi dilinden hareket edilmelidir.
- Türkçe öğretiminde bütün derslerden yararlanılmalıdır.
- Değişik dil çalışmaları arasında sıkı bir ilişki kurulmalıdır.
- Çeşitli ders araç-gereçlerinden yararlanılmalıdır. (Kavcar, Oğuzkan, Sever 1995:9)

Çocuklar, Türkçe'yi ailelerinde ve çevrelerinde doğal koşullar altında öğrenmeye başlarlar. Çocuklar dil becerileri ilkokulda, özellikle ilk sınıflarda, yine doğal bir ortam içinde geliştirmelidir.

Öğrencilerin dil gelişiminde, kişilik özellikleri her zaman göz önünde tutulmalıdır. Anadili; ilk sınıftan itibaren her çocuğun Türkçe'yi kullanım durumuna göre incelenmeli, yeni programın öngördüğü bilgi, beceri ve alışkanlıklar aşamalı bir biçimde kazandırılmalıdır.

Anadili öğretimiyle ilgili çalışmaların Türkçe dersine ayrılan saatlerde sınırlandırılması doğru değildir. Programda yer alan her dersin, Türkçe dersinin amaçlarının gerçekleştirilmesinde payı olabilir. Anadili dersi işlenirken diğer derslerle ilişkilendirilmelidir. Çünkü bütün derslerin temeli Türkçe dersine dayanır. Türkçe dersinde başarılı olan çocuğun anlama yeteneği gelişeceği için diğer derslerdeki başarısı da artacaktır.

Öğretmen, Türkçe eğitiminde gerekli gördüğü uygun yöntem ve tekniğe başvurmalıdır. Türkçe dersini bütünlük içinde işlemelidir.

Türkçe dersinde ders kitapları vazgeçilmez kaynaklardır. Ders kitaplarıyla birlikte sözlük, yazım kılavuzu, ansiklopediden de yararlanılmaktadır.

Günümüz öğretmeni, eğitim teknolojisinin yarattığı tüm olanakları düşünerek, anadili öğretimini daha ilginç, daha etkili ve daha verimli bir duruma getirmek için çeşitli araç gereçten yararlanmayı bir ilke olarak benimsemelidir (Kavcar ve diğerleri 1995:12).

Türkçe eğitimini yapan öğretmenler, öğrencilerin tüm duyularına hitap eden araç-gereçlerden yararlanmalıdır. Çünkü; öğrencinin tüm duyularına hitap ederek işlenen dersler, daha verimli geçecektir.

Türkçe dersi; okullarımızda Türk Milli Eğitim amaçları ile Türkçe eğitiminin amaçları ve ilkeleri doğrultusunda işlenmelidir. Öğretmenin belirli amaç ve ilkelere ulaşması, derslerinde kullandığı birincil ve en temel yol gösterici kaynak olan ders kitapları sayesinde olacaktır.

2.1.5. TÜRKÇE DERS KİTAPLARINA SEÇİLEN OKUMA METİNLERİNİN ÖNEMİ

2.1.5.1. DERS KİTAPLARI HAZIRLANIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN BAZI ÖĞRETİM İLKELERİ

Okullarımızdaki teknolojik araç-gereç yetersizliği, öğretmenlerimizin ders kitaplarına bağlı ders işlemesine neden olmaktadır. Özellikle; köy okullarında çalışan öğretmenlerimizin çeşitli kaynakları sınıfa getirmesi ve derslerinde kullanması kendi imkânlarıyla olmaktadır. Bu nedenle; derslerde okutulacak kitaplar, öğretmenlerin amaçlara ulaşmasında kılavuzluk edecek şekilde hazırlanmalıdır.

(Özbay 2003:27)'in yaptığı araştırma da bunu desteklemektedir. Türkçe öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları öğretim materyalleri arasında, Türkçe dersi kitapları % 94,44 gibi bir oranla ilk sırayı aldığını, kitapların dışında yardımcı malzeme olarak dergi, gazete ve görsel-işitsel araçları kullanan öğretmenlerimizin oranı % 5,53 olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle ders kitaplarının öğretmenlerimiz için birincil kaynak olduğunu söyleyebiliriz.

Türkçe ders kitaplarının, dinleme, konuşma, okuma, yazma gibi dil becerileri geliştirmeye, davranış kazandırma, olgunlaştırma biçiminde iki işlevi göz önüne

alındığında, bunların hazırlanmasıyla ilgili araştırma ve çalışmaların ne kadar önemli olduğu rahatlıkla anlaşılabilir. (Coşkun, Çetin, 2007a:139)

Ders kitaplarının yazılmasında ve derslerin sınıflarda öğretmenler tarafından işlenmesinde esas alınan genel öğretim ilkelerinden bazıları şunlardır:

Çocuğa görelik (hedef kitle veya öğrenciye görelik) ilkesi

Eğitimin merkezini öğrenci oluşturur. Öğrencinin göz ardı edildiği durumlarda yapılan işlemler, istenilen sonucun elde edilmesini sağlamak için yeterli değildir. Bu açıdan öğrenci özelliklerini, sınıf ortamında en çok kullanılan ders kitaplarında göz önünde bulundurulmalıdır (Kılıç ve Seven, 2002:22)

Özbay (2006a:84)'a göre eğitim ve öğretim süreci öğretmen, okul, öğrenci, araç-gereç, öğrenme ortamları, program gibi birçok unsurun oluşturduğu bir bütündür. Bu bütün içinde belki de en önemli unsur hedef kitledir. Hedef kitle, eğitim sonucunda davranış kazanacak olan yani kalıcı değişikliğe uğrayacak olan öğrencilerdir.

Ders programının hazırlanmasında veya dersin işlenmesinde öğrencinin fizyolojik ve psikolojik özelliklerinin, bireysel farklılıklarının esas alınmasıdır. Bu ilke, gelişim ve öğrenme psikolojisindeki gelişmeler ve çağdaş eğitim akımlarından "Çocuktan Hareket Akımı" pedagoğlarının görüşleri sonucu gelişmiştir.

Eski öğretim sisteminde konuların seçimi ve işlenişi, tamamen yetişkinlerin isteklerine göre yapılır, sınıfta da "öğretmen merkezli" bir ders işlenişi sergilenirdi.

Çocuğa görelik ilkesi esas alındığında ise, gerek konu seçim ve işlenişinde gerek okul binası, sınıftaki oturma düzeni, ders kitabı ve diğer ders malzemeleri ve dersin işlenişi sırasında "öğrenci merkezli" bir öğretim ortaya çıkmıştır.

Bu ilkeye "çocuğa uygunluk" veya öğretimi "bireyselleştirme" ilkesi de denir. Çocuk bir yetişkin olarak, hattâ yetişkinin küçük modeli olarak düşünülmemeli; fizyolojik ve psikolojik olarak tamamen kendine has bir birey olarak görülmelidir (Ergün ve Özdaş, 2008)

Çocuğa görelilik (hedef kitleye görelilik) ilkesi, aynı zamanda çocuğun seviyesine uygun olma ilkesidir. Okullarda öğrencinin gelişim özellikleri, yaşadığı çevre gibi unsurlar dikkate alınmadan eğitim yapılmamalıdır. Çünkü; çocuğun seviyesine uygun olmayan bir eğitim yapılırsa, çocukta davranış kazanımı gerçekleştiremeyiz ve eğitimde istediğimiz hedeflere ulaşamayız. Bu nedenle; ders kitapları hazırlarken yeni eğitim sistemi göz önüne alınmalı ve mutlaka öğrenci seviyesine uygun metinlere yer verilmelidir.

Kolaydan Zora İlkesi(Basitten Karmaşığa)

Çocuğun zihinsel gelişimi yavaş yavaş gerçekleşir. Çocuk önce kolay öğrenebileceği bilgileri alır. Kolay edinebileceği bilgilerin üzerine yeni bilgileri inşa eder.Bu eğitimin genel kuralıdır (Özbay, 2006a :98).

Türkçe derslerinde de eğitim kolaydan zora yapılmalıdır. Ders kitaplarındaki metinler hazırlanırken bu ilke göz önünde bulundurulmalıdır. 1, 2, 3. sınıflardaki metinler, 4. ve 5. sınıflardaki metinlere göre daha kolay olmalıdır. İlk sınıflarda öğrencilerin karşılaçağı metinler, öğrencinin seviyesine uygun ve daha kolay anlayabileceği kelimeleri içermelidir.

"Bilinenden bilinmeyene" ilkesi

Bilinenden bilinmeyene ilkesiyle öğrenciye sentez yapma becerisi kazandırılmış; öğrencinin bilgiler arasında ilgi kurması sağlanmış olur. Çocuk yeni şeyleri eskileri ile ilişki kurarak, birbiri ile bağlanarak öğrenir. Bu nedenle; öğretilecek konular ve kazandırılacak beceriler, bilinenden bilinmeyenlere doğru düzenli bir sıra izlenerek basamak basamak kazandırılmaya çalışılmalıdır (Binbaşoğlu,1994:23).

Ders kitabı hazırlarken ve sınıfta ders anlatırken, öğrencinin o zamana kadarki bilgi ve tecrübelerinden hareket ederek, yeni bilgi ve tecrübelerin bunlar üzerine kazandırılması çok daha kolay olacaktır. Yeni bilgileri eski bilgilerle karşılaştırarak, gerektiğinde eskileri doğrularak geliştirmek, öğrencideki bilgi sisteminin çok daha sağlam olmasını sağlayacaktır (Ergün ve Özdaş, 2008).

"Somuttan soyuta" ilkesi

Öğrenciler duyu organları aracılığıyla öğrenirler. Bunları öğrenmeye katmak öğrencinin temel koşullarından biridir. Konunun gözle görülmesi, elle tutulması, parçalara ayrılabilmesi öğrenilmesini kolaylaştırır. Öğretime somut ile başlanması yavaş yavaş soyuta doğru gidilmesi gerekmektedir. Bu geçiş öğrencinin olgunlaşma düzeyine ve konunun özelliğine göre değişir (Küçükahmet, 1999:46)

Çocuktaki zihin gelişimi somuttan soyuta doğru olmaktadır. İnsan her zaman somut olarak gördüğü, algıladığı şeyleri, onların soyut kavramlarla anlatılmasından daha kolay öğrenir. Bu nedenle, öğrenci mümkünse ders konusu olan eşya ve nesnelere doğrudan karşı karşıya getirilmeli; bu mümkün olmadığı zaman o nesne veya olayın modeli, fotoğrafı veya başka bir simgesi gösterilmelidir. Özellikle ilköğretim öğrencilerinde, gözle görüp, eliyle tuttuğu gerçek eşyalar daha anlamlıdır. Bu sebeple öğretimde öğrencilere öncelikle somut şeyler öğretilmeli, daha sonra soyuta ulaşılmalıdır. Soyut konuların öğretiminde somut konulardan faydalanılmalıdır

Görsel-işitsel araçlar ve özellikle bilgisayar teknolojisindeki son gelişmeler, bu ilkenin, öğretimin her seviye ve her ders konusunda uygulanmasını büyük ölçüde kolaylaştırmıştır (Ergün ve Özdaş, 2008).

İlköğretimin ilk kademesi (1, 2, 3. sınıflarda) öğrenciler daha çok somut düşünme yeteneğine sahiptirler. Öğrenci, bu dönemde nesnelere karşı karşıya gelmeli ya da nesnenin modelini, fotoğrafını ders işlenirken görmelidir. İlköğretim 4 ve 5. sınıflarından itibaren öğrenciler artık soyut düşünmeye başlarlar. Bu sebeple; öğrencilere öncelikle somut kelimeler öğretilmeli, daha sonra soyut kelimelerin öğretimine doğru gidilmelidir. Soyut kelimeler anlatılırken somut kelimelerden yararlanılabilir ve teknolojik araçlarla bu kelimelerin algılanması sağlanabilir.

Ancak; günümüzde gelişen teknolojik araçlar (bilgisayar,tepegöz,projeksiyon aleti vs.) bu ilkenin, öğretimin her seviyesine ve her ders konusuna uygulanmasına büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Bu nedenle; gelişen teknolojik araçlarla somutlaştırma kolay olacağı için artık eğitimin her seviyesinde soyut kelime kazanımının gerçekleştirilmesi de mümkün olabilir diyebiliriz.

"Yakından uzağa" ilkesi

“Çocuğu, toplumun yararlı bir üyesi olarak getirme amacını gerçekleştirmek için içinde yaşanan toplumu hem sosyolojik hem de kültürel açıdan değerlendirmek gerekmektedir”(Özbay, 2006a:12).

“Çevreye görelilik, topluma görelilik gibi bazı ilkeler de bu çerçevede düşünülebilir.

İlköğretimde şu tür bir sıra izlenmelidir. Öğrencinin okulu ve yakın çevresini tanıtıcı bilgiler; köyü veya kasabasıyla ilgili bilgiler ve son olarak ilçesi, ili, bölgesi, yurdumuz ve dünya ile ilgili bilgiler verilmelidir ” (Ergün ve Özdaş, 2008).

Öğrenciye her türlü bilgi ve davranış öncelikle yaşadığı çevreden, uzak çevreye doğru kazandırılmaya çalışılmalıdır. Çünkü, çocuğun en yakın çevresi aile ortamıdır. İlk bu ortamdaki olayları fark etmeye başlar. Daha sonra uzak çevrelere açılır. Çocuk önce yaşadığı mahalle ya da köyü keşfeder. Sonra okula gelir ve çevresi arkadaşlarıyla birlikte genişler. Öğrenci, çevresinden sürekli etkilenir. Yaşadığı çevreden hareketle öğrencinin öğrenmesi gereken davranışlar önceden tespit edilmelidir ve öğrenciye eğitim yakından uzağa doğru verilmelidir.

Eğitimde doğru stratejilerin oluşturulabilmesi için, geçmiş ve mevcut durumun hem soyut hem de somut bakımlardan olumlu ve olumsuz taraflarıyla incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekir; bu inceleme ve değerlendirme, ayrıca eğitim-öğretimin özel ve genel amaçlarının belirlenmesine de yardım eder. Strateji belirlemeden, başarıya ulaşmak mümkün olmadığı gibi, eğitim-öğretim ortamının oluşturulması ve derslerde işlenecek konuların doğru seçimi de mümkün değildir. Yerleşim bölgeleri ve oralarda yaşayanların olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilmeden doğru strateji belirlenemez; bu durumda, doğru eğitim-öğretim materyalleri de hazırlamak mümkün olmaz (Coşkun ve Sargın , 2007b:1-2).

Öncelikle, öğrencinin yaşadığı çevredeki olumlu ve olumsuz davranışlar tespit edilmelidir. Öğrenci, yaşadığı bölgedeki olumlu davranışları gösteren örnek konularla kitaplarda karşılaşmalı ve bu şekilde eğitilmelidir. Daha sonra sınıf seviyesi arttıkça kitaplar da ulusal hatta evrensel davranışlar içeren konulara yer

verilmelidir. Çünkü, çocuk bildiği bir çevreden bilmediği bir çevreye daha kolay bağlantı kurabilecektir. Böyle hazırlanan bir materyalde bilinenden bilinmeyene ilkesi de uygulanmış olacaktır.

Tasarruf (ekonomi) ilkesi

Ekonomiklik ilkesi eğitimde her türlü faaliyetin en az zaman, emek ve malzeme harcanarak yapılmasını gerektirir. Bu ilke yöntemli çalışmayı gerektirir. Bir amaca ulaşmak için çeşitli yöntemler kullanılır. Bu yöntemlerden en kısası, en az zamanda, en kolay biçimde yapılanıdır. Böylece emek ve zaman kaybı önlenmiş olur (Binbaşoğlu, 1994:25)

Her türlü eğitim-öğretim faaliyeti en az zaman, en az emek ve enerji sarfedilerek, en yüksek verim elde edilecek şekilde düzenlenmelidir. Bunun için de, öğretim baştan sona her yönden plânlanmalıdır. Plânsız ve methodsuz olarak yapılan dersler çok sınırlı olan öğretim zaman ve imkânlarını israf edeceği gibi, istenilen düzenli bir öğrenme de sağlanamaz.

Hem öğretmen öğretirken hem de öğrenci öğrenirken ekonomik ve pratik metod ve teknikler bulmalı, ve hattâ konuya ve seviyeye uygun olarak kendi tekniklerini geliştirmelidirler (Ergün ve Özdaş, 2008).

Öğrenci seviyesine uygun bilgi verilir, derslerde bilinçli araç-gereç kullanır, uygun yöntem ve teknikler uygulanırsa ekonomiklik ilkesine uyulmuş olur.

Açıklık ilkesi

Öğrenci, derste işlenen tüm konuları somut olarak görebilmeli; bu mümkün olmuyorsa resmini, sesini, grafiği, modelini v.s. görsel-işitsel olarak algılayabilmelidir.

Eğer öğretmen sadece sözel anlatıma dayalı olarak ders işliyorsa, öğrencinin anlayacağı kelime ve cümle yapıları ile son derece açık ve anlamlı bir ders işlemelidir.

Öte yandan öğretmen ders konusunu ve düşüncelerini anlatırken, öğrencinin seviyesine uygun olarak, onun bildiği kelimelerle ve onun hemen kavrayabileceği cümle yapıları ile onun yakın çevresinden ve geçmiş bilgi ve tecrübelerinden örnekler vererek, gerektiğinde soru-cevap, tartışma, jest-mimik, canlandırma gibi teknikleri kullanarak öğretimde açıklık ilkesine uyulabilir (Ergün ve Özdaş, 2008).

Okullarda ezbercilikten uzak bir eğitim yapılması , öğrencinin bütün duyu organlarına hitap eden, hayatta karşılaçağı olayları ona anlatan, dili açık ve anlaşılır olan ders kitapları hazırlanmasıyla olacaktır.

Aktiflik İlkesi

Buna, "öğrenci eylemi" veya "iş ilkesi" de denmektedir.

Eski okul, belki dersleri ve konuları gereği, öğrenciyi derse katmayan, sadece öğretmenin anlattıklarını dinleyerek pasif olarak almaya çalışan bir konumda tutuyordu (dinî dersler ağırlıklı öğretimde bu genelde hâlâ böyledir), okulların ders programlarında doğa ve günlük sosyal hayatla ilgili dersler artınca; öte yandan pedagoji ve psikolojide öğrencinin aktif öğrenmesinin daha etkili olduğu kanaati ortaya çıkınca, içinde yaşanan katılımcı demokrasi ve rekabete dayalı liberal ekonomi şartları zorlayınca öğretimde aktiflik ilkesinin önemi de arttı (Ergün ve Özdaş, 2008).

Buradan hareketle günümüzdeki derslerde öğrencinin sürekli aktif olduğu öğrenci merkezli bir sistem uygulanmaya başlandı. Böylece öğrencinin derste aktif olmasının hem daha iyi öğrenme sağlayacağı hem de sorumluluk, girişimcilik, bağımsızlık vs. gibi bazı ahlâkî erdemleri daha iyi geliştireceği düşünülmüştür.

Davranışları kazanacak ve hedefe ulaşacak kişi öğrencidir. Öğrencinin bunun için öğrenmeortamına aktif olarak katılması gerekir. Fakat öğrenci ön bilgiler açısından eksiklik içerisinde ise, aktif katılımı sağlayamayabilir. Yine öğrencinin elinde, yapılacak etkinliklerle ilgili gerekli yönerge ve işlem basamakları mevcut değilse, etkinliklere aktif katılımı güçleşecektir. Ders kitapları, öğrenciye önbilgileri tamamlama ve yapılacak etkinlikleri önceden görme ve hazırlanma imkanı vermektedir. Öğrencinin öğrenmeye aktif katılımı öğretme ortamındaki disiplin problemlerinin pek çoğunu ortadan kaldırdığından, ders kitapları bu açıdan istenilen ortamın oluşmasına katkı getirir (Kılıç ve Seven, 2002)

Bütün bunların sonucunda; ders kitapları öğrencinin derse aktif katılımını sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır diyebiliriz.

Hayata yakınlık ilkesi

Okul, kişiyi hayata hazırlayan en önemli kurumdur. Okul, hem öğrenciye kültürel olarak gerekli bilgiler verir hem de onu hayata hazırlayacak ihtiyaçları karşılayabileceği bir iş sahibi olmasına imkân sağlar. Okul, belki öğrenciyi doğrudan iş sahibi yapmaz ama işinde başarılı olmanın ön hazırlıklarını öğretir (Özbay, 2006a:92).

Okul programındaki her ders ve bilgi gelecekte işe yarmalıdır. İnsan geçmiş, şimdiki ve geleceği anlamalı ve yorumlayabilmelidir (Ergün,1996:242).

Bu nedenle okulda verilecek eğitim hayatın kendisi olmalıdır.Çünkü birey okulda ne öğrenirse yaşadığı hayatta da onu uygulayacaktır. Bu nedenle ders kitaplarındaki metinler öğrencilerin hayatındaki davranışlarına katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır.

Bütünlük İlkesi

G. Kerschensteiner'in üzerinde durduğu bu ilke, çocuğun eğitilecek yönlerinin bir bütün olarak alınıp değerlendirilmesini ister. Çocuk bedensel ve ruhsal kuvvetler (düşünce, duygu, irade gibi) bakımından bir bütün olarak ele alınmalı ve her yönü dengeli olarak eğitilmelidir. Zaten bedensel ve ruhsal kuvvetler sürekli olarak birbirlerini etkilerler ve birbirine bağlıdır. Sadece bedeni geliştirip zihni ve ahlâkî yönler geliştirilmezse, veya bunun tersi durumlarda dengesiz; hem topluma hem de kendine zararlı olabilecek insanlar yetişmiş olur (Ergün ve Özdaş, 2008).

Örneğin; “Türkçe ders kitaplarındaki metinler bir bütün olarak kabul edilirse, metnin içindeki kelimeler, cümleler, paragraflar bu bütünün parçalarıdır” (Özbay, 2006a: 97). Kelimelerin anlamları verilirken bütünden hareket edilmelidir. Böylece öğrencinin anlaması daha kolay olacaktır. Ders kitapları hazırlanırken bu bütünlük ilkesi göz önünde bulundurulmalıdır.

Sosyallik ilkesi

Eğitimin en baş görevlerinden biri, çocukları dengeli olarak sosyalleştirmektir. Bu sosyalleşmenin içinde anne-baba, okul yönetici ve öğretmenleri, yönetmelikler, yasalar, toplumun manevî otoriteleri olan din, ahlâk, gelenek, töre gibi güçleri tanımalı, saygı göstermelidir. Çünkü bu güçler toplumsal yapının direkleridir ve çocuk da daha sonra yetişkin olduğunda bu rolleri üstlenecek, bu güçlerin temsilcisi olacaktır.

Bunun yanında eğitim öğretim faaliyetlerinde çocuğun kendi kararlarını verebilmesi, kendi kendini yönetmesi, kritik durumlarda özgür

kalabilmenin, hür kararlar vermenin hazzı ve sorumluluğu da verilmelidir. Okul bir takım bilgi, düşünce ve davranış kalıpları vermeye çalışırken yapılan eğitim-öğretimin gelecek zaman için yapıldığı ve çocuğun yetişkin olduğunda hür kararlar ve orijinal çözümler üretmesinin ne kadar hayati olduğu unutulmamalıdır (Ergün ve Özdaş, 2008).

Yukarıdaki ilkeler Türkçe ders kitapları hazırlanırken dikkate alınması gereken önemli hususlardır.

2.1.5.2. TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN SEÇİMİ

Dünyada yaşanan hızlı değişim, eğitim alanında değişimi gerektirmektedir. Buradan yola çıkarak 2004 yılı sonuna doğru bireylerin bilgiyi ezberlemelerini değil de, bilgiyi anlamaları, yorumlamaları, üretmeleri ve bu becerilerini hayat boyu sürdürmeleri beklendiği için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeni bir yaklaşım olan Yapılandırmacı yaklaşım dikkate alınmış, ilköğretim birinci kademe ders kitapları okullara ücretsiz olarak dağıtılmış olup öğrenci merkezli bir Türkçe eğitimi öngörülmüş ve yapılandırmacı öğretim ilkeleri dikkate alınarak ders kitapları hazırlanmıştır.

Yapılandırmacı eğitim-öğretim sistemi, derste öğrenilenlerin günlük hayatla ilişkilendirilmesi, yaşantı haline getirilmesi temeline oturtulmuştur. Yapılandırmacı sistemi benimseyebilmeleri için, öğrencilerin bazı temel kavramları iyi algılamaları gerekir. Bu temel kavramların başında, bilgiyi, eğitimin görgüyü ifade ettiğini ve bunların, insan toplum ve çevrenin gelişmesi, bireylerin birbirleriyle iletişim kurabilmeleri için önemli ve gerekli olduğu öğrenmiş olmalarıdır (Coşkun, Çetin, 2007a:139)

(Aytaş,2001)'e göre yazılan ders kitapları, belirlenmiş yapılandırıcı programın amaç ve hedeflerini yerine getirmesi, bu amaçların davranışa dönüşmesini sağlayacak her türlü ayrıntının da önceden belirlenmesi gerekir. İlk ve orta öğretimde Türkçe dersi programındaki konular, öğrencinin düşünme becerisinin gelişmesine katkıda bulunduğu ölçüde değer taşırlar. Eğer program, öğrencinin idrakinde, kavrayışında, tutum ve değerlerinde,

anlama ve anlatma becerilerinde bir değişme sağlamıyorsa yetersizdir ve herhangi bir önemi yoktur. Böyle bir program çerçevesinde yazılan ders kitabının da işlerliği ve geçerliliği tartışma götürür.

Türkçe ders kitabı yazacak kimse, kendini çocuğun yerine koymalı ve kitabını o yaş grubu çocuğunun ilgi, duygu, değer ve yeteneklerine uygun olup olmadığını dikkate alarak yazmalıdır.

İlgi ve ihtiyaçlar her geçen gün değişmekte, dün geçerli olan kavram ve değerler, günümüz için geçerliliğini yitirebilmektedir. Bu yüzden, ders kitapları yeniliğe açık olmalı, değişime ve gelişmeye açık alternatiflere yer vermelidir. Eğitim teknolojilerinde meydana gelen değişme ve gelişmeler, öğrencilerin ihtiyaçlarının, bir başka söyleyişle öğrenme haritalarının önceden belirlenmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, ders kitaplarını yazacak olanlar, muhataplarının genel özelliklerini önceden bilmeleri kendilerine kolaylık sağlayacaktır.

Eğitim bilimciler ve çocuk psikologları, çocukların genel özelliklerini şu şekilde tespit etmişlerdir.

6-8 yaş grubu:

Davranışlarında gel-gitler vardır; bir an heyecanlı iken âniden üzgün, içe dönük olabilirler. Bir an uyumlu iken, bir anda uyumsuzluk sergileyebilmektedirler.

Cinsiyet kavramı ile ilgili algılamalar olgunlaştığı için karşı cinsle bedensel farkı tam kavramışlardır. Bu yüzden kız-erkek ayrımı yaparlar ve bu ayrıma göre oyunlarda rol alırlar.

Kelime dağarcıkları oldukça gelişmiştir. Büyükleriyle pek çok konuda uzun cümleler kurarak konuşabilirler. Lider olma eğilimleri yüzünden, buldukları gruba kendi varlıklarını hissettirmek istekleri vardır.

Bu yaş grubuna yönelik kitap yazarken şunlara dikkat edilmelidir.

a. Metinler, çocukların en çok kullandığı yüz kelimedenden oluşmalıdır.

- b. Cümlelerdeki kelime sayısının üç ile yedi kelime arasında olmalıdır.
- c. Anlatımda mecazlar, kelimelerin ikinci anlamlarının kullanılmamalıdır.
- c. Anlatım üslûbu tek olmalı, birleşik zamanlı fiillerin kullanılmamasına özen gösterilmelidir.
- e. Çocuğun hayâl gücünün kavrayamayacağı yer, zaman kavramlarından kaçınılmalıdır.
- f. Konunun anlatımında yazar kendini çocuğun yerine koymalı ve seçtiği konunun o yaş grubunun ilgi, duygu, değer ve yeteneklerine uygun olup olmadığına bakmalıdır.
- g. Gerektiğinde, çocukların anlama düzeylerine uygun tasvirler yapılmalıdır.
- h. Anlatımda konuşma ve diyalog daha etkili olacaksa metinlerde diyaloglara daha sık yer verilmelidir.
- i. Metinler oluşturulurken tekerleme üslûbundan (ses tekrarları olarak) faydalanılabilir. (Bu yaşlardaki çocukların reklâmlardaki benzer kelimeleri hemen ezberledikleri gözlenmiştir.)

8-12 Yaş grubu:

Bu dönem çocuğun hayatının üçüncü sakin devresidir. Kendi benliğinden uzaklaşarak grup ilişkilerine önem verirler. Temel soyut kavramları elde ederler ve sosyal baskılara karşı duyarlıdırlar. Kendisini baskı altında tutmak isteyenlere karşı bir tutukluk ve içe kapanıklılık başlar. Aile ilişkilerindeki olumsuzluklar kişiliklerini olumsuz yönde etkiler.

Varlıklara ve tabiat olaylarına canlılık verirler, kendilerine göre yorumlarlar ve olaylar arasındaki ilişkileri bulmaya başlarlar. Tabiatta meydana gelen değişmelere daha mantıklı yorumlar getirirler. Bu yaş çocuğu muhakemesi, olaylar arasında sebep sonuç ilişkileri kurarak, bütünden parçaya doğru gelişir.

Adalet ve eleştiri duygusu gelişir, mesafe ve zaman kavramlarını daha doğru kavramaya başlarlar. Bu nedenle çocuklar kutlama törenleri ve teşviklere karşı hassastırlar. Yasaklamalar yerine özendirmeler, daha etkilidir. Bu yüzden okul çalışmalarında hayâl ve imgeyi geliştirici çalışmalara zaman ayırmalıdır.

Yukarıda ifade edilen özellikler dikkate alınarak, bu yaş grubuna yönelik kitap yazılırken, şu hususların göz önünde bulundurulması gerekir:

- a. Metinler, çocuğun en çok kullandığı ve anlamını bildiği üç yüz kelimedenden oluşmalıdır.
- b. Cümlelerdeki kelime sayısı beş ile yedi arasında olmalıdır.
- c. Metinlerde basit birleşik cümleler kullanılabilir.
- d. Haber kiplerinin basit zamanları kullanılmalıdır.
- e. Gerektiğinde metinlerde çocuğun kavrayabileceği mecazlara ve diğer anlamlara yer verilebilir.
- f. Sıfatlar ve benzetmelerle çocuğun tasvir yeteneğinin gelişmesi sağlanmalıdır.

Ders kitabı hazırlarken çocuğun seviyesine uygun olmasına dikkat edilmeli ama bunun yanı sıra çocuğun yaşadığı çevre de dikkate alınmalıdır. Çünkü; çocuk yaşadığı çevreden ve aileden ne görürse okulda onu yansıtacaktır. Çocuk ailesinin ve çevresinin aynası gibidir. Dolayısıyla; ders kitaplarında çocuğun yaşadığı dünyayla ilgili olmayan metinler çocuğun dikkatini çekmeyecektir. Ayrıca bizim amacımız çocuğa olumlu davranış kazandırmaksa; yaşadığı çevreden çok uzakta olan davranışlar içeren metinler çocuk için önemsiz kalacaktır.

Örneğin; köyde yetişen bir çocuğa metroya binerken ya da apartmanda yaşarken uyması gereken kuralları öğretmek o çocuk için uzak bir davranış kazanımı olacaktır ve çocuğun ilgisini çekmeyecektir. Zaten bunları öğrense bile yaşamında

uygulayamacağı için öğrendikleri askıda kalacaktır. Çocuğa eğitim verilirken; öncelikle bildiği dünyadan yola çıkılmalı daha sonra hiç bilmediği dünyaya gidilmelidir. Eğitimin daha sağlıklı yürümesi için bunun yapılması şarttır.

Türkçe ders kitaplarının yazımına geçmeden önce, kitapta yer alacak metinlerin, yukarıdaki özellikler dikkate alınarak hazırlanması gerekir.

2.1.6.TÜRKÇE DERS KİTAPLARINA SEÇİLEN METİNLERİN ÖĞRENCİDE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ OLUŞTURMASINA YÖNELİK KATKILARI

Çeçen ,Çiftçi ve Melanoğlu (2007)'na göre; ders kitapları, hem eğitim hem de öğretim amacıyla kullanılan temel kaynaklardır. Öğrencinin yaş ve bilgi seviyesine uygun bilişsel ve duyuşsal becerilerle donatılmış zengin metinlerden oluşan, öğretim programlarının esas aldığı ilkeler doğrultusunda hazırlanan, ihtiva ettiği bilgileri öğrenciye aktaran basılı eğitim ve öğretim materyalleridir. Ders kitabı, özellikle Türkçe derslerinde öğrencilere temel dil becerilerini kazandırmak için önemli bir işleve sahiptir. Bu işlev, kitaplarda yer alan metinlerden kaynaklanmaktadır. Çünkü Türkçe derslerinde bütün dil becerileri (okuma, yazma, konuşma, dinleme ve dil bilgisi) bu metinlerden hareketle hazırlanan etkinlikler yoluyla kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Daha öncede bahsettiğimiz gibi (bkz.21) Özbay'ın, yaptığı araştırmada Türkçe öğretmenlerinin, derslerinde ders kitabından %94,44 oranında yararlandıklarını tespit etmiştir. Bu oran, okullarda Türkçe dersinin işlenişi hakkında bilgi vermesi bakımından önemlidir.

Türkçe ders kitapları okullarımızda en temel ve vazgeçilmez kaynaklardır. Eğitim programı ile öğrenciler arasındaki iletişimi sağlayan en iyi kaynaklardır. Bu nedenle hazırlanan kitaplarda yer alan metinlerdeki kelimeler özenle seçilmelidir. Çünkü Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki kelimeler öğrencilerin kişilik gelişimlerine katkıda bulunmaktadır.

Metinlerde geçen kelimelerin anlam dünyasına inerek; öğrencinin duygu ve düşünce dünyasındaki olumlu değişimi sağlamanın en büyük rolü öğretmenlere düşmektedir. Öğrencinin kelime hazinesini zenginleştirmeye yönelik **kelime ve deyimlerin tespiti**, öğretmen tarafından yapılmalı, öğretmen kalıcılığı sağlamak için bu kelime ve deyimleri derslerde kendisi de kullanmalıdır (Altay, 2000:3).

Türkçe eğitiminin amaçlarına ulaştırılmasında en önemli görevlerden biri öğrenci ve öğretmenden sonra ders kitaplarına düşmektedir. Ders kitapları eğitim programı ile öğrenci arasında köprüünün en önemli ayağı olan ve öğretimde öğretmenin gücünü daha iyi kullanmasına, vermek istediklerini daha sistematik vermesine, öğrencinin de öğretmenin de anlattıklarını istedikleri zaman ve istedikleri yerde istedikleri tempoda tekrar etme imkanına kavuştuğu temel materyallerdir (Ataman, 2001).

Özdemir'e (Aktaran Nas, 2003:6) göre; anadili dersi, bir alışkanlık ve beceri dersi olduğu kadar insan kişiliğini kurma, geliştirme dersidir. Bu derste incelenecek metinler, bunlar üzerinde yaptırılacak çalışmalar, kişiliğin oluşumunda önemli bir yeri olan ulusal bilinci ve coşkuyu kazanma, olayları neden-sonuç ilişkisi içinde ele alarak yargılama gücünü geliştirme, güzel metinler aracılığıyla dil becerisini yerleştirme, yazma ve okuma etkinliğiyle imgelemine besleme, güzel ve etkili anlatım amacına yöneliktir.

Anadilin akıcılığı, yalınlığı, deyimleme ve mecaz gücü ile duygu ve düşünce zenginliğinin yansıtıldığı metinlerde gerçekleştirilen çalışma ve incelemeler, öğrencilere yaşantı zenginliği kazandırır. İnsan yaradılışıyla, deneyimleriyle ilgili bu yaşantılar; onların duygu ve düşünce bakımından gelişmiş, dengeli ve sağlıklı bir kişilik yapısı oluşturmasında önemli katkı sağlar (Sever, 2000:7)

Öğrencilerin Türkçeyi doğru ve amaca uygun öğrenmelerinde ders kitapları ve Türkçe metin örnekleri kaynak durumundadır. Ana dilimizin etkili öğretilmesini amaçlayan Türkçe ders kitaplarında yer alacak metinler de amaca uygun olmalıdır. Bu sayede daha verimli bir eğitim öğretim sağlanabilir. Kitaplar sadece bilgi kaynaklı değil, aynı zamanda eğitime destek veren, öğrenciyi yazılmış konuda

güdülandiren, onlara aradıklarına ulaşma imkanı veren, öğrencinin kişiliğinin biçimlenmesini, hayal dünyasının gelişmesini sağlayan kaynaklardır.

Bu nedenle; öğrencilerin ilköğretim sıralarından itibaren Türkçe ders kitaplarında karşılaştıkları Türkçe okuma metinlerinde geçen kelimeler Türkçe eğitiminin amaçlarına ve ilkelerine ulaşması adına öğrencilerde oluşturabileceği davranış değişikliğini incelememiz gerekmektedir. Türkçe metinleri okutulurken öğretmenlerimizin bu konuyu dikkate aldıklarını sanmıyoruz . Biz bu konu üzerinde durarak okullardaki eğitimin, öğretimden daha önemli olduğunu ve öğrencilerde olumlu davranış değişikliği geliştirmek için Türkçe metinleri hazırlanırken bu konuya dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamak istiyoruz. Yeni neslin davranışlarındaki olumsuzlukların sebebinin bu konuya yeteri kadar önem verilmediğinden kaynaklandığını düşünüyoruz.

İşte buradan yola çıkarak öğrencinin okuduğu Türkçe metinlerinde yer alan davranış ifade eden kelimelerin öğretmen tarafından öğrenciye kazandırılması gerektiğine inanıyoruz.

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Torun ve Topçuoğlu (2006), “İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Bulunan Halk Edebiyatı Metinlerindeki Metin Sonu Sorularının Temel Eğitim Türkçe Programında Amaçlanan Davranışlara Uygunluğu” adlı tez çalışmasında 2005-2006 eğitim-öğretim yılında, ilköğretim ikinci kademe okutulan 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki halk edebiyatı metinlerini ve bu metinlerin sonlarında yer alan metin sonu sorularını incelemişler. 6, 7, 8. sınıf Türkçe ders kitaplarının içindeki halk edebiyatı metinlerinin Türkçe öğretim programındaki amaçlanan davranışlarla tam bir uygunluk taşımadığı ve dilsel becerilerin geliştirilmesi amacıyla kitaplarda yer verilen halk edebiyatı metinlerindeki bölüm sorularının programdaki amaca uygunluk oranının düşük olduğu, Türkçe öğretimindeki verimsizliğin nedenlerinden birinin ders kitapları olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

Elde ettikleri sonuçlardan yola çıkarak, Türkçe ders kitapları hazırlarken metnin işlenişinde yer alan metin sonu sorularının tek düzelik ve basamaklılıktan arındırılması, metin sonu sorularının metnin türüne göre ve Türkçe öğretiminde yer alan amaçlara göre öğrencinin değişik düşünce, yorum ve bakış açısını dile getirmesine olanak sağlayacak nitelikte itinalı hazırlanması gerektiğini önermişlerdir

Coşkun ve Sargın (2007), “Yapılandırmacı Yaklaşım Çerçevesinde İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Strateji” adlı araştırmada Muğla’daki ilköğretim okullarında okutulmakta olan 6. sınıf Türkçe ana ve yardımcı ders kitapları incelenmiştir. Muğla İli’nde okutulmakta olan Türkçe ana ve yardımcı kitaplarında, tema başlarında sorulan sorular hariç, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik bölümlerin olmadığı, dinleme becerisini oluşturmaya yönelik etkinliklerin sayısının beşi geçmediği, öğrenci çalışma kitabının yapısından dolayı, dersler hep yazma becerisini geliştirmeye yönelik işlendiği, okuma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerin de, genellikle dönütsüz metin okumaları dışında, hemen hemen hiç olmadığı, Türkçe kitabındaki konuların seçimlerinin Muğla’ya uygun yapılmadığı; ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı’nın öngördüğü dil ve davranış gelişimini sağlaması bakımından da metinler birbirleriyle ilintilendirilemediği sonuçlarına ulaşmışlardır.

Elde ettikleri sonuçlardan yola çıkarak, Türkçe ders kitaplarının, yerleşim bölgelerinde görev yapan psikolog, öğretmen ve öğretim elemanlarının uygulayacakları anketler, yapacakları gözlemlerden elde edecekleri veriler dikkate alınarak yazılması, Türkçe ders kitabı, öğrencilerin, niçinlerini, nelerini, nasıllarını, eğerlerini harekete geçirecek ve kelimelerin, kelime gruplarının duygu ve düşünce dünyalarına girebilmelerini sağlayacak şekilde hazırlanması; öğrenciler, eğitim-öğretim kurumlarında gerek okuma, gerek yazma, gerekse konuşmada hem somut hem de soyut kelime ve kelime gruplarının derinliğine ve genişliğine duygu ve düşünce anlamlarını ifade edebilecek, anlamlı birliklerle bütünü oluşturabilecek şekilde yetiştirilmesi gerektiğini önermişlerdir.

Coşkun ve Çetin (2007), “Yapılandırmacı Öğrenme Sürecinde Öğretmen Kılavuz Kitap İlişkisi” adlı çalışmada ilköğretim 6.sınıf Türkçe ders, öğretmen kılavuz ve çalışma kitaplarını incelemiştir. Bu çalışmada ülkemizde ilköğretim Türkçe ders, kılavuz ve çalışma kitaplarındaki konu, yönlendirme ve uygulamaların okulun bulunduğu çevreye uygun biçimde hazırlanmadığı, kitaptaki konuların, doğru stratejiyle belirlenmediğini, yaşadıkları il, ilçe ve köyler dikkate alındığında öğrencilerin yapılarına uymadığını; yönlendirmeler, konu ve uygulamalar arasında uyum bulunmadığı, okullarda öğretmenlerin yaptığı, sadece dil becerisi geliştirmeye yönelik çalışmaları gerçekleştirmek olduğunu , davranış geliştirmeyle ilgili çalışmalara yer vermediklerini ve çalışma kitabının da, genellikle yazma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanmış olduğunu, diğer becerilerin geliştirilmesine yeterince zaman ayıramadığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Elde ettikleri sonuçlardan yola çıkarak; bu durumda görevin, fakültelerde çalışan öğretim üyelerine düştüğünü, öğretim üyeleri; öğretmen adaylarını, ilköğretim kurumlarında okuttukları ders kitabında stratejiler belirlenerek Milli Eğitimin amaçlarına uygun hazırlanmamış olsa bile, eğitecekleri öğrencilere hem dil becerilerini kazandırabilecek, hem de Milli Eğitimin genel amaçlarını algılatıp, kavratıp, onları yaşantı haline getirmelerini sağlayabilecek şekilde yetiştirmeleri gerektiğini önermişlerdir.

BÖLÜM III YÖNTEM

3. Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları, verilerin nasıl toplandığı ve verilerin nasıl analiz edildiği üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırma Modeli:

Araştırma tarama yöntemiyle hazırlanmıştır. Örneklem olarak ilköğretim 1, 2, 3, 4, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarından seçilen beş kitap ve bu kitaplardaki 180 metinde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelimelerin yüzde oranları bulunmuş, kitaplarda bulunan soyut kelimeler sözlükteki soyut kelimelerle karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir.

Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen soyut kelimelerin öğrencilerde olumlu davranış gelişimini sağlayabilecek yeterlilikte olup olmadığı irdelenmiştir. Bu irdelemede, yüksek lisans tezlerinden ve makalelerden de yararlanılmıştır.

Metinlerde geçen kelimeler tespit edilerek grafiklerle açıklanmıştır.

3.2. Evren

Araştırmanın evrenini, ilköğretim birinci kademedeki okutulan beş Türkçe ders kitabındaki metinler oluşturmaktadır.

3.3. Örneklem:

Araştırmanın örneklemini, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 18.07.2005 tarih ve 206 sayılı kurul kararı ile 2005–2006 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiş beş Türkçe ders kitabındaki 180 metinde geçen kelimelerdir.

3.4. Verilerin Toplanması:

1. 5846 sayılı Kanun'a göre her türlü yayın hakkı Türk Dil Kurumu'na ait Ankara 2005 tarihli 10.baskısı yapılan Türkçe Sözlük'ten davranış değişikliği oluşturabilecek kelimeler taranarak,

2. İlköğretim birinci kademe 1, 2, 3, 4, 5. sınıflar için, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nca onaylanan 2006-2007 yılı Türkçe ders kitaplarından faydalanarak,

3. Konuyla ilgili akademik çalışmalar internet aracılığıyla T.C. Yükseköğretim Dokümantasyon Merkezi'nden temin edilerek,

4. Konuyla ilgili farklı kaynaklara ulaşmak için Milli Kütüphane, İl Halk Kütüphanesi, Muğla Üniversitesi ve diğer üniversitelerin kütüphanelerinden yararlanmak suretiyle,

5. İnternetteki kaynaklardan yararlanarak,

6. Konuyla ilgili makalelerden, kitaplardan, dergilerden faydalanılarak veriler toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi :

Türk Dil Kurumuna ait Türkçe sözlükten davranış değişikliği oluşturabilecek kelimeler, ilköğretim birinci kademe 1, 2, 3, 4, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerle geçen davranış ifadeli soyut kelimeler tespit edilmiş, tespit edilen bu soyut kelimelerin metinlerdeki kullanım sıklığı, yüzde oranları bulunmuş; bulunanlar grafikleştirilmiş, ve grafiklerden hareketle Türkçe dersini okutacak öğretmenlere, Türkçe ders kitabı hazırlayıcılarına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

Türkçe eğitiminin ana amacı; öğrencilerin duygu ve düşünce dünyasını geliştirerek olumlu davranışlar kazanmalarını sağlamaktır.

Türkçe'deki kelimeleri soyut ve somut anlamlı olarak ikiye ayırabiliriz. Soyut anlamlı kelimeler bireye duygu kazandıran, bireyin duygu ve düşünce dünyasını geliştiren kelimeler arasına girer ve bu kelimelerin öğrencilerin olumlu davranışlar kazanmasında ve kişiliğini oluşturmasında önemli etkileri vardır. Bu sebeple bu tür kelimelere Türkçe ders kitaplarında kazandırılacak davranışlara göre dereceli bir şekilde yer verilmelidir.

Buradan yola çıkarak, Türkçe birinci kademe ders kitaplarındaki metinlerde öğrencinin duygu ve düşünce dünyasını etkileyecek soyut anlamlı kelimeler taranmıştır. Türkçe eğitimi sonucunda öğrencinin kazanması gereken olumlu davranışların ne kadarıyla Türkçe metinlerinde karşılaştığı merak edilmiş ve alt problemler tespit edilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen toplam kelime sayısında ve davranış kazandırıcı soyut kelimelerin oranlarında hem metinler arası ve hem de sınıflar arası seviyeye uygunluk var mı?

Birinci alt probleme göre oluşturduğumuz tablo ve grafikler şu şekildedir :

TABLO 1 : Birinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerdeki Soyut Kelimeler

Metin No	Metindeki kelimelerin toplam sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin yüzdesi
1	35 kelime	3 sy ¹ kelime	%8,6
2	166 kelime	11 sy kelime	%6,62
3	209 kelime	16 sy kelime	%7,65
4	127 kelime	3 sy kelime	%2,36
5	142 kelime	5 sy kelime	%3,52
6	107 kelime	6 sy kelime	%5,6
7	167 kelime	9 sy kelime	%5,38
8	29 kelime	5 sy kelime	%17,24
9	184 kelime	12 sy kelime	%6,52
10	107 kelime	3sy kelime	%2,80
11	25 kelime	3 sy kelime	%12
12	174 kelime	24 sy kelime	%1,72
13	24 kelime	0 sy kelime	%0
14	144 kelime	11 sy kelime	%7,63
15	63 kelime	4 sy kelime	%6,34
16	25 kelime	3 sy kelime	%12
17	179 kelime	18 sy kelime	%10,05
18	199 kelime	8 sy kelime	%4,02
19	157 kelime	11 sy kelime	%7
20	147 kelime	12 sy kelime	%8,16

Tablo 1’ de görüldüğü gibi birinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde toplam kelime sayısı anlamlı bir artış göstermemektedir.

Örneğin; birinci metinde 35 olan toplam kelime sayısı, ikinci metinde 166, üçüncü metinde 209, dördüncü metinde 127 olarak tespit edilmiştir. Kitaptaki diğer metinlerde de bu anlamsız ilişki devam etmektedir.

¹ sy: Soyut kelimesinin kısaltması.

GRAFİK 1 :

Grafik1'e göre; birinci sınıf Türkçe kitaplarındaki metinlerde geçen soyut kelimelerin, belli yüzdeler oranlarla metinlere dağılımı yapılmamıştır. Birinci sınıf okuma metinlerinde soyut kelimeler, birinci metinden, yirminci metine kadar belli bir ölçüt dikkate alınarak arttırılmamıştır.

Örneğin, on üçüncü metinde hiç soyut kelimeye yer verilmemiştir. Soyut kelimelerin oranında sekizinci metinde %17,24 ve on birinci metinde %12 'yle büyük bir artış varken; dördüncü metinde %2,36, on ikinci metinde %1,72, on üçüncü metinde %0 ve on sekizinci metinde %4,02 önemli oranda düşüş olmuştur.

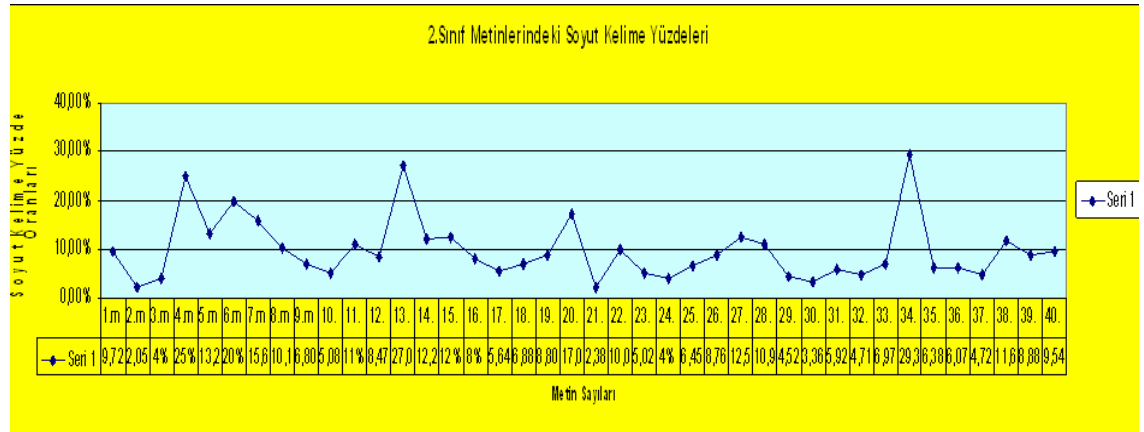
Yapılması gereken, metinlerde geçen kelimelerin öğrencilerin seviyesine uygun olarak seçilmesi ve metinler arasında oranlı bir şekilde dağıtılmasıdır.

TABLO2: İkinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerdeki Soyut Kelimeler

Metin No	Metindeki kelimelerin toplam sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin yüzdesi
1	257 kelime	25 sy kelime	%9,72
2	195 kelime	4 sy kelime	%2,05
3	250 kelime	10 sy kelime	%4
4	44 kelime	11 sy kelime	%25
5	53 kelime	7 sy kelime	%13,20
6	50 kelime	10 sy kelime	%20
7	83 kelime	13 sy kelime	%15,66
8	187 kelime	19 sy kelime	%10,16
9	235 kelime	16 sy kelime	%6,80
10	118 kelime	6 sy kelime	%5,08
11	54 kelime	6 sy kelime	%11
12	354 kelime	30 sy kelime	%8,47
13	48 kelime	13 sy kelime	%27,08
14	196 kelime	24sy kelime	%12,24
15	81 kelime	10 sy kelime	%12,34
16	75 kelime	6 sy kelime	%8
17	124 kelime	7 sy kelime	%5,64
18	247 kelime	17 sy kelime	%6,88
19	159 kelime	14 sy kelime	%8,80
20	82 kelime	14 kelime	%17,07
21	42 kelime	1sy kelime	%2,38
22	60 kelime	6 sy kelime	%10
23	358 kelime	18 kelime	%5,02
24	167 kelime	7 sy kelime	%4,19
25	31 kelime	2 sy kelime	%6,45
26	308 kelime	27 sy kelime	%8,76
27	72 kelime	9 sy kelime	%12,5
28	201 kelime	22 sy kelime	%10,94
29	243 kelime	11 sy kelime	%4,52
30	238 kelime	8 sy kelime	%3,36
31	253 kelime	15 sy kelime	%5,92
32	191 kelime	9 sy kelime	%4,71
33	43 kelime	3 sy kelime	%6,97
34	58 kelime	17 sy kelime	%29,31
35	329 kelime	21sy kelime	%6,38
36	181 kelime	11 sy kelime	%6,07
37	148 kelime	7 sy kelime	%4,72
38	77 kelime	9 sy kelime	%11,68
39	45 kelime	4 sy kelime	%8,88
40	440 kelime	42 sy kelime	%9,54

Tablo 2’de görüldüğü gibi ikinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerdeki toplam kelime sayısı düzenli bir artış göstermemektedir. Örneğin; birinci metinde geçen toplam kelime sayısı 257 iken, ikinci metinde 195, üçüncü metinde 250 olarak tespit edilmiştir. Kitaptaki diğer metinlerde düzensiz ilişki devam etmektedir.

GRAFİK 2:

Grafik 2’ e görüldüğü gibi soyut kelime artışı metinlere göre plânlı değildir.

Örneğin; ikinci metinde %2,05 ve yirmi birinci metinde %2,38 oranları göz önüne alındığında soyut kelimelerin oranlarında önemli bir düşüş olduğu görülmektedir.

On üçüncü metinde %27,08 ve otuz dördüncü metinde % 29,31 oranları dikkate alındığında diğer metinlere göre soyut kelimelerin oranlarında büyük bir artış olduğu anlaşılmaktadır.

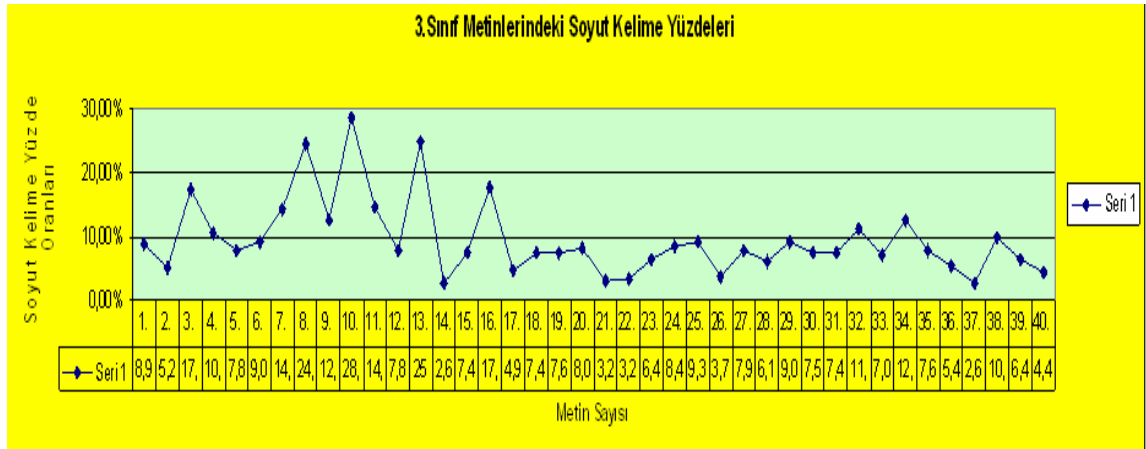
Tablo 2 ve Grafik 2’de görüldüğü gibi ikinci sınıf metinlerinde geçen soyut kelime oranlarının, birinci sınıf metinlerine göre biraz daha artış gösterdiği ama yine de metinler arası ve sınıflar arasında anlamlı bir soyut kelime artışı olmadığı tespit edilmiştir.

TABLO3: 3.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerdeki Soyut Kelimeler

Metin No	Metindeki kelimelerin toplam sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin yüzdesi
1	302 kelime	27 sy kelime	%8,94
2	346 kelime	18 sy kelime	%5,20
3	162 kelime	28 sy kelime	%17,28
4	47 kelime	5 sy kelime	%10,63
5	178 kelime	14 sy kelime	%7,86
6	275 kelime	25 sy kelime	%9,09
7	288 kelime	41 sy kelime	%14,23
8	61 kelime	15 sy kelime	%24,59
9	244 kelime	31 sy kelime	%12,70
10	63 kelime	18 sy kelime	%28,57
11	389 kelime	57 sy kelime	%14,65
12	51 sy kelime	4 sy kelime	%7,84
13	216 kelime	54 sy kelime	%25
14	301 kelime	8 sy kelime	%2,65
15	67 kelime	5 sy kelime	%7,46
16	74 kelime	13 sy kelime	%17,56
17	305 kelime	15 sy kelime	%4,91
18	295 kelime	22 sy kelime	%7,45
19	339 kelime	26 sy kelime	%7,66
20	112 kelime	9 sy kelime	%8,03
21	309 kelime	10 sy kelime	%3,23
22	244 kelime	8 sy kelime	%3,27
23	249 kelime	16 sy kelime	%6,42
24	130 kelime	11 sy kelime	%8,46
25	64 kelime	6sy kelime	%9,37
26	241 kelime	9 sy kelime	%3,73
27	227 kelime	18 sy kelime	%7,92
28	262 kelime	16 sy kelime	%6,10
29	55 kelime	5 sy kelime	%9,09
30	93 kelime	7 sy kelime	%7,52
31	243 kelime	18 sy kelime	%7,40
32	281 kelime	32 sy kelime	%11,38
33	198 kelime	14 sy kelime	%7,07
34	40 kelime	5 sy kelime	%12,5
35	104 kelime	8 sy kelime	%7,69
36	182 kelime	10 sy kelime	%5,49
37	227 kelime	6 sy kelime	%2,64
38	50 kelime	5 sy kelime	%10
39	232 kelime	15 sy kelime	%6,46
40	68 kelime	3 sy kelime	%4,41

Tablo 3'te görüldüğü gibi üçüncü sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen toplam kelime sayısı düzenli bir artış göstermemektedir. Örneğin, toplam kelime sayısı birinci metinde 302 iken, ikinci metinde 346, üçüncü metinde 162, dördüncü metinde 47 olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin kelime hazinesinin artırılması için yapılması gereken, metinlerdeki toplam kelime sayısının giderek artırılmasıdır. Metinlerde, böyle bir durumun söz konusu olmadığı görülmektedir.

GRAFİK 3:

Grafik 3'de görüldüğü gibi soyut kelimelerin oranlarında düzenli bir artış söz konusu değildir. Örneğin; soyut kelimeler üçüncü metinde %17,28, sekizinci metinde %24,59, onuncu metinde %28,57, on üçüncü metinde %25 ve on altıncı metinde %17,56 oranıyla yüksekken; ikinci metinde %5,20, beşinci metinde %7,86, yirmi birinci metinde %3,23, yirmi altıncı metinde %3,73, otuz yedinci metinde %2,64 oranıyla düşüş göstermiştir.

Tablo 1, 2, 3 ve Grafik 1, 2 ve 3'ü karşılaştırdığımızda, metinlerdeki soyut kelimelerde sınıflar arasında belli bir artış olmadığı tespit edilmiştir.

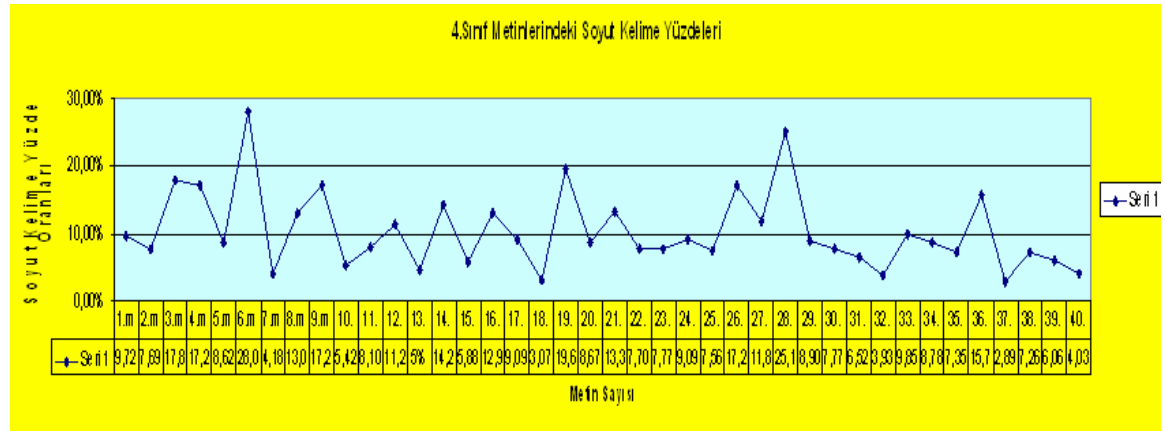
TABLO4: 4.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerdeki Soyut Kelimeler

Metin No	Metindeki kelimelerin toplam sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin yüzdesi
1	144 kelime	14 sy kelime	%9,72
2	273 kelime	21 sy kelime	%7,69
3	615 kelime	110 sy kelime	%17,8
4	295 kelime	51 sy kelime	%17,2
5	464 kelime	40 sy kelime	%8,62
6	75 kelime	21 sy kelime	%28
7	191 kelime	8 sy kelime	%4,18
8	307 kelime	40 sy kelime	%13,02
9	422 kelime	73 sy kelime	%17,29
10	387 kelime	21 sy kelime	%5,42
11	111 kelime	9 sy kelime	%8,10
12	284 kelime	32 sy kelime	%11,26
13	511 kelime	24 sy kelime	%4,69
14	259 kelime	37 sy kelime	%14,28
15	442 kelime	26 sy kelime	%5,88
16	439 kelime	57 sy kelime	%12,98
17	242 kelime	22 sy kelime	%9,09
18	488 kelime	15 sy kelime	%3,07
19	66 kelime	13 sy kelime	%19,69
20	346 kelime	30 sy kelime	%8,67
21	75 kelime	10 sy kelime	%13,3
22	506 kelime	39 sy kelime	%7,70
23	283 kelime	22 sy kelime	%7,77
24	444 kelime	44 sy kelime	%9,90
25	489 kelime	37 sy kelime	%7,56
26	87 kelime	15 sy kelime	%17,24
27	496 kelime	59 sy kelime	%11,89
28	207 kelime	52 sy kelime	%25,12
29	191 kelime	17 sy kelime	%8,90
30	360 kelime	28 sy kelime	%7,77
31	475 kelime	31 sy kelime	%6,52
32	356 kelime	14 sy kelime	%3,93
33	71 kelime	7 sy kelime	%9,85
34	330 kelime	29 sy kelime	%8,78
35	340 kelime	25 sy kelime	%7,35
36	70 kelime	11 sy kelime	%15,71
37	311 kelime	9 sy kelime	%2,89
38	289 kelime	21 sy kelime	%7,26
39	528 kelime	32 sy kelime	%6,06
40	545 kelime	22 sy kelime	%4,03

Tablo 4’de görüldüğü gibi dördüncü sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen toplam kelime sayısı anlamlı bir artış göstermemektedir. Toplam kelime sayısı birinci metinde 144, ikinci metinde 273, üçüncü metinde 615, dördüncü metinde 295 olarak tespit edilmiştir. Kitaptaki diğer metinlerde toplam kelime sayısının artışında düzensizlik devam etmektedir.

4.SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDAKİ METİNLERDEKİ SOYUT KELİME LER

GRAFİK 4:

Grafik 4 ve Tablo 4’de görüldüğü gibi soyut kelime oranı, diğer sınıflardaki metinlerde geçen soyut kelime oranlarına göre biraz artmış fakat metinler arasında anlamlı bir artış olmamıştır.

Örneğin; soyut kelime oranında altıncı metinde %28, on dokuzuncu metinde %19,69 ve yirmi sekizinci metinde %25,12’yle büyük bir artış söz konusuken; yedinci metinde %9,48, on sekizinci metinde %3,07, otuz ikinci metinde %3,93 ve otuz yedinci metinde %2,89’le önemli ölçüde bir azalma söz konusudur.

Grafik 4’e bakıldığında; dördüncü sınıf metinlerindeki toplam kelime sayısında ve metinler arası soyut kelime artışında anlamlı bir ilişkinin söz konusu olmadığı göze çarpmaktadır.

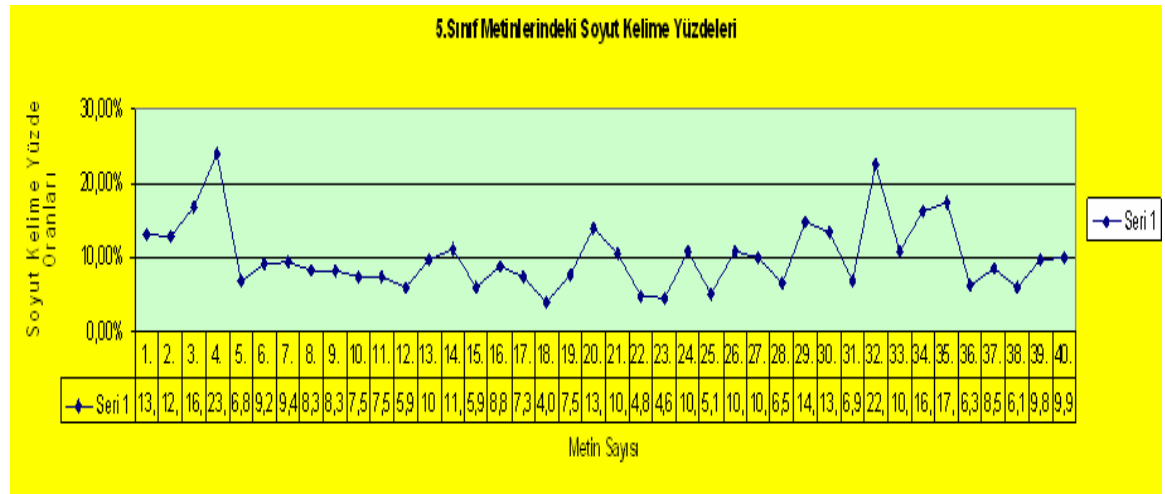
TABLO5: 5.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerdeki Soyut Kelimeler

Metin No	Metindeki kelimelerin toplam sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin sayısı	Metinde geçen soyut kelimelerin yüzdesi
1	415 kelime	54 sy kelime	%13,01
2	628 kelime	81 sy kelime	%12,89
3	209 kelime	35 sy kelime	%16,74
4	46 kelime	11 sy kelime	%23,91
5	277 kelime	19 sy kelime	%6,85
6	293 kelime	27 sy kelime	%9,21
7	232 kelime	22 sy kelime	%9,48
8	288 kelime	24 sy kelime	%8,33
9	72 kelime	6 sy kelime	%8,33
10	213 kelime	16 sy kelime	%7,51
11	212 kelime	16 sy kelime	%7,54
12	405 kelime	24 sy kelime	%5,92
13	276 kelime	27 sy kelime	%9,78
14	107 kelime	12 sy kelime	%11,21
15	286 kelime	17 sy kelime	%5,94
16	543 kelime	48 sy kelime	%8,83
17	284 kelime	21 sy kelime	%7,39
18	342 kelime	14 sy kelime	%4,09
19	79 kelime	6 sy kelime	%7,59
20	223kelime	31 sy kelime	%13,90
21	582 kelime	61 sy kelime	%10,48
22	371 kelime	18 sy kelime	%4,85
23	257 kelime	12 sy kelime	%4,66
24	92 kelime	10 sy kelime	%10,86
25	369 kelime	19 sy kelime	%5,14
26	302 kelime	33 sy kelime	%10,92
27	669 kelime	67 sy kelime	%10,01
28	970 kelime	64 sy kelime	%6,59
29	54 kelime	8 sy kelime	%14,81
30	312 kelime	42 sy kelime	%13,46
31	343 kelime	24 sy kelime	%6,99
32	238 kelime	54 sy kelime	%22,68
33	317 kelime	34 sy kelime	%10,72
34	105 kelime	17 sy kelime	%16,19
35	115 kelime	20 sy kelime	%17,39
36	407 kelime	26 sy kelime	%6,38
37	409 kelime	35 sy kelime	%8,55
38	488 kelime	30 sy kelime	%6,14
39	61 kelime	6 sy kelime	%9,83
40	211 kelime	21 sy kelime	%9,95

Tablo 5’de görüldüğü gibi 5. sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen toplam kelime sayısı düzenli artış göstermemektedir. Örneğin; toplam kelime sayısı birinci metinde 415, ikinci metinde 628, üçüncü metinde 209, dördüncü metinde 46 olarak tespit edilmiştir. Diğer sınıflarda olduğu gibi bu sınıfta da toplam kelime sayısında anlamlı bir artış söz konusu değildir.

5.SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDAKİ METİNLERDEKİ SOYUT KELİME LER

GRAFİK 5:

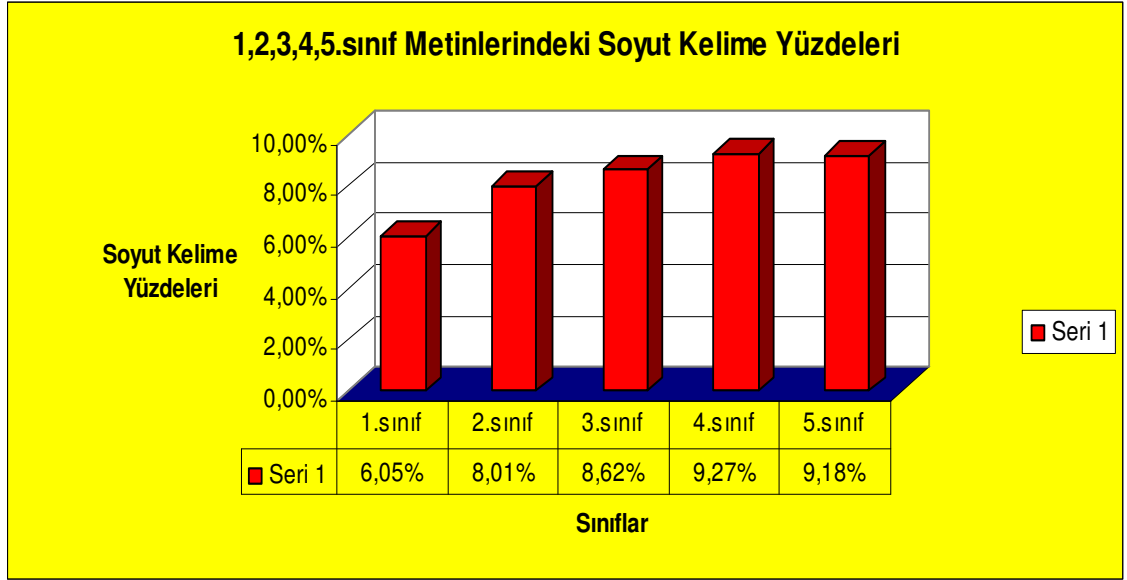
Tablo 5 ve Grafik 5’de görüldüğü gibi ilk metinlerde metinler arasında soyut kelimelerin yüzdeleri oranında artış söz konusu değildir. Bu grafikte soyut kelime oranı son metinlere doğru artış göstermektedir.

Öğrenci bu sınıf düzeyinde soyut düşünme yeteneğine ulaşmıştır. Buna rağmen; soyut kelime oranındaki artış diğer sınıflara oranla fazla değildir.

Örneğin; beşinci sınıfın dördüncü metninde %23,91, otuz ikinci metninde %22,68 oranlarıyla soyut kelimelerde büyük bir artış söz konusuysen; beşinci metninde %6,85, on beşinci metninde %5,94, on sekizinci metninde %4,09, yirmi

sekizinci metninde %6,59 ve otuz birinci metninde %6,99 oranlarıyla soyut kelimelerde önemli bir azalma söz konusudur.

GRAFİK 6:

Grafik 6'da ilköğretim birinci kademenin tüm sınıflarındaki metinlerde geçen soyut kelime oranları görülmektedir. Soyut kelime oranları, birinci sınıfta %6,05, ikinci sınıfta %8,01, üçüncü sınıfta %8,62, dördüncü sınıfta %9,27, beşinci sınıfta %9,18 olarak tespit edilmiştir. Bu grafikte görüldüğü gibi, beş sınıf arasında metinlerde geçen soyut kelimelerde düzenli bir artış bulunmamaktadır.

Öğrencilerin sınıf seviyesine uygun olarak kazanması gereken sözcük sayısı önceden tespit edilmeli; belli ölçütler dahilinde sınıflar ve metinler arası sözcük hazinesi arttırılmalıdır.

Eğitim psikologlarına göre birinci ve ikinci sınıflarda yaş seviyelerine uygun olarak ders kitaplarına seçilen metinler öğrencinin kullandığı ve anlamını bildiği en az 100 kelimedenden oluşmalı (bkz. 29), üç, dört ve beşinci sınıflarda ise en az 300 kelimedenden oluşmalıdır (bkz .30).

Tablolarda görüldüğü gibi; 2006 yılında Muğla İli'nde okutulan ilköğretim birinci kademedeki Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin sözcük sayısı yukarıdaki ölçütler dikkate alınarak hazırlanmadığı gibi metinler ve sınıflar arası sözcük artışında belirli ölçütler kullanılmamıştır.

Türkçe ders kitaplarında öğrencilere davranış kazandıracak soyut kelimeler belli bir ölçüt dikkate alınarak sınıflara ve metinlere dağıtılmalıdır. Öğrencinin seviyesine uygun olarak kazanması gereken davranışları ifade eden soyut kelimelere metinlerde rastlaması gerekir. Günümüzde geliştirilen teknolojik araçlar, soyut kelimelerin kazandırılmasını kolaylaştırabilir.

2006 yılı Türkçe ders kitaplarında, metinler arasında soyut kelime oranlarında düzenli bir artış olmadığı gibi, sınıflar arasında düzenli bir artış söz konusu değildir. Özellikle birinci sınıf metinlerindeki soyut kelime oranı diğer sınıflara oranla azdır.

Okullarımızda verilen eğitimin bilinenden bilinmeyene, kolaydan zora, somuttan soyuta ilkeleri esas alınarak yapılması gerekir. Oluşturulan grafiklere göre; Türkçe ders kitaplarının bu öğretim ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmadığı görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkçe sözlükteki davranış kazandırıcı kelimelerin ne kadarı Türkçe ders kitaplarında yer almaktadır ?

İlköğretim 1, 2, 3, 4, 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan ve almayan soyut kelimeler, Türkçe sözlükten taranmış; sözlükteki bu soyut kelimeler metinlerde aranmış; ders kitaplarında yer alması gereken bazı soyut kelimelere yer verilmediği tespit edilmiştir. Aşağıda, davranış kazandırabilecek söz konusu soyut kelimeler sıralanmıştır:

Açgözlü, adilik, akılsızlık, akliselim, aktifleşmek, alımlı, alıngan, alim, altın yürekli, angutluk, arsız, art niyetli, asabi, asık suratlı, atik, avanaklık, bilmişlik, boşboğaz, bozucu, babayiğit, bitirim, bunaltıcı, cana yakın, canilik, cıvıklık, cezp etmek, cüretkârlık, çekememezlik, çekingenlik, çıkarıcı, çiçeksever, çok yüzlülük, dalavereci, dalgacı, dengeli, devrimci, dik kafalı, diktatörlük, dilsever, disiplinli, diyaloglu, dolandırıcılık, döneklik, dört dörtlük, duyarsızlık, duygudaş, dürüst, düşkün, düşmanlık, edepli, efendi, erdemlik, esprili, evhamlı, evrenselleşen, ezbercilik, faziletli, fesatlık, fikirsizlik, fitneci, gamsız, gayeli, geniş ufuklu, geri kafalı, girişken, gönlü zengin, görmemezlik, gücenmek, güncelleşen, hakaret etmek, hamarat, hasetlik, hassas, haşarılık, hatalı, hayvansever, hevesli, hıyanet, hırçınlık, hilekârlık, hoşsohbetli, hümanist, hünerli, hüsrân, hüznü, içe kapanıklık, içlenmek, içten pazarlıklı, idareli, idealist, iffetli, iftiracı, ihtiraslı, ihmalci, ikiyüzlülük, ihmâlkarlık, iğrençlik, imrenmek, inatçı, inkârcılık, inkılâpçı, infazcı, iradeli, irdeleyen, israfçı, ispiyoncu, istilacı, istismarlık, isyânkar, işbirlikçi, işgalci, işgüzergârlık, işkenceci, işlevci, iştirakçi, itaatkârlık, itibarlı, itinalı, itimatlı, itirafçı, kabahatli, kabalaşmak, kabiliyetli, kalender, kalpsiz, kaprisli, karşı görüşlü, karakterli, karamsar, kaygısız, katıyürekli, kasıtlı, kaypaklık, Kemalist, kibar, kincilik, kişilikli, konuksever, kurnazlık, laiklik, lider, menfaatçilik, merhametli, menfaatçilik, merhametli, metanetli, minnettarlık, miskinlik, muzipleşmek, mühimseyen, mükafatlandırılan, münakaşa etmek, müsriflik, müzikseverli, namertlik, nankörlük, nasihatçılık, nazik, nezaketli, nispetçi, oturaklı, oyunbozanlık, öçlü, ölçülü, ön yargılı, önsezili, öz güvenli, öz saygılı, özerkleşen, özverili, palarvacılık, pasaklılık, pasiflik, pısrıklık, pişkinlik, realist olmak, reformcu, refahlı,

rezalet, riyakârlık, sabit fikirli, sadakatli, sağ eğilimli, safsatalık, sadık, sadistlik, saflık, sahtecilik, samimi, sebatkâr, sempatik, serinkanlı, sersemlik, serüvencilik, seviyeli, sezgicilik, sıkı ağızlı, sıkıfıkı, sırdaş, sırtkanlık, sırnaşıklık, sivri dillilik, soğukkanlılık, sokulgan, şevkli, tarafsız, tasasızlık, taş kalpli, tatsızlaşmak, tavır almak, tedarikli, temkinli, tenkitçilik, terbiyeli, tertemiz, tertipli, tiksindiricilik, titizlik, tokgözlü, tövbekâr, ulussever, ukalalılık, upuslu, uysal, ümitsizlik, üsluplu, üşengeçlik, vatan hainliği, vefalılık, vurdumduymazlık, yalpaklık, yaltaklık, yanlılık, yordakçılık, yatkinlik, yavuzluk, yiğitlik, yufka yürekli, yüzgöz, zalimlik, zariflik, zibidilik, zorbalık, zulmetmek..

Öğrencilerin tanışması gereken soyut kelimelere Türkçe ders kitaplarında yer verilmediği için, onlarda soyut kelimelerin ifade ettiği davranışların yerleşmesi zor olacaktır. Öğretmen, derslerde soyut anlamlı davranış geliştiren kelimelerden sürekli bahsetmelidir. Eğer öğretmen derslerde soyut anlamlı kelimelerden sık sık bahsederse, zamanla bu kelimeler öğrencinin zihnine yerleşecek, öğrenci bu kelimelerin duygu ve düşünce yükünü kavrayarak, bunları davranışa dönüştürebilecektir.

Örneğin **vefa** kelimesi, ders kitaplarındaki metinlerde yer almamıştır. Öğretmen derslerinde vefa kelimesini sık sık kullanırsa, öğrenci, bu kelimeyi açıklayıcı diğer soyut kelimeler hakkında da bilgi sahibi olabilecektir. Yani vefa kelimesi sevgi, bağlılık ve iyilik gibi soyut kelimeleri de içinde barındırır. Vefa kelimesiyle ilgili bilgi sahibi olmayan öğrencinin, bu kelimenin içinde barındırdığı diğer soyut kelimeleri bilmesi ve vefa davranışını göstermesi de beklenmemelidir.

Nazik kelimesi hakkında fikir sahibi olmayan bir öğrencinin, nazik davranmaması doğaldır. Öğrenci nazik, kelimesinin çağrıştırdığı nezaket, kibarlık, rica, incelik gibi soyut kelimeler hakkında da fikir sahibi olamayabilir. Dürüst kelimesi, erdemli olma, yalan söylememe, doğru bir insan olma davranışlarını içinde barındırır. Öğrencilerin vefa, nazik, dürüst gibi olumlu davranış kazandırabilecek soyut kelimelerin duygu ve düşünce anlamını kavrayabilmeleri ve bu kelimeleri davranışa dönüştürebilmeleri için, söz konusu kelimelerin Türkçe ders kitaplarında yer alması gerekmektedir.

Vurdumduymazlık, müsriflik, nankörlük gibi kelimeler, olumsuz davranış ifade eden kelimelerdir. Öğretmen, bu kelimelerden yola çıkarak, öğrencilere duyarlılık, tutumluluk, minnettarlık gibi olumlu davranış içeren kelimeleri karşılaştırmalar yaparak öğretebilir. Dolayısıyla, öğrencilerin olumlu davranışlar kazanabilmeleri için, Türkçe ders kitaplarında olumsuz davranış ifade eden kelimelere de yer verilmesi gerekir.

İlköğretim birinci kademe Türkçe dersinde öğrencinin kazanması gerektiğini düşündüğümüz bazı soyut sözcüklerin, sınıf seviyelerine göre kitaplarda yer alma durumu aşağıdaki gibidir:

Sevgi kelimesi; 2, 3, 4, 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. Ancak 1. sınıf kitabındaki metinlerde yer almamaktadır. Sevgi kelimesi; öğrencinin olumlu davranış kazanmasında etkili olan en temel soyut kelimedir. Öğrenci, tüm sınıf seviyelerinde sevgi kelimesiyle karşılaşmalıdır. Çünkü; bütün olumsuz davranışların temelinde, insanlardaki sevgisizlik yatar. İnsan önce kendini, daha sonra doğayı, ailesini, arkadaşlarını, yaşamayı, kısacası; her şeyi severse, toplumdaki huzursuzluklar ve kargaşalar da son bulacaktır. Eğer öğretmen derslerinde sık sık sevgi kelimesinden bahseder, öğrenci de bu kelimeyi özümserse, sevme davranışı öğrencide kendiliğinden oluşacaktır. Çocuğun olumlu davranış geliştirmesinde önemli bir etkisi olan bu soyut kelimenin birinci sınıf kitaplarında yer almaması bir eksikliklerdir.

Kıskançlık kelimesi ise; 1, 2, 3 ve 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almamakta, sadece 4. sınıf kitabındaki metinlerde geçmektedir. Kıskançlık kelimesi, tüm sınıf seviyelerindeki metinlerde yer alması gereken soyut bir kelimedir. Bu kelime, olumsuz davranış ifade eden bir kelimedir. Öğrenciye kıskanç olmama davranışının kazandırabilmesi için, kıskançlık kelimesinin duygu ve düşünce anlamı kavratılmalı, kıskançlığın olumsuz yönü vurgulanmalıdır. Böylece öğrenci, kıskançlık ve kıskanç olmama davranışlarını karşılaştırabilecek, olumsuz davranış ifade eden kıskançlık kelimesinin anlamını öğrenerek, bu kelimeyi olumlu davranış olarak hayata geçirebilecektir.

Bu kadar önemli olan kıskançlık kelimesi neden sadece 4. sınıf kitabındaki metinlerde yer almaktadır? Bunun belli bir sebebi var mı?

Merak etmek kelimesi; 2, 3, 4 ve 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almakta, ancak 1. sınıf kitabındaki metinlerde yer almamaktadır. Merak etmek, yapılandırmacı eğitim sürecinde öğrenilmesi gereken en temel davranışlardan biridir. Öğretmen, öğrencilerde merak uyandırmalıdır. Çünkü merak duygusu, öğrenciyi araştırmaya ve bilgi edinmeye sevk eder. Bu sebeple, öğrencide olumlu davranış kazandıracak kelimelerden biri olan merak etmek kelimesinin, tüm sınıf seviyelerindeki ders kitaplarında yer alması gerekir.

Mutlu etmek kelimesi; 1, 2, 4, 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. Ancak 3. sınıf kitabındaki metinlerde yer almamaktadır. Mutlu etmek kelimesi iyilik yapmak, vefalı davranmak, sevmek gibi kelimeleri içinde barındırır. Mutlu etmek kelimesi üzerinde derslerde sık sık durulmalıdır. Öğretmen, derslerde ailesini ve çevresini mutlu edebilen insanların kendilerinin de mutlu olabileceği vurgulamalıdır. Eğer mutlu etmek kelimesi, öğrenci tarafından benimsenirse, öğrenci yaşamında mutlu olmayı ve diğer insanları mutlu etmeyi de kendiliğinden öğrenebilecektir. Mutlu etmek kelimesi diğer sınıflarda yer alırken 3. sınıf metinlerinde neden yer almamaktadır? Bunun belli bir sebebi var mıdır?

Gülümsemek kelimesi; 3, 4, 5. sınıflardaki metinlerde yer alırken 1. ve 2. sınıf metinlerinde hiç yer almamaktadır.

Gülümseyen insanlar, yaşama pozitif bakan ve çevresine pozitif enerji dağıtan, hayattan zevk almayı bilen insanlardır. Küçük bir gülümseme, insanın yaşamını tamamen değiştirebilir. Asık suratlı ve hayatla barışık olmayan insanlar yetiştirmemek için, öğretmenlerin gülümsemek kelimesini öğrencilerine davranış olarak kazandırması önemlidir. Bu sebeple, söz konusu kelimenin tüm sınıf seviyelerindeki kitaplarda yer alması gerekir.

Heyecanlanmak kelimesi; 1, 2, 4, 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. 3. sınıf kitabındaki metinlerde geçmemektedir.

Heyecanlanmak, insanın yaşadığı olaylar karşısında gösterebileceği doğal bir davranıştır. Çocuğun yaşadığı ilk heyecan, okul sıralarında olmaktadır. Çocuk toplum karşısında şiir okurken, kendini ifade ederken heyecanlanır. Öğretmen, heyecanlanmanın doğal bir duygu olduğunu açıklamalı ve öğrenciye heyecanını kontrol etme yeteneğini kazandırmak için, derslerde mutlaka heyecanlanmak kelimesinin üzerinde durmalıdır.

Heyecanlanmak kelimesi 3. sınıf ders kitabındaki metinlerde yer almıyor. Heyecanlanmak 3. sınıf düzeyinde kazandırılmaması gereken bir kelime midir ?

Nefret etmek kelimesi; sadece 5. sınıf kitabındaki metinlerde geçmektedir. Nefret etmek duygusu, insanın içinde beslediği ve onun ruhunu yıpratıcı kötü bir duygudur. Çocuk, nefret duygusunu içinde barındırmamalıdır. Öğretmen sevgiyi öğretmek için, nefret etmenin ne kadar kötü bir davranış olduğunu öğrenciye anlatmalı ve olumsuz davranış kazandıran bu kelimenin kötü örneklerinden bahsederek, öğrencide olumlu davranış oluşmasına yardımcı olmalıdır.

Nefret etmek kelimesi sadece 5. sınıf öğrencilerinden başka öğrencilerin karşısına niye çıkmıyor? Nefret etmek kelimesi diğer yaş seviyesindeki öğrenciler öğrenmemeli mi?

Tutumluluk kelimesi; sadece 5. sınıf kitabındaki metinlerde geçmektedir. Tutumluluk kelimesi tüm sınıflarda kazanılması gereken, olumlu davranış ifade eden bir kelimedir. Tutumlu insanlar, kendisine ve ailesine yararlı oldukları kadar devletine ve milletine de yararlı olan bireylerdir. Öğretmenin öğrenciye parada, elektrikte, suda, alışverişte tutumlu olma davranışını kazandırabilmesi için, bu kelimenin ders kitaplarında sık sık yer alması gerekir. Sadece 5. sınıf kitabındaki metinlerde yer alıp diğer sınıflarda yer almayan tutumluluk davranışının öğretmen tarafından öğrenciye kazandırılması ve yeri geldikçe vurgulanması da zor olacaktır.

Zarar vermek kelimesi; 3, 4 ve 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. Zarar vermek, kötü bir davranıştır. Öğrencinin kendisine, kullandığı eşyaya, ailesine, çevresine zarar vermemesi gerektiği, nedenleriyle açıklanmalıdır. Zarar veren bir insan olmanın yerine, faydalı bir insan olmanın doğru bir davranış

olduğunu vurgulanmalıdır. Bunun içinde zarar vermek kelimesinden öğretmen, derslerinde bahsetmelidir.

Zarar vermek kelimesi 1. ve 2. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almıyor bunun belli bir sebebi var mı?

Ziyaret etmek kelimesi; 2, 4 ve 5. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. Ziyaret etmek bizim en önemli kültür ögemizdir. Bir çocuk küçük yaştan itibaren bayram ziyaretlerine, hasta ziyaretlerine, misafir ziyaretlerine katılır. Bu ziyaretlerin bireyler arasındaki sevgi bağlarını kuvvetlendiren önemli bir unsur olduğunu ve ziyaretlerde nasıl davranması gerektiğini bilmesi önemli bir davranış kazanımıdır.

Ziyaret etmek kelimesi neden 1. ve 3. sınıflardaki metinlerde hiç yer almıyor ? Bunun belli bir sebebi var mı?

Pişman olmak kelimesi; 1, 3, 4. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. İnsan yaptığı kötü davranışların sonucunda pişman olup özür dilemesini küçük yaşlardan itibaren öğrenmelidir. Sürekli pişmanlık duygusu yaşamaması için doğru davranışlar göstermesi gerektiği öğrenciye anlatılmalıdır. Doğru ve dürüst olan insanların pişmanlık duygusunu da az yaşayacakları vurgulanmalıdır.

Pişman olmak kelimesi neden 2. ve 5. sınıf öğrencilerinin metinlerinde geçmiyor ? Bunun belli bir sebebi var mı?

Rica etmek kelimesi; sadece 3.sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. Rica etmek kelimesi, nezaket bildiren önemli bir kelimedir. Öğretmen, öğrencilerine rica ettiklerinde istediklerini daha kolay gerçekleştirebileceklerini, kaba sözlerle hiçbir şeyi halledemeyeceklerini anlatmalıdır. Bu davranışı kazandırırken öğretmen, rica etmek kelimesini önce kendisi kullanmalıdır. Örneğin, öğrenciden rica ederek bir şeyler isteyebilir. Ayrıca rica etmek kelimesi tüm sınıf seviyelerinde yer alması, öğretmenin bu kelimeyi öğrencilerine kazandırabilmesi açısından oldukça önemlidir.

Bu kelime sadece 3. sınıf kitabındaki metinlerde mi yer almalı?

Sorumluluk kelimesi; 2. ve 4. sınıf kitaplarındaki metinlerde yer almaktadır. Sorumluluk davranışı, küçük yaştan itibaren çocuğa kazandırılmalıdır. Çocuk ailesine, çevresine, milletine, devletine sorumlu bir birey olarak yetişmelidir.

Sorumluluk almayı bilmeyen insanların, hayatlarında sürekli başarısız olacaklarını öğretmen sık sık vurgulamalıdır. Ancak bu kelimenin de 1, 3, 5 . sınıfta yer almaması ilginçtir.

Hangi sınıf seviyesinde, hangi soyut kelimenin kazandırılması gerektiğini belirlemek, uzmanların görevidir. Kazandırılacak soyut kelimeler, birinci sınıftan beşinci sınıfa doğru sistemli olarak artış gösterecek şekilde ders kitaplarında yer almalıdır. Uzmanlar bu kelimeleri önceden tespit etmeli ve okullarımızda okutulan ders kitapları, buna göre hazırlanmalıdır.

Yukarıdaki öğrencilere olumlu davranış kazandırabilecek kelimelerin Türkçe ders kitaplarında yer alma durumuna baktığımızda, bu kelimelerin anlamlı ve sistemli bir şekilde ders kitaplarında yer almadığı ve bir uzman tarafından bu kelimelerin hangi sınıf seviyesinde, ne kadar sıklıkta yer alması gerektiğinin belirlenmediği ortadadır. Bazı sınıflardaki metinlerde yer alan kelimelerin, bazı sınıflarda hiç yer almaması ya da sadece bir sınıfta yer alması, bu sonucu ortaya çıkarmaktadır. Günümüzde hazırlanan ders kitaplarıyla, öğretmenlerimizin sistemli bir şekilde davranış kazandırması ve bu bilinçle hareket etmesi beklenmemelidir. Çünkü uzmanların dikkate almadığı bir konuyu, öğretmenlerimizin derslerde dikkate alarak uygulaması beklenmemelidir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

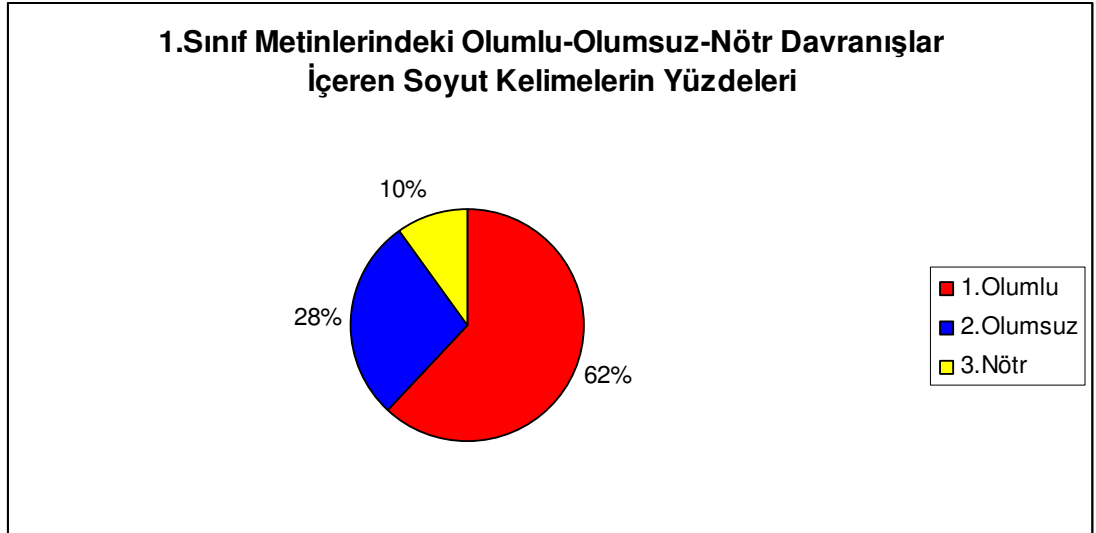
Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen olumlu davranış ifade eden kelimelerle olumsuz davranış ifade eden kelimelerin oranı nedir ?

Türkçe birinci kademe ders kitaplarında geçen kelimeler olumlu, olumsuz ve nötr davranışlar kazandıran kelimeler olarak sınıflandırılmıştır. Nötr kelimeler; dilimizde hem olumlu hem de olumsuz şekilde davranış kazandırabilecek kelimeler olarak düşünülmüştür.

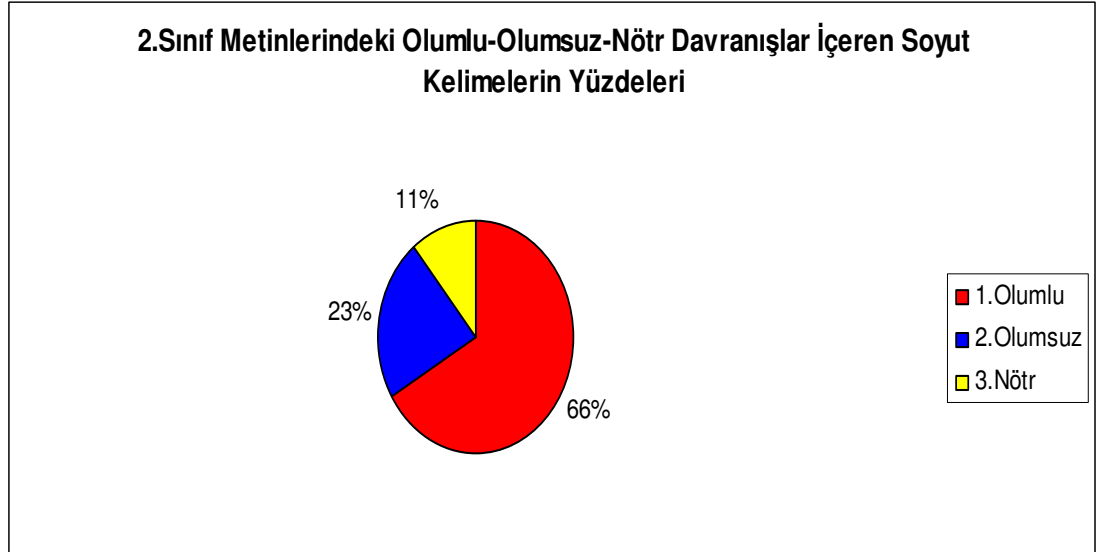
Örneğin; **merak** kelimesi; iki anlamda kullanılabilir. Bunlardan biri bilim adamının bir konuyu merak edip araştırması, diğeri ise bir kadının başkalarının özel hayatını merak etmesi onunla ilgilenmesi gibi hem olumlu hem de olumsuz mânada davranış ifade edecek şekilde ders kitaplarında kullanılabilir.

Türkçe ders kitaplarında yer alan kelimelerin olumlu, olumsuz ve nötr davranış ifade eden kelimeler şeklinde ayrılması sonucu elde ettiğimiz grafikler şu şekildedir:

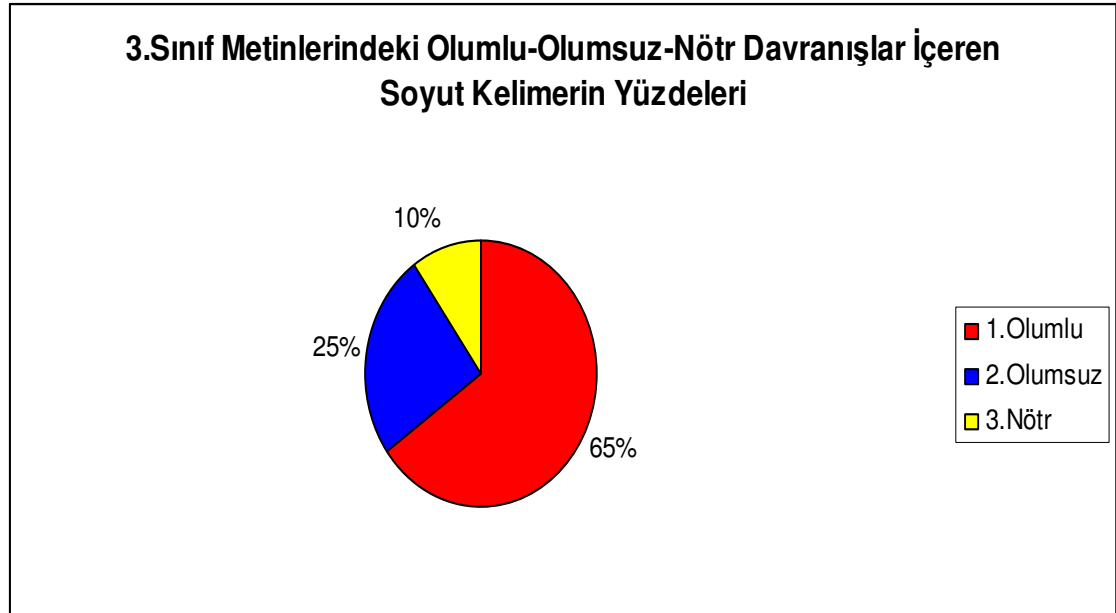
GRAFİK 7:

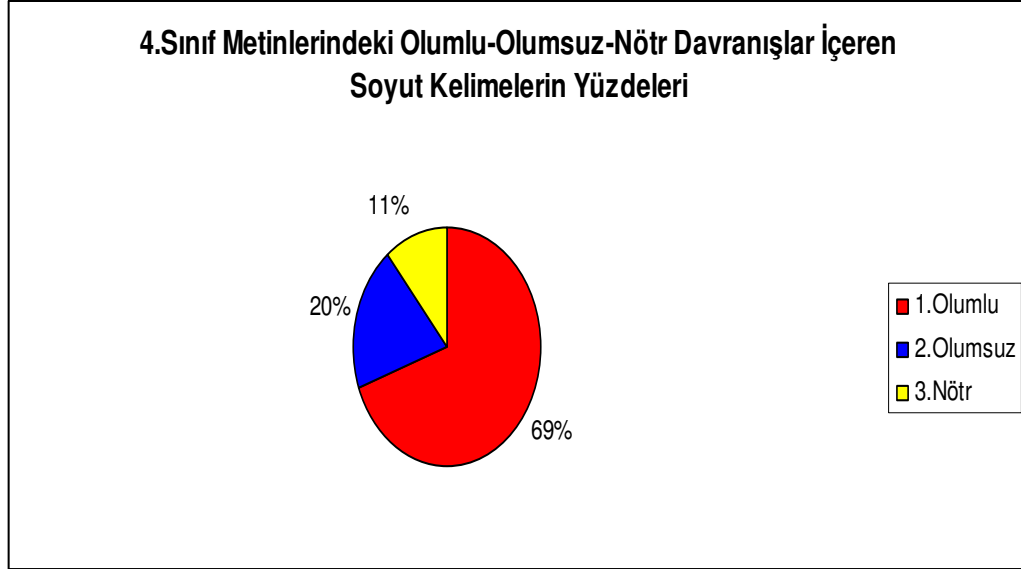
Grafik 7'ye göre olumlu davranış kazandırabilecek soyut kelimeler, %62 oranıyla birinci sınıf Türkçe ders kitabında daha fazla görülmektedir. Kitapta, %28 oranında olumsuz davranışlar kazandırabilecek soyut kelimeler yer almaktadır. %10 oranında nötr davranışlar kazandırabilecek soyut kelime vardır.

GRAFİK 8:

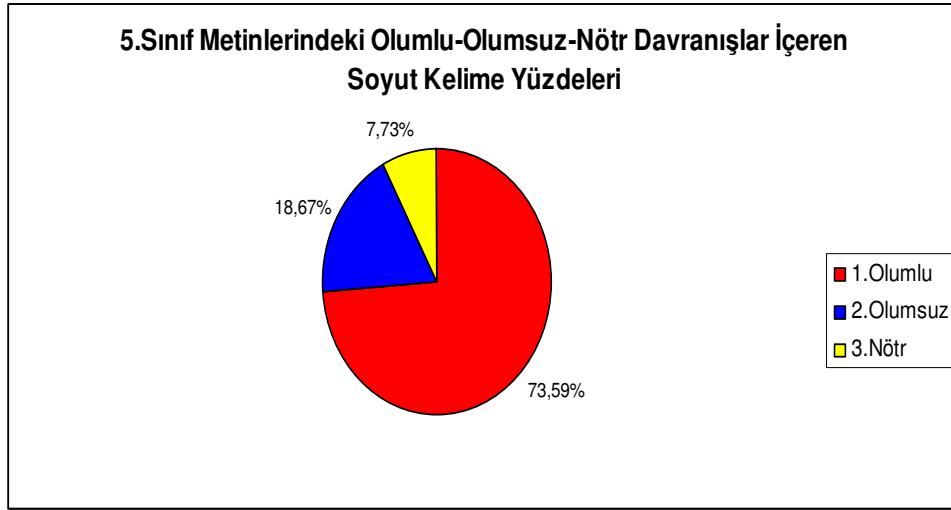
Grafik 8'e göre olumlu davranış kazandırıcı soyut kelimeler, %66 oranıyla ikinci sınıf Türkçe ders kitabında daha fazla görülmektedir. Kitapta, %23 oranında olumsuz davranış kazandırıcı kelimeler yer almaktadır. %11 oranında nötr davranış kazandırıcı soyut kelime vardır.

GRAFİK 9:

Grafik 9'a göre olumlu davranış kazandırıcı soyut kelimeler, %65 oranıyla üçüncü sınıf Türkçe ders kitabında daha fazla görülmektedir. Kitapta, %25 oranında olumsuz davranış kazandırıcı soyut kelime yer almaktadır. %10 oranında nötr davranış kazandırıcı soyut kelime vardır.

GRAFİK 10:

Grafik 10'a göre olumlu davranış kazandırıcı soyut kelimeler, %69 oranıyla, dördüncü sınıf Türkçe ders kitabında daha fazla görülmektedir. Kitapta, %20 oranında olumsuz davranış kazandırıcı soyut kelime yer almaktadır. %11 oranında nötr davranış kazandırıcı soyut kelime vardır.

GRAFİK 11:

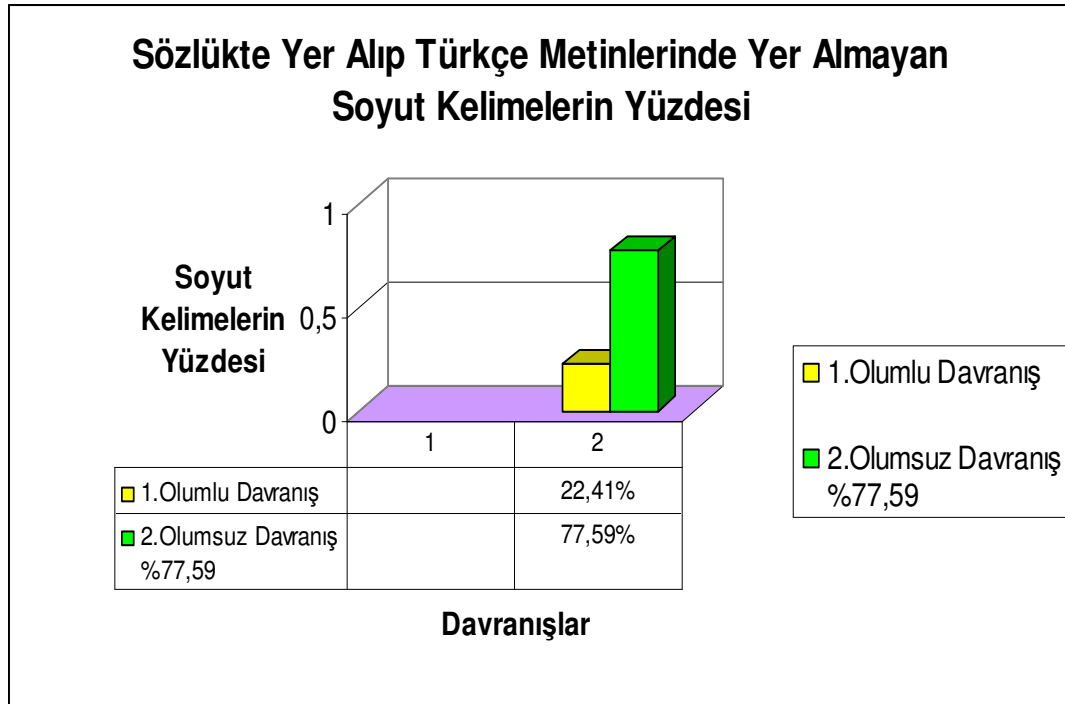
Grafik 11'e göre olumlu davranışlar içeren soyut kelimeler, %73,59 oranıyla beşinci sınıf Türkçe ders kitabında daha fazla görülmektedir. Kitapta, %18,67 oranında olumsuz davranış içeren soyut kelime yer almaktadır. %7,73 oranında nötr davranış ifade eden soyut kelime vardır.

Grafik 7, 8, 9, 10 ve 11'de görüldüğü gibi ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarının tümünde olumlu davranış ifade eden soyut kelime oranlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Birinci sınıfta %62, ikinci sınıfta %66, üçüncü sınıfta %65, dördüncü sınıfta %69, beşinci sınıfta %73,59 oranlarına baktığımızda; üçüncü sınıf dışında, diğer sınıflar arasında olumlu davranış içeren soyut kelimelerin oranının giderek arttığı görülmektedir.

GRAFİK 12 :

Bu araştırmada öğrencilerde davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelimelerin tümü Türkçe sözlükten taranarak bulunmuştur. Grafik 12’de görüldüğü gibi ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında yer alan soyut kelimelerle sözlükte yer alan soyut kelimeler karşılaştırılmış ve olumsuz davranış içeren soyut kelime oranının %77,59’la daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğrenciler kitaplarda olumlu davranış içeren kelimelerle karşılaşmalıdır. Ancak; bunun yanı sıra olumsuz davranış içeren kelimelere de metinlerde rastlamalıdır. Olumsuz davranış ifade eden kelimelerin yanlış davranışlar olduğu okulda öğretmen tarafından ders kitapları aracılığıyla vurgulanmalı ki öğrenci yaşamında olumlu davranışları yapmaya özen gösterebilsin. Öğrenci, olumlu ve olumsuz davranış ifade eden soyut kelimelerdeki zıtlılıkları karşılaştırabilmeli; bu kelimelerden doğru davranışları tespit edebilmelidir. Çünkü olumsuz davranışlardan yola çıkarak bu davranışların yapılmaması gerektiğini düşünecek, yaşamında da olumlu davranışlar göstermeye gayret edecektir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

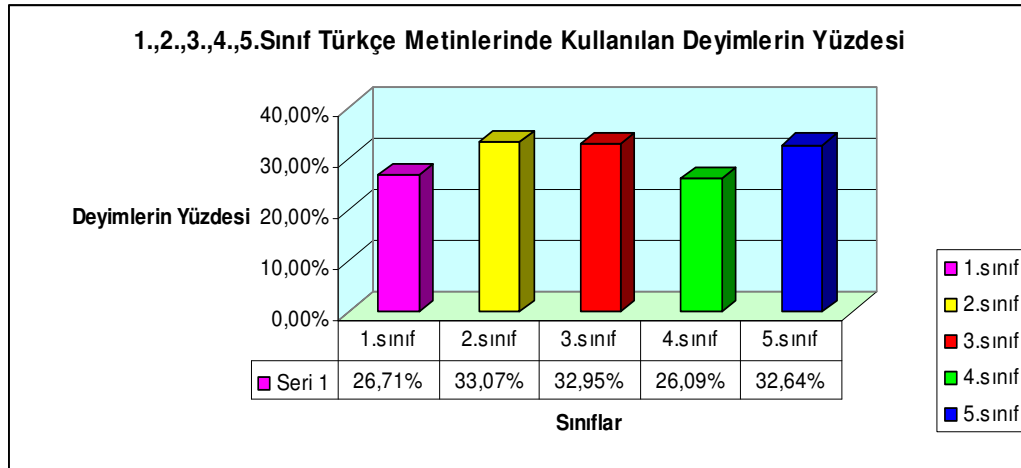
Kelime dağarcığı ve davranış gelişimine katkıda bulunan deyim, atasözü, bileşik fiil ve eş anlamlı kelimelerin, ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde ne oranda yer almaktadır ?

Aksan'a göre, "Deyimler bir dilin zenginliğinin ifadesidir. Dile canlılık, etkinlik katan unsurların başında gelir. Deyimler bir dili konuşan toplumun kültürünü, yaşantısını ve düşünce yapısını yansıtmaları yönünden de önemlidirler". Pala'ya göre, "Atasözleri, genellikle uzun zamanların tecrübeleri sonucu ulaşılan doğruların veciz ifadesidir; oysa deyimler, genellikle bir öyküye, bir efsane ve vak'aya dayanır. Bazı kişilerle ilgili anılar ve hikâyeler, tarihten alınmış olaylar vs. deyimlerin çıkış nedenleri arasında ön sıraları paylaşır (Aktaran:İnce, 2006).

Buradan hareketle şunu söyleyebiliriz: Atasözleri ve deyimler öğrenciye kazandırılırsa, öğrencinin hem kelime hazinesi artacak hem de duygu ve düşünce dünyasında olumlu davranış değişikliği olacaktır.

Metinlerde geçen kelimelerin anlam dünyasına inerek, öğrencinin duygu ve düşünce dünyasındaki olumlu değişimi sağlamanın en büyük rolü de öğretmenlere düşmektedir.

Öğrencinin kelime hazinesini zenginleştirmeye yönelik **kelime ve deyimlerin, atasözlerinin tespiti**, öğretmen tarafından yapılmalı, öğretmen kalıcılığı sağlamak amacıyla zaman zaman bu kelime ve deyimleri kullanılmalıdır. (Altay,2000:3)

GRAFİK13:

İlköğretim birinci kademe Türkçe ders kitabındaki metinlerde geçen deyimlerin kullanım sıklığı bulunmuştur.

Birinci sınıf kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 146 kelime içinde, **39** deyim tespit edilmiştir. İkinci sınıf kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 511 kelime içinde, **169** deyim tespit edilmiştir. Üçüncü sınıf kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 528 kelime içinde, **174** deyim tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf kitabındaki metinlerde davranış değişikliği oluşturabilecek 1188 kelime içinde, **310** deyim tespit edilmiştir. Beşinci sınıf kitabındaki metinlerde davranış değişikliği oluşturabilecek 1112 kelime içinde, **363** deyim tespit edilmiştir.

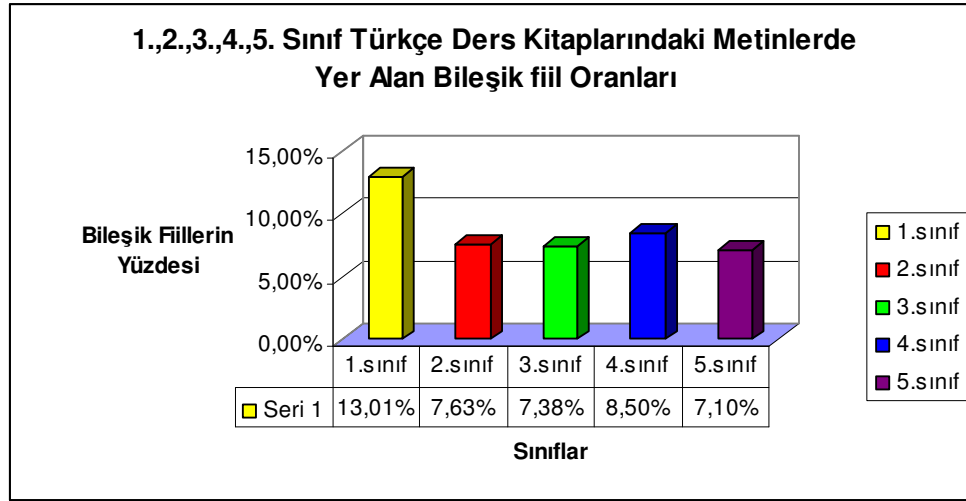
Tüm sınıflardaki metinler incelendiğinde, hiçbir atasözüne rastlanılmamıştır.

Grafik 13'te görüldüğü gibi, deyimlerin oranı birinci sınıf ders kitabında %26,71, ikinci sınıf ders kitabında %33,07, üçüncü sınıf ders kitabında %32,95, dördüncü sınıf ders kitabında %26,09, beşinci sınıf ders kitabında % 32,64 olarak tespit edilmiştir. İlköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında deyimlerin oranının, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yaş seviyelerine uygun olarak 1, 2, 3. sınıf öğrencilerine göre daha fazla artış göstermesi gerekirken; 4. sınıf Türkçe ders kitabında bu oranının %26,09'a düştüğü görülmektedir. Ayrıca; öğrencilerin sözcük

dağarcıklarını arttırabilecek ve olumlu davranış gelişimini sağlayacak olan atasözlerine metinlerin içerisinde hiç yer verilmemiştir.

Grafik 13'te görüldüğü gibi ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki deyimlerin oranında sınıflar arasında sistemli bir artış olmamıştır ve her sınıf düzeyi için kazandırılması gereken deyimlerin oranı ders kitaplarında yer verilmemiştir.

GRAFİK 14:

Birinci sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 146 kelime içinde, **19** bileşik fiil tespit edilmiştir. İkinci sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 511 kelime içinde, **39** bileşik fiil tespit edilmiştir. Üçüncü sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 528 kelime içinde, **39** bileşik fiil tespit edilmiştir. Dördüncü sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 1188 kelime içinde, **101** bileşik fiil tespit edilmiştir. Beşinci sınıf ders kitabındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturabilecek 1112 kelime içinde, **79** bileşik fiil tespit edilmiştir.

Bileşik filler, öğrencide kelime hazinesinin artırılması ve olumlu davranış gelişiminin sağlanması açısından önemli kelimelerdir. Grafik 14’te görüldüğü gibi bileşik fiillerin oranı birinci sınıf kitabında %13’le; ikinci, üçüncü , dördüncü ve beşinci sınıf kitaplarındaki oranlara göre daha yüksektir. Bu artışın yaş ve sınıf seviyelerine göre belli oranlar dahilinde olması gerekirken, sınıflar arasında tam tersi bir ilişki söz konusudur. Grafiğe göre; Türkçe ders kitapları, bilinenden bilinmeye, kolaydan zora doğru gibi öğretim ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmamıştır.

EŞ ANLAMLI KELİMELER

Adalet 3, 4, 5. sınıf

Hak 2, 4, 5. sınıf

Akıllı 2, 5.sınıf

Uslu 3.sınıf

Bağımsızlık 4. ve 5. sınıf

Özgürlük 4.sınıf

Hür 2.sınıf

Hürriyet 3, 4, 5 .sınıf

Basit 4.sınıf

Kolay 4, 5.sınıf

Bıkmak 3. sınıf

Usanmak 2. ve 3.sınıf

Birliktelik 2. ve 5.sınıf

Beraber 4. sınıf

Yorgun 4.ve 5.sınıf

Bitkin 4.ve 3.sınıf

Buluş yapmak 4., 5.sınıf

Keşfetmek 5.sınıf

Dargın olmak 1, 5.sınıf

Küsmek 5.sınıf

Dil dökmek 5.sınıf

Yalvarmak 2,3.sınıf

Durgun 5. sınıf

Sakin 1, 3, 5. sınıf

Düş 4, 5.sınıf

Hayal 2, 3, 4, 5.sınıf

Rüya 3, 4, 5.sınıf

Faydalı 2, 3, 4,5. sınıf

Yararlı 4, 5.sınıf

Fobi 4.sınıf

Korku 1, 2, 3, 4, 5 .sınıf

Çabalamak 3, 5. sınıf

Gayret etmek 5. sınıf

Uğraşmak 1, 2, 4.sınıf

Gelişme 2, 3, 4, 5 .sınıf

İlerleme 5.sınıf

Hasret 4.sınıf

Özlem 2,4.sınıf

Haylazlık 3.sınıf
Yaramazlık 2, 3, 4.sınıf

Hoşa giden 2. sınıf
Sevmek 1, 2, 3, 4, 5.sınıf

İçi içine sığmamak 2.,4.,5.sınıf
Sevinmek 1, 2, 3, 4, 5.sınıf

İple çekmek 2.sınıf
Beklemek 3.sınıf

Değerli 3, 4, 5.sınıf
Kıymetli 2, 5.sınıf

Kolay geçmemek 4.sınıf
Zorlanmak 1, 3, 5.sınıf

Kulak asmak 4.sınıf
Dinlemek 2, 3, 4, 5.sınıf

Kulaklarına inanmamak 5.sınıf
Şaşırarak 1, 2, 3, 4, 5.sınıf

Mesut yaşamak 2.sınıf
Mutlu yaşam 4, 5.sınıf

Abartıcı 4.sınıf
Mübalâğa etmek 4.sınıf

Haber vermek 3, 4.sınıf
Müjdelemek 4.sınıf

Öfkeli 1,3, 4.sınıf
Sinirli 3, 4.sınıf

Önlem almak 2, 3, 4.sınıf
Tebdir almak 2. sınıf

Panik 2, 3.sınıf
Telaş 5.sınıf

Problem 4.sınıf
Sorun 4, 5.sınıf

Sanmak 2, 3, 4, 5.sınıf
Zannedilmek 5.sınıf

Hissetmek 1, 2, 3, 4, 5.sınıf
Sezmek 3, 5.sınıf

Tebessüm etmek 5.sınıf
Gülümsemek 3, 4, 5.sınıf

Kutlamak 1, 2, 3.sınıf
Tebrik etmek 2.sınıf

Bırakmak 3.sınıf
Terk etmek 3, 4, 5.sınıf

Etkilemek 2, 3, 4.sınıf
Tesir etmek 5.sınıf

Önemsemek 2, 3.sınıf
Umursamak 2.sınıf

Unutmak 1, 2, 3, 4, 5.sınıf
Hatırlayamamak 5.sınıf

Israr 4, 5.sınıf
Üsteleme 4.sınıf

Üzgün 1, 2, 4, 5.sınıf
Mutsuz 3, 4.sınıf

Mutluluk 3, 4, 5.sınıf
Sevinmek 1, 2, 3, 4, 5.sınıf
Sevinçli 1, 2, 3, 4, 5.sınıf

Keder 4, 5.sınıf
Üzüntü 2, 4, 5.sınıf

Yüreklendirmek 4.sınıf
Cesaret 5. sınıf

Örneğin; akıllı kelimesi ikinci ve beşinci sınıf ders kitaplarındaki metinlerinde yer almıştır. Akıllı kelimesinin eş anlamlısı olan uslu kelimesi de sadece üçüncü sınıf ders kitabındaki metinlerde yer almıştır. Bu da ilköğretim birinci kademe ders kitaplarında davranış değişikliği oluşturabilen kelimelerin eş anlamlılarının, sınıf seviyeleri dikkate alınarak ve belli bir ilişki içinde yer almadığını göstermektedir.

Yukarıdaki kelimeler, ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında geçen soyut kelimeler arasından incelenerek bulunmuş eş anlamlı kelimelerdir. Kitaplarda eş anlamlı olarak bulunulan kelimeler incelediğinde, aslında bu kelimelerin birbirine yakın anlamlı kelimeler oldukları, tam olarak eş anlamlı kelimeler olmadıkları ayrıca tüm sınıflarda öğrenci seviyelerine uygun olarak bu kelimelerin yer almadığı tespit edilmiştir. Beş Türkçe kitabı incelendiğinde, davranış kazandırabilecek eş anlamlı kelimelerin sayısının yetersiz olduğu da dikkati çekmektedir.

BÖLÜM V

5.1.SONUÇLAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ve sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar:

Alt Problem: Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen toplam kelime sayısında ve davranış kazandırıcı soyut kelimelerin oranlarında hem metinler arası ve hem de sınıflar arası seviyeye uygunluk var mı?

Birinci sınıf Türkçe ders kitabının birinci metninde toplam kelime sayısı 35, ikinci metninde 166, üçüncü metninde 209, dördüncü metninde 127; ikinci sınıf ders kitabının birinci metninde geçen toplam kelime sayısı 257, ikinci metninde 195, üçüncü metninde 250; üçüncü sınıf ders kitabının birinci metninde toplam kelime sayısı 302, ikinci metninde 346, üçüncü metninde 162, dördüncü metninde 47, dördüncü sınıf ders kitabının birinci metninde toplam kelime sayısı 144, ikinci metninde 273, üçüncü metninde 615, dördüncü metninde 295; beşinci sınıf ders kitabının birinci metninde toplam kelime sayısı 415, ikinci metninde 628, üçüncü metninde 209, dördüncü metninde 46'dır.

Dolayısıyla; 2006 yılı Türkçe ders kitaplarının metinlerinde geçen toplam kelime sayılarında, hem sınıflar arası hem de metinler arası anlamlı ve sistemli bir şekilde artış bulunmamaktadır.

Birinci sınıf Türkçe ders kitabının sekizinci metninde soyut kelime oranı %17,24, on birinci metninde %12, dördüncü metninde %2,36, on ikinci metninde %1,72, on üçüncü metninde %0 ve on sekizinci metninde %4,02; ikinci sınıf Türkçe ders kitabının ikinci metninde soyut kelime oranı %2,05, yirmi birinci metninde %2,38; on üçüncü metninde %27,08 ve otuz dördüncü metninde % 29,31; üçüncü sınıf ders kitabının üçüncü metninde soyut kelime oranı %17,28, sekizinci metninde %24,59, onuncu metninde %28,57, on üçüncü metninde %25 ve on altıncı metninde

%17,56, ikinci metninde %5,20, beşinci metninde %7,86, yirmi birinci metninde %3,23, yirmi altıncı metninde %3,73, otuz yedinci metinde %2,64, dördüncü sınıf ders kitabının altıncı metninde soyut kelime oranı %28, on dokuzuncu metninde %19,69, yirmi sekizinci metninde %25,12; yedinci metninde %9,48, on sekizinci metninde %3,07, otuz ikinci metninde %3,93 ve otuz yedinci metninde %2,89; beşinci sınıfın dördüncü metninde %23,91, otuz ikinci metninde %22,68, beşinci metninde %6,85, on beşinci metninde %5,94, on sekizinci metninde %4,09, yirmi sekizinci metninde %6,59 ve otuz birinci metninde %6,99'dur. Tüm sınıflardaki soyut kelime oranları, birinci sınıfta %6,05, ikinci sınıfta %8,01, üçüncü sınıfta %8,62, dördüncü sınıfta %9,27, beşinci sınıfta %9,18'dir. Beş sınıf arasında, metinlerde geçen soyut kelime oranlarında da düzenli bir artış bulunmamaktadır.

Dolayısıyla 2006 yılı ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelimelerin oranlarında, hem metinler arası hem de sınıflar arası anlamlı ve sistemli bir artış bulunmamaktadır.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar :

Alt Problem: Türkçe sözlükteki davranış kazandırıcı kelimelerin ne kadarı Türkçe ders kitaplarında yer almaktadır ?

Türkçe sözlükte yer alan açgözlü, adilik, akılsızlık, akıselim, aktifleşmek, alımlı, alingan, alim, altın yürekli... gibi 144 kelimeye Türkçe ders kitaplarında hiç yer verilmediği tespit edilmiştir.

Türkçe sözlükte yer alan sevgi, kıskançlık, pişman olmak, tutumluluk, mutlu etmek, sorumluluk gibi... ders kitaplarında yer alması gerektiğini düşündüğümüz önemli soyut kelimelerin, bazı sınıflarda yer alırken, bazı sınıflarda hiç yer almadığı ya da sadece bir sınıfta yer aldığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla; 2006 yılı Türkçe ders kitaplarında Türkçe sözlükte yer alan soyut kelimelerin hangi sınıf seviyesinde, ne kadar sıklıkta yer alması gerektiği belirlenmemiştir.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar:

Alt Problem:Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen olumlu davranış ifade eden kelimelerle olumsuz davranış ifade eden kelimelerin oranı nasıldır ?

Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen olumlu davranış ifade eden kelimeler, birinci sınıfta %62, ikinci sınıfta %66, üçüncü sınıfta %65, dördüncü sınıfta %69, beşinci sınıfta %73,59 olarak tespit edilmiştir.

Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen olumsuz davranış ifade eden kelimeler birinci sınıfta %28, ikinci sınıfta %23, üçüncü sınıfta %25, dördüncü sınıfta %20, beşinci sınıfta %18,67 olarak tespit edilmiştir.

Türkçe sözlükte yer alıp ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında yer almayan olumlu davranış ifade eden kelimelerin oranı %22,41, olumsuz davranış ifade eden kelimelerin oranı %77,59 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla; ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında olumsuz davranış ifade eden kelimeler, olumlu davranış ifade eden kelimelerden daha fazla yer almamaktadır.

2006 yılı ilköğretim birinci kademe Türkçe metinlerinde olumlu davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelime oranları, olumsuz davranış değişikliği oluşturabilecek soyut kelime oranlarından daha fazla bulunmaktadır.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar:

Alt Problem: Kelime dağarcığı ve davranış gelişimine katkıda bulunan deyim, atasözü, bileşik fiil ve eş anlamlı kelimelerin ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde ne oranda yer almaktadır ?

İlköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde geçen davranış değişikliği oluşturulabilecek deyimlerin oranı sırasıyla; birinci sınıfta %26,71, ikinci sınıfta %33,07, üçüncü sınıfta 32,95, dördüncü sınıfta 26,09, beşinci sınıfta 32,64 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla; ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerinde geçen deyimler, sınıflar arası anlamlı bir artış göstermemektedir.

İlköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde atasözlerine hiç yer verilmemiştir.

İlköğretim birinci kademe ders kitaplarındaki bileşik fiillerin oranı sırasıyla; birinci sınıf kitabında %13'le ; ikinci sınıf %7,63, üçüncü sınıf %7,38, dördüncü sınıf %8,50 ve beşinci sınıf %7,10 oranları tespit edilmiştir. İlköğretim birinci kademe ders kitaplarında bileşik fiil oranlarında anlamlı bir artış bulunmamaktadır.

İlköğretim birinci kademe ders kitaplarında yer alan davranış değişikliği oluşturabilen eş anlamlı kelimelerin, daha çok yakın anlamlı olarak kullanıldığı ve sınıf seviyelerine göre yetersiz sayıda olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bu neticeler, ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki kelime ve kelime gruplarının öğrencide davranış değişikliği oluşturmada ve öğrencinin kelime hazinesini arttırmada yetersiz olduklarını göstermektedir.

5.2.ÖNERİLER

İnsanın diğer insanlarla iyi bir iletişim kurabilmesi ve hayatta karşısına çıkan her türlü probleme çözüm üretebilmesi, iyi bir eğitim almasına bağlıdır. Bu yüzden öğretmenlerimize büyük görevler düşmektedir.

Derslerde ana kaynak olan ders kitaplarıdır. Günümüzde kitaplar olarak okullara dağıtıldığı için öğretmenlerimizin kitapları seçme, denetim yapma olasılıkları yoktur. Bu yüzden ders kitapları, eğitimde davranış gelişimine katkı sağlayacak şekilde uzmanlar tarafından hazırlanmalıdır.

Okullarımızda Türkçe dersi, öğrencinin diğer derslerde başarılı olmasına ve davranışlarını geliştirmesine katkı sağlayacak en önemli ana dersidir. İşte bu nedenle Türkçe dersinde öğrenciye kazandırılacak her davranış, Türkçe kitaplarındaki kelimelerin anlam dünyasına inerek sağlanabilecektir. Aynı zamanda bu kelimeler öğrencinin davranış gelişimine katkıda bulunurken, bir yandan duygu ve düşünce dünyasını geliştirecek ve kelime hazinesinin artmasını da sağlayacaktır.

Bunların yanında, öğrencide davranış gelişimine katkıda bulunmak amacıyla, Türkçe ders kitaplarındaki metinler hazırlanırken aşağıdaki çalışmaların yapılması önerilmektedir:

- ✓ Okullarımızda birincil kaynak olarak okutulan Türkçe ders kitapları , uzman kişilerin kontrolünde hazırlanmalı.
- ✓ Ders kitaplarında yer alan Türkçe metinleri, öğrencilerin seviyelerine uygun kelimeler içermeli.

- ✓ Türkçe metinleri, bütün sınıflarda kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta doğru öğretim ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmalı.
- ✓ Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer alan davranış kazandırmaya yönelik kelimeler, hem metinler arası hem de sınıflar arasında belli ölçütler dikkate alınarak anlamlı bir şekilde artmalıdır.
- ✓ Türkçe ve sınıf öğretmenleri okullarda Türkçe metinlerini işlerken, mutlaka bu sözcükler üzerinde durmalı; öğrencinin duyu ve düşünce dünyasını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmalı.
- ✓ Öğrencilerin yaşadıkları çevre dikkate alınarak kazanmaları gereken kelime oranları ve davranışlar önceden tespit edilmeli ve ders kitapları hazırlanırken, bu kelimeler belli bir sistematığe uygun olarak bilinçli bir şekilde ders kitaplarında yer almalı.
- ✓ Türkçe kitapları günümüzde okullarımıza dağıtıldığı için bu kitaplar, öğretmen tarafından mutlaka derslerde kullanılmadan önce gözden geçirilmeli; kitapta yer alan eksiklikler önceden belirlenmeli, derslerde belli amaçlar doğrultusunda hareket edilmeli .
- ✓ Öğretmen derse başlamadan önce metinde geçen sözcükleri dikkate alarak, “Acaba öğrencilere bu metin sayesinde hangi davranış kazandırabilirim?” sorusunu kendisine yöneltmeli; böylece belli bir hedef belirlemeli.
- ✓ Ayrıca öğretmen, ders bitimine yakın öğrencilerine şu soruyu yöneltmelidir: “Bu ders size ne kazandırdı?” Böylece öğrencilerden alacağı dönütler sayesinde, belirlediği hedefe ulaşmış olduğunu görecektir.
- ✓ Ders kitaplarında sadece olumlu davranışlar içeren kelimeler yer almamalıdır. Aynı zamanda olumsuz davranışlar içeren kelimeler de

yer almalıdır. Öğrencinin, olumlu ve olumsuz davranışları karşılaştırması sağlanmalı.

- ✓ Deyim, atasözü ve eş anlamlı sözcükler, ders kitaplarında sınıf seviyesine uygun olarak yeterli sayıda yer almalı. Öğretmen derste bu sözcüklerin anlamları üzerinde durmalı, bu sözcükleri kullanmaya özen göstermeli ve öğrencileri konuşmalarında bunları kullanmaya özendirilmeli.
- ✓ Öğretmen öğrencilerin, okudukları metinlerden kazandıkları olumlu ve olumsuz davranışları sergileyebilecek dramalar ve küçük oyunlar sunmalarına imkan vermeli.
- ✓ Öğretmenler, öğrencilerin kazandıkları davranışlardan ne kadarını uyguladıklarını gözlemlemeli ve değerlendirme yaparken, bu davranışları göz önünde bulundurmalıdırlar.

Bir bireyin toplumda herkes tarafından sevilen, saygın bir insan olması iyi bir eğitim almasına bağlıdır. Eğitim-öğretim görenler, toplumda bir meslek sahibi olabilir; ancak, bir insanın mevkîsi ne olursa olsun, onun kişiliğini yansıtan diğer insanlarla olan ilişkilerinde göstereceği davranışları olacaktır.

Bu nedenle nihâî hedefimiz her şeyden önce topluma fayda sağlayan, nerede nasıl davranacağını bilen, bilinçli ve kendine güveni yüksek bireyler yetiştirmek olmalıdır. Her türlü eğitim kurumumuzda, öğrencilere kazandıracağımız öğretimden ziyade, eğitim üzerinde durmalıyız. Dolayısıyla okullarımızda okutulacak Türkçe ders kitapları, öğrencide olumlu davranış değişikliği oluşturacak, onların duyu ve düşünce dünyasını geliştirecek şekilde uzman ve psikologların yardımı alınarak hazırlanmalıdır. Ayrıca, ders kitaplarını okutacak öğretmenlerimiz de bu konuda bilinçlendirilerek yetiştirilmelidir

DERS KİTAPLARI KAYNAKÇASI

AKINCI, Mustafa- Halil Aslantaş, Mehmet Azim (2006). *İlköğretim 5.Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Zambak Yayınları; İzmir.

DEMİR, Ercüment-Sebahat Bozbey-Münevver Oğan-Müzeyyen Özkara-Ahmet Aktaş-Yrd.Doç.Dr.Kemal Köksal (2006). *İlköğretim 3.Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Özgün Yayıncılık; Ankara.

KAPULU, Ahmet-Müjdat Ataman-Aysun Turan-Hatice Sezin Bozkurt-Aliyar Karaca (2006). *İlköğretim 4.Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuzu*, Koza Yayın Dağıtım; Ankara.

KARAFİLİK, Fatma- Nesrin Bilkan- Gülcan Değirmenci (2006). *İlköğretim 2.Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Harf Eğitim Yayıncılık; Ankara.

TORTOP, Ramazan- Muhterem Tortop- Necati Yıldırım- Fatih Gültekin (2006). *İlköğretim 1.Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Top Yayıncılık; İzmir.

KAYNAKÇA

<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Kelime>

AKSAN, Doğan (1975). “Anadili”. *Türk Dili Dergisi Ana Dili Özel Sayısı*, S.285, s.430

AKSAN, Doğan (1996). *Türkçenin Söz Varlığı*. Ankara: Engin Yayınları.

AKYOL, Hayati (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Kök Yayıncılık, Ankara.

ALICIGÜZEL, İzzettin (1999). *Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim*. Sistem Yayıncılık, İstanbul.

ALPEREN, Dr. Nusret (2001). *Türkçe Okuma ve Yazma Eğitimi Rehberi*. Alperen Yayınları, Ankara.

ALTAY, Selami (2000). Türkçe Eğitimi Uygulamaları, *Milli Eğitim Dergisi*, 147.20.10.2007 tarihinde <http://meb.gov.tr/dergiler/147/içindekiler.htm> adresinden erişildi.

ATAMAN, Ayşegül (2001). *Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Türkçe 1-8*. Nobel Yayınları, Ankara.

AYTAŞ, Gıyasettin (2001) . Türkçe Ders Kitaplarının Yazımında Metin Seçimi Ve Metin Altı Sorularının Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Hususlar. *Türk Yurdu*, 162-163. 21/11/2007 tarihinde <http://w3.gazi.edu.tr/web/giyaytas/turkcekitaplar.htm> erişildi.

BİNBAŞIOĞLU, Cavit (1978). *Eğitim Psikolojisi*. Binbaşıoğlu Yayınevi ;Ankara.

BİNBAŞIOĞLU,Cavit (1994). *Genel Öğretim Bilgisi*.Kadıoğlu Matbaası; Ankara.

COŞKUN, M. Volkan; Didem ÇETİN (2007a). “Yapılandırmacı Öğrenme Sürecinde Öğretmen –Kılavuz Kitap İlişkisi”, **Eğitimde Yeni Yönelimler Sempozyumu IV Bildiri Kitabı**, , Ankara, s.139-141

COŞKUN, M. Volkan, Mustafa SARGIN (2007b), *Yapılandırmacı Yaklaşım Çerçevesinde İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Strateji*, **16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi**, Editör: Ergin Erginer, s. 334-337, C. 1, Tokat. (05-07.09. 2007)

COŞKUN, M.Volkan; Nilgün AÇIK ÖNKAŞ (2004). “İlköğretimden Orta Öğretime Geçişte Türkçenin Önemi, **Ortaöğretimde yeniden Yapılandırma Sempozyumu**, Milli Eğitim Bakanlığı, Sözlü.

ÇİFTÇİ,Ömer ; M.Akif ÇEÇEN; Deniz MELANOĞLU (2007). Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinler Okunabilirlik Açısından Değerlendirilmesi,*Sosyal Bilimler Dergisi*,22. 2/12/2007 tarihinde <http://www.e-sosder.com/dergi/22206-219.pdf> adresinden erişildi.

DEMİR,Celal (2006). Türkçe / Edebiyat Eğitimi Ve Kişisel Kelime Serveti,*Milli Eğitim Dergisi*, 169.20.10.2007 tarihinde <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/169/index3içindekiler.htm>. adresinden erişildi.

- DEMİREL, Özcan (1999). *Türkçe Öğretimi*. PegemA yayıncılık ; Ankara.
- DEMİREL, Özcan (2002). *Öğretme Sanatı*. Pegema Yayıncılık; Ankara.
- DEMİREL, Özcan; Kasım KIROĞLU (2005). *Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi*, PegemA Yayıncılık;Ankara.
- DÖKMEN, Üstün (1994). *Okuma Becerisi, İlgisi ve Alışkanlığı Üzerine Psiko-Sosyal Bir Araştırma*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.
- ERGÜN, Mustafa (1996). *Eğitim Felsefesi*, Ocak yayınları;Ankara,s.177-135
- ERGÜN, M; Ali ÖZDAŞ (2008) .*Öğretim ilke ve Yöntemleri*. 27/03 /2008 tarihinde <http://www.egitim.aku.edu.tr/metod01.htm> adresinden erişildi.
- ERTÜRK,S.(1975) *Eğitimde Program Geliştirme*.Yelkentepe Yayınları;Ankara,s.4
- GÜLENSOY, Tuncer (2000). *Türkçe El Kitabı*.Ankara:Akçağ Yayınları.
- GÜLERYÜZ, H.(2002). *Yaratıcı Çocuk Edebiyatı*. Ankara:Pegem Yayıncılık
- İNCE, Halide Gamze (2006). *Türkçede Kelime Öğretimi*.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- KARASAR, Niyazi (2000). *Bilimsel araştırma Yöntemi*. (10.Basım),Nobel Yayın Dağıtım;Ankara.
- KARATAY, Halit (2004). *İlköğretim II.Kademe Türkçe Ders Kitaplarının Ortak Kelime Kazandırma Yönünden Değerlendirilmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi)
- KARATAY, Halit (2007). “*Kelime Öğretimi*”,**Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C.27,S.1,s.141-153.
- KAVCAR,Cahit; Ferhan OĞUZKAN; Sedat SEVER (1995). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri için Türkçe Öğretimi*, Engin Yayn Evi; Ankara

KILIÇ, Abdurrahman; Serdal SEVEN (2002). Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi. Ankara: PegemA yayıncılık.

KÜÇÜKAHMET, Leyla (1999). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Ankara : Alkım Yayınları.

KÜÇÜKAHMET, Leyla (2001). Öğretim İlke Ve Yöntemleri .Ankara: Nobel Yayınları

.....,Milli Eğitim Temel Kanunu, No : 1739

NAS, Recep (2003). *Türkçe Öğretimi*, Ezgi Kitapevi yayınları,

SEVER, Sedat (2000) .*Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, Anı Yayınları; Ankara .

ÖZ, M.Feyzi (2006).*Ugulamalı Türkçe Öğretim*, Anı Yayıncılık;Ankara .

ÖZDEMİR, Emin (1990). *Okuma Sanatı*. İstanbul: İnkılâp Kitapevi.

ÖZBAY, Murat (2003). *Öğretmen Görüşlerine göre Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*. Ankara:Gölge Ofset Matbaacılık

ÖZBAY, Murat (2006a) .*Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I*, Öncü Kitap; Ankara.

ÖZBAY, Murat (2006b) .*Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*, Öncü Kitap; Ankara.

PEHLİVAN, Ahmet (2003). *Türkçe Kitaplarında Sözcük Dağarcığını Geliştirme Sorunu Ve Çözüm Yolları*, **Dil Dergisi**,Ankara Üniversitesi TÖMER Yayınları, S.122, s.85.

TORUN, Ali ; Fulya TOPÇUOĞLU (2006). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Bulunan Halk Edebiyatı Metinlerindeki Metin Sonu Sorularının Temel Eğitim Türkçe Programında Amaçlanan Davranışlara Uygunluğu*,. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

TOSUNOĞLU, M.(1998). *İlköğretim Okullarına Başlayan Öğrencilerin Okuma Yazmayı Öğrenmeden Önceki Kelime Serveti Üzerine Bir Araştırma*, Ankara:Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Estitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

TOSUNOĞLU, Mesiha (1999). Kelime Servetinin Eğitim Öğretimdeki Yeri ve Önemi, *Milli Eğitim Dergisi*, 144. 20.10.2007 tarihinde [http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/144/icindekiler .htm](http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/144/icindekiler.htm) adresinden erişildi.

Türkçe Sözlük (2005). Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları.

ÜNALAN, Şükrü .(2001). *Türkçe Öğretimi*, Nobel Yay.; Ankara .

VARDAR, Berke (1980). Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü. İstanbul:ABC Kitapevi

YALÇIN, Alemdar (2002). Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar, Akçağ Basım-Yayımları, Ankara.

YANGIN, Banu (2008). *Türkçe Öğretim Programı İnceleme Raporu*.21.03.2008 tarihinde http://ilkogretimonline.org.tr/vol5say1/yenimufredat_raporu%5B1%5D.pdf adresinden erişildi.

EKLER

Abartıcı büyüteciyle görmeye
çalışmak IV,31,33.,1,sy
Abartıcılık (sözlük)²
Abartılılık(sözlük)
Abartısız(sözlük)
Abidevi (sözlük)
Acayip (sözlük)
Acele etmek II,18,37.,1,sy
Acele etmek IV,22,24.,1,sy
Acele II,10,4.,1,sy
Acelecilik (sözlük)
Aceleyle II,12,8.,1,sy
Acemi ve aciz bir hale düşmek
IV,14,28.,1,sy
Acı II,27,15.,1,sy
Acı IV,24,15.,1,sy
Acılar çekmek IV,35,39.,1,sy
Acıların azaltılması I,6,19.,1,sy
Acımasız IV,3,29.,1,sy
Acımasızlık (sözlük)
Acıya katlanmak IV,27,57. ,1,sy
Açgözlülük (sözlük)
Açığa çıkarmak III,13,15.,1,sy
Açık ellilik (sözlük)
Açık Fikirli (sözlük)
Açık kalpli (sözlük)
Açık seçiklik (sözlük)
Açık sözlü (sözlük)
Açık yürekli (sözlük)
Açıkağızlılık (sözlük)
Açıkça anlaşılma II,13,6.,1,sy
Adalet III,10,3.,1,sy
Adalet V,31,10.,1,sy
Adaleti sağlamak IV,9,33.,1,sy
Adaletli (sözlük)
Adaletsiz (sözlük)
Adamcıl (sözlük)
Adetlerin yeni çıkması V,2,24.,1,sy
Adım adım izleyebilmek
IV,31,53.,1,sy
Adımlar atmak V,35,17.,1,sy
Adil (sözlük)
Adilik (sözlük)
Afacan çocuk III,32,6.,1,sy

² Sözlükten bulunmuş öğrenciler üzerinde davranış değişikliği oluşturabilecek kelimeleri gösterir.

Afacanlaşmak (sözlük)
Afallamak (sözlük)
Afallayıp kalmak II,15,18.,1,sy
Aferin III,6,30.,1,sy
Affedici (sözlük)
Afralı tafralı (sözlük)
Agorafobi IV,4,22.,26.,2,sy
Agresiflik (sözlük)
Ağacın dile gelmesi III,11,38.,1,sy
Ağacın efendisi III,17,8.,1,sy
Ağaç sevgisi III,30,başlıkta,1,sy
Ağaçlandırma ve yeşillendirme merakı
V,7,4.,1,sy
Ağaçların çırılçıplak kalması
II,18,11.,1,sy
Ağaçtan yeşil,gökten,mavi,çiçekten
kırmızı arayan V,13,7.,1,sy
Ağırbaşlı (sözlük)
Ağırbaşlı ve terbiyeli bir çocuk
II,9,19.,1,sy
Ağırkanlı (sözlük)
Ağıt IV,21,başlıkta, 1,sy
Ağlayan nar III,15,16.,1,sy
Ağzı hayretten açık kalmak
V,12,15.,1,sy
Ağzını açmak, gözünü yummak III
,1,16.,1,sy
Ağzını açmamak IV,3,34.,1,sy
Ağzı gevşek (sözlük)
Ahlaklı (sözlük)
Ahlaksızlık (sözlük)
Ahlaktaki çirkinlikler ve çarpıklıklar
IV,28,29.,1,sy
Ahmaklık (sözlük)
Aile üyelerini birbirine bağlama
II,14,8.,1,sy
Aile yapısının omuzlarında durması
II,14,20.,1,sy
Aileden biri gibi davranmak
III,33,14.,1,sy
Ak bulut bir yorgan örtüp üstüme
III,29,6.,1,sy
Ak sütü gibi helal olma III,36,8.,1,sy
Akıl aydınlığında V,24,başlıkta
,7.,8.,12.,13.,5,sy
Akıl etmek V,21,41.,1,sy
Akılcı bulmamak V,27,50.,1,sy
Akıllanmak I,20,15.,1,sy

Akıllı II,26,17.,1,sy
Akıllı (sözlük)
Akıllıca IV,16,16.,1,sy
Akılsızlık (sözlük)
Akla gelebilecek IV,38,18.,27.,2,sy
Akla gelmeyen IV,12,1.,1,sy
Akla ilk gelenler V,18, 17.,1,sy
Aklıma bir anda hiçbir şey gelmemek
V,2,42.,1,sy
Aklın yolunu göstermek III,32,33.,1,sy
Aklına fikir gelmesi II,12,4.,1,sy
Aklına gelmek V,18, 11.,1,sy
Aklına gelmek III,6,26.,4.,2,sy
Aklına gelmek IV,16,9.,26.,2,sy
Aklına gelmek V,2,65.,1,sy
Aklına gelmek V,32,36.,1,sy
Aklına gelmemek III,11,57.,1,sy
Aklına hiç gelmemek V,16,3.,1,sy
Aklına parlak bir fikir gelmek
V,2,21.,1,sy
Aklından çıkarmamak V,20,12.,1,sy
Aklından geçmemek
IV,25,14.,15.,16.,3,sy
Akliselim (sözlük)
Aksamak IV,35,9.,1,sy
Aksetmek V,13,20.,1,sy
Aksi (sözlük)
Aksilik IV,17,21.,1,sy
Aktifleşmek (sözlük)
Aktüel (sözlük)
Alafrangalaşmak (sözlük)
Alaturkalaşmak (sözlük)
Alay edip insanları küçümsemek
V,3,15.,1,sy
Alaycı gözüyle IV,31,33.,1,sy
Alaycılık (sözlük)
Alçak gönüllü (sözlük)
Alçakgönüllü III,39,2.,1,sy
Aldanmak I,5,başlıkta,8.,2,sy
Aldatıcı (sözlük)
Aldatmaca (sözlük)
Aldırış etmemek V,36,46.,1,sy
Aldırışsız (sözlük)
Âlemci (sözlük)
Aleyhinde bulunan IV,28,6.,1,sy
Aleyhine konuşmak V,3,10.,1,sy
Algılama duyuları V,25,26.,1,sy
Algılamak IV,5,28.,1,sy

Algılamak V,37,34.,1,sy
Algılayabilmek V,25,27.,1,sy
Algılayıcı (sözlük)
Alımlı (sözlük)
Alın yazısı III,34,10.,1,sy
Alınan önlemlere karşın V,16,11.,1,sy
Alınan (sözlük)
Alışmamak II,8,21.,1,sy
Alışık olmadığımız manzaralar
görmek V,11,22.,1,sy
Alışkanlık (sözlük)
Alışkanlık edinmek IV,36,5.,1,sy
Alışkanlık olmaması V,2,25.,1,sy
Alışmak IV,14,25.,1,sy
Alışmak V,26,50.,1,sy
Alışmış olmak V,11,25.,1,sy
Âlim (sözlük)
Alkıştan inlemek I,17,23.,1,sy
Alnından öpmek III,6,46.,1,sy
Altın eli III,40,13.,1,sy
Altın gözlü papatyalar
II,20,6.,12.,18.,24.,4,sy
Altın ışıklar V,28,86.,1,sy
Altın olmak III,24,13.,1,sy
Altın saçlı II,9,10.,1,sy
Altın yürekli (sözlük)
Altında doğmak V,34,20.,1,sy
Amaca ulaşmak V,25,6.,1,sy
Amaca varmak IV,6,1.,1,sy
Ana dil II,13,başlıkta,1,sy
Ananecilik (sözlük)
Ananın Kutsal şefkatine bağlanmak
III,36,33.,1,sy
Anarşist (sözlük)
Andavallık (sözlük)
Andırmak III,26,19.,1,sy
Andırmak IV,40,29.,1,sy
Angutluk (sözlük)
Anılmak V,22,30.,1,sy
Anladığı kadar anlatmak V,5, 29.,1,sy
Anlam taşımak V,22,11.,1,sy
Anlam vermemek III,18,13.,1,sy
Anlamak IV,14,37.,1,sy
Anlamak IV,2,25.,1,sy
Anlamak IV,22,11.,1,sy
Anlamak IV,26,17.,1,sy
Anlamak IV,27,8.,1,sy
Anlamak IV,3,59.,1,sy

Anlamak IV,5,4.,1,sy
Anlamak V,23,20.,1,sy
Anlamak V,40,10.,1,sy
Anlamamak IV,28,24.,1,sy
Anlamamak V,5, 6.,1,sy
    Anlamamazlık (**sözlük**)
Anlaması gerekmez IV,28,3.,1,sy
Anlamaya çalışan IV,20,1.,1,sy
Anlaşılamamak IV,34,24.,1,sy
Anlaşılır olması IV,34,36.,1,sy
Anlaşılmak IV,27,47. ,1,sy
Anlaşılmak V,7,35.,1,sy
Anlaşmak II,40,6.,7.,2,sy
Anlaşmak V,2, 70.,1,sy
Anlaşmak V,30,32.,1,sy
Anlatmak IV,11,21.,1,sy
Anlatmak istememek IV,30,20.,1,sy
Anlatmaya çalışmak IV,22,25.,1,sy
Anlayamamak I,17,24.,1,sy
Anlayamamak III,19,6.,1,sy
Anlayamamak III,23,24.,1,sy
Anlayamamak V,20,16.,1,sy
Anlayışlı davranmak V,3,21.,1,sy
Anlayışlı IV,28,15.,1,sy
    Anlayışlı (**sözlük**)
    Anlayışsızlık (**sözlük**)
Anlı,şanlı bir düğün III,32,30.,1,sy
Anmak II,7,12.,1,sy
    Antidemokratik (**sözlük**)
    Antipatik (**sözlük**)
    Apaçık (**sözlük**)
    Apaydın (**sözlük**)
Ara vermek II,8,15.,1,sy
Ara vermek IV,27,44. ,1,sy
    Arabozan (**sözlük**)
    Arabozucu (**sözlük**)
    Arabulucu (**sözlük**)
Aradan zaman geçmesi IV,13,32.,1,sy
Aramaya başlamak IV,13,27.,1,sy
Aranılan meslek IV,12,39.,1,sy
Arasında kalmak III,7,8.,1,sy
    Araştırmacı (**sözlük**)
Araştırma yapmak IV,12,3.,1,sy
Araştırmalar yapan IV,16,50.,1,sy
    Arayıcı (**sözlük**)
    Argolaşmak (**sözlük**)
Arkadaş bulmak IV,3,74.,1,sy
    Arkadaş canlısı (**sözlük**)

Arkadaş gibi bakmak II,36,16.,1,sy
Arkadaş gibi konuşmak II,36,26.,1,sy
Arkadaş olmak III,19,35.,1,sy
Arkadaş olmak IV,3,27.,2,sy
Arkadaşlık etmek IV,26,3.,1,sy
Armağan etmek III,35,13.,1,sy
Armağanı olarak sunmak
IV,25,51.,1,sy
    Arsız (**sözlük**)
    Art niyetli (**sözlük**)
    Asabi (**sözlük**)
    Asık suratlı (**sözlük**)
    Asileşme (**sözlük**)
Aslan heybeti V,33,41.,1,sy
Aslan kesilmek IV,7,20.,1,sy
    Aslan yürekli (**sözlük**)
    Asosyal (**sözlük**)
    Asrileşmek (**sözlük**)
Aşağı kalmamak V,26,9.,1,sy
    Aşağılık (**sözlük**)
Aşılmak IV,12,33.,1,sy
    Ataklık (**sözlük**)
Atamın dili II,13,4.,1,sy
Atatürk'ün dili III,9,1.,1,sy
    Atatürkçü (**sözlük**)
Atılan adım III,7,7.,1,sy
    Atılğan (**sözlük**)
    Atılımcı (**sözlük**)
    Atik (**sözlük**)
    Avanaklık (**sözlük**)
Avutmak II,31,46.,1,sy
Ay yıldızı gökten yere indirmek
III,34,2.,1,sy
Ayağın yerden kesilmesi III,13,1.,1,sy
Ayakta duramamak I,6,6.,1,sy
    Ayarsızlık (**sözlük**)
Aydınlanmak II,5,11.,1,sy
Aydınlanmak IV,36,3.,1,sy
Aydınlatıcı olmak IV,1,11.,1,sy
Aydınlık olsun IV,1,40.,1,sy
Aydınlık ufuk IV,19,12.,1,sy
Aydınlık V,9,15.,1,sy
Ayıplanmak II,13,8.,1,sy
    Aylak (**sözlük**)
Aylak aylak dolaşmak III,19,4.,1,sy
Aylak
III,19,17.,24.,25.,29.,31.,32.,33.,34.,35
.,38.,39.,11,1,sy

Ayran ağızlı (sözlük)
Ayran gönüllü (sözlük)
Ayrıcalıklı (sözlük)
Ayrılık yüreğini yakmış V,2, 88.,1,sy
Ayrılık zamanı gelmek V,28,118.,1,sy
Ayrılmaz bir parça III,20, 4.,1,sy
Ayrımcı (sözlük)
Az para ile çok iş görmek
V,20,12.,1,sy
Azar işitmek II,12,2.,1,sy
Azatlı (sözlük)
Azgın I,7,7.,1,sy
Azgınlaşmak (sözlük)
Azı karar çoğu zarar V,37,başlıkta,
58.,2,sy
Azıtma (sözlük)
Azimli (sözlük)
Azmindeki kudreti göstermek
V,33,14.,1,sy
Babacan (sözlük)
Babayiğit (sözlük)
Bağdaşık (sözlük)
Bağımlılığı azaltan V,18, 21.,1,sy
Bağımlılık (sözlük)
Bağımsız değil V,3,1.,1,sy
Bağımsız (sözlük)
Bağımsız yaşamayı öğretmek
V,6,8.,1,sy
Bağımsız, şanlı, yüce bir toplum
halinde yaşatmak V,6,2.,1,sy
Bağımsızlığımızı ve ihtiyacı arttırmak
V,18, 3.,1,sy
Bağımsızlık IV,6,14.,1,sy
Bağımsızlık tehlikeye düştüğü zaman
onu kurtarmak V,6,9.,1,sy
Bağımsızlık uğruna ölmeye karar
verenlerin gücünü anlayamamak
V,10,18.,1,sy
Bağışlamak III,27,31.,1,sy
Bağışlayıcı (sözlük)
Bağlanmak Atatürk'e II,6,16.,1,sy
Bahtsız bir köy II,30,5.,1,sy
Bağlıyız Atatürk'e ve inkılaplarına
V,35,6.,1,sy
Bağnaz (sözlük)
Bağrı yanık insanlar V,14,4.,1,sy
Bahçelerden bahar getirmek
IV,33,15.,1,sy

Bahsedip durmak V,12,36.,1,sy
Bakar körlük (sözlük)
Bakımlı (sözlük)
Bambaşka (sözlük)
Barbarlaşmak (sözlük)
Barış elçiliği yapması IV,25,45.,1,sy
Barış II,37,25.,1,sy
Barış IV,34,34.,1,sy
Barış içinde yaşamak IV,25,9.,1,sy
Barış olmak II,33,10.,1,sy
Barış zamanı IV,25,43.,1,sy
Barışçıl (sözlük)
Barışın güvercini V,34,18.,1,sy
Barışmak I,14,21.,23.,3,sy
Barışmak II,34,3.,2,sy
Barışmak istemek V,32,60.,1,sy
Barışmasını istemek V,32,59.,1,sy
Barıştırmak V,32,53.,1,sy
Barizleşmek (sözlük)
Basit IV,14,5.,1,sy
Basit,saçma ya da çılgın düşünceler
IV,16,26.,28.,2,sy
Basitleşmek (sözlük)
Baskıcılık (sözlük)
Basmakalıplaşmak (sözlük)
Baş başa kalmak IV,26,12.,1,sy
Baş edebilmek IV,4, başlıkta, 1,sy
Başarabilen insanların üstünlüğü
V,20,13.,1,sy
Başarı II,40,12.,1,sy
Başarıları ile değil V,20,16.,1,sy
Başarılı değilim IV,14,8.,1,sy
Başarılı II,26,14.,1,sy
Başarılı II,35,4.,9.,34.,3,sy
Başarılı olamamak III,20,14.,1,sy
Başarılı (sözlük)
Başarının anahtarını vermek
III,8,11.,1,sy
Başarısını selamlamak IV,23,34.,1,sy
Başarısız (sözlük)
Başarmak I,17,11.,1,sy
Başarmak II,26,47.,1,sy
Başarmak II,37,7.,1,sy
Başarmak IV,5,67.,1,sy
Başı çekmek II,19,29.,1,sy
Başı sonu yok IV,15,1.,1,sy
Başıboşluk (sözlük)
Başıbozukluk (sözlük)

Başımızın dik durması V,35,19.,1,sy
Başına buyruk (**sözlük**)
Başına iş aşmak I,10,16.,sy
Başında dumanlar tütmek
III,31,19.,1,sy
Başka bir dünyaya kapı açılması V,2,
103.,1,sy
Başka ziyaretçi olmaması
IV,37,7...,1,sy
Başkalarının mutluluğunu ve acısını
paylaşmak V,3,29.,1,sy
Başkalarının zor zamanlarında tekme
vurmamak V,3,20.,1,sy
Başkalaşmak (**sözlük**)
Başlarının çaresine bakmak
III,23,9.,1,sy
Batıl inanç V,26,14.,1,sy
Bayağılık (**sözlük**)
Bayılacak gibi olmak II,35,30.,36.,2,sy
Bayılmak (örn dil oyunlarına)
V,1,14.,21.,2,sy
Bayılmak II,40,47.,1,sy
Bayılmak IV,27,60. ,1,sy
Bayram sevinci V,32,başlıkta,1,sy
Bayramlaşmak I,14,4.,9.,2,sy
Becerememek V,27,81.,90.,2,sy
Becerikli kimse IV,14,10.,1,sy
Becerikli (**sözlük**)
Beceriksiz (**sözlük**)
Bedavacı (**sözlük**)
Beden dilini mükemmel kullanmak
V,1,35.,1,sy
Beden dilini okuyabilmek
IV,5,67.,1,sy
Beğenili (**sözlük**)
Beğenilmek V,1,5.,1,sy
Beğenisini kazanmak IV,27,69. ,1,sy
Beğenmek II,36,19.,1,sy
Beğenmek III,11,5.,61.,2,sy
Beğenmek III,2,7.,1,sy
Beğenmek IV,40,64.,65.,66.,3,sy
Beğenmek V,2,64.,1,sy
Beğenmek V,34,23.,1,sy
Beğenmemek III,11,28.,1,sy
Beğenmez III,11,61.,1,sy
Beklemek III,9,8.,1,sy
Belirlemek IV,12,7.,1,sy

Bembeyaz bir örtü gibi uzanmak
III,37,5.,1,sy
Bencil davranan insanlar III,3,2.,1,sy
Bencil (**sözlük**)
Benim gözümle bakmak V,34,5.,1,sy
Benimsenmesi doğal IV,34,31.,1,sy
Benimseyen (**sözlük**)
Benlikçi (**sözlük**)
Benmerkezci (**sözlük**)
Benzersizlik (**sözlük**)
Beraber olmak IV,26,4.,1,sy
Berbat bulmak III,28,18.,1,sy
Bereket yüklü bahar IV,19,4.,1,sy
Bereketli IV,21,10.,1,sy
Bereketli IV,25,1.,1,sy
Beyaz bulutun içinde kaybolup gitmek
II,26,14.,1,sy
Beyefendi (**sözlük**)
Beyhudelik (**sözlük**)
Beyin fırtınası yapmak IV,16,7.,1,sy
Beynimizin yaptığı hikaye ve resimler
III,13,7.,1,sy
Bezdirici (**sözlük**)
Bezginlik (**sözlük**)
Bıcır bıcır (**sözlük**)
Bıçkın (**sözlük**)
Bıkmadan, usanmadan ilgi ile izlemek
IV,30,3.,1,sy
Bıkmak III,23,8.,1,sy
Bıktırıcı (**sözlük**)
Bırakmak istememek III,2,42.,1,sy
Bilge kişi III,32,5.,1,sy
Bilge (**sözlük**)
Bilge yüzlü IV,27,41. ,1,sy
Bilgi almak IV,22,26.,1,sy
Bilgi almak IV,28,19.,1,sy
Bilgi edinmek IV,38,7.,1,sy
Bilgi vermek IV,18,30.,1,sy
Bilgi vermek IV,24,32.,1,sy
Bilgi vermek IV,34,15.,1,sy
Bilgiçlik (**sözlük**)
Bilgili çam ağacı II,18,36.,1,sy
Bilgili IV,28,15.,1,sy
Bilgimize yepyeni bilgiler eklemek
IV,36,6.,1,sy
Bilgin (**sözlük**)
Bilgiye aç olmak II,4,5.,1,sy
Bilgiye doyurmak II,4,6.,1,sy

Bilime dayanmak V,6,4.,1,sy
Bilimle meşgul olmak IV,28,3.,1,sy
Bilincine ulaşmak IV,24, 38.,1,sy
Bilincine varmak IV,24, 35.,1,sy
Bilinçlenmek IV,24,48.,1,sy
Bilinçli bir topluma yücelmek
V,35,3.,1,sy
Bilinçli olmak I,3,9.,1,sy
Bilinçli olmak II,28,16.,1,sy
Bilinçli olmak IV,5,29.,1,sy
    Bilinçli (sözlük)
Bilinçli tüketici olmak V,20,24.,1,sy
    Bilinçsiz (sözlük)
Bilinçsizce IV,24,12.,1,sy
    Bilmezlikten gelme (sözlük)
    Bilmişlik (sözlük)
Bir adım atmak IV,15,48.,1,sy
Bir anlamı olmak III,12,12.,1,sy
Bir arada tutmak II,14,10.,1,sy
Bir araya gelmek III,18,40.,1,sy
Bir araya gelmek III,19,10.,1,sy
Bir armağan gibi IV,25,4.,1,sy
Bir arpa boyu yol almak III,31,7.,1,sy
Bir buluta sarmak II,11,3.,1,sy
Bir buluta sarmak III,34,3.,1,sy
Bir çare düşünmek III,19,11.,1,sy
Bir dost el gibi IV,19,15.,1,sy
    Bir durgunluk almak V,5, 5.,1,sy
Bir insan ömrüne sığdırabilmek
IV,8,23.,1,sy
Bir işin ucundan tutmak II,12,2.,1,sy
Bir kandan III,4,10.,1,sy
Bir soydan III,4,10.,1,sy
Bir ulusun gerçek kurtuluşu
V,6,18.,1,sy
Birbirine kenetlenmek II,26,4.,1,sy
Birbirine muhtaç IV,25,12.,1,sy
    Bireylik (sözlük)
    Birlik olan (sözlük)
Birlik ve beraberliği pekiştirmek
V,32,26.,1,sy
Birlik ve beraberlik II,28,10.,1,sy
Birlikte çok güzel vakit geçirmek V,2,
71.,1,sy
Birlikte paylaşmak V,28,103.,1,sy
Birliktelik V,32,24.,1,sy
    Bitirim (sözlük)
Bitkin düşmek III,33,6.,1,sy

Bitkin IV,23,27.,1,sy
    Bitkin (sözlük)
Bize düşen V,16,21.,1,sy
Bizim desteğimiz
IV,6,4.,8.,12.,16.,20.,5,sy
Bizim isteğimiz IV,6,2.,1,sy
    Blöfçü (sözlük)
    Bonkör (sözlük)
Boş geçen zamanları saymamak
IV,29,22.,1,sy
    Boş Kafalı (sözlük)
Boş zamanlarını değerlendirmek
IV,38,6.,37.,2,sy
    Boşboğaz (sözlük)
    Boynuzlamak (sözlük)
    Bozgunculuk (sözlük)
    Bozucu (sözlük)
Bozuntu V,13,5.,1,sy
    Bölücü (sözlük)
    Bölüşen (sözlük)
Bu dünyanın kimseye kalmaması
IV,34,41.,1,sy
Bu işten anlayanlar V,13,26.,1,sy
Bu soruna yeni çözüm yolları aramak
V,16,14.,1,sy
Bu şartlar altında düşünmek
imkansızdı V,2,43.,1,sy
Bu uğurda çalışmak V,6,25.,1,sy
    Budalalaşma (sözlük)
Bugünü beklemek III,11,40.,1,sy
Buluş
IV,16,başlıkta,1.,3.,10.,10.,27.,7,sy
Buluş
V,21,6.,18.,32.,71.,73.,78.,82.,83.,85.,
9
Buluş yapmak V,21,başlıkta,1.,33.,3
Buluş yapmak IV,16,10.,11.,2,sy
Buluş yapmak IV,17,1.,1,sy
Buluşa götürmek IV,16,28.,31.,2,sy
Buluşlar IV,17,1.,1,sy
Buluşların dünyayı nasıl değiştirdiğini
anlatmaya yetecek V,21,74.,1,sy
Bulut bulut olmak V,12,21.,1,sy
Bulut gibi köpürmüş topraktan
bereketi V,14,5.,1,sy
    Bunaltıcı (sözlük)
    Burnu büyüklük (sözlük)
    Buyrukçu (sözlük)

Buyurucu (sözlük)
Buz gibi sessizlik kaplamak
V,32,56.,1,sy
Bürokrat (sözlük)
Büyüdükçe ferah IV,19,13.,1,sy
Büyük adam olmak III,6,
30.,33.,46.,4,sy
Büyük başarılar V,31,41.,1,sy
Büyük bir adam gibi III,6 ,22.,1,sy
Büyük bir coşku IV,35,43.,1,sy
Büyük bir değişim getirmek
V,21,31.,1,sy
Büyük bir umut kazanmak
IV,35,43.,1,sy
Büyük bir zevk duymak IV,14,3.,1,sy
Büyük değer V,31,10.,1,sy
Büyük hissesi IV,14,30.,1,sy
Büyük hizmet olması IV,13,15.,1,sy
Büyük hizmet yapmış IV,13,6.,1,sy
Büyük IV,8,2.,32.,36.,29.,4,sy
Büyük kolaylıklar sağlamak
V,21,45.,1,sy
Büyük önem vermek V,31,33.,35.,2,sy
Büyük sevinç duymak IV,27,61. ,1,sy
Büyük zevk duymak V,1,22,1,sy
Büyüklük IV ,8,3.,1,sy
Büyüklük IV,34,32.,1,sy
Büyüklük IV,6,15.,1,sy
Büyüleyici (sözlük)
Büyülü III,16,13.,17.,22.,3,sy
Büyümek III,38,12.,1,sy
Büyümek III,6,25.,45.,2,sy
Büyümek IV,12,12.,1,sy
Büyümek IV,4,11.,1,sy
Cadalolaşmak (sözlük)
Cadılaşmak (sözlük)
Cahilce (sözlük)
Cakalı (sözlük)
Cakasız (sözlük)
Cambaz (sözlük)
Can alıcı (sözlük)
Can ciğer (sözlük)
Can dost V,2, 85.,1,sy
Can düşman V,26,12.,1,sy
Can sıkıcı (sözlük)
Can vermek II,11,15.,1,sy
Can vermek III,40.,7.,1,sy
Cana yakın (sözlük)

Canavarlaşmak (sözlük)
Cancağız (sözlük)
Candan (sözlük)
Canı çok sıkılmak III,23,3.,1,sy
Canı Sıkılmak I,10,2.,1,sy
Canın çok sıkılması V,2, 92.,1,sy
Canına can katmak II,16,16.,1,sy
Canına düşkün (sözlük)
Canını acıtmak I,19,27.,1,sy
Canını zor kurtarmak III,1,25.,1,sy
Canilik (sözlük)
Canlandırmak II,10,10.,1,sy
Canlanmak IV,32,28.,1,sy
Canlı IV,23,28.,1,sy
Canlı kalması IV,34,35.,1,sy
Canlı (sözlük)
Cansızlaşmak (sözlük)
Cavlamak (sözlük)
Cazibeli (sözlük)
Centilmen (sözlük)
Cesaret edememek IV,27,61. ,1,sy
Cesaret edememek V,32,60.,1,sy
Cesaret V,30,16.,1,sy
Cesaret V,8,20.,1,sy
Cesareti kendimizde bulamamak
V,12,45.,1,sy
Cesaretli (sözlük)
Cesur (sözlük)
Cevabını yeterli bulmamak
IV,2,12.,1,sy
Cezip etmek (sözlük)
Cırlamak (sözlük)
Cıvıklık (sözlük)
Cıvıldaşan (sözlük)
Cibilliyetsizlik (sözlük)
Ciddi bir yüz ifadesi takınmak
V,2,36.,1,sy
Ciddi (sözlük)
Cilveli (sözlük)
Cimrilik (sözlük)
Cin fikirli (sözlük)
Cin gibi kadın V,2,9.,1,sy
Cingözlük (sözlük)
Cinslik (sözlük)
Civanmert III,33,34.,1,sy
Coşku IV,27,67. ,1,sy
Coşkulu II,23,61.,1,sy
Coşkulu (sözlük)

Coşkun IV,26,6.,1,sy
Coşkun sevgi V,6,5.,1,sy
Coşkuyla II,35,36.,1,sy
Coşkuyla IV,2,24.,1,sy
Coşmak II,5,6.,1,sy
Coşmak I,7,4.,1,sy
Coşmak V,28,14.,1,sy
Coşturmak III,24,23.,1,sy
Cömert elleri III,10,8.,1,sy
Cömert IV,21,13.,1,sy
Cömert (sözlük)
Cömertçe ortaya dökmek
V,13,12.,1,sy
Cömertçe V,28.,1.,1,sy
Cumhuriyeti korumak IV,9,201.,1,sy
Cumhuriyeti kurmak II,8,127.,1,sy
Cumhuriyeti kurmak V,9,14,1,sy
Cumhuriyetçi (sözlük)
Cüretkârlık (sözlük)
Çaba harcamak V,40,21.,1,sy
Çaba harcayabilmek V,1,80.,1,sy
Çabalamak III,19,22.,1,sy
Çabalamak V,35,15.,1,sy
Çabalar V,36,30.,1,sy
Çabalayan (sözlük)
Çabası yetmemek III,20,19.,1,sy
Çabuk (sözlük)
Çağ dışılık (sözlük)
Çağdaş IV,9,21.,1,sy
Çağdaş medeniyet V,35,2.,1,sy
Çağdaş (sözlük)
Çağdaş uygarlık alanı ortasında yaşamak V,6,20.,1,sy
Çağları aşması IV,26,15.,1,sy
Çağrışımçı (sözlük)
Çakır keyiflik (sözlük)
Çalçene (sözlük)
Çalım V,33,11.,1,sy
Çalımlı (sözlük)
Çalıp çabalamak III,6,45.,1,sy
Çalış III,8,10.,1,sy
Çalışan eller V,17,28.,1,sy
Çalışan ellerin eseri IV,14,38.,1,sy
Çalışıp çabalamak II,1,17.,1,sy
Çalışkan (sözlük)
Çalışkan V,2,5.,1,sy
Çalışmak II,16,4.,1,sy
Çalışmak III,9,8.,1,sy

Çalışmak IV,10,37.,1,sy
Çalışmak IV,12,16.,1,sy
Çalışmak IV,13,49.,1,sy
Çalışmak V,2,5.,27.,2,sy
Çalışmak V,21,47.,51.,2,sy
Çalışmak V,8,20.,26.,2,sy
Çalışmalar IV,12,17.,1,sy
Çalışmalar yapmak IV,23,6.,1,sy
Çalışmalar yapmak IV,24,27.,1,sy
Çalışmalara başlamak IV,17,2.,1,sy
Çalışmalara ortak etmek V,8,34.,1,sy
Çalışmaları denemek V,23,24.,1,sy
Çalışmaları tamamlamak V,23,24.,1,sy
Çalışmaların sağlıklı yürümesi
II,28,15.,1,sy
Çalışmalarını anlatmak IV,17,6.,1,sy
Çalışmaya katkıda bulunan
IV,25,52.,1,sy
Çamurlamak (sözlük)
Çanak ağızlı (sözlük)
Çapaçulcu (sözlük)
Çapkınlık (sözlük)
Çapsız (sözlük)
Çapulculuk (sözlük)
Çare olmak IV,23,7.,1,sy
Çaresiz bir şekilde IV,3,53.,1,sy
Çaresiz V,10,3.,1,sy
Çaresizlik içinde beklemek
III,36,5.,1,sy
Çaresizlik (sözlük)
Çaresizlik V,22,8.,1,sy
Çarpıcılık (sözlük)
Çarpıklık (sözlük)
Çarpıtmak (sözlük)
Çatallaştırmak (sözlük)
Çatık yüzlü (sözlük)
Çatışma (sözlük)
Çatlaklık (sözlük)
Çatlatmak II,40,36.,1,sy
Çekememezlik (sözlük)
Çekici IV,16,32.,1,sy
Çekicilik (sözlük)
Çekimsizlik (sözlük)
Çekingenlik (sözlük)
Çekinmemek IV,35,30.,1,sy
Çekip çevirmek II,14,19.,1,sy
Çekmek V,7,5.,1,sy
Çelişkili (sözlük)

- Çene çalmak II,15,14.,1,sy
Çenebaz (**sözlük**)
Çetinlik (**sözlük**)
Çevik (**sözlük**)
Çevre kirliliğın önüne geçmek
V,16,33.,1,sy
Çevre koruma IV,24,26.,1,sy
Çevre korumacılığı IV,24,başlıkta,1,sy
Çevreci (**sözlük**)
Çevrecilik bilgisinin eksikliği
IV,24,45.,1,sy
Çevresini kirlletmekten kaçınmak
IV,24, 35.,1,sy
Çevreye zarar veren V,16,17.,1,sy
Çevreye zarar vermemesi için
V,16,56.,1,sy
Çevreyi kirlletmemeli IV,16,10.,1,sy
Çığırnak (**sözlük**)
Çığırtnak (**sözlük**)
Çıkarcı (**sözlük**)
Çıkışmak III,1,13.,1,sy
Çıldırtnıcılık (**sözlük**)
Çınlatarak ağlamak I,19,16.,1,sy
Çırpınmak IV,10,55.,1,sy
Çırpınmak (**sözlük**)
Çiçek (öğrenci anlamında) II,4,2.,1,sy
Çiçeksever (**sözlük**)
Çifte standartlık (**sözlük**)
Çiftleşen (**sözlük**)
Çiğleşmek (**sözlük**)
Çiğnemek (**sözlük**)
Çilekeş (**sözlük**)
Çingeneleşmek (**sözlük**)
Çirkeflık (**sözlük**)
Çirkin ve korkunç bir yaratık
V,27,15.,1,sy
Çirkin bulmak V,27,13.,1,sy
Çirkin değil V,27,51.,52.,2,sy
Çirkin
IV,3,başlıkta,14.,17.,21,23,27.,9,52.,6
5.,9,sy
Çirkin olmak IV,3,24.,32,2,sy
Çirkinleşmek (**sözlük**)
Çirkinliğinden utanmak IV,3,53.,1,sy
Çirkinlikle suçlanmak
IV,3,22.,37.,2.,sy
Çirkinlikler IV,31,35.,1,sy
Çirkinliklerime katlanmak
IV,3,33.,1,sy
Çirkinliklerimi görmemek
IV,3,35.,1,sy
Çocuk gibi sevinmek V,10,42.,1,sy
Çocuklaşmak (**sözlük**)
Çocuksuluk (**sözlük**)
Çok büyük önemi var V,22,1.,1,sy
Çok çalışıp ona layık olmak
III,9,32.,1,sy
Çok düzenli V,1,42.,1,sy
Çok emek vermek IV,32,21.,1,sy
Çok iyi bilen IV,8,49.,1,sy
Çok iyi olmak IV,16,28.,1,sy
Çok iyi V,36,28.,1,sy
Çok kötü etkilenmek V,38,63.,1,sy
Çok önemli V,36,6.,1,sy
Çok önemli V,37,12.,1,sy
Çok sevinçli V,32,61.,1,sy
Çok sözlü (**sözlük**)
Çok yanılmak V,27,51.,1,sy
Çok yanlı (**sözlük**)
Çok yönlü (**sözlük**)
Çok yüzlülük (**sözlük**)
Çokbilmişlik (**sözlük**)
Çoluk çocuk yollara dökülmek
IV,33,6.,1,sy
Çorak kalmak II,4,14.,1,sy
Çökkünlük (**sözlük**)
Çömezlik (**sözlük**)
Çöpçatan((**sözlük**))
Çözülmesi gereken
problemler,ulaşılması gereken hedefler
için bir mesaj III,13,16.,1,sy
Çözümleyici (**sözlük**)
Çullanmak (**sözlük**)
Çuvallamak (**sözlük**)
Dağınık kılıklı bir adam V,5, 17.,1,sy
Dağınık (**sözlük**)
Dağların geçilmemesi II,4,16.,1,sy
Dağlarını duman almış V,14,1.,1,sy
Dahi (**sözlük**)
Dalevereci (**sözlük**)
Dalga dalga eğilmek II,20,21.,1,sy
Dalgacı (**sözlük**)
Dalgın III,11,6.,1,sy
Dalgınlık (**sözlük**)
Dalkavukluk (**sözlük**)

- Dalkavukluk yapmamak V,3,4.,1,sy
Damgalanmak (sözlük)
Dangalaklık (sözlük)
Danışmak IV,23,16.,1,sy
Dar görüşlülük (sözlük)
Dar kafalı((sözlük))
Dargın olan V,32,37.,1,sy
Dargın olmak I,14,19.,1,sy
Dargınlık (sözlük)
Darılganlık (sözlük)
Darılmış insanlar V,32,53.,1,sy
Davalaşmak (sözlük)
Davet etmek V,17,2.,1,sy
Davet etmek V,27,35.,1,sy
Davetiye çıkarmak V,40,24.,1,sy
Davranmak IV,5,16.,1,sy
Dayak arsızısı(sözlük)
Dayanabilmek II,18,13.,1,sy
Dayanamamak I,2,25.,1,sy
Dayanamamak II,31,32.,1,sy
Dayanamamak V,30,15.,1,sy
Dayanıklı((sözlük))
Dayanılmaz bir acı olacak
IV,23,20.,1,sy
Dayanışan (sözlük)
Dayanışma halinde yaşamaya
başlamak V,21,30.,1,sy
Dayanışma II,26,5.,51.,2,sy
Dayanışma II,28, 5.,7.,2,sy
Dayanışma III,3,başlıkta
,2.,5.,8.,12.,17.,22.,23.,8,sy
Dayanışma IV,10,59.,1,sy
Dayanmak IV,32,32.,1,sy
Dayanmak IV,35,23.,1,sy
Dayatma (sözlük)
Debelenme (sözlük)
Dediği dedik (sözlük)
Dedikoducu (sözlük)
Dedikoduları çevreye yaymaktan
kaçınmak V,3,9.,1,sy
Değer bilir (sözlük)
Değer bilmez (sözlük)
Değer düşürme (sözlük)
Değer IV,34,24.,1,sy
Değer vermek V,8,18.,1,sy
Değerimizi arttırmak V,3,27.,1,sy
Değerlendirebilmek V,25,7.,1,sy
Değerlendirme yapmak IV,16, 27.,1,sy
Değerlendirmek IV,22,65.,1,sy
Değerli bir ilke V,20,2.,1,sy
Değerli bir mimar IV,8,45.,1,sy
Değerli eller V,17,40.,1,sy
Değerli III,9,7.,1,sy
Değerli IV,29,39. 1,sy
Değerli insanlar IV,28,5.,1,sy
Değişiklik yapmak (sözlük)
Değişim geçirmek IV,12,4.,1,sy
Değişken (sözlük)
Değişkenlik (sözlük)
Değişmez (sözlük)
Değiştirilememek II,19,21.,1,sy
Değiştirmek ((sözlük))
Deha IV,8,41.,1,sy
Dehşetlenmek (sözlük)
Dejenerleşmek (sözlük)
Deli bozuk rüzgarlarla yarışmak
V,29,6.,1,sy
Delibozuk (sözlük)
Delikanlı((sözlük))
Delirmek (sözlük)
Delirtmek (sözlük)
Demek istediğini anlamak
IV,20,51.,1,sy
Demokratik (sözlük)
Demokratik IV,9,21.,1,sy
Deneme yapmak IV,5,43.,1,sy
Denemek V,28,33.,2 ,sy
Denemek IV,17,11.,13.,2,sy
Denemek IV,27,7.,65.,2,sy
Denemek (sözlük)
Denemeler yapmak V,23,3.,1,sy
Denemeye değer II,35,29.,1,sy
Deneyimli (sözlük)
Deneyimsiz((sözlük))
Dengeci (sözlük)
Dengeli (sözlük)
Dengesizleşmek (sözlük)
Denizdeki kar beyazı süt V,28,76.,1,sy
Denk (sözlük)
Densizlik (sözlük)
Derbeder (sözlük)
Derdini yanmak III,31,20.,1,sy
Derdini anlamak IV,27,33.,1,sy
Derecelendirmek (sözlük)
Derin hayranlık ve takdir hissi duymak
IV,14,11.,1,sy

Derinleştirmek (sözlük)
Ders alıp tekrarlamamak
IV,26,56.,1,sy
Ders vermeye kalkmak IV,40,49.,1,sy
Derse dikkatini toplayabilmek
V,2,17.,1,sy
Dert V,27,11.,1,sy
Dertlenme (sözlük)
Dertlerin tükenmesi IV,19,17.,1,sy
Despotçu (sözlük)
Destanını yazmak V,34,4.,1,sy
Destek IV,4,38.,1,sy
Destekçi (sözlük)
Dev gibi gövde V,14,18.,1,sy
Devamlı (sözlük)
Devleşen((sözlük))
Devri sona ermek IV,12,34.,1,sy
Devrimci (sözlük)
Dırdırcı III,32,31.,1,sy
Dış vurumculuk (sözlük)
Dışa dönük (sözlük)
Dışarıdan gözlemlemek III,5,1.,1,sy
Dışlamak (sözlük)
Dibek kafalı (sözlük)
Dibinde ölmek V,34,21.,1,sy
Didiklemek (sözlük)
Didişmek (sözlük)
Dik başlı (sözlük)
Dik kafalı (sözlük)
Dikizlemek (sözlük)
Dikkat IV,17,19.,1,sy
Dikkat çekmeği başarmak
III,32,17.,1,sy
Dikkat ederek konuşmak II,13,15.,1,sy
Dikkat etmek II,40,59.,1,sy
Dikkat etmek IV,27,64.,1,sy
Dikkat etmek IV,5,69.,1,sy
Dikkat etmek V,12,18.,1,sy
Dikkat etmek V,37,50.,1,sy
Dikkatini çekmek V,27,32.,1,sy
Dikkatini çekmek III,18,9.,1,sy
Dikkatini çekmemek IV,22,28.,1,sy
Dikkatle dinlemek I,2,28.,1,sy
Dikkatle dinlemek I,3,19.,1,sy
Dikkatle dinlemek V,2,37.,1,sy
Dikkatli IV,15,30.,46.,2,sy
Dikkatli olmak II,26,39.,1,sy
Dikkatlice bir bakmak III,23,38.,1,sy

Dikkatsizlik (sözlük)
Dikleşmek (sözlük)
Diktatörlük((sözlük))
Dil cambazı((sözlük))
Dil dökmek V,27,56.,1,sy
Dile gelmek IV,31,35.,1,sy
Dile getirmek IV,31,35.,1,sy
Dile getirmek V,13,5.,9.,2,sy
Dile getirmek V,8,21.,1,sy
Dilediği gibi uğraşmak IV,9,18.,1,sy
Dilediği mesleği seçmek IV,9,20.,1,sy
Dilekleri yerine gelmek V,27,43.,1,sy
Dilenmek (sözlük)
Dilleri çözülmek IV,31,23.,1,sy
Dilli (sözlük)
Dilsever (sözlük)
Dinçleşen (sözlük)
Dindarlık (sözlük)
Dinlemek II,1,26.,33.,2,sy
Dinlemek II,7,9.,1,sy
Dinlemek III,1,17.,1,sy
Dinlemek III,14,38.,1,sy
Dinlemek III,17,48.,1,sy
Dinlemek III,9,29.,1,sy
Dinlemek IV,11,1.,1,sy
Dinlemek IV,14,21.,1,sy
Dinlemek IV,21,5.,1,sy
Dinlemek IV,22,25.,1,sy
Dinlemek IV,3,54.,62.,2,sy
Dinlemek IV,40,19.,2,sy
Dinlemek V,3,28.,1,sy
Dinlemek V,5, 35.,2,sy
Dinlemek V,7,34.,1,sy
Dinlemesini bilen (sözlük)
Dinlenen (sözlük)
Dinlenmiş V,39,14.,1,sy
Dinleyen (sözlük)
Dinleyici((sözlük))
Dinozorlaşmak (sözlük)
Direncin ve sağlığın rengi
V,30,11.,1,sy
Dirençli (sözlük)
Dirençli V,27,5.,1,sy
Direnişçi((sözlük))
Direnmek I,5,6.,1,sy
Disiplinli (sözlük)
Disiplinsiz((sözlük))
Dişileşmek (sözlük)

Dişlenmek(**(sözlük)**)
Divanelik **(sözlük)**
Diyaloglu **(sözlük)**
Dizginlemek **(sözlük)**
Dobra **(sözlük)**
Dogmalaşmak(**(sözlük)**)
Dogmalaştırmak **(sözlük)**
Doğa aşığı III,30,1.,1,sy
Doğa canlanır IV,37,2.,1,sy
Doğa dostu olmak IV,16,11.,1,sy
Doğa olayı III,25,9.,1,sy
Doğa sevgisini aşlamak
IV,24,34.,1,sy
Doğacı **(sözlük)**
Doğaçlayan(**(sözlük)**)
Doğadan elde edilmek V,16,28.,1,sy
Doğal güzellik III,39,13.,1,sy
Doğal **(sözlük)**
Doğanın dengesini bozacak
uygulamalar IV,12,15.,1,sy
Doğanın önemini anlatmak I,3,8.,1,sy
Doğanın sessizliğinde kendini
bulmaya çalışmak IV,37,11.,1,sy
Doğaseverler IV,37,26.,1,sy
Doğayı katletme pahasına
IV,37,22.,1,sy
Doğayı korumak IV,24, 38.,1,sy
Doğayı seven IV,24,34.,1,sy
Doğayı tanıtmak IV,24, 37.,1,sy
Doğayı tanıyan IV,24, 37.,1,sy
Doğru kararlar verememek
IV,5,56.,1,sy
Doğru olduğunu göstermek
IV,17,9.,1,sy
Doğru olmak IV,5,60.,1,sy
Doğrucu **(sözlük)**
Dolandırıcılık **(sözlük)**
Domuzlaşmak **(sözlük)**
Donuk bakışlar II,27,16.,1,sy
Donup kalmak IV,22,22.,1,sy
Dost Canlısı **(sözlük)**
Dost IV,21,9.,1,sy
Dost olmak III,12,11.,1,sy
Dost V,28,59.,126.,2,sy
Dost V,39,4.,1,sy
Dost V,4, 1.,8.,2,sy
Dost V,7,1.,1,sy
Dostça yaşamak I,3,23.,1,sy

Dostlar V,32,19.,1,sy
Dostlaşan(**(sözlük)**)
Dostluğa bağlılık V,33,38.,1,sy
Dostluk II,37,25.,1,sy
Doygun olan **(sözlük)**
Doymak I,16,8.,1,sy
Doyumlu **(sözlük)**
Doyumsuzluk **(sözlük)**
Döneklik **(sözlük)**
Dönüş yoluna düşmek III,31,21.,1,sy
Dönüştürücü bir etkiye sahip olmak
V,21,33.,1,sy
Dört dörtlük **(sözlük)**
Dövdürmek **(sözlük)**
Dövmek **(sözlük)**
Dövünmek II,12,54.,1,sy
Dövüşçülük **(sözlük)**
Dövüşmek **(sözlük)**)
Dramatikleşme **(sözlük)**
Dua etmek III,26,40.,1,sy
Duraksama **(sözlük)**
Durgun(**(sözlük)**)
Durgun V,5, 15.,1,sy
Duru **(sözlük)**
Durumunu anlamak I,17,9.,1,sy
Duyarlı V,1,49.,1,sy
Duyarlı(**(sözlük)**)
Duyarsızlık **(sözlük)**
Duygu ve düşünceleri ile birlikte
IV,28,10.,1,sy
Duygu ve düşüncelerini pandomim
sanatçısı gibi güzel anlatmak
V,1,34.,1,sy
Duygu vermek V,11,29.,1,sy
Duygudaş **(sözlük)**
Duygulanana **(sözlük)**
Duyguları güçlendirmek II,26,5.,1,sy
Duyguları yaşamak doğal
IV,4,14.,1,sy
Duygularımızı,düşüncelerimizi karşı
tarafa aktarmak IV,5,9.,1,sy
Duygularını aktarmak III,11,62.,1,sy
Duygularının önüne geçmeye çalıştı
V,5, 47.,1,sy
Duygulu IV,27,67. ,1,sy
Duygulu **(sözlük)**
Duygusuz **(sözlük)**
Duymamazlık(**(sözlük)**)

Duyumlar almak V,10,11.,1,sy	Düşünememek I,9,23.,1,sy
Duyumsayan (sözlük)	Düşünen kafalar IV,14,38.,1,sy
Dünya değişsin V,21,başlıkta,1,sy	Düşünme ve denemelerinin bir
Dünya durdukça durur IV,32,27.,1,sy	mahsulü IV,14,24.,1,sy
Dünya için barış unsuru olabilmek	Düşünmek I,17,13.,1.,sy
V,33,39.,1,sy	Düşünmek I,9,4.,1,sy
Dünya kimseye kalmıyor IV,8,29.,1,sy	Düşünmek III,17,14.,1,sy
Dünya üzerindeki eserleri yaşadıkça	Düşünmek V,27,25.,31.,12.,3,sy
IV,8,28.,1,sy	Düşünmek I,19,11.,1,sy
Dünyalara girmek V,2, 104.,1,sy	Düşünmek I,3,13.,16.,2,sy
Dünyaları verseler değişmez	Düşünmek II,1,2.,7.,13.,3,sy
IV,22,23.,1,sy	Düşünmek II,18,6.,1,sy
Dünyamı karartan IV,1,7.,1,sy	Düşünmek II,23,36.,52.,3,sy
Dünyanın en büyük sanatkarı	Düşünmek II,26,42.,1,sy
IV,1,50.,1,sy	Düşünmek II,35,20.,1,sy
Dünyanın geleceğinin değişmesi	Düşünmek III,13,30.,1,sy
V,21,16.,1,sy	Düşünmek III,18,7.,1,sy
Dünyaya yeniden gelse gene aynı yolu	Düşünmek III,19,19.,1,sy
seçmek IV,30,23.,1,sy	Düşünmek III,23,39.,1,sy
Dünyayı kucaklatmak III,16,6.,1,sy	Düşünmek III,27,10.,1,sy
Dürtüleşmek (sözlük)	Düşünmek III,28,30.,1,sy
Dürüst (sözlük)	Düşünmek III,32,10.,1,sy
Düş V,29,1.,başlıkta,12.,3,sy	Düşünmek III,33,9.,1,sy
Düş gibi görünmek IV,16,45.,1,sy	Düşünmek III,9,8.,1,sy
Düş Kırıklığı((sözlük))	Düşünmek IV,15,18.,1,sy
Düşkün (sözlük)	Düşünmek
Düşlemek III,39,27.,1,sy	IV,16,5.,10.,18.,20.,35.,44.,6,sy
Düşler denizi II,34,5.,1,sy	Düşünmek IV,17,7.,1,sy
Düşler ülkesine çekip götürmek	Düşünmek IV,20,16.,1,sy
III,29,7.,1,sy	Düşünmek IV,23,7.,1,sy
Düşlerin gerçeğe dönüşmesi	Düşünmek IV,27,49. ,1,sy
IV,16,45.,1,sy	Düşünmek IV,28,8.,1,sy
Düşmanlaşmak (sözlük)	Düşünmek IV,3,21.,45.,52.,73.,4,sy
Düşmanlık (sözlük)	Düşünmek IV,34,7.,1,sy
Düşüklük((sözlük))	Düşünmek
Düşünce eğitimi V,6,13.,1,sy	IV,39,32.,39.,40.,43.,62.,5,sy
Düşünce IV,9, 11.,12.,13.,3,sy	Düşünmek IV,40,41.,1,sy
Düşünceler IV ,16,27.,1,sy	Düşünmek IV,8,41.,1,sy
Düşünceler içinde IV,22,14.,1,sy	Düşünmek V,1,42.,1,sy
Düşünceli (sözlük)	Düşünmek V,10,32.,1,sy
Düşünceli V,32,42.,1,sy	Düşünmek
Düşüncesini şekillerle anlatmak	V,17,7.,20.,22.,28.,33.,40.,6,sy
V,13,1.,1,sy	Düşünmek V,2,46.,1,sy
Düşüncesiz((sözlük))	Düşünmek V,21,12.,1,sy
Düşüncesizce davranmak IV,27,50.	Düşünmek V,28,31.,1sy
,1,sy	Düşünmek V,30,13.,1,sy
Düşündükçe V,12,38.,1,sy	Düşünmek V,32,22.,1,sy
Düşündürmek V,8,14.,1,sy	Düşünmek V,32,41.,47.,2,sy

Düşünmek V,8,9.,1,sy
Düşünmemek III,3,5.,1,sy
Düşünmemek IV,15,11.,1,sy
Düşünmeye başlamak V,2,42.,1,sy
Düşünmeye başlamak V,32,36.,1,sy
Düşünülmek V,25,13.,1,sy
Düzeltilici(**(sözlük)**)
Düzen ve huzur dolu yaşam
IV,25,19.,1,sy
Düzenbazlık (**(sözlük)**)
Düzenli (**(sözlük)**)
Düzenli ve çalışkan bir öğrenci
III,7,52.,1,sy
Düzenli yürümek II,3,4.,1,sy
Düzensiz (**(sözlük)**)
Düzeyi yakalamak II,1,24.,1,sy
Düzeyle (**(sözlük)**)
Düzeysizlik (**(sözlük)**)
Düzgün (**(sözlük)**)
Düzmeçilik (**(sözlük)**)
Edalı (**(sözlük)**)
Edebiyatsever(**(sözlük)**)
Edepli (**(sözlük)**)
Edepsizlik (**(sözlük)**)
Efelenmek (**(sözlük)**)
Efeleşmek (**(sözlük)**)
Efendi (**(sözlük)**)
Efkârlılık (**(sözlük)**)
Efsanelerle süslü IV,34,8.,1,sy
Efsaneleşen (**(sözlük)**)
Efsunlamak (**(sözlük)**)
Egemenlik (**(sözlük)**)
Egoist (**(sözlük)**)
Eğitici değeri olduğu V,20,11.,1,sy
Eğitici (**(sözlük)**)
Eğitim işi V,6,1.,1,sy
Eğitimsiz (**(sözlük)**)
Eğlenceli II,8,17.,1,sy
Eğlenceli IV,16,32.,2,sy
Eğlenceli IV,30,11.,1,sy
Eğlenceli (**(sözlük)**)
Eğlendirmek V,26,62.,1,sy
Eğlenerek V,38,54.,1,sy

Eğleniyor gibi V,11,14.,1,sy
Eğlenmek II,1,10.,1,sy
Eğlenmek III,28,28.,1,sy
Eğlenmek III,28,7.,1,sy
Eğlenmek III,31,9.,1,sy
Eğlenmek V,28,102.,1,sy
Ehemmiyetli (**(sözlük)**)
Ehlileşen(**(sözlük)**)
Eksiklik(**(sözlük)**)
Eksiltmek(**(sözlük)**)
El ele tutuşmak V,30,26.,27.,2,sy
Elde edebilmek V,21,56.,1,sy
Elde edilen V,16,36.,1,sy
Elde etme düşüncesiyle hareket etmek
V,36,40.,1,sy
Elde etmek IV,15,41.,1,sy
Elde etmek IV,17,13.,21.,2,sy
Elde etmek IV,20,17.,1,sy
Elde etmek IV,32,22.,1,sy
Elde etmek V,13,35.,38.,2,sy
Ele almak III,11,54.,1,sy
Ele geçirmek IV,35,28.,1,sy
Elemek (**(sözlük)**)
Eleştirmek(**(sözlük)**)
Eli açık (**(sözlük)**)
Eli ağır (**(sözlük)**)
Eli dar(**(sözlük)**)
Eli hafif (**(sözlük)**)
Eli sıkılık(**(sözlük)**)
Eli uzun(**(sözlük)**)
Eli yatkın (**(sözlük)**)
Elinden çıkmak IV,32,12.,1,sy
Eline düşmek II,12,35.,2,sy
Eline geçmek I,12,1.,1,sy
Eline sağlık IV,1,41.,1,sy
Elini ağır tutmak V,5, 36.,1,sy
Elini işten çekmemek IV,11,3.,1,sy
Elinizin üstünlüğü IV,14,37.,1,sy
Elle tutulur ve tutulmaz güç
IV,10,25.,1,sy
Ellerin konuşması
III,10,1.,5.,9.,13.,17.,5,sy
Ellerini öpmek V,2,59.,1,sy
Elleşmek (**(sözlük)**)
Elverişli IV,14,33.,1,sy
Elverişli (**(sözlük)**)
Elverişli V,15,16.,1,sy
Emanet edilmek IV,8,19.,1,sy

Emeğinden almış V,24,10.,1,sy
Emek II,4,1.,1,sy
Emekçi (sözlük)
Emeklerin boşa gitmesi II,30,14.,1,sy
Emin IV,40,38.,1,sy
Emin olmamak IV,2,32.,2,sy
Emretmek (sözlük)
Emsalsiz IV,8,38.,1,sy
Emsalsiz((sözlük))
En büyük güçlük IV,17,10.,1,sy
En büyük varlık V,40,26.,1,sy
En büyük zevklerinden biri
V,31,27.,1,sy
En gerçek bilgileri verir IV,36,2.,1,sy
En güzel biçimde IV,34,37.,1,sy
En güzel dönem IV,29,33.,1,sy
En güzel şekilde faydaya dönüştürecek
V,37,61.,1,sy
En güzel turizm merkezi V,15,11.,1,sy
En güzel yan IV,29,42. ,1,sy
En iyi örnek V,21,56.,1,sy
En kolay yol V,21,11.,1,sy
En kötüsü IV,32,20.,1,sy
En önemli V,36,73.,1,sy
En önemli etki IV,30 ,10.,1,sy
En önemli isimlerden birisi
IV,34,42.,1,sy
En önemli nokta V,6,1.,1,sy
En önemli sorun V,18, 32.,1,sy
En sadık dostlar V,2, 108.,1,sy
En şifalı V,15,17.,1,sy
En yakın arkadaş V,2, 85.,1,sy
En zevkli eğlence V,36,1.,1,sy
Enayilik (sözlük)
Endişe V,28,39.,1,sy
Endişelendirmek III,13,27.,1,sy
Endişelenmek IV,4,12.,1,sy
Endişeli (sözlük)
Endişesiz (sözlük)
Enerjik (sözlük)
Engellemek IV,16,30.,1,sy
Engellemek IV,3,27.,28.,2,sy
Engellemek (sözlük)
Engellemek V,27,88.,1,sy
Engeller kalkması IV,12,31.,1,sy
Engelleri aşmak I,8,7.,1,sy
Engin yurt V,33,21.,1,sy
Enginleşen (sözlük)

Enselemek (sözlük)
Entrikacılık (sözlük)
Erdemli (sözlük)
Erdemsizlik (sözlük)
Erinleşen (sözlük)
Erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı
yapmak V,8,37.,1,sy
Erkekleşmek (sözlük)
Erksizlik (sözlük)
Esas olan (sözlük)
Esenleşen (sözlük)
Esenlikle ve dürüstçe yürüyeceğimiz
yol V,8,33.,1,sy
Eser II,6,13.,1,sy
Esir gibi yaşamaktansa V,10,14.,1,sy
Esirgemek (sözlük)
Esirliğe ve sefaletle terk etmek
V,6,3.,1,sy
Eski kafalı (sözlük)
Eskileşmek (sözlük)
Eskimek III,16,başlıkta,9.21.,3,sy
Eskimemek IV,31,44.,1,sy
Eskimeye yüz tutmuş II,35,30.,1,sy
Eskisi gibi V,17,7.,1,sy
Eskiye savunanlar III,7,11.,1,sy
Esneklik (sözlük)
Esprili (sözlük)
Esrarengizlik (sözlük)
Esrarkeşlik (sözlük)
Esrarlı hikayeler V,26,3.,1,sy
Esrarlı (sözlük)
Estetikçi (sözlük)
Eşkleşmek((sözlük))
Eşit IV,9,7.,1,sy
Eşit haklara sahip olmak V,8,27.,1,sy
Eşitleyen (sözlük)
Eşlenen ((sözlük))
Eşsiz III,39,18.,23.,2,sy
Eşsizlik IV,8,35.,1,sy
Etiketlenmek((sözlük))
Etki IV,16,10.,1,sy
Etkilemek II,19,10.,18.,2,sy
Etkilemek III,13,27.,1,sy
Etkilemek IV,4,32.,1,sy
Etkilenmek II,26,17.,1,sy
Etkilenmek IV,22,25.,1,sy
Etkileşen (sözlük)
Etkileyici (sözlük)

Etkili güç III,22,13.,1,sy
Etkili IV,15,12.,1,sy
Etkili kullanmak IV,5,65.,1,sy
Etkili olamamak I,19,8.,1,sy
Etkin olmak III,13,25.,1,sy
Etkinleştiren(**(sözlük)**)
Etkisizlik **(sözlük)**
Ev çevirmek II,38,20.,1,sy
Evcimen **(sözlük)**
Eve davet etmek III,2,28.,1,sy
Evhamlı **(sözlük)**
Evi zengin göstermemek
IV,29,38.,1,sy
Evin yolunu tutmak II,40,28.,1,sy
Evrenselleşen(**(sözlük)**)
Eylemci **(sözlük)**
Ezbercilik **(sözlük)**
Ezicilik(**(sözlük)**)
Eziyet **(sözlük)**
Facialı **(sözlük)**
Fakirleri korumak I,8,2.,1,sy
Falso **(sözlük)**
Fanatik **(sözlük)**
Farfaracılık**(sözlük)**
Fark edebilmek V,25,12.,1,sy
Fark etmek I,17,25.,1,sy
Fark etmek II,40,56.,1,sy
Fark etmek II,2,3.,1,sy
Fark etmek II,26,40.,1,sy
Fark etmek II,35,33.,1,sy
Fark etmek III,14,14,20.,2,sy
Fark etmek III,17,17.,1,sy
Fark etmek IV,22,16.,1,sy
Fark etmek IV,22,32.,1,sy
Fark etmek IV,27,62. ,1,sy
Fark etmek IV,29,4.,1,sy
Fark etmek IV,3,65.,82.,2,sy
Fark etmek IV,32,28.,1,sy
Fark etmek IV,5,29.,1,sy
Fark etmek V,21,37.,1,sy
Farkına varmak II,26,36.,1,sy
Farkına varmak II,40,18.,1,sy
Farkına varmak IV,2,23.,25.,2,sy
Farkında olmak III,6,16.,1,sy
Farkında olmak V,30,35.,1,sy
Farkında olmamak III,21,7.,1,sy
Farkında olmamak IV,5,27.,29.,2,sy
Farklı IV,20,33.,34.,2,sy

Farklı beceri V,1,9.,55.,2,sy
Farklı IV,30,30.,1,sy
Farklı medeniyetlerin yaşadığı bir ülke
V,15,3.,1,sy
Farklı **(sözlük)**
Farklı V,30,26.,34.,2,sy
Farksız olmak IV,14,17.,1,sy
Farksız **(sözlük)**
Faşistlik **(sözlük)**
Fayda yerine zarar vermek
V,37,37.,1,sy
Faydacı **(sözlük)**
Faydalanılmak IV,22,38.,1,sy
Faydalanmak V,2,38.,52.,66.,3,sy
Faydalanmak V,37,17.,1,sy
Faydalar IV,22,32.,1,sy
Faydalar V,26,8.,1,sy
Faydalar V,38,74.,1,sy
Faydaları dokunmak V,23,31.,1,sy
Faydalı bir hale gelme IV,28,25.,1,sy
Faydalı II,25,3.,1,sy
Faydalı III,32,14.,16,2,sy
Faydalı IV,17,4.,1,sy
Faydalı olmak V,20,4.,1,sy
Faydalı**(sözlük)**
Faydasız**(sözlük)**
Faziletli **(sözlük)**
Faziletsiz **(sözlük)**
Feda etmek IV,23,12.,1,sy
Fedai **(sözlük)**
Fedakâr **(sözlük)**
Fedakârlık II,31,23.,1,sy
Fedakârlık V,8,20.,1,sy
Felaket III,25,8.,10.,2,sy
Felsefecilik **(sözlük)**
Feminist **(sözlük)**
Fena fikir değil IV,16,43.,1,sy
Fena olmak IV,7,13.,1,sy
Fenalık**(sözlük)**
Ferahlatıcı **(sözlük)**
Ferasetli **(sözlük)**
Ferdi**(sözlük)**
Fesatlık **(sözlük)**
Fetişist **(sözlük)**
Fettanlaşmak**(sözlük)**
Fetvacılık **(sözlük)**
Fevkaladeli**(sözlük)**
Fevrilik**(sözlük)**

Fıkırdaşmak(sözlük)
Fırlayıp gitmek I,5,12.,1,sy
Fırsat buldukça V,13,19.,1,sy
Fırsat çıkması IV,3,45.,1,sy
Fırsat IV,28,17.,1,sy
Fırsatçı (sözlük)
Fısfıslamak (sözlük)
Fikir edinmek IV,5,28.,1,sy
Fikirli (sözlük)
Fikirsizlik (sözlük)
Fikri beğenmek III,19,16.,1,sy
Fikri kabul etmek IV,15,16.,1,sy
Fikrinin sorulması II,36,6.,1,sy
Filozoflaşan(sözlük)
Fingirdek(sözlük)
Fitneci (sözlük)
Fiyakalı(sözlük)
Fiyakasız (sözlük)
Fiyaskolu (sözlük)
Fobi IV,4,başlıkta ,1.,4.,
5.,8.,15.,16.,22.,23.,24.,27.,32.,36.,38.,
14,sy
Füsunkâr (sözlük)
Gabi (sözlük)
Gaddarlık(sözlük)
Gadirlik (sözlük)
Gafillik(sözlük)
Gaflet (sözlük)
Gaiplik (sözlük)
Gamlı (sözlük)
Gammazlık (sözlük)
Gamsız(sözlük)
Gangasterlik (sözlük)
Gani gönüllü (sözlük)
Garazkârlık (sözlük)
Garip III,31,20.,1,sy
Garip bir öykü III,29,9.,1,sy
Garip gelmek III,13,9.,1,sy
Garip hal IV,11,1.,1,sy
Garip şaire yol vermek V,29,8.,1,sy
Gariplik(sözlük)
Gayeli (sözlük)
Gayesiz (sözlük)
Gayret etmek V,2,29.,1,sy
Gayretli (sözlük)
Gayretsiz(sözlük)
Gayriahlâkî (sözlük)

Gayriciddî (sözlük)
Gecemi gündüzüme katmak
II,35,3.,1,sy
Geceyi geçirmek II,40,44.,1,sy
Geceyi gündüzüne katarak çalışmak
V,23,22.,1,sy
Geç kalmak IV,24,23.,1,sy
Geçimini sağlamaya başlamak
IV,13,50.,1,sy
Geçimli (sözlük)
Geçimli ve uysal benlik V,33,38.,1,sy
Geçimsizlik(sözlük)
Geçmişin izlerini taşımak V,15,6.,1,sy
Geleceğin anahtarı V,21,2.,1,sy
Gelecek nesillerin yaşamını
belirleyecek bir dönüm noktası
V,21,4.,1,sy
Gelecek vadedenlerinden biri V,18,
18.,1,sy
Gelecekçi (sözlük)
Gelenek III,7,1.,2.,3.,3,sy
Gelenekçi(sözlük)
Gelin yüzlü papatyalar
II,20,5.,17.,2,sy
Gelip çatmak V,17,6.,1,sy
Gelişim V,18,1.,1,sy
Gelişimci (sözlük)
Gelişme V,22,35.,38.,2,sy
Gelişmek II,13,9.,1,sy
Gelişmek II,24,16.,23.,25.,3,sy
Gelişmek IV,12,1.,1,sy
Gelişmek V,6,16.,17.,2,sy
Gelişmiş dünya V,21,37.,1,sy
Geliştirme hakkı IV,9,7.,1,sy
Geliştirmek III,7,39.,1,sy
Geliştirmek IV,15,32.,1,sy
Genel kültürden sayılmak
IV,28,15.,1,sy
Geniş gönüllü (sözlük)
Geniş görüşlü (sözlük)
Geniş ufuklu (sözlük)
Geniş yürekli (sözlük)
Gerçeğe ulaşmak V,35,10.,1,sy
Gerçeği keşfetmek için çalışmak
III,13,5.,1,sy
Gerçekçi (sözlük)
Gerçekleştirilen V,25,35.,1,sy
Gerçekleştirmek V,8,29.,1,sy

Gerçeküstücü (sözlük)
Gerek kalmaması IV,20,21.,1,sy
Gerekli IV,13,2.,2,sy
Gerekli olmak IV,13,9.,1,sy
Gereksinimi artması V,22,19.,1,sy
Gereksinimlerin karşılanması
I,6,18.,1,sy
Gereksinimlerin karşılanması için
gereken buluşlar V,21,66.,1,sy
Gerginlik IV,5,58.,1,sy
Gerginlik (sözlük)
Geri çevirmek II,40,8.,1,sy
Geri Kafalı (sözlük)
Geri kalmış (sözlük)
Geri kalmışlıkların aşılması
V,35,14.,1,sy
Geri kazanım halkası V,16,43.,67.,2,sy
Geri kazanım
V,16,34.,36,41.,44.,45,46,48,49,50,53,
58,66,14,13,sy
Geri kazanımı hayata geçirmek
V,16,67.,1,sy
Gerici (sözlük)
Gerilimli (sözlük)
Gevezelik III,11,54.,1,sy
Gevezelik (sözlük)
Gevşek ağızlı(sözlük)
Gıybetçi(sözlük)
Girgin(sözlük)
Girişimci (sözlük)
Girişimci (sözlük)
Girişken(sözlük)
Gizemcilik (sözlük)
Gizemli ağaç III,11,50.,1,sy
Gizemli bir dünya V,28,125.,1,sy
Gizemli topraklar III,22,başlıkta, 1,sy
Gizlemek IV,5,2.,1,sy
Gizli IV,10,3.,1,sy
Gizli işler görmek V,26,18.,1,sy
Gizlilik (sözlük)
Göge kılıç çekmiş minareleri
V,14,14.,1,sy
Göğsünü kabartmak IV,3,40.,1,sy
Göğün yedi katını dolaşmak
V,29,4.,1,sy
Gökyüzündeki maviliklere karışmak
I,20,4.,1,sy
Gölgene sığınmak V,34,16.,1,sy

Gönlü bol(sözlük)
Gönlü dar(sözlük)
Gönlü dolu V,13,6.,1,sy
Gönlü hoş (sözlük)
Gönlü kara(sözlük)
Gönlü tok (sözlük)
Gönlü yaralı(sözlük)
Gönlü zengin(sözlük)
Gönlünce büyümek IV,19,10.,1,sy
Gönlünü yapmak II,9,7.,1,sy
Gönlünün engin cömertliğini
göstermek V,33,31.,1,sy
Gönlünün yapılması III,7,3.,1,sy
Gönül açmak III,40,14.,1,sy
Gönüldaş (sözlük)
Gönülden sevmek II,8,3.,1,sy
Gönüllerde sevgiyi yeşerten
IV,1,23.,1,sy
Gönüllere güven V,33,11.,1,sy
Gönüllere sıcaklık vermek
IV,1,12.,1,sy
Gönüllerince III,28,6.,1,sy
Gönüllü IV,10,33.,1,sy
Gönüllü IV,24,28.,40.,46.,3,sy
Gönülsüz (sözlük)
Görev IV,9,26.,27.,28.,30.,32.,6,sy
Görevini aksatmamak III,23,42.,1,sy
Görevler düşmek IV,15,29.,1,sy
Görgü kurallarına dikkat etmek
III,7,56.,1,sy
Görgülü (sözlük)
Görgüsüz (sözlük)
Görkem IV,26,15.,1,sy
Görkemli III,39,16.,17.,2,sy
Görmemezlik(sözlük)
Görmemiş (sözlük)
Görölmeye değer III,39,10.,1,sy
Görüş sormak IV,16,22.,1,sy
Görüşlerini bildirmek IV,8,33.,1,sy
Görüşlü(sözlük)
Görüşsüz (sözlük)
Gösterişçi (sözlük)
Gösterişe önem veren basit kişiler
V,20,17.,1,sy
Gösterişli V,33,12.,1,sy
Gösterişten çok kullanışlığa ve
sağlamlılığa dikkat etmek
V,20,18.,1,sy

Götürümlü (sözlük)

Göz alıcı (sözlük)

Göz ardı edilmemek IV,15,22.,1,sy
Göz ardı etmemek II,19,1.,1,sy
Göz atmak V,13,27.,1,sy
Göz gözü görmemek III,26,5.,1,sy
Göz gözü görmez olmak II,26,33.,1,sy
Göz kamaştırıcı V,11,13.,1,sy
Göz önünde tutulmak IV,22,54.,1,sy
Gözde meslek IV,12,5.,10.,33.,3,sy
Gözde meslek IV,12,5.,10.,33.,3,sy
Gözden geçirmek IV,39,8.,1,sy
Gözleme dayanmak III,5,7.,1,sy
Gözleri dolmak III,2,41.,1,sy
Gözleri dolmak V,5, 48.,1,sy
Gözleri fal taşı gibi açmak
V,28,35.,1,sy
Gözleri ışıldamak IV,29,6.,1,sy
Gözleri kamaşmak IV,39,22.,1,sy
Gözlerimizden sevinç getirmek
IV,33,14.,1,sy
Gözlerine inanmamak V,2,60.,1,sy
Gözlerini alamamak IV,22,24.,1,sy
Gözlerini ayırmamak IV,3,70.,1,sy
Gözlerini fal taşı gibi açmak
III,14,17.,1,sy
Gözlerini fal taşı gibi açmak
V,17,34.,1,sy
Gözlerini gökyüzüne çevirmek
V,21,36.,1,sy
Gözlerini tavana dikmek II,35,27.,1,sy
Gözlerini tavana dikmek
III,11,36.,1,sy
Gözü doymaz IV,11,15.,1,sy
Gözü kapalı (sözlük)
Gözünde canlanmak III,32,5.,1,sy
Gözünde tütmek III,38,5.,1,sy
Gözüne gözükmemek IV,3,34.,1,sy
Gözüne takılmak V,2, 96.,1,sy
Gözünü korkutmak IV,35,40.,1,sy
Gözünü okşamak IV,26,13.,1,sy
Göz yaşlarına boğulması II,26,52.,1,sy
Gurur duymak II,35,7.,33.,2,sy
Gurur duymak II,37,başlıkta,1,sy
Gururlandırmak V,27,82.,1,sy
Gururlu II,32,14.,1,sy
Gururlu (sözlük)
Güce sahip V,27,6.,53.,1,sy

Gücenmek (sözlük)

Gücün ve asaletin rengi V,30,18.,1,sy
Gücüne güç katmak IV,37,2.,1,sy
Güçle kendinde küçük yaratıklara
yardım etmek V,27,53.,1,sy
Güç bulmak V,30,30.,1,sy
Güç III,5,8.,1,sy
Güç V,31,19.,1,sy
Güç V,35,23.,1,sy
Güçlenmenin sürmesi V,35,21.,1,sy
Güçleştirmek III,5,24.,1,sy
Güçlü bir toplum III,3,7.,1,sy
Güçlü bir hafıza V,1,13.,1,sy
Güçlü kolumuz IV,6,9.,1,sy
Güçlü olan yönlerimizi göz ardı
etmemek V,1,78.,1,sy
Güçlü V,31,12.,1,sy
Güçlük çekmek V,21,39.,1,sy
Güçlülükle cevaplamak IV,2,31.,1,sy
Güçlükleri aşmak III,8,9.,1,sy
Güçlüklerle karşılaşmak III,8,1.,6.,2,sy
Güçlüklerle mücadeleler III,8,başlıkta,
1,sy

Güçlülük (sözlük)

Güçsüzlük(sözlük)

Gül III,9,6.,1,sy
Güldürmek V,26,62.,1,sy
Güle güle oturmasına gitmek
II,38,6.,1,sy
Güleç III,32,9.,1,sy
Güleç IV,31,6.,49.,2,sy
Gülen ayva III,15,15.,1,sy
Gülen insanlar I,6,9.,1,sy
Güler yüz IV,11,9.,1,sy
Güler yüzlü II,20,11.,22.,2,sy
Güler yüzlü IV,22,30.,1,sy
Güler yüzlü(sözlük)
Gülerek I,14,6.,1,sy
Gülerek I,2,6.,1,sy
Gülerek III,33,26.,1,sy
Gülmek II,18,25.,1,sy
Gülmek III,11,14.,16.,46.,53.,4,sy
Gülmek IV,13,22.,1,sy
Gülmek IV,21,4.,1,sy
Gülmek (sözlük)
Gülmek V,2,27.,10.,2,sy
Gülmekten kırılmak II,35,4.,1,sy
Gülümseme IV,22,24.,1,sy

Gülümsemek III,14,45.,1,sy
Gülümsemek III,27,32.,1,sy
Gülümsemek III,28,34.,1,sy
Gülümsemek III,9,12.,1,sy
Gülümsemek IV,27,70.,1,sy
Gülümsemek IV,39,53.,1,sy
Gülümsemek IV,40,74.,1,sy
Gülümsemek V,2,42.,1,sy
Gülümsemek V,24,29.,30.,2,sy
Gülümsemek V,27,37.,1,sy
Gülümsemek V,40,17.,1,sy
Gülümseyen (sözlük)
Gülümseyerek bakmak IV,39,26.,1,sy
Gülümseyerek IV,2,9.,15.,2,sy
Gülümseyerek IV,20,53.,1,sy
Gülümseyiş IV,31,48.,1,sy
Gün gibi parlayarak V,35,16.,1,sy
Gün ışığının bütün derdini bölmesi
V,4, 11.,1,sy
Günahkârlık(sözlük)
Güncelleşen(sözlük)
Güneş batıncaya kadar koşan, yorulan
V,13,18.,1,sy
Güneş gibi yeniden doğmak
IV,31,31.,1,sy
Güngörmüş(sözlük)
Günlerdir yolunu bekleyip durmak
IV,33,1.,1,sy
Günleri geçirmek II,8,15.,1,sy
Günlerin gelip geçmesi IV,13,10.,1,sy
Günlerin uçup gitmesi III,1,8.,1,sy
Günlük çıkarları hiçe saymak
V,6,5.,1,sy
Günlük hayatımızdan kesitler sunmak
IV,30,5.,1,sy
Günün gelip çatması II,40,19.,1,sy
Gürültücü (sözlük)
Güven altında bulundurmak
IV,9,34.,1,sy
Güven duymak V,31,22.,1,sy
Güven II,14,17.,2,sy
Güven III,8,10.,1,sy
Güven IV,10,10.,1,sy
Güven içinde yaşamak V,36,53.,1,sy
Güven vermek II,14,30.,1,sy
Güven yok V,18, 13.,1,sy
Güvenilir(sözlük)

Güvenilir V,22,15.,1,sy
Güvenli bir hayata kavuşmak
II,29,35.,1,sy
Güvenli bir şekilde V,22,23.,1,sy
Güvenliği sağlamak IV,9,33.,1,sy
Güvenmek III,9,33.,1,sy
Güvensizlik IV,5,58.,1,sy
Güvensizlik (sözlük)
Güvercin kanatlı iyilik V,4, 10.,1,sy
Güzel IV,39,55.,1,sy
Güzel V,28,123.,1,sy
Güzel V,30,14.,1,sy
Güzel bir davranış III,3,20.,1,sy
Güzel bir fikir V,32,30.,1,sy
Güzel bir gün yaşamak II,3,45.,1,sy
Güzel bir iş yapmış olmak
V,32,31.,1,sy
Güzel bulmak IV,3,62.,1,sy
Güzel davranan (sözlük)
Güzel günler geçirmek V,15,40.,1,sy
Güzel güzel şarkılar söylemek
IV,3,75.,1,sy
Güzel IV,14,24.,1,sy
Güzel IV,20,51.,53.,2,sy
Güzel IV,21,7.,1,sy
Güzel IV,27,38.,56.,2,sy
Güzel IV,28,8.,9.,6.,19.,21.,25.,8,sy
Güzel IV,29,27.,1,sy
Güzel IV,3,17.,55.,61.,73.,4,sy
Güzel IV,40,4.,5.,2,sy
Güzel IV,5,38.,1,sy
Güzel kokulu V,19, 23.,1,sy
Güzel konuşmak V,1,4.,1,sy
Güzel olamamak V,38,74.,1,sy
Güzel olduğuna inanmak IV,3,7.,1,sy
Güzel olduğunu söylemek
IV,5,33.,1,sy
Güzel olmak IV,1,42.,1,sy
Güzel olmak IV,16,41.,1,sy
Güzel olmak IV,3,37.,64.,2,sy
Güzel olmak IV,37,1.,1,sy
Güzel olmamak V,38,77.,1,sy
Güzel V,19, 20.,1,sy
Güzel V,2,başlıkta ,57.,96.,3,sy
Güzel V,28,72., 3,sy
Güzeller güzeli V,28,36.,1,sy
Güzelleşmek IV,32,28.,1,sy
Güzelliği yok etmek V,38,14.,1,sy

Güzelliğini ve önemini anlatmak
V,38,21.,1,sy
Güzellik heyecan ile dinlendirmek
IV,28,16.,1,sy
Güzellik IV,28,10.,1,sy
Güzellik IV,3,12.,39.,56.,3,sy
Güzellik vermek I,3,11.,1,sy
Güzellikle IV,29,24.,1,sy
Güzellikle yaşayabilmek V,38,79.,1,sy
Güzellikler IV,31,35.,1,sy
Güzelliklerin yok olması
IV,24,14.,1,sy
Haber almak IV,18,10.,1,sy
Haber vermek III,14,3.,1,sy
Haber vermek IV,13,47.,1,sy
Haber vermek IV,23,2.,1,sy
Haberleşen (sözlük)
Haberleşme yöntemi
IV,18,11.,47.,2,sy
Haberleşmek IV,18,2.,4.,5.,46.,4,sy
Habersizce(sözlük)
Hafiflik (sözlük)
Hahamlık (sözlük)
Hain II ,31,20.,25.,2,sy
Hainlik (sözlük)
Hak IV,9,4.,27.,31.,3,sy
Hak tanımak V,8,15.,1,sy
Hak vermek II,30,24.,1,sy
Hakaret etmek (sözlük)
Hakikatli (sözlük)
Hâkimiyet(sözlük)
Hakkı olmak III,23,7.,1,sy
Hakkımızın korunması IV,6,3.,1,sy
Hakkınızda iyi konuşmak V,3,13.,1,sy
Haklar V,8,40.,1,sy
Haklı olmak IV,3,58.,1,sy
Haklı V,2,108.,1,sy
Haklı V,21,78.,1,sy
Haklı V,27,90.,1,sy
Haksever (sözlük)
Haksız olduğunu anladığımız an kabul
etmek V,3,25.,1,sy
Haksızlığa uğramak III,1,36.,1,sy
Haksızlık II,31,39.,1,sy
Haksızlık(sözlük)
Haksızlık yapmak III,1,36.,1,sy
Haline acımış olmak V,2,32.,1,sy
Halk yardakçısı(sözlük)

Halkçı(sözlük)
Halletmek II,9,6.,1,sy
Halletmek V,2,6.,1,sy
Halsizleşmek (sözlük)
Hamarat (sözlük)
Hamiyetli (sözlük)
Hamiyetsizlik(sözlük)
Hamlaşmak (sözlük)
Hanım hanımcık II,38,2.,1,sy
Hanımlık(sözlük)
Hantal (sözlük)
Hapı yutmak II,35,19.,1,sy
Hararetlik (sözlük)
Hareketli (sözlük)
Hareketsiz (sözlük)
Harfiyen uyan(sözlük)
Harika II,16,3.,2,sy
Harika IV,3,45.,1,sy
Harika IV,39,64.,1,sy
Harika V,2,34.,1,sy
Harika V,28,80.,1,sy
Hasetlik(sözlük)
Hasret gidermek IV,13,19.,1,sy
Hasret IV,22,17.,1,sy
Hasret (sözlük)
Hassas(sözlük)
Haşarılık (sözlük)
Haşmetli IV,31,61.,1,sy
Haşmetli (sözlük)
Hatalı (sözlük)
Hatasız(sözlük)
Hatırlamak II,26,45.,1,sy
Hatırlamak II,26,45.,1,sy
Hatırlamak II,9,2.,1,sy
Hatırlamak III,6,45.,1,sy
Hatırlamak IV,8,45.,1,sy
Hatırlamak V,2, 70.,1,sy
Hatırlamaya çalışmak V,3,6.,1,sy
Hatırlanmayan V,21,78.,1,sy
Hatırlayamamak V,3,7.,1,sy
Hatırlı misafir III,33,başlıkta,33.,2,sy
Hatırşinas (sözlük)
Havai(sözlük)
Havalarıda uçmak I,1,10.,1,sy
Havalı (sözlük)
Hayal etmek III,13,20.,1,sy
Hayal II,38,8.,1,sy
Hayal kurmak V,2,8.,1,sy

Hayalci (sözlük)
Hayaller etmek V,36,74.,1,sy
Hayaller V,2,8.,1,sy
Hayallere dalmak IV,22,1.,1,sy
Hayallerine bile ulaşmamak
V,31,20.,1,sy
Hayallerini kurcalamak V,26,17.,1,sy
Hayallerle geçirmek V,2,14.,1,sy
Hayâsızca(sözlük)
Hayat bilinci taşımak II,1,20.,1,sy
Hayat sürmek V,21,73.,1,sy
Hayat vermek II,16,12.,1,sy
Hayata atılmak V,36,23.,1,sy
Hayata başlamak III,7,9.,1,sy
Hayatı durduran kışın bastırması
II,26,14.,1,sy
Hayatı kolaylaştırmak II,22,18.,1,sy
Hayatı kolaylaştırmak II,24,2.,1,sy
Hayatımızdaki sorunları çözmek
III,13,28.,1,sy
Hayatımızı kolaylaştıran
IV,14,16.,1,sy
Hayatımızı onunla birlikte yürütmek
V,8,35.,1,sy
Hayatın bir parçası olmuş
III,37,25.,1,sy
Hayatın devamı için IV,15,7.,1,sy
Hayatın her alanında yerini almak
V,8,40.,1,sy
Hayatın korunması V,36,70.,1,sy
Hayatın ne olduğunu öğrenmek
III,21,61.,1,sy
Hayatın tadını çıkarmak V,40,13.,1,sy
Hayatının değişmesi V,2, 105.,1,sy
Hayati önem taşıyan güneş
V,37,14.,1,sy
Hayatiyetli (sözlük)
Hayattaki lezzetlerin en yükseği
IV,28,11.,1,sy
Hayattan hoşnut olmak V,40,14.,1,sy
Hayattan zevk almak V,27,54.,1,sy
Haybecilik (sözlük)
Haydutluk(sözlük)
Hayıflanmak (sözlük)
Hayır duasını almak
III,31,13.,17.,26.,3,sy
Hayır yok IV,35.,38.,1,sy
Hayırlı (sözlük)

Hayırperver (sözlük)
Hayırsız (sözlük)
Haykırmak V,28,15.,70.,2.,,sy
Haykırmak III,9,10.,1,sy
Haykırmak(sözlük)
Haylazlık III,32,11.,1,sy
Haylazlık (sözlük)
Hayran hayran bakmak I,15,3.,1,sy
Hayranlık dolu bir sesle V,28,39.,1,sy
Hayranlık (sözlük)
Hayranlık V,28,41.,1,sy
Hayretle haykırmak V,17,3.,1,sy
Hayretle sormak IV,13,20.,1,sy
Hayretler içinde kalmak V,17,40.,1,sy
Hayretler içinde V,28,54.,1,sy
Haysiyetine V,33,40.,1,sy
Haysiyetli(sözlük)
Haysiyetsiz(sözlük)
Haytalık(sözlük)
Hayvan sever(sözlük)
Hayvansı(sözlük)
Hazır cevap(sözlük)
Hazırlıklı olmak II,29,12.,1,sy
Hazzeden(sözlük)
Heceleri çiğnemek II,13,7.,1,sy
Hedefe yönelmiş (sözlük)
Hediye etmek V,28,113.,1,sy
Hediye vermek III,6,39.,1,sy
Hep ölçülü,hep karınca karınca
yaşamak IV,30,32.,1,sy
Her an hatırlamak IV,36,8.,1,sy
Her birine ayrı anlam vermek
V,13,2.,1,sy
Her çağda yaşayıp durmak
IV,31,32.,1,sy
Her derde çare bulan IV,27,22.,1,sy
Her düşünceye her görüşe saygı
duymak V,7,25.,1,sy
Her hikâyede farklı dünyalar var V,2,
104.,1,sy
Her şeyin eskisi gibi düzelmesi
II,31,45.,1,sy
Her yürek bir altın pınar II,34,7.,1,sy
Hercailik (sözlük)
Hergelelik (sözlük)
Hesaba katmak V,17,38.,1,sy
Hesabında yanlışlık var IV,23,26.,1,sy
Hesap yapmak III,17,15.,16.,2,sy

Hesaplaşma (sözlük)
Hevesli(sözlük)
Hevessiz (sözlük)
Heybet doldurmak V,33,12.,1,sy
Heybetli (sözlük)
Heyecan I,17,7.,9.,14.,3,sy
Heyecan duymak IV,28,11.,1,sy
Heyecan II,23,45.,1,sy
Heyecan IV,40,6.,1,sy
Heyecan sarmak II,3,1.,1,sy
Heyecan V,28,71.,1,sy
Heyecan yaşamak II,31,12.,1,sy
Heyecandan titremek V,17,9.,1,sy
Heyecanla II,12,8.,1,sy
Heyecanla II,32,23.,1,sy
Heyecanla IV,13,36.,1,sy
Heyecanla IV,27,32.,1,sy
Heyecanla V,2,56.,1,sy
Heyecanla V,32,32.,1,sy
Heyecanlandırmak V,28,105.,1,sy
Heyecanlanmak II,3,34.,1,sy
Heyecanlanmak II,35,5.,1,sy
Heyecanlanmak IV,22,21.,28.,2,sy
Heyecanlanmak V,2,30.,1,sy
Heyecanlanmak V,32,54.,1,sy
Heyecanlarıyla yaşamak
IV,28,11.,1,sy
Heyecanlı II,36,5.,1,sy
Heyecanlı IV,17,25.,1,sy
Heyecanlı(sözlük)
Hımbıllık (sözlük)
Hırçınlık (sözlük)
Hırpalamak (sözlük)
Hırslı (sözlük)
Hıyanet(sözlük)
Hıyarlık(sözlük)
Hiddetli(sözlük)
Hilekârlık(sözlük)
Himaye etmek V,31,39.,1,sy
Himayecilik(sözlük)
Himayesiz(sözlük)
Hinlik(sözlük)
Hippilik(sözlük)
Hisli (sözlük)
Hissetmek IV,22,29.,1,sy
Hissetmek I,3,38.,1,sy
Hissetmek II,18,33.,1,sy
Hissetmek III,21,17.,1,sy

Hissetmek IV,10,31.,1,sy
Hissetmek V,12,60.,1,sy
Hokkabazlık(sözlük)
Hor görmek IV,28,6.,1,sy
Horozlanma (sözlük)
Hortumlamak(sözlük)
Hoş geldin demek III,2,28.,1,sy
Hoş geldin dememek III,1,12.,1,sy
Hoş geldiniz III,36,8.,1,sy
Hoş III,24,8.,1,sy
Hoş IV,27,68. ,1,sy
Hoş olmak IV,16,33.,1,sy
Hoş tutmak V,26,55.,1,sy
Hoş vakit geçirmek IV,38,8.,1,sy
Hoşa giden II,20,5.,1,sy
Hoşça kal demek IV,20,52.,1,sy
Hoşça kal IV,3,76.,1,sy
Hoşgörü içinde yaşamak IV,9,35.,1,sy
Hoşgörü V,31,10.,1,sy
Hoşgörülü IV,34,35.,1,sy
Hoşgörülü (sözlük)
Hoşgürsüz (sözlük)
Hoşlanmamak I,19,5.,1,sy
Hoşnut(sözlük)
Hoşnut tutmak IV,36,12.,1,sy
Hoşnutsuzluk(sözlük)
Hoşsohbetli (sözlük)
Hoşuna gitmek V,1,32.,1,sy
Hoşuna gitmek V,27,74.,1,sy
Hoşuna gitmek V,3,3.,1,sy
Hovardalık(sözlük)
Hoyratlık(sözlük)
Hödüklük (sözlük)
Huylu (sözlük)
Huysuz (sözlük)
Huysuzlanmak III,18,39.,1,sy
Huzur bulmak V,11,16.,1,sy
Huzur duymak V,30,30.,1,sy
Huzur II,14,17.,1,sy
Huzur içinde geçirmek V,32,53.,1,sy
Huzur olmadan V,30,8.,1,sy
Huzur vermek V,30,8.,1,sy
Huzurla doldurmak IV,39,23.,1,sy
Huzurlu (sözlük)
Huzursuzluk (sözlük)
Huzuru kaçmak V,27,25.,1,sy
Huzuruna çıkmak III,6,22.,1,sy
Hücum etmek III,1, 24.,1,sy

Hücumcu (sözlük)
Hükmetmek (sözlük)
Hülyalaşan (sözlük)
Hümanist(sözlük)
Hünerli(sözlük)
Hünersiz(sözlük)
Hür bir şekilde II,3,26.,1,sy
Hürlük (sözlük)
Hürmetli(sözlük)
Hürmetsiz (sözlük)
Hürriyet III,10,3.,1,sy
Hürriyet IV,9,4.,34.,31.,27.,4,sy
Hürriyet V,14,20.,1,sy
Hürriyetçi (sözlük)
Hürriyetperver (sözlük)
Hüsnükuruntu (sözlük)
Hüsrans(sözlük)
Hüzünlü(sözlük)
İkına sıkına(sözlük)
İkına tıkına (sözlük)
İlık okşamakta yüzü V,39,10.,1,sy
İlıklaşan(sözlük)
İlımlı (sözlük)
İraklaşma (sözlük)
İsıtmayan güneş III,24,30.,1,sy
İsrarla söylemek IV,31,50.,1,sy
İsrarla V,7,8.,1,sy
İsrarlı(sözlük)
İstırap vermek III,30,2.,1,sy
İstırapsız (sözlük)
İşığa boğmak III,9,6.,1,sy
İşık demetinin belirlemesi
V,28,27.,1sy
İşık III,9,6.,1,sy
İşık tutmak IV,30,41.,1,sy
İşık,deniz,sel elleri III,10,18.,1,sy
İblisçilik(sözlük)
İcatçı (sözlük)
İcraatçı(sözlük)
İç güdülü (sözlük)
İçe dönük (sözlük)
İçe kapanıklılık (sözlük)
İçe yönelik (sözlük)
İçerlemek III,1,11.,1,sy
İçerlemek (sözlük)
İçi gitmek V,28, 105.,1,sy
İçi içine sığmamak II,40,19.,1,sy
İçi içine sığmamak IV,40,15.,1,sy

İçi içine sığmamak V,28,68.,1,sy
İçicilik (sözlük)
İçinde bir hazine saklamak
IV,39,64.,1,sy
İçindeki geniş maviliğin ışıması V,4,
12.,1,sy
İçinden Gülmek II,18,19.,1,sy
İçini bir sevinç sarmak V,28,39.,1,sy
İçinin sevinçle dolması II,22,7.,1,sy
İçlenmek (sözlük)
İçli dışlı (sözlük)
İçli III,10,6.,1,sy
İçselleşen (sözlük)
İçten bir övgü V,3,5.,1,sy
İçten gelmek IV,3,81.,1,sy
İçten IV,21,16.,1,sy
İçten pazarlıklı (sözlük)
İçten (sözlük)
İçtenliğiyle tutmak V,28,46.,1,sy
İçtenliksiz (sözlük)
İdareli(sözlük)
İdaresizlik(sözlük)
İddia etmek IV,3,37.,1,sy
İddialı değil IV,3,13.,1,sy
İddialı (sözlük)
İddiasız(sözlük)
İdealist (sözlük)
İdraksiz(sözlük)
İfade etmek III,32,3.,1,sy
İffetli (sözlük)
İffetsiz (sözlük)
İftiracı (sözlük)
İğneleyici (sözlük)
İğrençlik(sözlük)
İhanet(sözlük)
İhlâslı(sözlük)
İhmalci(sözlük)
İhmalkârlık(sözlük)
İhtirashı(sözlük)
İhtişamlı(sözlük)
İhtiyacı olan birine verebilmek
V,16,23.,1,sy
İhtiyacımız olmak II,1,20.,1,sy
İhtiyacımı duymak IV,22,34.,1,sy
İhtiyaç duymak II,28,8.,1,sy
İhtiyaç duymak IV,20,17.,1,sy
İhtiyaç var IV,28,18.,1,sy
İhtiyatlı (sözlük)

İki elini birden öpmek III,6,23.,1,sy
İkiyüzlülük (sözlük)
İkna edebilme konusunda son derece başarılı V,1,46.,1,sy
İkna edememek V,27,56.,1,sy
İkna olmak II,18,14.,1,sy
İkna yeteneği güçlü olmak V,1,17.,1,sy
İkram etmek V,17,2.,1,sy
İkram etmek V,27,76.,1,sy
İkram etmek V,28,77.,1,sy
İleri IV,9,21.,23.,2,sy
İleri atılmak IV,39,53.,1,sy
İleri atmak I,9,17.,1,sy
İleri gelmek V,26,15.,22.,2,sy
İleri gitmek III,3,17.,1,sy
İleri gitmek IV,16,33.,1,sy
İleri görüşlü (sözlük)
İleri görüşlü V,31,36.,1,sy
İleri olan III,7,9.,1,sy
İleri ve uygar bir ulus V,6,19.,1,sy
İlericilik (sözlük)
İlerlemeleri gözden kaçırmamak V,6,24.,1,sy
İlgi çeken V,25,43.,1,sy
İlgi Çekici(sözlük)
İlgi duymak IV,38,40.,1,sy
İlgi III,11,45.,1,sy
İlgi III,7,45.,1,sy
İlgilendirmek II,40,14.,1,sy
İlgilendirmek IV,10,28.,1,sy
İlgilenmek I,15,1.,1,sy
İlgilenmek I,6,15.,1,sy
İlgilenmek III,28,15.,1,sy
İlgilenmek III,6,37.,1,sy
İlgilenmek III,9,27.,1,sy
İlgilenmek V,27,60.,1,sy
İlgilenmeye başlamak IV,15,27.,1,sy
İlgili(sözlük)
İlginç bir olayla karşılaşmak II,17,3.,1,sy
İlginç gelmek V,32,30.,1,sy
İlginç III,22,12.,16.,17.,27.,4,sy
İlginç olanlar IV,4,6.,1,sy
İlginç şeyler III,17,4.,1,sy
İlginç yapmanın yollarını aramak IV,16,31.,1,sy
İlginçleşmek III,17,12.,1,sy

İlginçlik(sözlük)
İlgisine sevinmek III,27,20.,1,sy
İlgisini beklemek III,20,20.,1,sy
İlgisini çekmek V,15,34.,1,sy
İlgisini çekmek V,25,37.,1,sy
İlgisizlik (sözlük)
İlişki kuramamak IV,35,17.,1,sy
İlk adımı atmak III,7,6.,1,sy
İlke edinmek IV,9,35.,1,sy
İlkelcilik (sözlük)
İltifat eden(sözlük)
İmgecilik(sözlük)
İmkan IV,28,17.,1,sy
İmkan olmak IV,15,36.,1,sy
İmkan olmak V,36,25.,1,sy
İmkan sağlamak IV,18,46.,1,sy
İmkân sağlamak II,24,3.,1,sy
İmkân V,15,26.,1,sy
İmkan V,33,4.,1,sy
İmkan vermek V,21,70.,1,sy
İmkânları sağlamak V,22,34.,1,sy
İmkânlarını sunmak V,22,33.,1,sy
İmrenmek (sözlük)
İnanamamak II,17,17.,1,sy
İnanamamak IV,3,49.,59.,2,sy
İnanç yüreklerde V,35,24.,1,sy
İnançlar IV,9,15.,1,sy
İnançlı (sözlük)
İnandırıcı (sözlük)
İnanılmak III,36,27.,1,sy
İnanılmaz IV,18,17.,1,sy
İnanmak IV,3,45.,1,sy
İnanmak IV,1,51.,1,sy
İnanmak V,7,37.,1,sy
İnanmamak II,18,1.,1,sy
İnanmamak V,7,31.,1,sy
İnatçı(sözlük)
İnce ruh V,31,9.,1,sy
İnce ve keskin zeka V,31,29.,1,sy
İnce zevk sahibi IV,28,28.,1,sy
İncelemek IV,23,10.,1,sy
İnceleyici (sözlük)
İnceleyici (sözlük)
İncelik(sözlük)
İncelik(sözlük)
İncelmiş zevkler IV,28,24.,1,sy
İncitmemek III,7,11.13.,2,sy
İnekleyen(sözlük)

İnfazcı(sözlük)
İnkârcılık (sözlük)
İnkılâpçı(sözlük)
İnletmek IV,26,6.,1,sy
İnsaflı (sözlük)
İnsafsızlık (sözlük)
İnsan hak ve hürriyetler
IV,9,1.,11.,22.,24.,4,sy
İnsan hakları IV,9,başlıkta,1,sy
İnsan hayatıyla bütünleşmiş
III,37,24.,1,sy
İnsan olmak IV,8,37.,2,sy
İnsancıl (sözlük)
İnsanın doğasını yadsımak
V,21,84.,1,sy
İnsanın gereksinimleri bitmedikçe
buluşların bitmesini düşünmek zor
V,21,81.,1,sy
İnsani her meziyeti kazanmak
IV,6,18.,1,sy
İnsaniyetli(sözlük)
İnsanlar arası bağları koparıcı değil,
bağlayıcı olmak V,3,14.,1,sy
İnsanlara sevgiyle davranmak
V,3,30.,1,sy
İnsanları barıştırmak V,32,31.,1,sy
İnsanların anlaşabilmesine yardımcı
olmak V,22,6.,1,sy
İnsanların birer taklidi V,25,15.,1,sy
İnsanların kendilerine olan güvenlerini
sarsmamak, kuvvetlendirmek
V,3,18.,1,sy
İnsanların sevgisini kazanmak istemek
V,3,17.,1,sy
İnsanlığa saygı duygusu V,33,39.,1,sy
İnsanlığı saymak V,6,8.,1,sy
İnsanlık haysiyetini çok iyi hissetmek
V,33,27.,1,sy
İnsanlık IV,28,9.,1,sy
İnsanlık (sözlük)
İnsanlık V,21,76.,77.,2,sy
İnsanoğluna yakışmamak
II,30,16.,1,sy
İntikam IV,25,41.,1,sy
İntikamcı (sözlük)
İple çekmek II,23,1.,1,sy
İptidai (sözlük)
İpucu vermek V,2,33.,1,sy

İradeli (sözlük)
İrdeleyen(sözlük)
İrtibatlı(sözlük)
İspatçı (sözlük)
İspatlamak V,23,7.,1,sy
İspyoncu (sözlük)
İsrafçı (sözlük)
İstekli (sözlük)
İsteksiz (sözlük)
İstenen ve beklenen sonucu vermemek
V,7,9.,1,sy
İstikrarlı (sözlük)
İstikrarsız(sözlük)
İstilacı(sözlük)
İstismarlık (sözlük)
İsyankâr (sözlük)
İş başı yapmak IV,12,14.,1,sy
İş birliği (sözlük)
İş görmek II,38,2.,1,sy
İş işten geçmek III,18,18.,1,sy
İşaretini vermek III,13,28.,1,sy
İşe koşmak V,1,63.,1,sy
İşe yaramak IV,14,15.,1,sy
İşe yaramak V,27,42.,1,sy
İşgalci(sözlük)
İşgüzarlık (sözlük)
İşi halletmek II,15,2.,1,sy
İşimize yaramayan V,16,22.,1,sy
İşine karışmak II,12,34.,1,sy
İşini tüketmek V,5, 41.,1,sy
İşkenceci (sözlük)
İşlemin sağlıklı yapılması
V,16,58.,1,sy
İşleri kolaylaştırabilmek V,25,10.,1,sy
İşlerin tıkrında gitmesi III,31,27.,1,sy
İşlerini aksatmak II,26,26.,1,sy
İşlevci (sözlük)
İşlevsiz (sözlük)
İştahını kabartmak V,36,18.,1,sy
İştahlı (sözlük)
İştahsız (sözlük)
İştirakçi(sözlük)
İşveli(sözlük)
İtaatkâr(sözlük)
İtaatsiz(sözlük)
İtibarlı(sözlük)
İtibarsız(sözlük)
İtici güç IV,8,49.,1,sy

İticilik (sözlük)
İtimatlı(sözlük)
İtimatsız (sözlük)
İtinalı (sözlük)
İtinatsız (sözlük)
İtirafçı (sözlük)
İtiraz etmek III,28,24.,1,sy
İtirazcı (sözlük)
İtirazsız (sözlük)
İyi III,22,30.,1,sy
İyi şeyler düşünmek V,4, 1.,1,sy
İyi anlamak III,17,40.,1,sy
İyi bilmeli V,21,34.,1,sy
İyi bir arkadaş olmak V,2,39.,59.,2,sy
İyi bir fırsat V,1,75.,1,sy
İyi bir sonuç vermek IV,23,30.,1,sy
İyi eğitim almak istemek
III,32,18.,22.,2,sy
İyi geceler demek V,2,44.,1,sy
İyi geçinmek III,1,38.,1,sy
İyi gelmek III,37,26.,1,sy
İyi giyinmek III,7,56.,1,sy
İyi huylu(sözlük)
İyi III,13,31.,1,sy
İyi III,18,34.,35.,2,sy
İyi III,7,9.,20.,28.,3,sy
İyi IV,2,13.,32.,2,sy
İyi IV,3,24.,1,sy
İyi ilişkiler kurabilmek IV,30,16.,1,sy
İyi kalpli III,28,3.,1,sy
İyi kalpli(sözlük)
İyi niyet V,6,5.,1,sy
İyi niyetli (sözlük)
İyi olması için V,21,34.,1,sy
İyi V,1,5.,6.,24.,72.,4,sy
İyi V,17,18.,1,sy
İyi V,37,52.,1,sy
İyi yönleri övmek V,3,4.,1,sy
İyi yürekli(sözlük)
İyi yürekli V,27,17.,1,sy
İyi yürekli V,27,80.,1,sy
İyileşmek IV,27,59. ,1,sy
İyileştirmek IV,27,56. ,1,sy
İyiliği kucaklamak III,4,15.,1,sy
İyilik büyüü alabilmek V,27,49.,1,sy
İyilik büyüü vermek
V,27,57.,58.,2,sy
İyilik büyüü yapmak V,27,41.,1,sy

İyilik II,12,58.,1,sy
İyilik V,4, başlıkta, 1,sy
İyilikle çözmek III,1,39.,1,sy
İyimser(sözlük)
İz bırakan büyük sanatçı IV,30,1.,1,sy
İz bırakmak II,1,36.,1,sy
İzin almak III,32,24.,1,sy
İzin IV,10,7.,1,sy
İzin istemek III,2,40.,1,sy
İzin verdiği ölçüde IV,9,12.,1,sy
İzlenimlerini anlatmak III,2,44.,1,sy
İzlerini sürmek II,7,14.,1,sy
Kaba saba olsa da IV,14,1.,1,sy
Kaba(sözlük)
Kabadaylaşmak (sözlük)
Kabahat işlemek V,5, 32.,1,sy
Kabahatli (sözlük)
Kabahatsız (sözlük)
Kabalaşmak (sözlük)
Kabiliyetli (sözlük)
Kabiliyetsiz(sözlük)
Kabul edilebilmek IV,10,4.,1,sy
Kabul etmek V,37,63.,1,sy
Kabul etmek IV,28,8.,1,sy
Kabul etmek IV,30,35.,1,sy
Kabul etmek IV,5,58.,1,sy
Kabul etmek V,20,14.,1,sy
Kabullenmiş gibi IV,35,25.,1,sy
Kâbus III,13,22.,23.,24.,26.,29.,6,sy
Kaçamaklı cevap vermek
II,15,12.,1,sy
Kaçınılmak V,40,23.,1,sy
Kader III,33,27.,1,sy
Kader III,7,1.,1,sy
Kadercı (sözlük)
Kadın haklarının önemi V,8,31.,1,sy
Kadınlara verilen haklar V,8,30.,1,sy
Kafa karıştırmak II,40,40.,1,sy
Kafa yormak II,1,37.,38.,2,sy
Kafadan yapmak IV,40,35.,23.,2,sy
Kafadar(sözlük)
Kafaları ile çalışan insanlar
IV,14,32.,1,sy
Kafasını kurcalamak V,23,2.,1,sy
Kahraman III,3,9.,1,sy
Kahraman(sözlük)
Kalbi heyecanla çarpamak V,28,32.,1,sy
Kalbimiz imanlı IV,6,9.,1,sy

Kalender(**sözlük**)
Kalkıp kucaklaşmak V,32,60.,1,sy
Kalleşlik (**sözlük**)
Kalp kırmak II,15,11.,1,sy
Kalp kırmamak V,3,30.,1,sy
Kalpazan (**sözlük**)
Kalplerini fethetmek V,31,16.,1,sy
Kalpsiz(**sözlük**)
Kan dökmek II,11,15.,1,sy
Kan bağı II,14,1.,6.,2,sy
Kan kardeşliği (**sözlük**)
Kanaat IV,9,11.,12.,13.,3,sy
Kanaatkâr (**sözlük**)
Kanadı gümüş pul pul V,14,13.,1,sy
Kanatları altında yaşamak
II,14,21.,1,sy
Kandaş(**sözlük**)
Kanı tepesine uğramak II,15,10.,1,sy
Kanka (**sözlük**)
Kapasiteli(**sözlük**)
Kapasitesiz (**sözlük**)
Kaprisli (**sözlük**)
Kaprissiz (**sözlük**)
Kara kara düşünceler IV,3,67.,1,sy
Karakterli (**sözlük**)
Karaktersiz(**sözlük**)
Karamsar(**sözlük**)
Karanlığından silkindi IV,19,1.,1,sy
Karar vermek III,35,9.,1,sy
Karar almak I,19,29.,1,sy
Karar almak IV,20,46.,1,sy
Karar verememek II,36,11.,1,sy
Karar vermek II,12,60.,1,sy
Karar vermek II,8,20.,1,sy
Karar vermek III,17,12.,1,sy
Karar vermek III,28,22.,1,sy
Karar vermek IV,17,13.,1,sy
Karar vermek IV,22,66.,1,sy
Karar vermek IV,34,12.,1,sy
Karar vermek IV,39,24.,66.,2,sy
Karar vermek IV,4,35.,1,sy
Karar vermek V,10,7.,1,sy
Karar vermek V,25,51.,1,sy
Karar vermemize yardımcı etmek
V,16,26.,1,sy
Kararla IV,9,9.,1,sy
Kararlı III,11,59.,1,sy
Kararlı(**sözlük**)

Kararlı V,12,11.,1,sy
Kardeş IV,21,9.,1,sy
Kardeş olmak
II,34,başlıkta,2.,4.,8.,10.,12.,16.,7,sy
Kardeşçe I,17,15.,1,sy
Kardeşçe (**sözlük**)
Kardeşlik IV,34,34.,1,sy
Karşı görüşlü(**sözlük**)
Karşı karşıya gelmek IV,10,26.,1,sy
Karşı koymak II,40,9.,1,sy
Karşı koymak IV,27,4.,1,sy
Karşı olmamak I,3,26.,1,sy
Karşı tarafa taşımamak V,3,11.,1,sy
Karşılama gelmek V,12,20.,1,sy
Karşılaştığımız sorunlara çözümler
üretmek V,1,60.,1,sy
Karşılığını vermek IV,35,30.,1,sy
Karşılık vermek IV,2,15.,1,sy
Karşılık vermek IV,3,42.,1,sy
Karşımıza çıkmak II,32,8.,1,sy
Karşımızdakini daha iyi anlayabilmek
IV,5,66.,1,sy
Kasıntılı(**sözlük**)
Kastetmek V,8,12.,1,sy
Katı yürekli(**sözlük**)
Katıla katıla gülmek V,2,100.,1,sy
Katkıda bulunmak IV,10,54.,1,sy
Kavga V,30,24.,2,sy
Kavgacı(**sözlük**)
Kavgaya tutuşmuşlar V,30,18.,1,sy
Kavrayamamak II,23,53.,1,sy
Kaybetmek (öldü) II,8,12.,1,sy
Kaybetmek (ölmek) V,5,1.,1,sy
Kaybetmek(ölmek) II,9,22.,1,sy
Kaygı V,4,6.,1,sy
Kaygılardan III,11,62.,1,sy
Kaygılı (**sözlük**)
Kaygısız (**sözlük**)
Kayırcı (**sözlük**)
Kayıtsız(**sözlük**)
Kaynaklanmak II,19,26.,1,sy
Kaynaklanmak V,27,17.,1,sy
Kaynamak V,36,6.,1,sy
Kaynaşmak II,33,5.,12.,2,sy
Kaypaklık (**sözlük**)
Kaz kafalılık (**sözlük**)
Kazanan IV,25,37.,1,sy

Kazanç amacı gütmek
IV,38,10.,1,sy
Kazandırmak II,1,35.,1,sy
Kazanmak I,18,7.,27.,2,sy
Kazanmak II,19,16.,20.,2,sy
Kazanmak II,8,22.,1,sy
Kazanmak III,7,33.,1,sy
Kazanmak III,8,5.,1,sy
Kazanmak IV,10,59.,1,sy
Kazanmak IV,22,32.,1,sy
Kazanmak IV,28,27.,1,sy
Kazanmak V,38,84.,1,sy
Kazanmış olduğu haklar V,8,43.,1,sy
Keçi inadı(**sözlük**)
Keçileşmek (**sözlük**)
Keder V,34,9.,1,sy
Kederli IV,27,13.,1,sy
Kederli (**sözlük**)
Kedersiz (**sözlük**)
Kelleşmek II,30,21.,1,sy
Kemalist(**sözlük**)
Kendi çıkarlarını düşünen III,3,4.,1,sy
Kendi Halinde (**sözlük**)
Kendi işiyle meşgul V,28,127.,1,sy
Kendi kendine düşünmek
IV,22,29.,1,sy
Kendi kendine mırıldanmak
IV,3,65.,1,sy
Kendi kendine söyledikleri
V,38,8.,1,sy
Kendi kendine söylenmek
V,38,2.,1,sy
Kendi kendini kontrol edebilmek
V,25,7.,1,sy
Kendi sorunlarıyla baş etme
konusunda başarılı V,1,39.,1,sy
Kendilerinden geçmek III,21,50.,1,sy
Kendimize güvenmek IV,9,35.,1,sy
Kendimizi doğru anlatabilmek
IV,5,64.,1,sy
Kendinden geçmek I,17,20.,1,sy
Kendinden övünerek söz etmemek
V,3,24.,1,sy
Kendine gelmek V,2, 102.,1,sy
Kendine göre zevki V,20,13.,1,sy
Kendine güven V,33,18.,1,sy
Kendine özgü bir dünya IV,29,23.,1,sy
Kendini ayıplamak IV,39,18.,1,sy

Kendini çalışmaya vermek
II,40,13.,1,sy
Kendini derse vermemek V,2,14.,1,sy
Kendini göstermek III,13,26.,1,sy
Kendini kurtarmaya çalışmamak
V,3,31.,1,sy
Kendini veresi gelmek III,38,4.,1,sy
Kendinizi tanımaya çalışmak
V,1,80.,1,sy
Kendisinden hesap sorması
III,11,39.,1,sy
Kendisine güvenir V,1,40.,1,sy
Kendisine has V,15,36.,1,sy
Kendisine özel güzellikler
V,38,81.,1,sy
Kendisini düşünmemek III,3,13.,1,sy
Kendisini kalkındırabilmek
V,20,27.,1,sy
Kendisini sorumlu bilmesi
II,28,35.,1,sy
Kendisini tutamak V,5, 48.,1,sy
Kenetlenme (**sözlük**)
Kerem sahibi(**sözlük**)
Kestirememek IV,23,22.,1,sy
Kestirip atmak V,7,19.,1,sy
Keşfedilmeyi bekleyen farklı hazineler
gizli V,1,89.,1,sy
Keşfetmek V,12,28.,68.,2,sy
Keşfetmek V,21,42.,1,sy
Keyfi kaçmak III,30,14.,1,sy
Keyfince akmayacak gayrı
IV,19,5.,1,sy
Keyfini yerine getirmek V,2, 71.,1,sy
Keyif için III,11,63.,1,sy
Kıvr kıvr gülmek III,11,58.,1,sy
Kılıbkılık (**sözlük**)
Kılıksızlık (**sözlük**)
Kınanamaz IV,9,16.,1,sy
Kıramamak III,7,19.,1,sy
Kırgın olmak V,32,40.,1,sy
Kırıcı (**sözlük**)
Kırılan V,32,39.,1,sy
Kırılğan (**sözlük**)
Kırların sessiz güzelliği IV,39,13.,1,sy
Kırmamak V,32,59.,1,sy
Kısa zamanda göstermek
IV,10,11.,1,sy
Kıskançlık IV,3,60.,1,sy

Kıskançlık (sözlük)
Kıskanmak IV,3,16.,18.,20.,4,sy
Kışkırtıcı (sözlük)
Kıvanç vermek II,20,22.,1,sy
Kıvançlı (sözlük)
Kıymetini bilmek V,40,27.,1,sy
Kıymetini iyi bilmek V,38,82.,1,sy
Kıymetli II,12,43.,1,sy
Kıymetli (sözlük)
Kıymetsiz (sözlük)
Kız kardeşimin gelinliği V,34,2.,1,sy
Kızarak sormak IV,26,50.,1,sy
Kızgınlık III,1,16.,1,sy
Kızgınlık(sözlük)
Kızılığında ısınmak V,34,14.,1,sy
Kızmak I,20,5.,1,sy
Kızmak II,12,23.,1,sy
Kızmak II,30,15.,1,sy
Kızmak III,1,15.,1,sy
Kızmak III,6,43.,1,sy
Kızmak IV,22,11.,2,sy
Kızmak IV,40,56.,1,sy
Kızmak V,22,8.,1,sy
Kibar(sözlük)
Kilimdeki renklerde sevgilisini görür
gibi olmak V,13,24.,1,sy
Kimsenin özel hayatına karışılmaz
IV,9,8.,1,sy
Kimseye zarar vermeden kullanmak
IV,9,5.,1,sy
Kincilik (sözlük)
Kirliliğe yenik düşmek IV,24,22.,1,sy
Kirlilik(sözlük)
Kişilikli(sözlük)
Kişiliksiz (sözlük)
Kişisel görüş IV,8,36.,1,sy
Kişisel hale gelmek IV,12,29.,1,sy
Kitap okumaktan sıkılmak
V,2,65.,1,sy
Kitap okuyan insanlar IV,14,6.,1,sy
Kitapları severek okumaya başlamak
V,2, 107.,1,sy
Kitapların sevilmesi II,4,18.,1,sy
Kitaplık kurma sevgisi II,1,30.,1,sy
Kitapsever (sözlük)
Koca ve çirkin V,27,47.,1,sy
Kol gücüyle çalışan insanlar
IV,14,26.,1,sy

Kolay iletişim kurmak
V,1,16.,45.,2,sy
Kolay anlaşılabilirlik IV,30,11.,1,sy
Kolay anlayabilmek IV,4,18.,1,sy
Kolay geçmemek IV,30,13.,1,sy
Kolayca bulmak IV,29,3.,1,sy
Kolaylaşmak IV,12,8.,1,sy
Kolaylaşmak V,21,41.,1,sy
Komik V,2,99.,1,sy
Komut vermek V,28,108.,1,sy
Kontrol etmek IV,27,44.,1,sy
Konuksever (sözlük)
Konuşan ağaç III,11,18.,1,sy
Konuşmak I,2,4,başlıkta,9.,20.,24.,,sy
Konuşmak
III,11,20.,42.,43.,46.,47.,48.,54.,58.,60
,12,sy
Konuşmak III,17,47.,48.,2,sy
Konuşmalarından anlamak
II,40,17.,1,sy
Konuşurken başkalarının saygınlık ve
onuruna önem vermek V,3,23.,1,sy
Korkaklık(sözlük)
Korkan IV,4,18.,1,sy
Korkarak IV,27,66.,1,sy
Korkmak I,19,28.,1,sy
Korkmak I,9,9.,1,sy
Korkmak V,36,14.,1,sy
Korkmak III,12,14.,1,sy
Korkmak III,13,25.,1,sy
Korkmak III,27,2.,2,sy
Korkmak III,28,34.,1,sy
Korkmak IV,25,30.,1,sy
Korkmak IV,3,31.,74.,2,sy
Korkmak IV,39,19.,1,sy
Korkmak
IV,4,2.,3.,6.,9.,13.,22.,23.,25.,10,sy
Korkmak V,12,44.,1,sy
Korkmak V,26, başlıkta,2.,13.,3,sy
Korkmak V,27,22.,1,sy
Korkmak V,28,58.,1,sy
Korkmamak V,26,33.,52.,2,sy
Korku IV,25,28.,1,sy
Korku II,27,15.,1,sy
Korku II,34,13.,1,sy
Korku IV,4,
9.,10.,14.,16.,17.,19.,35.,37.,9,sy
Korku kalmak V,28,39.,1,sy

Korku V,30,23.,1,sy
Korku V,34,9.,1,sy
Korkudan perişan III,33,7.,1,sy
Korkularımızı ve isteklerimizi
gösteren bir pencere III, 13,13.,1,sy
Korkunç gürültü II,26,48.,1,sy
Korkunç hayaletler V,26,16.,1,sy
Korkunç IV,24,23.,1,sy
Korkunçlaşmak (sözlük)
Korkutmak II,26,35.,1,sy
Korkutmak III,13,27.,1,sy
Korkuyla irkilmek IV,39,17.,1,sy
Koruma tesiri V,37,44.,1,sy
Koruma vazifesi V,37,43.,1,sy
Korumak IV,24,35.,38.,37.,3,sy
Korumak IV,9,31.,1,sy
Korumak V,36,57.,1,sy
Korumak V,37,31.,49.,2,sy
Korumasız V,37,35.,1,sy
Korunmak IV,9,32.,1,sy
Korunmak II,14,22.,1,sy
Korunmak III,27, 19.,26.,2,sy
Korunmak IV,39,56.,1,sy
Korunmanın en iyi yolu V,37,49.,1,sy
Korunmasına imkan sağlamak
V,16,54.,1,sy
Korunmasında tesirli V,37,9.,1,sy
Korunmuş hakları ve hürriyetleri
IV,9,3.,1,sy
Korunmuş olmak V,16,40.,1,sy
Koruyabilecek yapıda V,37,41.,1,sy
Koruyucu önlemler IV,24,24.,1,sy
Koruyucu (sözlük)
Koruyup kollamak II,40,59.,1,sy
Köpekleşmek (sözlük)
Körpe çocuklar misali IV,1,25.,1,sy
Köşe dönme hayali kurmamak
IV,30,31.,1,sy
Kötü alışkanlıklardan korumak
IV,38,41.,1,sy
Kötü bir durum V,1,71.,1,sy
Kötü bir haber V,2,75.,78.,2,sy
Kötü bir sürpriz III,32,31.,1,sy
Kötü bir şaka olmalı V,2,61.,1,sy
Kötü durum IV,35,23.,1,sy
Kötü durumlar III,18,33.,1,sy
Kötü gidişi yavaşlatabilmek
V,16,31.,1,sy

Kötü gidişin önüne geçebilmek
V,16,31.,1,sy
Kötü IV,25,20.,41.,2,sy
Kötü IV,26,52.,1,sy
Kötü IV,27,6.,7.,2,sy
Kötü ruhlarla ilişkiler olmak
V,26,18.,1,sy
Kötü V,36,52.,1,sy
Kötü ve özensiz kullanıldığından
dolayı vaktinden çok önce bozulan
V,20,22.,1,sy
Kötülük etmek II,12,56.,1,sy
Kötülük II,12,58.,1,sy
Kötülük yapmak II,12,60.,1,sy
Kötülüklerden kaçmak III,4,16.,1,sy
Kötümser (sözlük)
Köy hayatına karışmak II,9,26.,1,sy
Köylülük(sözlük)
Kucaklamaya gelmek IV,33, 17.,1,sy
Kucaklaşır batıyla doğu II,34,11.,1,sy
Kudretli(sözlük)
Kulağına küpe yapmak III,31,13.,1,sy
Kulak asmak IV,32,29.,1,sy
Kulakları okşamak V,28,129.,1,sy
Kulaklarına inanmamak
V,23,19.,1,sy
Kuralcılık(sözlük)
Kurguculuk (sözlük)
Kurmak II,6,12.,1,sy
Kurmak II,7,2.,1,sy
Kurnazlık(sözlük)
Kurtarmanın yolunu aramak
III,35,5.,1,sy
Kuruntulu (sözlük)
Kuş beyinli(sözlük)
Kuşkucu(sözlük)
Kuşkulu olmak IV,5,62.,1,sy
Kuşkusuz III,12,8.,1,sy
Kuşlar gibi uçmak I,20,17.,1,sy
Kutlamak I,14,25.,1,sy
Kutlamak I,17,27.,1,sy
Kutlamak I,18,29.,1,sy
Kutlamak II,37,10.,1,sy
Kutlamak II,40,27.,53.,41.,3,sy
Kutlamak III,35,14.,1,sy
Kutsal III,36,24.,1,sy
Kutsal olduğuna inanmak
IV,29,34.,1,sy

Kuzu hüviyeti V,33,41.,1,sy

Kuzulaşmak (sözlük)

Küçülmek V,3,16.,1,sy

Küçültmemek V,3,26.,1,sy

Küçümsemek(sözlük)

Küfretmek (sözlük)

Kükremek II,27,5.,1,sy

Kültürlü (sözlük)

Kültürsüzlük(sözlük)

Kültürün hazinesi IV,36,1.,1,sy

Küme yıldızlar gibi bir arada yaşamak

III,4,13.,14.,1,sy

Küs olmak V,32,55.,1,sy

Küskünleri barıştırma V,32,29.,1,sy

Küskünlerin barışması

V,32,19.,25.,2,sy

Küskünleşmek(sözlük)

Küslük olmak V,32,58.,1,sy

Küsmek(sözlük)

Küsmek V,32,31.,1,sy

Küstahlaşmak (sözlük)

Laçkalık(sözlük)

Laf ebeliği (sözlük)

Lafazanlık (sözlük)

Laikleşen(sözlük)

Latifeci (sözlük)

Laubalileşmek(sözlük)

Layık olan (sözlük)

Layık olmak IV,10,10.,1,sy

Legalleşen (sözlük)

Lekelemek (sözlük)

Lekelenmek(sözlük)

Liberalleşen (sözlük)

Lider (sözlük)

Liyakatli(sözlük)

Liyakatsiz(sözlük)

Lütüfkâr (sözlük)

Macera V,28,70.,1,sy

Maceracılık (sözlük)

Maceraperest (sözlük)

Maddi ve manevi varlığını koruma

IV,9,6.,1,sy

Maddileşmek (sözlük)

Madikleme(sözlük)

Madrabazlık(sözlük)

Maganda (sözlük)

Magazinleşmek (sözlük)

Mağara adamı gibi IV,14,27.,1,sy

Mağrurluk(sözlük)

Maharetli(sözlük)

Mahcupluk (sözlük)

Mahmurluk(sözlük)

Mahsus saymak IV,28,8.,1,sy

Mahvetmek (sözlük)

Mahzunlaşmak (sözlük)

Malumatsızlık (sözlük)

Manevi bağlar II,14,12.,2,sy

Manevi niteliklerindeki bu ahenk

V,33,34.,1,sy

Mantıklı III,5,8.,1,sy

Mantıklı IV,16,12.,1,sy

Mantıklı (sözlük)

Mantıksızlık (sözlük)

Manyaklaşmak(sözlük)

Marifetli(sözlük)

Marjinalleşmek(sözlük)

Maruz kalmak V,37,42.,1,sy

Masalıcılık(sözlük)

Maskaralık (sözlük)

Maskaralıklar yapmak

V,26,61.,1,sy

Masum (sözlük)

Mavi göklerin beyaz ve kırmızı süsü

V,34,1.,1,sy

Maymunlaşmak(sözlük)

Mazlumluk(sözlük)

Mecburiyetlik (sözlük)

Mecnunca(sözlük)

Medeniyet IV,14,29.,35.,38.,3,sy

Medeniyetçi(sözlük)

Medeniyeti getirmek IV,6,17.,1,sy

Meftun (sözlük)

Memleket sevgisi V,11,başlıkta,1.,2.,sy

Memleketçi (sözlük)

Memnun olmak V,32,45.,1,sy

Mendeburluk (sözlük)

Menfaatçilik (sözlük)

Mensup IV,28,22.,1,sy

Mensup olmak IV,28,7.,2,sy

Merak etmek V,28,34.,122.,2,sy

Merak etmek II,18,18.,1,sy

Merak etmek II,32,3.,1,sy

Merak etmek III,23,39.,1,sy

Merak etmek IV,18,17.,1,sy

Merak etmek IV,20,42.,1,sy

Merak etmek IV,39,39.,1,sy

Merak etmek IV,5,18.,1,sy
Merak etmek V,1,50.,1,sy
Merak etmek V,28,122.,1,sy
Merak II,2,3.,1,sy
Merak IV,38,13.,15.,20.,21.,39.,5,sy
Merak sarmak III,17,9.,1,sy
Merak sarmak IV,38,22.,24.,2,sy
Merakın iyice artması IV,20,17.,1,sy
Merakla bakmak II,18,43.,1,sy
Merakla III,18,10.,1,sy
Merakla III,2,17.,1,sy
Merakla sormak II,3,7.,1,sy
Merakla sormak IV,27,30.,1,sy
Merakla V,5, 21.,1,sy
Meraklanarak sormak V,27,39.,1,sy
Meraklanmak III,2,14.,1,sy
Meraklı I,18,1.,1,sy
Meraklı II,3,36.,1,sy
Meraklı IV,16,49.,1,sy
Meraklı IV,20,2.,22.,2,sy
Meraklı V,1,50.,1,sy
Meraklılık (sözlük)
Merhaba diyerek karşılık vermek
IV,3,80.,1,sy
Merhaba diyerek selamlamak
IV,3,79.,1,sy
Merhabalaşan(sözlük)
Merhametli (sözlük)
Mert elleri III,10,6.,1,sy
Mert (sözlük)
Mesafeli(sözlük)
Mesuliyetli (sözlük)
Mesut günler IV,19,11.,1,sy
Mesut yaşamak II,5,7.,1,sy
Meşgul olmak IV,14,29.,1,sy
Meşhurluk (sözlük)
Meşin suratl (sözlük)
Metanetli (sözlük)
Metheden (sözlük)
Miknats gibi içine çekmek
V,12,13.,1,sy
Mırıldanmak(sözlük)
Mıymıntılık(sözlük)
Mızıkçılık(sözlük)
Mızızlık(sözlük)
Mikroplaşmak(sözlük)
Milanlaşmak(sözlük)
Millet ve ülkeyi kurtarmak V,6,4.,1,sy

Millet ve ülkeyi sevmek V,6,8.,1,sy
Milletleşen(sözlük)
Milletseverlik (sözlük)
Milli hakimiyet IV,6,15.,1,sy
Milli yolumuz IV,6,11.,1,sy
Millileşen(sözlük)
Milliyetçi(sözlük)
Milliyetperver (sözlük)
Mimlenmek (sözlük)
Minnettar(sözlük)
Misafir edilmek V,28,2.,1,sy
Misafirperver (sözlük)
Misafirperverlik V,15,39.,1,sy
Miskinlik (sözlük)
Mizahçı (sözlük)
Modernize etmek V,35,15.,1,sy
Modernleşen (sözlük)
Monotonlaşmak(sözlük)
Motifleriyle dokunduğu bölgenin
özelliğini taşımak V,13,26.,1,sy
Muasırlaşan (sözlük)
Mucizeye benzer bir iş IV,14,20.,1,sy
Muhafazakârlık(sözlük)
Muhteşem güzellik V,11,15.,1,sy
Mukaddes sayılan V,12,26.,1,sy
Mukaddesat (sözlük)
Mumyalaşan (sözlük)
Murat V,13,4.,1,sy
Mutlu I,9,32.,1,sy
Mutlu bir hayat sürmeye başlamak
V,27,92.,1,sy
Mutlu bir yaşam sürdürmek
IV,25,5.,1,sy
Mutlu etmek I,14,27.,1,sy
Mutlu etmek II,40,16.,1,sy
Mutlu etmek IV,22,33.,1,sy
Mutlu etmek V,1,86.,1,sy
Mutlu II,36,1.,1,sy
Mutlu IV,30,29.,1,sy
Mutlu mutlu yaşamak IV,3,75.,1,sy
Mutlu olamamak V,40,4.,1,sy
Mutlu olmak I,17,29.,1,sy
Mutlu olmak III,11,48.,49.,2,sy
Mutlu olmak III,12,8.,1,sy
Mutlu olmak III,28,8.,1,sy
Mutlu olmak IV,5,62.,1,sy
Mutluluğu yüzünden okunması
V,28,83.,1,sy

Mutluluğun yelken açması
II,34,6.,1,sy
Mutluluk II,12,62.,1,sy
Mutluluk III,28,38.,1,sy
Mutluluk IV,25,55.,56.,58.,5.,sy
Mutluluk IV,26,7.,1,sy
Mutluluk IV,3,81.,1,sy
Mutluluk (sözlük)
Mutluluk V,13,5.,1,sy
Mutluluk V,32,24.,1,sy
Mutluluk V,40,başlıkta,1,sy
Mutluluk verememek V,40,2.,1,sy
Mutluluk verici V,38,55.,1,sy
Mutluluktan havalara uçmak
V,32,2.,1,sy
Mutsuz III,11,3.,6.,9.,4,sy
Mutsuz IV,3,67.,2,sy
Mutsuz olmak IV,5,62.,1,sy
Mutsuzluk (sözlük)
Muvaffakiyet (sözlük)
Muvaffakiyetsizlik (sözlük)
Muzaffer olmak V,35,12.,1,sy
Muzırlaşmak(sözlük)
Muzipleşmek (sözlük)
Mübalaga etmek IV,17,7.,1,sy
Mübalagacılık(sözlük)
Mücadele III,20,15.,17.,2,sy
Mücadele V,12,14.,1,sy
Mücadelenin zor olması IV,30,22.,1,sy
Mühimsemezlik (sözlük)
Mühimseyen (sözlük)
Müjdelemek IV,27,59. ,1,sy
Mükâfatlandırma (sözlük)
Mükemmel V,33,34.,37.,2,sy
Mükemmel (sözlük)
Mümkün değil IV,23,5.,1,sy
Mümkün görünmek IV,17,8.,1,sy
Mümkün IV,28,21.,1,sy
Mümkün olamamak V,2,66.,1,sy
Mümkün olmak IV,12,19.,1,sy
Mümkün olmak II,29,35.,1,sy
Mümkün olmak IV,25,42.,1,sy
Mümkün olmak V,10,31.,38.,2,sy
Mümkün olmak V,12,58.,1,sy
Mümkün olmak V,20,9.,1,sy
Mümkün olmak V,22,21.,1,sy
Mümkün olmak V,38,31.,1,sy
Mümkün olmamak II,29,12.,1,sy

Mümkün olmayabilir IV,14,36.,1,sy
Mümkün V,20,10.,1,sy
Mümkün V,26,35.,1,sy
Münakaşa etmek (sözlük)
Münasebetsizlik (sözlük)
Mürüvvetli (sözlük)
Mürüvetsizlik(sözlük)
Müsamahalı (sözlük)
Müsamahasızlık (sözlük)
Müspetli(sözlük)
Müsriflik (sözlük)
Müstehcenlik (sözlük)
Müşkülleşmek (sözlük)
Müthiş deneyim edinmek III,7,10.,1,sy
Müzikseverli (sözlük)
Müzminleşen (sözlük)
Nadanlık(sözlük)
Nadim olmak (sözlük)
Namertlik (sözlük)
Namus borcu bilmek V,6,25.,1,sy
Namus sözü vermek V,27,61.,1,sy
Namuslu(sözlük)
Nankörlük (sözlük)
Nasıl etkilediğini düşünmek
V,21,72.,1,sy
Nasihatçilik (sözlük)
Nasip almak IV,28,26.,1,sy
Nazik (sözlük)
Nazlı I,11,8.,2,sy
Nazlı II,20,16.,1,sy
Nazlılık (sözlük)
Ne amaçla kullanacağını bilmek
V,27,46.,1,sy
Ne diyeceğini bilememek I,10,17.,1,sy
Ne diyeceğini bilememek
III,1,34.,1,sy
Ne düşündüğünü tahmin etmek
V,2,10.,1,sy
Ne işe yaradığını sormak IV,20,3.,1,sy
Ne iyi ettiğini göstermek V,10,43.,1,sy
Ne olduğunu anlayamamak
III,25,4.,1,sy
Ne yapacağını bilememek
V,28,32.,1,sy
Nedenini sormak IV,20,26.,1,sy
Nefeslerini tutmak I,18,17.,1,sy
Nefeslerini tutmak IV,3,54.,1,sy
Nefis görünmek V,28,95.,1,sy

Nefis V,28,121.,1,sy
Nefret etmek V,27,26.,48.,2,sy
Nefret etmek V,26,11.,1,sy
Nefret ettiğini düşünmek V,27,14.,1,sy
Nemrutlaşmak (sözlük)
Neşe içinde V,38,39.,1,sy
Neşe ile karşılanmak V,38,48.,1,sy
Neşe vermek II,5,3.,1,sy
Neşelenen (sözlük)
Neşelenmek III,39,26.,1,sy
Neşeler V,28,19.,1sy
Neşeli bir şarkı II,32,17.,1,sy
Neşeli V,40,18.,1,sy
Neşesizlik V,40,19.,20.,2,sy
Nezakatli (sözlük)
Nezaketsizlik (sözlük)
Nimetleri sunmak III,10,7.,1,sy
Nispetçi (sözlük)
Numaracılık (sözlük)
Nüktecilik (sözlük)
Objektif (sözlük)
Oburluk(sözlük)
Okşamak IV,21,3.,1,sy
Okşamak IV,27,63. ,1,sy
Okşayıcılar,V,9,3.,19.,2,sy
Okuma fırsatı bulmak III,7,38.,1,sy
Okuma ilgisinin artması III,7,36.,1,sy
Okuma kültürü II,1,30.,1,sy
Okuma zevki II,1,32.,1,sy
Okumayı araştırmayı seven
IV,23,5.,1,sy
Okumuş sayılmak
V,7,başlıkta,40.,2,sy
Okumuşların sözüne daha çok
inanmak V,7,38.,40.,2,sy
Okuyan insan II,1,başlıkta,1,sy,
Olağanüstü güçler IV,27,21.,1,sy
Olağanüstü yeni fikir V,21,3.,1,sy
Olasılık IV,12,13.,1,sy
Olaya el atmak V,32,52.,1,sy
Olgunlaşan (sözlük)
Olgunlaşıp geliştiğini kavramak
V,6,23.,1,sy
Olgunlaşmak V,19, 5.,1,sy
Olumlu bakmak II,40,10.,1,sy
Olumlu sonuç vermek V,23,5.,1,sy
Olumlu (sözlük)
Olumsuz gelişmeler IV,24,24.,1,sy

Olumsuz yönde etkilemek
IV;4,15.,1,sy
Olumsuzluklar yaşamak III,7,21.,1,sy
Omuzlayan (sözlük)
Onurlu (sözlük)
Onurlu V,28,126.,1,sy
Onursuzluk (sözlük)
Orijinal (sözlük)
Orman parçasıyla süslenmek
V,11,27.,1,sy
Ortak etmek IV,24,26.,1,sy
Ortaklaşan (sözlük)
Ortalığı çınlatmak I,18,8.,1,sy
Ortalığı karıştırmak III,32,11.,1,sy
Otlamak(sözlük)
Otorite ve bilgeliğin rengi
V,30,17.,1,sy
Otoriteli(sözlük)
Oturaklı(sözlük)
Oturma,haberleşme,seyahat hürriyeti
IV,9,8.,1,sy
Oyalanacak vakit yok II,15,13.,1,sy
Oyalayıcılık (sözlük)
Oynaklık (sözlük)
Oyuna dalmak III,27,1.,1,sy
Oyunbozanlık(sözlük)
Öbek öbek büyüme II,26,11.,1,sy
Öbekleşmek (sözlük)
Öçlü (sözlük)
Ödev almak IV,10,30.,1,sy
Ödevimizi yerine getirmek
IV,9,25.,1,sy
Ödü kopmak V,27,20.,1,sy
Ödül kazanmak IV,30,46.,1,sy
Ödül vermek IV,13,48.,1,sy
Öfke I,20,5.,1,sy
Öfke III,11,45.,1,sy
Öfke IV,3,52.,60.,2,sy
Öfkeli (sözlük)
Öğrenmek IV,13,9.,12.,2,sy
Öğrenmek IV,22,65.,1,sy
Öğrenmek IV,24, 36.,38.,2,sy
Öğreten elleri III,10,16.,1,sy
Öğretmen elleri III,10,14.,1,sy
Öğüdünü tutmak II,18,36.,1,sy
Öğütçü (sözlük)
Öküzlük (sözlük)
Ölçülü(sözlük)

Ölçüsüzlük (sözlük)
Ölüm kalım savaşı IV,10,54.,1,sy
Ölümsüzlüğe ulaştırın güç
IV,31,34.,1,sy
Ölümsüzlüğe ulaştırın IV,31,45.,1,sy
Ömür boyu kullanabilmek V,18,
22.,1,sy
Ön plana çıkarmak V,18, 16.,1,sy
Ön seçici (sözlük)
Ön yargılı(sözlük)
Öncü (sözlük)
Önderlik III,35,11.,1,sy
Öne sürülmek IV,34,30.,1,sy
Önem kazanmak III,39,6.,1,sy
Önem kazanmak IV,12,19,1,sy
Önem taşımak V,37,3.,1,sy
Önem vermek III,9,18.,1,sy
Önem vermek IV,9,1.,22.,24.,3,sy
Önem vermek V,31,23.,1,sy
Önemi kalmak IV,39,56.,1,sy
Önemini anlamak I,3,18.,1,sy
Önemini hiç anlayamamak
V,38,76.,1,sy
Önemli bir avantaj V,18, 31.,1,sy
Önemli bir gün III,35,12.,1,sy
Önemli bir konu IV,8,45.,1,sy
Önemli bir rol oynamak V,31,30.,1,sy
Önemli görev IV,9,32.,1,sy
Önemli III,32,25.,1,sy
Önemli III,37,24.,26.,2,sy
Önemli III,39,13.,1,sy
Önemli III,5,28.,11.,2,sy
Önemli III,9,7.,14.,2,sy
Önemli IV,15,7.,20.,31.,3,sy
Önemli IV,24, 42.,1,sy
Önemli IV,25,48.,1,sy
Önemli olan V,20,7.,1,sy
Önemli olmak IV,13,13.,1,sy
Önemli ölçüde çözmek IV,20,54.,1,sy
Önemli şartlarındandır V,40,25.,1,sy
Önemli tehlikelere neden olmak
V,16,12.,1,sy
Önemli V,12,22.,1,sy
Önemli V,16,68.,1,sy
Önemli V,30,2.,3.,2,sy
Önemli V,8,28.,1,sy
Önemsemek II,1,23.,1,sy
Önemsemek III,18,6.,1,sy

Önemsememek (sözlük)
Önemseyen (sözlük)
Önermek III,20,16.,1,sy
Önermek III,39,12.,1,sy
Öngörülü (sözlük)
Önlem almak II,29,26.,1,sy
Önlem almak III,18,24.,28.,2,sy
Önlem almak III,5,22.,24.,2,sy
Önlem almak IV,24,23.,1,sy
Önleme IV,24,26.,1,sy
Önlemek III,27,26.,1,sy
Önlemek IV,15,28.,48.,2,sy
Önlemler almak V,36,72.,1,sy
Önlenebilmek IV,12,9.,1,sy
Önsellik(sözlük)
Önsezili(sözlük)
Öperek kucaklamak V,32,62.,1,sy
Öpücük kondurmak V,28,132.,1,sy
Öpücük yağmuruna tutmak
I,15,5.,1,sy
Öpücük yağmuruna tutmak
III,9,24.,1,sy
Öven (sözlük)
Övgü IV,27,61.,1,sy
Övgücülük (sözlük)
Övmek V,27,77.,1,sy
Övücü sözler V,27,84.,1,sy
Övün III,8,10.,1,sy
Övünmek(sözlük)
Övünmek V,13,23.,1,sy
Öykünmecilik (sözlük)
Öz güvenli (sözlük)
Öz kan III,34,7.,1,sy
Öz konuşmak V,33,24.,1,sy
Öz saygılı (sözlük)
Özdeşleşmek(sözlük)
Özel bir anlam III,13,17.,1,sy
Özel girişimci (sözlük)
Özel V,30,2.,1,sy
Özel V,30,26.,35.,2,sy
Özelleşen (sözlük)
Özelliğini korumak V,13,40.,1,sy
Özen göstermek II,23,10.,1,sy
Özen göstermek III,27,24.,28.,2,sy
Özen göstermek IV,18,23.,1,sy
Özen göstermek IV,27,60.,1,sy
Özene bezene IV,37,5.,1,sy
Özenen(sözlük)

Özenilen (sözlük)
Özenle korumak IV,36,7.,1,sy
Özenle yetiştirilmek V,31,3.,1,sy
Özenmek II,13,11.,1,sy
Özensizlik (sözlük)
Özenticilik (sözlük)
Özerkleşen (sözlük)
Özgeci (sözlük)
Özgü (sözlük)
Özgün(sözlük)
Özgür II,23,36.,1,sy
Özgürce ifade etmek IV,9,12.,1,sy
Özgürleşen (sözlük)
Özgürlük IV,6,10.,14.,2,sy
Özgürlük IV,9,34.,1,sy
Özgürlükçü(sözlük)
Özlem IV,2,26.,1,sy
Özlemek II,22,10.,1,sy
Özlemek II,7,başlıkta,7.,2,sy
Özlemek IV,19,20.,1,sy
Özlemek IV,2,28.,1,sy
Özlemlî (sözlük)
Özleşen (sözlük)
Öznelci(sözlük)
Özsever (sözlük)
Özümseyen(sözlük)
Özüne ateş düşmek III,31,14.,1,sy
Özür dilemek II,12,56.,59.,2,sy
Özverili (sözlük)
Paçavralaşmak (sözlük)
Paklanan (sözlük)
Paklayan (sözlük)
Palavracılık(sözlük)
Palyaçoluk(sözlük)
Panik II,27,15.,1,sy
Panik III,26,14.,1,sy
Panikataklık(sözlük)
Papağanlık (sözlük)
Paracılık(sözlük)
Paranoyak (sözlük)
Parazitlenmek (sözlük)
Parlak bir öğrenci IV,30,34.,1,sy
Parlak zaferlere imza atmak
V,31,41.,1,sy
Parlak zekalı III,32,18.,1,sy
Parlaklaşmak IV,32,28.,1,sy
Pasaklılık (sözlük)
Pasiflik (sözlük)

Paşa gönlünü eğlemek V,29,9.,1,sy
Patavatsızlık (sözlük)
Pay IV,11,6.,1,sy
Payımıza düşen mutluluk
V,24,31.,1,sy
Paylaşılammak IV,34,26.,1,sy
Paylaşım yapabilmek V,25,42.,1,sy
Paylaşımçı (sözlük)
Paylaşmak III,13,29.,1,sy
Paylaşmak III,3,20.,1,sy
Paylaşmak III,33,23.,1,sy
Paylaşmayı bilememek II,1,18.,1,sy
Pek başlı (sözlük)
Pek canlı (sözlük)
Pek yanılmamak V,2,10.,1,sy
Perişan V,10,3.,1,sy
Perişanlık (sözlük)
Pervasızlık (sözlük)
Pes demek IV,24,22.,1,sy
Pısrıklık (sözlük)
Pimpiriklik (sözlük)
Pineklemek (sözlük)
Pisboğazlık (sözlük)
Pislemek (sözlük)
Pişkinlik (sözlük)
Pişman olmak I,9,29.,1,sy
Pişman olmak III,15,11.,1,sy
Pişman olmak III,27,29.,1,sy
Pişman olmak IV,34,17.,1,sy
Pişmanlık (sözlük)
Planlı hareket etmeye özen göstermek
V,1,43.,1,sy
Planlı (sözlük)
Pozitif (sözlük)
Pratik (sözlük)
Prensipli (sözlük)
Problem IV,16,23.,1,sy
Probleme çözüm IV,16,14.,25.,2,sy
Problemlere çözüm bulan kişi
IV,16,4.,1,sy
Problemlî (sözlük)
Rabıtalı (sözlük)
Radikalleşen (sözlük)
Rağbet görmek V,15,21.,1,sy
Rahat IV,19,8.,18.,2,sy
Rahat (sözlük)
Rahat V,39,14.,1,sy
Rahat yaşayabilmek III,18,42.,1,sy

Rahatça IV,14,27.,1,sy
Rahatınız kaçamak V,40,7.,1,sy
Rahatlamak III,11,11.,1,sy
Rahatsız etmek I,3,33.,1,sy
Rahatsız etmek III,13,29.,1,sy
Rahatsız etmemek III,13,23.,1,sy
Rakiplik (sözlük)
Rastgele V,11,18.,1,sy
Rastlamak IV,3,30.,1,sy
Rastlamış olmak V,12,24.,1,sy
Rastlanmadık âlem V,12,32.,1,sy
Rastlayamamak V,10,44.,1,sy
Razı olmak V,27,57.,1,sy
Realist olmak (sözlük)
Refahlı (sözlük)
Reformcu (sözlük)
Rehber olmak III,7,10.,1,sy
Rekora imza atmak II,37,19.,1,sy
Renge acıkmış insanların sofrası
V,13,10.,1,sy
Renklerde kendisini göstermek
V,13,24.,1,sy
Renklerin diliyle III,11,57.,1,sy
Renklerle donatmak V,13,13.,1,sy
Resim yapmaya âşık
IV,29,başlıkta,1,sy
Rezalet IV,5,36.,1,sy
Riayetkâr (sözlük)
Rica etmek III,33,25.,1,sy
Ricacı(sözlük)
Rikkatli (sözlük)
Riyakârlık (sözlük)
Robotlaşmak (sözlük)
Rol oynamak V,16,4.,1,sy
Rolcülük(sözlük)
Romantik (sözlük)
Ruhsuzlaşmak (sözlük)
Ruhun rahatlığa ve yüksekliğe doğru
kanat açtığını hissetmek IV,28,17.,1,sy
Ruhunu sonsuz hülyalar doldurması
IV,26,11.,1,sy
Ruhunuzda bir çok şeye isteksizlik
oluşturmak V,40,6.,1,sy
Rüya görüyor sanmak III,21,51.,1,sy
Rüya III,13,başlıkta
,4.,5.,6.,8.,11.,12.,13.,15.,16.,17.,18.,2
1.,26.,29.,30.,19,sy
Rüya III,2,18.,19.,2,sy

Rüya IV, 3 ,70.,1,sy
Rüyaları yorumlamak III,13,14.,1,sy
Saadet III,10,3.,1,sy
Saadetli (sözlük)
Saatlerin kanat çırpması III,1,8.,1,sy
Sabır istemek II,1,34.,1,sy
Sabırlı(sözlük)
Sabırlı V,14,4.,1,sy
Sabırsız II,18,18.,1,sy
Sabırsızlanmak II,3,52.,1,sy
Sabırsızlanmak IV,22,30.,1,sy
Sabırsızlanmak IV,25,24.,1,sy
Sabırsızlık (sözlük)
Sabırsızlıkla beklemek II,17,33.,1,y
Sabırsızlıkla beklemek V,17,5.,1,sy
Sabit Fikirli (sözlük)
Saçlarını okşamak V,38,80.,1,sy
Saçmalık (sözlük)
Sadakatli (sözlük)
Sadakatsizlik (sözlük)
Sadık (sözlük)
Sadistlik (sözlük)
Saffet ve samimiyet anlamı
V,33,17.,1,sy
Saflık (sözlük)
Safsatacılık (sözlük)
Sağ eğilimli (sözlük)
Sağduyusuyla doğruyu ve iyiyi
bulmakta güçlük çekmek
V,33,26.,1,sy
Sağgörülü (sözlük)
Sağgörüsüzlük (sözlük)
Sağlam bağ II,14,11.,1,sy
Sağlam işler V,33,25.,1,sy
Sağlam ve dayanıklı olması
V,33,20.,1,sy
Sağlamcı (sözlük)
Sağlanan haklar V,8,17.,1,sy
Sağlayıcı (sözlük)
Sağlığına kavuşturmak IV,27,49. ,1,sy
Sahileşen (sözlük)
Sahip çıkmak IV,9,34.,1,sy
Sahip olmak IV,9,21.,1,sy
Sahiplenen (sözlük)
Sahipli (sözlük)
Sahipsizlik (sözlük)
Sahtecilik (sözlük)
Sahtekârlık (sözlük)

Sahtelik (sözlük)
Sakıncalı (sözlük)
Sakıncalı V,37,57.,1,sy
Sakıncasız (sözlük)
Sakınganlık (sözlük)
Sakin III,32,2.,1,sy
Sakin olmak I,17,7.,1,sy
Sakin (sözlük)
Sakin V,28,126.,1,sy
Sakin V,39,14.,1,sy
Sakinleşmek V,32,5.,1,sy
Sakinleştirmek I,17,10.,1,sy
Salaklaşmak (sözlük)
Saldırganlardan korumak II,9,31.,1,sy
Saldırganlık (sözlük)
Salim (sözlük)
Sallapatılık (sözlük)
Saltanatçılık (sözlük)
Samimi (sözlük)
Samimiyetsizlik(sözlük)
Sanat eserleri ile sarılı yaşamak
IV,28,20.,1,sy
Sanatkâr (sözlük)
Sanatkar V,31,10.,1,sy
Sanatlarla uğraşanlar V,31,38.,1,sy
Sancılı (sözlük)
Sanki küçük bir kıyamet II,27,19.,1,sy
Sanmak II,15,6.,1,sy
Sanmak II,19,12.,1,sy
Sanmak II,31,2.,1,sy
Sanmak II,40,6.,1,sy
Sanmak III,28,32.,1,sy
Sanmak III,6,9.,1,sy
Sanmak IV,14,26.,1,sy
Sanmak IV,17,8.,1,sy
Sanmak IV,24,21.,1,sy
Sanmak IV,27,58. ,1,sy
Sanmak IV,8,44.,1,sy
Sanmak V,11,26.,1,sy
Sanmak V,28,51.,1,sy
Sanmak V,30,9.,1,sy
Sanmak V,33,34.,1,sy
Sapıklık (sözlük)
Sapıtmak (sözlük)
Saplantılı (sözlük)
Saptırcılık (sözlük)
Sargın (sözlük)
Sarkıntılık (sözlük)

Sarmaş dolaş olmak V,32,25.,1,sy
Satanistlik (sözlük)
Savaşçılık (sözlük)
Savaşın kartalı V,34,18.,1,sy
Savaşmak II,30,17.,1,sy
Savmacılık (sözlük)
Savunma V,18, 20.,1,sy
Savunmalık(sözlük)
Savunmasızlık (sözlük)
Savunuculuk (sözlük)
Savurganlığı önlemek
V,16,21.,62.,2,sy
Savurganlık (sözlük)
Saydam (sözlük)
Saydamsızlık (sözlük)
Saygı duymak II,31,14.,1,sy
Saygı duymak V,27,19.,1,sy
Saygı gösterecek kadar mert
V,33,29.,1,sy
Saygı II,14,7.,1,sy
Saygı IV,8,51.,1,sy
Saygı ile eğilmek II,10,14.,1,sy
Saygı kaplamak II,10,18.,1,sy
Saygı V,4, 8.,1,sy
Saygılı bir aydın IV,8,50.,1,sy
Saygılı davranmak IV,9,25.,1,sy
Saygılı (sözlük)
Saygısızlık (sözlük)
Sayılmamak III,19,35.,1,sy
Saymak IV,9,34.,1,sy
Sebatkâr (sözlük)
Sebatsızlık (sözlük)
Sebep olan IV,12,7.,1,sy
Seciyeli (sözlük)
Seciyesiz (sözlük)
Seçici (sözlük)
Seçkin (sözlük)
Sedalı (sözlük)
Selam olsun dünyadan V,14,20.,1,sy
Selam verenlerin selamını almayı
ihmal etmemek IV,31,19.,1,sy
Selam vermek III,2,28.,1,sy
Selam vermek III,31,2.,1,sy
Selamlamamak V,34,7.,1,sy
Selamlaşmak V,22,7.,1,sy
Selamlayan (sözlük)
Selamsız sabahsız (sözlük)
Selekli (sözlük)

Selim (sözlük)
Sempatik (sözlük)
Senli beni (sözlük)
Senli benli konuşmak V,7,2.,1,sy
Serbest bırakmak IV,3,73.,1,sy
Serbest (sözlük)
Serbestlik (sözlük)
Sergilenmek IV,36,4.,1,sy
Sergüzeşt (sözlük)
Serinkanlı (sözlük)
Serkeşlik (sözlük)
Sersemlik (sözlük)
Serserilik (sözlük)
Sertlik (sözlük)
Serüvencilik(sözlük)
Sessiz bir sağıl demek IV,3,77.,1,sy
Sessiz (sözlük)
Sessizce IV,35,4.,1,sy
Sessizce titreyerek ağlamak V,5,
42.,1,sy
Sessizce V,28,132.,1,sy
Sevdaalı (sözlük)
Sevdasından asla vazgeçmemek
V,36,15.,1,sy
Sevdirmek III,32,21.,1,sy
Sevecen bir hırsız III,29,13.,1,sy
Sevecen (sözlük)
Sevecenlik IV,27,34.,1,sy
Sevecenlikle IV,29,9.,1,sy
Seven(sözlük)
Seven V,36,64.,1,sy
Sevgi II,4,3.,1,sy
Sevgi dolu bakışlarla seyretmek
II,36,22.,1,sy
Sevgi dolu IV,30,15.,1,sy
Sevgi II,14,7.,1,sy
Sevgi II,6,13.,1,sy
Sevgi III,9,1.,20.,2,sy
Sevgi IV,24, 37.,1,sy
Sevgi IV,25,56.,1,sy
Sevgi ve barış günleri V,32,58.,1,sy
Sevgi ve şefkat eklemeyi unutmamak
V,28,77.,1,sy
Sevgilerle bağlamak IV,36,14.,1,sy
Sevgili II,8,4.,8.,2,sy
Sevginin zamanla giderek artması ve
yaygınlaşması IV,34,25.,1,sy
Sevginle bağlanmak III,38,15.,1,sy

Sevgiyle gülümsemek II,31,43.,1,sy
Sevilecek bir vatan V,11,3.,1,sy
Sevilmek IV,34,25.,40.,2,sy
Sevilmek V,38,19.,1,sy
Sevimli I,11,6.,1,sy
Sevimli IV,30,15.,1,sy
Sevimli(sözlük)
Sevimsizlik(sözlük)
Sevince boğmak V,12,30.,1,sy
Sevincinden dili yutacak V,27,44.,1,sy
Sevincinden uçmak V,28,83.,1,sy
Sevincini bastırmak IV,3,63.,1,sy
Sevincini tutamamak II,40, 25.,1,sy
Sevincini yaşamak II,37,8.,1,sy
Sevinciyle II,23,60.,1,sy
Sevinç I,14,başlıkta ,1,sy
Sevinç II,40,29.,1,sy
Sevinç IV,40,6.,2,sy
Sevinç içinde IV,33,7.,1,sy
Sevinç V,32,24.,1,sy
Sevinç V,4, 6.,1,sy
Sevinçle I,9,28.,1,sy
Sevinçle bağlamak II,17,11.,1,sy
Sevinçle gülümsemek II,32,30.,1,sy
Sevinçle III,11,55.,1,sy
Sevinçli IV,23,28.,1,sy
Sevinçli III,1,7.,1,sy
Sevinçli (sözlük)
Sevinçten kanat çırpamak V,27,75.,1,sy
Sevinçten uçacak gibi olmak
II,40,10.,1,sy
Sevinmek I,20,16.,1,sy
Sevinmek I,14,17.,1,sy
Sevinmek II,12,61.,1,sy
Sevinmek II,36,2.,1,sy
Sevinmek III,1,6.,1,sy
Sevinmek III,19,38.,1,sy
Sevinmek III,23,37.,39.,2,sy
Sevinmek III,9,31.,1,sy
Sevinmek IV,13,19.,44.,2,sy
Sevinmek IV,33,11.,1,sy
Sevinmek V,27,83.,1,sy
Sevip benimsemek IV,34,32.,1,sy
Seviyeli (sözlük)
Seviyesizlik (sözlük)
Sevmek I,19,2.,1,sy
Sevmek II,9,11.,13.,20.,28.,4,sy
Sevmek I,15,1.,1,sy

Sevmek I,16,1.,3.,2,sy
Sevmek I,17,1.,1,sy
Sevmek I,2,29.,1,sy
Sevmek I,3,14.,1,sy
Sevmek II,23,12.,1,sy
Sevmek II,26,1.,1,sy
Sevmek II,31,13.,1,sy
Sevmek II,34,15.,2,sy
Sevmek II,39,2.,7.,13.,3,sy
Sevmek II,40,61.,1,sy
Sevmek II,5,9.,14.,2,sy
Sevmek II,6,4.,1,sy
Sevmek II,7,15.,1,sy
Sevmek II,8,11.,24.,25.,3,sy
Sevmek III,10,19.,1,sy
Sevmek III,11,33.,34.,2,sy
Sevmek III,19,35.,1,sy
Sevmek III,21,5.,1,sy
Sevmek III,23,40.,1,sy
Sevmek III,24,34.,1,sy
Sevmek III,35,12.,1,sy
Sevmek III,7,53.,56.,2,sy
Sevmek III,9,2.,21.,2,sy
Sevmek IV,26,19.,1,sy
Sevmek IV,3,1.,3.,82.,3,sy
Sevmek IV,30,5.,1,sy
Sevmek IV,34,40.,1,sy
Sevmek IV,39,42.,1,sy
Sevmek IV,9,26.,34.,2,sy
Sevmek V,1,15.,19.,2,sy
Sevmek V,2, 109.,1,sy
Sevmek V,26,6.,41.,45.,3,sy
Sevmek V,27,54.,55.,2,sy
Sevmek V,38,17.,83.,3,sy
Sevmemek I,19,6.,1,sy
Sevmemek II,31,14.,1,sy
Sevmemek II,32,29.,1,sy
Sevmemek III,11,35.,37.,2,sy
Sevmemek III,23,10.,1,sy
Sevmemek IV,25,36.,1,sy
Sevmemek IV,27,15.,1,sy
Sevmemek V,19, 24.,1,sy
Sevmemek V,2,5.,1,sy
Sevmemek V,26,2.,1,sy
Sevmemek V,38,3.,10.,17.,3,sy
Sevmemek V,4, 3.,1,sy
Seyre dalmak IV,26,16.,1,sy
Seyrine doyum olmamak IV,1,6.,1,sy

Sezginlik (sözlük)
Sezmek III,18,23.,1,sy
Sezmek V,1,24.,1,sy
Sezmek V,32,43.,1,sy
Sıcacık dost IV,20,başlıkta,55.,2,sy
Sıcak ilgi V,15,39.,1,sy
Sıcak kalpli (sözlük)
Sıcak (sözlük)
Sıcakkanlı (sözlük)
Sıcaklık vermek V,30,10.,1,sy
Sıkı ağızlı (sözlük)
Sıkı fıkı (sözlük)
Sıkıcılık (sözlük)
Sıkılganlık (sözlük)
Sıkılmak III,11,37.,1,sy
Sıkılmak III,32,28.,1,sy
Sıkılmak V,2, 91.,1,sy
Sıkıntı IV,15,28.,1,sy
Sıkıntı IV,22,23.,1,sy
Sıkıntılı bir hâl II,17,5.,1,sy
Sıkıntılı günler geçirmek III,8,8.,1,sy
Sıkıntılı(sözlük)
Sınırlarını çizmiş IV,9,29.,1,sy
Sınırsız değil V,16,29.,1,sy
Sınırsızlık (sözlük)
Sır olmak III,31,19.,1,sy
Sır vermek IV,34,15.,1,sy
Sır vermek IV,39,41.,1,sy
Sıradan bir gün III,13,4.,1,sy
Sıradanlık (sözlük)
Sırasında güldüren IV,31,46.,1,sy
Sırdaş (sözlük)
Sırtkanlık (sözlük)
Sırnaşıklık (sözlük)
Sırrımızmış gibi gizli tutmak
V,3,8.,1,sy
Sırrını vermek V,3,8.,1,sy
Sızlanmak III,30,19.,1,sy
Sinirli III,11,7.,2,sy
Sinirli olmak IV,5,20.,1,sy
Sinirlilik (sözlük)
Sinirsizlik (sözlük)
Sistemli (sözlük)
Sistemsizlik (sözlük)
Sivri dillilik (sözlük)
Sivrilik (sözlük)
Soğukkanlılık (sözlük)
Soğukluk (sözlük)

Sohbet etmek III,18,4.,1,sy
Sohbete başlamak III,2,35.,1,sy
Sokulgan (**sözlük**)
Solgunlaşmak (**sözlük**)
Somurtkanlık (**sözlük**)
Sonsuz bir sevgi ve minnet duygusu
IV,14,17.,1,sy
Sonsuz uykusunu uyumak
IV,8,28.,1,sy
Sonsuza dek yaşamak V,35,24.,1,sy
Sonu gelmek III,16,22.,1,sy
Sonuca ulaşmak V,23,21.,1,sy
Sonuç çıkarmak II,1,2.,1,sy
Sonuna gelmek IV,13,10.,1,sy
Sorular soran IV,16,49.,1,sy
Sorumlu (**sözlük**)
Sorumluluk IV,8,51.,1,sy
Sorumluluk bilinci IV,9,4.,1,sy
Sorumluluk II,35,25.,1,sy
Sorumlulukların bilincinde olmak
II,14,16.,1,sy
Sorumlulukların paylaşılması
II,14,7.,1,sy
Sorumsuzluk (**sözlük**)
Sorun çözümlenemez IV,24,28.,1,sy
Sorun olmanın önüne geçmenin en iyi
yolu V,18, 40.,1,sy
Sorunun bir parçası V,16,15.,1,sy
Sorunun çözümünü yeni bir buluşla
sağlamak V,21,69.,1,sy
Sosyalleşen (**sözlük**)
Soy bağı II,14,6.,1,sy
Soylarını sürdürmek III,22,32.,1,sy
Soylu bir ağırbaşlılığın edası
V,33,19.,1,sy
Soysuzluk (**sözlük**)
Soytarılık (**sözlük**)
Söylenmek IV,13,38.,1,sy
Söz II,40,5.,6.,2,sy
Söz almak V,30,15.,1,sy
Söz edilememek V,8,23.,1,sy
Söz edilmek V.,1,1.,1,sy
Söz etmek IV,8,4.,1,sy
Söz gelişi söylemek V,7,22.,1,sy
Söz vermek I,9,30.,1,sy
Söz vermek II,12,57.,1,sy
Söz vermek IV,3,33.,1,sy
Sözden öze gelmek IV,31,57.,1,sy

Söze karışmak V,30,9.,1,sy
Sözlerini yarıda kesmek IV,2,24.,1,sy
Sözü boşuna söylemek II,1,38.,1,sy
Sözü kendisi almak IV,8,33.,1,sy
Sözünden çıkmak I,5,23.,1,sy
Sözüne sahip (**sözlük**)
Sözünü bilmez (**sözlük**)
Sözünü dinlememek I,19,24.,1,sy
Sözünü etmek V,40,20.,1,sy
Sözünü kesmek V,30,11.,1,sy
Spor sevgisi II,39,başlıkta ,1,sy
Sporsever(**sözlük**)
Standartlık (**sözlük**)
Suç işleyenler IV,9,9.,1,sy
Suçlamak III,28,20.,1,sy
Suçlanamaz IV,9,16.,1,sy
Suçlu I,19,11.,1,sy
Suçluluk (**sözlük**)
Suçum değil IV,3,24.,1,sy
Sulhsever (**sözlük**)
Sulu gözlü (**sözlük**)
Sululuk (**sözlük**)
Surat asmaktan çok gülümsemek
V,3,28.,1,sy
Surathılık (**sözlük**)
Suratsızlık (**sözlük**)
Suskunluk (**sözlük**)
Susuz kalmak II,4,10.,12.,1,sy
Sübjektiflik (**sözlük**)
Sükunetli (**sözlük**)
Sürdürmek II,19,31.,1,sy
Sürpriz III,2,14.,1,sy
Sürpriz yapmayı düşünmek
IV,39,42.,1,sy
Sürprizle karşılaşmak I,4,15.,1,sy
Sürprizlerle dolu IV,39,47.,1,sy
Sürüp gitmek II,14,23.,1,sy
Süslü püslü (**sözlük**)
Süzsüzlük (**sözlük**)
Süt denizi semalara varmak
V,28,74.,1,sy
Süzme III,27,3.,1,sy
Şahsiyetli (**sözlük**)
Şahsiyetsizlik (**sözlük**)
Şaibeli (**sözlük**)
Şaibesiz (**sözlük**)
Şaka III,6,11.,1,sy
Şakacı II,40,31.,1,sy

Şakacı (sözlük)
Şakalaşan (sözlük)
Şaklabanlık (sözlük)
Şamatacılık (sözlük)
Şan IV,6,13.,1,sy
Şanlı şöhretli (sözlük)
Şans II,32,8.,31.,2sy
Şans V,36,13.,1,sy
Şanslı değil III,1,26.,1,sy
Şanslı (sözlük)
Şanslı V,18, 44.,1,sy
Şanssızlık (sözlük)
Şantajcılık (sözlük)
Şapşalak (sözlük)
Şarlatanlık (sözlük)
Şart koşmak V,27,57.,1,sy
Şaşırarak seyretmek V,5, 21.,1,sy
Şaşırıp kalmak II,21,14.,1,sy
Şaşırıp kalmak III,1,14.,1,sy
Şaşırmak I,3,7.,1,sy
Şaşırmak II,17,6.,1,sy
Şaşırmak II,2,29.,1,sy
Şaşırmak II,23,40.,50.,2,sy
Şaşırmak III,1,9.,1,sy
Şaşırmak III,11,44.,1,sy
Şaşırmak III,18,10.,1,sy
Şaşırmak III,23,19.,1,sy
Şaşırmak III,26,14.,29.,2,sy
Şaşırmak III,6,21.,1,sy
Şaşırmak IV,3,46.,1,sy
Şaşırmak V,1,31.,1,sy
Şaşırmak V,17,6.,1,sy
Şaşırmak V,30,23.,1,sy
Şaşırtmak III,32,12.,1,sy
Şaşırtmak IV,39,48.,1,sy
Şaşkın II,23,50.,58.,2,sy
Şaşkın III,18,11.,1,sy
Şaşkın III,26,16.,1,sy
Şaşkın V,32,28.,2,sy
Şaşkınlığı gizleyememek
IV,35,26.,1,sy
Şaşkınlığın artması V,12,19.,1,sy
Şaşkınlık II,12,52.,1,sy
Şaşkınlık III,33,18.,1,sy
Şaşkınlık IV,25,28.,1,sy
Şaşkınlık IV,40,42.,1,sy
Şaşkınlık (sözlük)
Şaşkınlık V,28,41.,1,sy

Şaşkınlık V,5, 23.,1,sy
Şaşkınlıkla IV,3, 49.,50.,2,sy
Şaşkınlıkla V,2,61.,1,sy
Şaşmak I,1,12.,1,sy
Şaşmak IV,11,16.,1,sy
Şaşmak IV,31,27.,1,sy
Şebeklik (sözlük)
Şefkat II,14,14.,1,sy
Şefkat III,36,12.,1,sy
Şefkatle kollamak III,38,14.,1,sy
Şefkatli I,8,1.,1,sy
Şefkatli (sözlük)
Şehidimin son örtüsü V,34,2.,1,sy
Şehirler padişahı V,14,15.,1,sy
Şehvetli (sözlük)
Şenlenmek V,19, 10.,1,sy
Şenlik III,32,36.,1,sy
Şenlik olacak I,20,14.,1,sy
Şenlikli (sözlük)
Şeref IV,6,13.,1,sy
Şeref V,34,22.,1,sy
Şerefli bir iş IV,28,7.,1,sy
Şerefli (sözlük)
Şerefsizlik (sözlük)
Şevkli (sözlük)
Şevksizlik (sözlük)
Şeytanlık (sözlük)
Şımarıklık (sözlük)
Şımarmamak IV,40,9.,1,sy
Şiddetli (sözlük)
Şikayetçi olanlar V,38,83.,1,sy
Şikâyetçilik (sözlük)
Şikayeti kalmamak V,27,91.,1,sy
Şirin adalar III,20,1.,1,sy
Şirin III,24,25.,2,sy
Şirin şehir /köy II,26,2.,9.,2,sy
Şirinlik (sözlük)
Şuurlu (sözlük)
Şuursuzluk (sözlük)
Şükre başlamak IV,11,24.,1,sy
Şükür II,5,1.,1,sy
Şükür V,27,80.,1,sy
Şüphecilik (sözlük)
Şüphesiz IV,14,29.,1,sy
Tabiatla haşır neşir V,39,13.,1,sy
Tabii (sözlük)
Tadına doyum olmaz II,13,1.,1,sy

Tahammül de azalmış olacak
IV,28,29.,1,sy
Tahmin etmek III,5,2.,4.,12.,3,sy
Tahmincilik (sözlük)
Tahminde bulunmak III,5,7.,1,sy
Tahminde bulunmak IV,2,8.,1,sy
Tahripkâr (sözlük)
Takıntılı (sözlük)
Takıntılı (sözlük)
Takip etmek III,30,5.,1,sy
Taklit edecek şekilde tasarlanmak
V,25,11.,1,sy
Taklitçilik (sözlük)
Takmazlık (sözlük)
Tamahkâr (sözlük)
Tamamlayıcı (sözlük)
Tanıdık IV,28,1.,1,sy
Tanık olmak II,19,7.,1,sy
Tanımak II,15,5.,1,sy
Tanımak II,16,7.,1,sy
Tanımak II,7,8.,1,sy
Tanımak III,32,3.,1,sy
Tanımak ihtiyacında değil V,33,2.,1,sy
Tanımak V,33,38.,1,sy
Tanımak V,40,16.,1,sy
Tanınmak ve sevilme istemek
V,3,32.,1,sy
Tanıtmak V,33,1.,1,sy
Tanrı sevgisini işleyen duygulu şiirler
IV,34,23.,1,sy
Tarafılık (sözlük)
Tarafsız (sözlük)
Tarif etmek IV,27,26.,1,sy
Tarihi kültür ve doğa güzelliklerin iç
içe yaşandığı V,15,10.,1,sy
Tarihin yaşaması IV,26,14.,1,sy
Tarihin akışını değiştiren olgu
V,21,1.,1,sy
Tartışma III,25,7.,1,sy
Tartışma IV,34,27.,1,sy
Tartışmacılık (sözlük)
Tartışmak II,9,4.,1,sy
Tartışmak IV,32,16.,1,sy
Tartışmak V,30,2.,1,sy
Tartışmak V,36,66.,1,sy
Tasalı (sözlük)
Tasarruf etmek IV,20,38.,1,sy
Tasarruf IV,20,21.,1,sy

Tasarruf yapmak IV,20,48.,1,sy
Tasasızlık (sözlük)
Tasvirici (sözlük)
Taş kalpli (sözlük)
Taş yüreklilik (sözlük)
Taşkınlık (sözlük)
Taşra ağızlı (sözlük)
Tat almak IV,28,20.,1,sy
Tatlı III,32,8.,1,sy
Tatlı bir dil II,13,14.,1,sy
Tatlı bir yorgunluk çöktü
V,28,10.,1,sy
Tatlı dil III,31,16.,1,sy
Tatlı dilli IV,30,15.,1,sy
Tatlı dilli olan (sözlük)
Tatlı III,13,31.,1,sy
Tatlılaşan (sözlük)
Tatminkâr (sözlük)
Tatsızlaşmak (sözlük)
Tavır almak (sözlük)
Tavizcilik (sözlük)
Tavsiye edilmek V,37,51.,1,sy
Tavsiye etmek V,2,64.,1,sy
Tebessüm etmek V,32,21.,1,sy
Tebrik etmek II,3,40.,1,sy
Tecrübe V,31,10.,1,sy
Tecrübeli III,32,27.,1,sy
Tecrübeli (sözlük)
Tecrübesiz (sözlük)
Tedarikli (sözlük)
Tedariksiz (sözlük)
Tebdir almak II,29,21.,27.,2,sy
Tebdirli (sözlük)
Tebdirsizlik (sözlük)
Tedirgin etmek II,26,34.,1,sy
Tedirginlik (sözlük)
Tehdit altında olduğunu bilmek
II,29,26.,1,sy
Tehdit eden IV,12,16.,1,sy
Tehdit eden IV,15,48.,1,sy
Tehlikelerden korunmak
V,25,30.,1,sy
Tehlikeye düşmek IV,7,27.,1,sy
Tek bencilik (sözlük)
Tek düzelik (sözlük)
Tek tarafılık (sözlük)
Tek umut III,36,12.,1,sy
Tek yanlılık (sözlük)

- Tek yönlü değil III,9,20.,1,sy
Tek yönlülük (sözlük)
Teklifini kabul etmek III,32,28.,1,sy
Telaş V,39,3.,2,sy
Telaşlı(sözlük)
Telaşsız (sözlük)
Tembel III,19,2.,4.,35.,3sy
Tembel III,23,13.,1,sy
Tembel V,2,4.,1,sy
Tembellik (sözlük)
Tembih III,6,41.,1,sy
Temiz III,10,6.,1,sy
Temiz (sözlük)
Temiz, itinalı ve yıpratmadan
kullanmak V,20,21.,1,sy
Temkinli (sözlük)
Temkinsizlik (sözlük)
Temsil etmek II,10,8.,1,sy
Temsil etmek III,32,37.,1,sy
Temsil etmek III,7,5.,1,sy
Temsilci (sözlük)
Tenkitçilik (sözlük)
Tepki IV,25,39.,40.,2,sy
Tepki olmak IV,35,24.,1,sy
Tepkili (sözlük)
Terbiyeli (sözlük)
Terbiyesiz (sözlük)
Tercih edebilmek V,16,24.,25.,64,3,sy
Tercih etmek III,7,9.,1,sy
Tercih etmek IV,16,12.,1,sy
Tercih etmek IV,18,4.,1,sy
Tercih etmek IV,34,17.,1,sy
Tercih etmek V,10,14.,1,sy
Tercih etmek V,16,43.,54.,2,sy
Tercih etmek V,38,52.,1,sy
Tereddüt etmek IV,7,26.,1,sy
Tereddütlü (sözlük)
Tereddütsüz V,10,31.,1,sy
Terk etmek III,21,6.,1,sy
Terk etmek III,7,5.,1,sy
Terk etmek IV,3,62.,1,sy
Terk etmek V,36,36.,1,sy
Ters ters bakmak IV,27,11.,1,sy
Terslik (sözlük)
Tertemiz (sözlük)
Tertipli (sözlük)
Tertipsizlik (sözlük)
Teselli etmek I,7,16.,1,sy
Teselli etmek V,3,22.,1,sy
Tesir etmek V,37,39.,1,sy
Tesiri altında kalan V,37,59.,1,sy
Tesirinde V,37,55.,1,sy
Teslim etmek IV,10,20.,1,sy
Teslim etmek IV,13,46.,1,sy
Teslim etmek IV,27,39. ,1,sy
Teşekkür etmek I,4,19.,2,sy
Teşekkür etmek II,23,47.,1,sy
Teşekkür etmek II,40,54.,1,sy
Teşekkür etmek III,2,21.,1,sy
Teşekkür etmek III,21,60.,1,sy
Teşekkür etmek III,6,43.,1,sy
Teşekkür etmek IV,20,52.,1,sy
Teşekkür etmek V,27,84.,1,sy
Teşekkür etmek V,32,61.,1,sy
Teşekkürler III,2,20.,1,sy
Teşhis etmek IV,12,24.,1,sy
Teşhis IV,12,8.,1,sy
Teşircilik (sözlük)
Tiksindiricilik (sözlük)
Tilkileşmek (sözlük)
Tipik (sözlük)
Tiryakilik (sözlük)
Titizlik (sözlük)
Titremek II,27,5.,1,sy
Tok sözlü (sözlük)
Tokatlamak (sözlük)
Tokgözlü (sözlük)
Toplum oluşturmak III,3,24.,1,sy
Toplumcu (sözlük)
Toplumdaki hastalığı iyileştirmek
V,6,6.,1,sy
Toplumsal değişim V,21,20.,1,sy
Toplumsal varlık III,3,1.,1,sy
Toplumsallaşmış (sözlük)
Toplumu çağın gereklerine göre
yetiştirmek V,6,6.,1,sy
Toplumu değiştirmeyi sürdürmek
V,21,85.,1,sy
Toplumun gerçeklerinin sözle çizilmiş
karikatürleri gibi IV,31,47.,1,sy
Toplumun ortaklaşa umutları ,dertleri
IV,31,34.,1,sy
Toprağın dilinden çok iyi anlayan
deneyimli adamın sözü V,7,33.,1,sy
Tövbekâr (sözlük)
Trafik güvenliği III,5,28.,1,sy

Trajikleşmek (sözlük)
Tuhaflaşmak (sözlük)
Turist ağırlayan V,15,32.,1,sy
Tutarlı olmak IV,5,65.,1,sy
Tutarlı (sözlük)
Tutarsızlık(sözlük)
Tutkulu (sözlük)
Tutkun II,23,21.,1,sy
Tutkunluk II,35,8.,1,sy
Tutkusuz(sözlük)
Tutsak değil V,24,32.,1,sy
Tutuculuk (sözlük)
Tutumlu bireylerin oluşturduğu
toplum elbette çabuk yükselecektir
V,20,28.,1,sy
Tutumlu insanlar V,20,18.,1,sy
Tutumlu insanların davranışları
V,20,15.,1,sy
Tutumlu kullanmak IV,22,66.,1,sy
Tutumlu olmak II,38,21.,1,sy
Tutumlu olmak II,38,6.,1,sy
Tutumlu olmak V,20,24.,1,sy
Tutumlu (sözlük)
Tutumluluğa alışan bir insan
V,20,26.,1,sy
Tutumluluk V,20,20.,1,sy
Tutumluluk V,20,başlıkta,1.,3.,2,sy
Tutuşturmak (eline vermek)
II,12,20.,1,sy
Tuzakçılık (sözlük)
Tükenmişlik(sözlük)
Tüketici olmanın bir kültürü, eğitimi
ve bilinci vardır V,20,25.,1,sy
Türk kültürüne hizmet etmek
IV,8,40.,1,sy
Türk kültürünün doğurduğu
IV,8,40.,1,sy
Türkçü (sözlük)
Türkleştirmek III,36,32.,1,sy
Türklük IV,6,14.,1,sy
Tüyleri ürpermek IV,3,66.,1,sy
Uçan III,15,2.,1,sy
Uçan III,16,1.,5.,10.,3,sy
Uçan yıldızı dondurur V,14,12.,1,sy
Uçar gibi olmak III,21,51.,1,sy
Uçarlık (sözlük)
Uçmaya başlamak III,13,2.,1,sy
Uçurumda olmak II,6,6.,1,sy

Ufka ulaşmak II,22,20.,1,sy
Ufuk çemberi V,11,24.,1,sy
Uğramak III,9,28.,1,sy
Uğraşacak boş vakit yok IV,28,4.,1,sy
Uğraşacak hali olmaması III,1,18.,1,sy
Uğraşıcı (sözlük)
Uğraşıp didinmek V,7,11.,1,sy
Uğraşmak I,20,8.,2,sy
Uğraşmak II,9,30.,1,sy
Uğraşmak III,14,25.,1,sy
Uğraşmak IV,17,12.,1,sy
Uğraşmak IV,32,9.,1,sy
Uğuldamak II,18,10.,1,sy
Uğultular, çığlıklar feryatlar inliyordu
II,27,9.,1,sy
Uğultulu ses kopuvermiş II,26,43.,1,sy
Uğurlamak III,39,31.,1,sy
Uğurlamak V,2, 88.,1,sy
Uğurlu saymak V,26,7.,1,sy
Uğursuz II,12,10.,1,sy
Uğursuz saymak V,26,2.,1,sy
Ukalalılık(sözlük)
Ulema(sözlük)
Ulussever (sözlük)
Umarsızlık (sözlük)
Ummak IV,2,28.,1,sy
Ummak V,2,64.,1,sy
Umudu yaratan IV,35,43.,1,sy
Umudun rengi V,30,4.,1,sy
Umudunu yitirmiş insan için dünya
tatsız, karanlıktır IV,31,38.,1,sy
Umursamak II,18,3.,1,sy
Umursamazlık (sözlük)
Umursayan (sözlük)
Umut ışığı gibi parlamak
IV,31,37.,1,sy
Umut kırıntısı IV,3,26.,1,sy
Umut olmak V,30,31.,1,sy
Umut V,13,4.,1,sy
Umutlandırmak (sözlük)
Umutlanmak I,20,9.,1,sy
Umutların bitmesi II,12,49.,1,sy
Umutlu (sözlük)
Umutsuzluğu yenmek IV,35,42.,1,sy
Umutsuzluk(sözlük)
Unutamamak II,26,27.,1,sy
Unutamamak II,31,1.,1,sy
Unutamamak III,33,35.,1,sy

Unutamamak IV,30,26.,1,sy
Unutkanlık (sözlük)
Unutma II,40,37.,1,sy
Unutmak I,2,13.,26.,2,sy
Unutmak IV,22,32.,1,sy
Unutmak I,3,24.,1,sy
Unutmak II,29,22.,1,sy
Unutmak II,9,30.,1,sy
Unutmak III,27,36.,1,sy
Unutmak IV,39,67.,1,sy
Unutmak IV,5,53.,1,sy
Unutmak V,3,12.,1,sy
Unutmak V,30,14.,1,sy
Unutmamak II,29,26.,1,sy
Unutmamak IV,16,51.,1,sy
Unutmamak IV,24,40.,1,sy
Unutmamak IV,26,17.,1,sy
Unutmamak IV,4,38.,1,sy
Unutmamak IV,5,42.,71.,2,sy
Unutmamak IV,8,44.,1,sy
Unutmamak kaydıyla IV,15,26.,1,sy
Unutmamak V,1,88.,1,sy
Unutmamak V,21,77.,1,sy
Unutmamak V,32,62.,1,sy
Unutturmak III,16,18.,1,sy
Unutulmamak II,19,19.,1,sy
Unutulmaz I,18,28.,1,sy
Upuslu (sözlük)
Usanan II,12,1.,1,sy
Usançlık(sözlük)
Usandırmak (sözlük)
Usanmak II,36,10.,1,sy
Usanmak III,19,9.,1,sy
Usanmak (sözlük)
Uşcu (sözlük)
Uslanmış(sözlük)
Uslu III,27,33.,1,sy
Uslu (sözlük)
Usta (sözlük)
Usulca III,14,8.,1,sy
Usulca I,12,16.,1,sy
Usulca III,29,5.,1,sy
Utana sıkıla IV,27,48. ,1,sy
Utancından yüzü kızarmak
III,27,10.,1,sy
Utangaçlık (sözlük)
Utanmak III,23,36.,1,sy
Utanmak III,27,başlıkta ,1,sy

Utanmak V,30,27.,1,sy
Utanmaz (sözlük)
Utkulu (sözlük)
Uyanık (sözlük)
Uyarıcı(sözlük)
Uyarmak III,25,11.,1,sy
Uydurmacılık (sözlük)
Uydurukçuluk(sözlük)
Uygar hale getirmek II,8,128.,1,sy
Uygar IV,9,23.,1,sy
Uygar(sözlük)
Uygarca yaşamayı tatmak V,35,9.,1,sy
Uygarlıkları yüzyıllar ötesine taşımak
IV,29,36.,1,sy
Uygulanabilmek IV,23,11.,2,sy
Uygun (sözlük)
Uygunsuzluk (sözlük)
Uykuculuk (sözlük)
Uygunun ballanması II,34,1.,1,sy
Uykusuzluk (sözlük)
Uymak III,7,3.,1,sy
Uysal(sözlük)
Uyum içinde yaşamak V,30,35.1,sy
Uyumlu(sözlük)
Uyumlu V,1,45.,1,sy
Uyumsuzluk(sözlük)
Uyurgezerlik(sözlük)
Uyuşan (sözlük)
Uyuşmazlık (sözlük)
Uyuşuk (sözlük)
Uyuzlaşmak (sözlük)
Uzak görüşlülük(sözlük)
Uzak kalmak II,8,18.,1,sy
Uzakları yakın etmek V,22,31.,1,sy
Uzakta kalmak III,16,10.,1,sy
Uzlaşıcı (sözlük)
Uzlaşmacı (sözlük)
Uzlaşmaz (sözlük)
Uzun çalışmaların mahsulü
IV,17,25.,1,sy
Üçkâğıtçılık (sözlük)
Üfürükçülük (sözlük)
Üleşilmek (sözlük)
Ülfet etmek (sözlük)
Ülkelerin kalkınması V,20,2.,1,sy
Ülkemizi çağdaş devletlerin arasına
sokmak III,8,9.,1,sy
Ülkenin gelişmesi IV,8,49.,1,sy

Ülkü ve inanç götürmek V,10,19.,1,sy	Üzgün V,2, 73.,75.,2,sy
Ülkücülük(sözlük)	Üzgünlük (sözlük)
Ümitlenmek (sözlük)	Üzmek II,8,18.,1,sy
Ümitsizlik(sözlük)	Üzmek IV,23,22.,1,sy
Ün salmak IV,36,9.,1,sy	Üzülmek I,17,16.,1,sy
Ünlü III,39,3.,1,sy	Üzülmek I,9,23.,1,sy
Ünü kulaktan kulağa, kuşaktan kuşağa yayılmak IV,8,20.,1,sy	Üzülmek I,20,12.,1,sy
Ününü tüm dünyaya yaymak IV,8,11.,1,sy	Üzülmek I,7,12.,21.,2,sy
Üreticilik (sözlük)	Üzülmek II,31,42.,1,sy
Üretken kimse IV,14,10.,1,sy	Üzülmek III,28,11.,1,sy
Üretkenlik(sözlük)	Üzülmek III,33,25.,1,sy
Üretmek II,28,33.,1,sy	Üzülmek III,35,4.,1,sy
Ürkek II,27,15.,1,sy	Üzülmek IV,22,23.,1,sy
Ürkek III,11,18.,1,sy	Üzülmek IV,23,4.,15.,2.,,sy
Ürkek III,17,24.,25.,2,sy	Üzülmek (sözlük)
Ürkek V,27,34.,2,sy	Üzülmek V,1,76.,1,sy
Ürkeklik (sözlük)	Üzülmek V,7,12.,1,sy
Ürkmemek III,26,39.,1,sy	Üzülmemek IV,26,55. ,1,sy
Ürkütmemek IV,22,21.,1,sy	Üzülmemek IV,5,50.,1,sy
Ürkütmemek V,26,56.,1,sy	Üzülmür durmak V,27,16.,1,sy
Ürkütücü olmak III,13,24.,1,sy	Üzüntü II,40,29.,1,sy
Ürkütücülük (sözlük)	Üzüntü IV,26,52. ,1,sy
Üsluplu(sözlük)	Üzüntü IV,3,42.,53.,62.,3,sy
Üslupsuzluk (sözlük)	Üzüntü V,13,5.,9.,2,sy
Üstalık(sözlük)	Üzüntü V,20,10.,1,sy
Üstelemek IV,3,17.,1,sy	Üzüntülü(sözlük)
Üstelemek (sözlük)	Vaadini tutmak(sözlük)
Üstlenmek IV,25,46.,1,sy	Vaaz vermek (sözlük)
Üstlenmek (sözlük)	Vadetmek V,17,13.,1,sy
Üstlerine almak IV,10,33.,1,sy	Vahşilik (sözlük)
Üstün olan V,30,18.,1,sy	Vahvahlanmak(sözlük)
Üstün tanımak II,6,10.,1,sy	Vakarlı (sözlük)
Üstün tutmak II,11,14.,1,sy	Vakarsız(sözlük)
Üstün V,30,15.,21.,2,sy	Vakit geçirememek V,2, 91.,1,sy
Üstün zekâlılık(sözlük)	Vakitli (sözlük)
Üstüne gitmek IV,4,37.,1,sy	Vakitsiz(sözlük)
Üstünlük(sözlük)	Vaktin nasıl geçtiğini anlamamak V,2,53.,105.,2,sy
Üstünlük V,30,24.,1,sy	Vakvaklamak (sözlük)
Üşengeçlik (sözlük)	Varlığından haberdar olmak V,12,65.,1,sy
Üşümeç (sözlük)	Varsaymak IV,18,39.,1,sy
Üşüşmek (sözlük)	Varyemezlik (sözlük)
Üşütük(sözlük)	Vasıflılık(sözlük)
Ütopycılık (sözlük)	Vasıfsızlık (sözlük)
Üzgün I,3,20.,2,sy	Vatan hainliği(sözlük)
Üzgün II,40,32.,33.,2,sy	Vatanı düşmandan kurtarmak V,9,13.,1,sy
Üzgün IV,27,17.,1,sy	

Vatanseverlik (sözlük)
Vazgeçmek II,35,26.,1,sy
Vazgeçmemek II,11,16.,1,sy
Veda etmek V,28,118.,1,sy
Vedalaşıp ayrılmak V,32,34.,1,sy
Vedalaşmak II,40,28.,1,sy
Vedalaşmak III,2,41.,1,sy
Vedalaşmak (sözlük)
Vefalılık (sözlük)
Vefasızlık (sözlük)
Velveleci (sözlük)
Verdiği sözü unutmamak
III,6,başlıkta,45.,1,sy
Verdiği zararlar V,37,15.,1,sy
Verdiği zararların etkisi V,16,15.,1,sy
Verilen emri yerine getirmek
IV,7,20.,1,sy
Verimsizlik (sözlük)
Verip veriştirmek III,1,12.,1,sy
Veriştirmek(sözlük)
Vesveseli(sözlük)
Vıcıklık (sözlük)
Vırvırcılık (sözlük)
Vicdan IV,9,15.,1,sy
Vicdanlılık (sözlük)
Vicdansızlık (sözlük)
Viyaklamak (sözlük)
Vukufu (sözlük)
Vukufsuzluk(sözlük)
Vurdumduymazlık (sözlük)
Vurgunculuk (sözlük)
Vuruculuk (sözlük)
Vuruşkanlık (sözlük)
Vuzuhsuzluk (sözlük)
Yabancı IV,2,1.,6.,8.,3,sy
Yabancılaşmak (sözlük)
Yabancılık (sözlük)
Yabanılaşmak (sözlük)
Yabanıllık (sözlük)
Yabanilik (sözlük)
Yadırgamak(sözlük)
Yadsımak(sözlük)
Yağcılık etmek (sözlük)
Yağdanlık (sözlük)
Yağlılık(sözlük)
Yağlamak(sözlük)
Yağmacılık(sözlük)
Yahşilik (sözlük)

Yakalamaya çalışmak IV,14,37.,1,sy
Yakarış (sözlük)
Yakıcılık (sözlük)
Yakın medeniyetin yaşadığı ülke
V,15,4.,1,sy
Yakınlaşma olmak IV,35,22.,1,sy
Yakınlaşmak(sözlük)
Yakınlık (sözlük)
Yakınmak IV,27,2.,1,sy
Yakınmak (sözlük)
Yakışık (sözlük)
Yakışksız (sözlük)
Yakışmak II,30,17.,1,sy
Yakışmamak IV,34,22.,1,sy
Yakıştırmak (sözlük)
Yaklaşmak (sözlük)
Yalakalık (sözlük)
Yalan söylemek IV,3,18.,1,sy
Yalancılık (sözlük)
Yalçınlaşmak (sözlük)
Yalnız bırakma IV,3,61.,1,sy
Yalnız kalmak IV,3,63.,1,sy
Yalnız olmak IV,3,64.,1,sy
Yalnızlığı gidermek II,22,14.,1,sy
Yalnızlığını düşünmek IV,3,66.,1,sy
Yalnızlık çekmek IV,3,74.,1,sy
Yalnızlık IV,3,31.,1,sy
Yalnızlık (sözlük)
Yalpaklık (sözlük)
Yaltaklık(sözlük)
Yalvaran bakışlar V,27,86.,1,sy
Yalvarmak II,40,8.,1,sy
Yalvarmak III,31,18.,1,sy
Yalvarmak (sözlük)
Yalvarmak V,2,35.,1,sy
Yalvarmak V,27,66.,1,sy
Yamanmak(sözlük)
Yamukluk (sözlük)
Yamyamlık(sözlük)
Yana yakıla (sözlük)
Yanardöner (sözlük)
Yanaşmak (sözlük)
Yancılık (sözlük)
Yandaşlık (sözlük)
Yanık bağır III,36,11.,1,sy
Yanık yanık çalmak IV,1,18.,1,sy
Yanılgı II,19,12.,1,sy
Yanılgı (sözlük)

Yanılmak IV,3,61.,1,sy	Yaraşmak(sözlük)
Yanılmak(sözlük)	Yaratıcı IV,16,49.,1,sy
Yanıltmacı (sözlük)	Yaratıcılık (sözlük)
Yanında saymak I,8,12.,1,sy	Yardakçılık (sözlük)
Yanıp tutuşmak III,31,24.,1,sy	Yardım almak II,28,3.,1,sy
Yankesicilik (sözlük)	Yardım almak IV,4,36.,1,sy
Yanlılık(sözlük)	Yardım almak IV,7,24.,1,sy
Yanlışı anlamak I,9,21.,1,sy	Yardım beklemek II,28,3.,1,sy
Yanlışı hareketi düzeltmenin en güzel yolu hatayı kabul etmek V,3,26.,1,sy	Yardım eli uzatmak I,7,23.,1,sy
Yanlışı yapmamak I,9,29.,1,sy	Yardım etmek I,12,7.,1,sy
Yanlışı yapmamak II,13,3.,12.,2,sy	Yardım etmek III,12,15.,1,sy
Yanlışı yorumlar yapmaktan kaçınmak IV,5,53.,1,sy	Yardım etmek II,26.,31.,2,sy
Yanlışı yönlendirilmiş IV,24, 39.,1,sy	Yardım etmek II,36,12.,1,sy
Yanlışılar yapmak IV,26,55. ,1,sy	Yardım etmek II,8,14.,1,sy
Yanlışılık IV,3,51.,1,sy	Yardım etmek III,1,31.,1,sy
Yanlışılık olması IV,3,59.,1,sy	Yardım etmek III,3,16.,23.,2,sy
Yanlışılık(sözlük)	Yardım etmek III,31,21.,1,sy
Yansızlık (sözlük)	Yardım etmek IV,27,49. ,1,sy
Yapayalnız IV,3,64.,1,sy	Yardım etmek IV,30,36.,1,sy
Yapaylık (sözlük)	Yardım etmek IV,39,43.,1,sy
Yapıcılık (sözlük)	Yardım etmek V,33,32.,1,sy
Yapımız yüksek olacak III,9,34.,1,sy	Yardım ettikleri zannedilmiş V,26,19.,1,sy
Yapışıklık (sözlük)	Yardım gelmesi I,6,12.,1,sy
Yapışkanlık (sözlük)	Yardım gelmesi IV,7,25.,1,sy
Yapmacık(sözlük)	Yardım istemek IV,20,55.,1,sy
Yapyakın(sözlük)	Yardım istenmesi V,27,74.,1,sy
Yaramak IV,1,44.,1,sy	Yardım yapmak I,7,22.,1,sy
Yaramak IV,22,29.,1,sy	Yardıma ihtiyacı olanlar V,27,43.,1,sy
Yaramaz II,9,20.,1,sy	Yardıma koşmak I,9,24.,1,sy
Yaramaz III,24,4.,12.,19.,29.,4,sy	Yardıma koşmak III,1,32.,1,sy
Yaramazlık (sözlük)	Yardıma koşmak III,3,6.,1,sy
Yaranmak(sözlük)	Yardıma muhtaç olmak II,4,7.,1,sy
Yarar IV,18,47.,1,sy	Yardıma muhtaçları gözetmez III,3,3.,1,sy
Yarar sağlamak II,25,6.,1,sy	Yardımcı olan V,22,14.,1,sy
Yararcılık (sözlük)	Yardımcı olmak II,28,26.,1,sy
Yararlanılmamak IV,15,20.,1,sy	Yardımcı olmak I,2, 15.,1,sy
Yararlanmak II,28,16.,2,sy	Yardımcı olmak II,14,11.,1,sy
Yararlanmak III,18,32.,44.,2,sy	Yardımcı olmak III,3,16.,1,sy
Yararlanmak IV,20,39.,48.,2,sy	Yardımcı olmak IV,17,5.,1,sy
Yararlar IV,38,36.,1,sy	Yardımcı olmak IV,24,41.,1,sy
Yararlı IV,38,5.,1,sy	Yardımcı olmak V,2,6.,1,sy
Yararlı IV,39,35.,1,sy	Yardımcı olmak V,21,63.,1,sy
Yararlı işler V,20,9.,1,sy	Yardımlara koşmak I,8,8.,1,sy
Yararlı olabilmek V,21,37.,1,sy	Yardımlaşma II,28,başlıkta ,5.,7.,3,sy
Yararlı olmak IV,4,20.,38.,2,sy	Yardımlaşma III,3,5.,17.,22.,3,y
Yararlı (sözlük)	Yardımlaşmak I,7,25.,1,sy

Yardımlaşmak(sözlük)
Yardımseverlik(sözlük)
Yargıcılık(sözlük)
Yargısını açıklamak IV,8,39.,1,sy
Yasakçılık(sözlük)
Yasaklanması IV,12,16.,1,sy
Yaşama gücüne güç katmak
IV,25,11.,1,sy
Yaşama hakkı IV,9,6.,1,sy
Yaşamak II,7,11.,2,sy
Yaşamaktan zevk almak V,40,1.,1,sy
Yaşamalarını sürdürülebilmek
III,18,41.,1,sy
Yaşamı altüst etmek IV,24,11.,1,sy
Yaşamımızı kolaylaştırmaya devam
etmek V,21,78.,1,sy
Yaşamını tehdit etmekteydi
V,36,60.,1,sy
Yaşantımız umutlarla güzel
IV,31,37.,1,sy
Yataklık(sözlük)
Yatıştırmak (sözlük)
Yatkınlık(sözlük)
Yatmak II,8,34.,1,sy
Yavanlık(sözlük)
Yavuzluk (sözlük)
Yaygaracılık (sözlük)
Yazgıcılık (sözlük)
Yazıklanmak (sözlük)
Yazışmak(sözlük)
Yeltenmek (sözlük)
Yemeğe arkadaş V,19, 26.,1,sy
Yeni bir çözüm yolu olabilmek
V,21,14.,1,sy
Yeni bir düşünce geliştirmeye
çalışmak IV,16,26.,1,sy
Yeni buluşlar yapmak V,21,28.,1,sy
Yeni eleştiricilik(sözlük)
Yeni ile eski ,ileri ile gerinin çatışması
III,7,8.,1,sy
Yeni insan çekmek V,21,68.,1,sy
Yeni izlenimcilik (sözlük)
Yenicilik (sözlük)
Yenilemek (sözlük)
Yenilik getirmek IV,16,7.,1,sy
Yenilik III,7,1.,2.,5.,3,sy
Yenilmek (sözlük)
Yeni kurmak III,7,10.,1,sy

Yer,gök ve yönlerin birbirine
karışması III,26,7.,1,sy
Yergicilik (sözlük)
Yeri geldikçe düşündüren
IV,31,46.,1,sy
Yerinde durmamak V,32,3.,1,sy
Yerinde yeller esmek V,29,13.,1,sy
Yerinden fırlamak II,35,28.,1,sy
Yerinden fırlamak III,11,55.,1,sy
Yerini doldurmak V,35,20.,1,sy
Yerli yersiz (sözlük)
Yermek (sözlük)
Yersizlik(sözlük)
Yeşil hatırası III,30,15.,1,sy
Yeteneklilik (sözlük)
Yeterli olmak II,19,15.,1,sy
Yeterli olmak V,37,24.,1,sy
Yeterlilik(sözlük)
Yetingenlik(sözlük)
Yetinmek IV,40,86.,1,sy
Yetinmek V,22,7.,1,sy
Yetişkin insanlar III,9,2.,1,sy
Yetişkinlik (sözlük)
Yetiştirmek IV,8,1.,5.,9.,10.,4,sy
Yetiştirmek IV,28,23.,1,sy
Yetiştirmek IV,31,47.,62.,2,sy
Yetki vermek IV,10,5.,1,sy
Yetkinleşmek(sözlük)
Yetkisizlik(sözlük)
Yetmek II,23,4.,1,sy
Yıkıcılık(sözlük)
Yıkkınlık(sözlük)
Yıldırma IV,35,39.,1,sy
Yıldız III,9,6.,1,sy
Yılgınlığı ortadan kaldıran
IV,35,44.,1,sy
Yılgınlık IV,35,41.,1,sy
Yılgınlık (sözlük)
Yılışıklık (sözlük)
Yılışmak(sözlük)
Yıllardır tanışmak III,11,23.,1,sy
Yılmamak III,8,4.,8.,2,sy
Yılmazlık (sözlük)
Yıpranmak V,33,5.,1,sy
Yıpratıcılık(sözlük)
Yırtıklık(sözlük)
Yiğitlik (sözlük)
Yitiklik(sözlük)

Yitirmek IV,27,başlıkta,1,sy
Yobazlık(sözlük)
Yoksunluk (sözlük)
Yoktan yere küsüşmek
V,32,59.,1,sy
Yol açmak II,24,27.,1,sy
Yol alamamak V,10,36.,1,sy
Yol almak II,24,5.,1,sy
Yol almak IV,35,14.,1,sy
Yol almak V,12,4.,1,sy
Yol arkadaşı II,22,13.,1,sy
Yol gösterici V,6,14.,1,sy
Yol göstermek II,6,14.,1,sy
Yol göstermek IV,30,41.,1,sy
Yol II,6,15.,2,sy
Yol II,7,13.,2,sy
Yol vermemek II,4,15.,1,sy
Yola çıkmak V,12,40.,1,sy
Yola çıkmak V,14,9.,1,sy
Yola düşmek II,12,3.,1,sy
Yola koyulmak II,12,9.,1,sy
Yolcu etmek III,2,41.,1,sy
Yolculuğa çıkmak II,7,12.,1,sy
Yolculuğa çıkmak V,28,72.,1,sy
Yoldaşlık (sözlük)
Yollara aşık IV,19,14.,1,sy
Yolsuzluk (sözlük)
Yolun düşmesi IV,31,1.,1,sy
Yolun açık olsun! IV,39,48.,1,sy
Yolun üstüne birinin dikilmesi
II,15,4.,1,sy
Yolunu açan kutlu bir başlangıç
IV,35,45.,1,sy
Yolunu kesmek II,12,10.,1,sy
Yolunu tutmak II,12,63.,1,sy
Yolunun açık olması III,17,50.,1,sy
Yordamlı(sözlük)
Yorgun IV,23,27.,1,sy
Yorgunluğunu, sıkıntını unutturmak
V,11,16.,1,sy
Yorgunluk (sözlük)
Yorulmak(sözlük)
Yorum IV,5,59.,1,sy
Yorumlamak IV,5,30.,1,sy
Yorumlamak (sözlük)
Yozlaşma IV,24,16.,1,sy
Yozlaşmak (sözlük)
Yozluk (sözlük)

Yönelmek (sözlük)
Yöneticilik (sözlük)
Yönlendirici (sözlük)
Yönlü(sözlük)
Yöntem geliştirmek IV,16,1.,1,sy
Yöntemlilik(sözlük)
Yöntemsizlik (sözlük)
Yöreselleşmek (sözlük)
Yufka yürekli(sözlük)
Yuhalamak(sözlük)
Yuları eksik (sözlük)
Yumak haline gelmek III,9,24.,1,sy
Yumuşak yüzlülük (sözlük)
Yumuşaklık(sözlük)
Yurdun her köşesini tanımak
V,11,2.,1,sy
Yurtseverlik (sözlük)
Yutturmak (sözlük)
Yuva kurmak II,38,4.,1,sy
Yuva kurmak II,38,4.,1,sy
Yuvaları olmak III,15,12.,1,sy
Yüce I,20,başlıkta,1,sy
Yüce onur V,35,18.,1,sy
Yüce V,35,1.,22.,2,sy
Yücelik (sözlük)
Yüceltme hakkı IV,9,7.,1,sy
Yüceltmek(sözlük)
Yücesine IV,1,39.,1,sy
Yüksek lezzete erişmek IV,28,12.,1,sy
Yüksek yerlerde açan çiçek
V,34,19.,1,sy
Yükseklige bakanların gözleri
kararması III,9,35.,1,sy
Yükseltmek II,11,12.,1,sy
Yükseltmek III,34,11.,1,sy
Yüreği burkularak sormak V,5,
39.,1,sy
Yüreği küt küt atmak I,17,6.,1,sy
Yüreğinin gümbürtüsü II,40,22.,1,sy
Yüreklendirmek IV,27,62. ,1,sy
Yüreklendirmek (sözlük)
Yüreklere ürpermek II,10,18.,1,sy
Yüreklimizin baş tacı V,9,17.,1,sy
Yüreklilik(sözlük)
Yüreksizlik(sözlük)
Yüze gülen ince nazlı II,20,4.,1,sy
Yüze gülcülük (sözlük)
Yüzeysellik (sözlük)

Yüzcöz (sözlük)
Yüzlerini buruşturmak IV,3,47.,1,sy
Yüzleşmek IV,29,4.,1,sy
Yüzleşmek (sözlük)
Yüzsüzleşme (sözlük)
Yüzü gülmek V,38,30.,1,sy
Yüzü gülmemek IV,25,35.,1,sy
Yüzümüz ele verir IV,5,63.,1,sy
Yüzünden eksik olmayan tebessüm
IV,25,10.,1,sy
Yüzüne bakıp bakakalmak
III,9,11.,1,sy
Yüzünü asmak III,11,36.,1,sy
Zaferi,barışı yaratmış elleri
III,10,2.,1,sy
Zaferin sırrı V,6,11.,1,sy
Zahmetli (sözlük)
Zahmetli ve sıkıcı işler V,25,29.,1,sy
Zahmetsiz (sözlük)
Zalimlik(sözlük)
Zaman ayırmak II,1,6.,7.,3,sy
Zaman kazandırmak IV,7,26.,1,sy
Zamanı gelince IV,32,24.,1,sy
Zamanı gelmek II,17,10.,1,sy
Zamanı gelmek III,7,16.,1,sy
Zamanın geçmek bilmemesi
II,40,45.,1,sy
Zamanın nasıl geçtiğini anlamamak
IV,5,14.,1,sy
Zamanın nasıl geçtiğini anlayamamak
V,2,39.,1,sy
Zamanın su gibi akmasının III,1,7.,1,sy
Zamanında görebilmek IV,
24,24.,1,sy
Zannedilmek V,26,32.,1,sy
Zarar gelmek I,7,17.,1,sy
Zarar görmek V,16,66.,1,sy
Zarar görmek V,37,39.,1,sy
Zarar görmek V,38,78.,1,sy
Zarar görmemek V,37,60.1,sy
Zarar vermek III,20,10.,1,sy
Zarar vermek V,16,25.,1,sy
Zarar vermek V,37,29.,33.,2,sy
Zarar vermemek IV,24, 36.,1,sy
Zarar vermeyen IV,25,16.,1,sy
Zarara sokmak II,40,34.,1,sy
Zararı istemek V,37,63.,1,sy
Zararları engellemek II,29,15.,1,sy

Zararlı V,37,48.,1,sy
Zararlı olmak IV,27,3.,51.,2,sy
Zararlı olmak V,28,116.,1,sy
Zararlı (sözlük)
Zararlı V,26,10.,1,sy
Zararsızlık (sözlük)
Zariflik (sözlük)
Zavallı bulut III,21,14.,1,sy
Zavallılık (sözlük)
Zehretmek (sözlük)
Zeka III,32,12.,1,sy
Zeka V,31,8.,1,sy
Zekalarının farklı boyutlarını
kullanmak V,1,8.,77.,2,sy
Zekâlılık (sözlük)
Zekamızın birden fazla yönünü
kullanmak V,1,67.,1,sy
Zekânın farklı boyutları V,1,57.,1,sy
Zekânının farklı boyutlarını kullanarak
geliştirebilmek V,1,77.,1,sy
Zekâsı derin V,33,25.,1,sy
Zekâsızlık (sözlük)
Zeki V.,1,başlıkta,1.,7.,88.,4,sy
Zeki olmak III,32,11.,1,sy
Zeki öğrenci III,7,55.,1,sy
Zengin olma umudu taşımamak
IV,30,30.,1,sy
Zengin Türkçe II,13,13.,1,sy
Zengin ve mutlu yaşamak IV,29, 41.,
1,sy
Zengin yemek kültürü V,15,33.,1,sy
Zenginleştirilmiş IV,12,18.,1,sy
Zenginleştirmek V,15,38.,1,sy
Zevk almak IV,28,17.,1,sy
Zevk almak V,1,16.,1,sy
Zevk için IV,38,11.,1,sy
Zevk V,36,26.,1,sy
Zevkine doyum olmak V,36,4.,1,sy
Zevkli bir iş IV,38,4.,1,sy
Zevkli(sözlük)
Zevksizlik(sözlük)
Zevzeklik(sözlük)
Zıbarmak (sözlük)
Zihlanmak (sözlük)
Zıkkımlanmak (sözlük)
Zırıldamak (sözlük)

Zırvalamak (sözlük)
Zıt şeyler sayılmamak IV,28,13.,1,sy
Zıtlaşmak (sözlük)
Zıvanasız (sözlük)
Zibidilik (sözlük)
Zihin yormak IV,14,25.,1,sy
Zihnimize canlandırmak V,21,7.,1,sy
Zincir kadar sağlam II,14,25.,1,sy
Zindelik (sözlük)
Zirzopluk (sözlük)
Ziyankârlık (sözlük)
Ziyaret etmek II,18,21.,1,sy
Ziyaret etmek IV,20,2.,1,sy
Ziyaret etmek IV,37,19.,1,sy
Ziyaret etmek V,32,19.,1,sy
Ziyaret III,39,28.,1,sy
Ziyaretçilik(sözlük)
Ziyarete gitmek III,1,6.,1,sy
Zor anlar yaşamak II,28,1.,1,sy
Zor değil V,21,39.,1,sy
Zor geçen yıllar IV,30,21.,1,sy
Zor IV,15,17.,41.,2,sy
Zor işlerden hoşlanmak V,7,14.,1,sy

Zor şartlar altında çalışmak
V,23,4.,1,sy
Zorbalık (sözlük)
Zorda kalan insanlar III,3,6.,1,sy
Zorla IV,9,13.,1,sy
Zorla çalıştırılmaz IV,9,8.,1,sy
Zorlanamaz IV,9,17.,1,sy
Zorlanmak I,18,12.,1,sy
Zorlanmak III,8,7.,1,sy
Zorlanmak V,7,16.,1,sy
Zorlaşmak IV,16,24.,1,sy
Zorlaştırmak IV,35,10.,1,sy
Zorluğu aşmak I,1,11.,1,sy
Zorluk çıkarmak II,26,3.,1,sy
Zorluklar yaşamak IV,16,6.,1,sy
Zorlukları ,sıkıntıları aşmak
III,8,4.,1,sy
Zorlukları yenmek II,28,9.,1,sy
Zorunda kalmak II,8,15.,1,sy
Zorunda kalmak V,21,77.,1,sy
Zorunlu olmayan V,37,62.,1,sy
Zulmetmek (sözlük)
Zümrüt gibi çayırlar II,20,3.,1,sy
Züppeleşmek (sözlük)

**TÜRKÇE SÖZLÜKTE YER ALAN DAVRANIŞ İFADELİ
KELİMELERİN OLUMLU- OLUMSUZ - NÖTR KELİMELER
OLARAK SINIFLANDIRILMASI**

137

<u>Olumlu Davranışlar içeren kelimeler</u>	<u>Olumsuz Davranışlar içeren kelimeler</u>	<u>Nötr Davranışlar içeren kelimeler</u>
<u>A</u> 1. Abartısız (sözlük) 2. Abidevi (sözlük) 3. Açık Fikirli (sözlük) 4. Açık kalpli (sözlük) 5. Açık sözlü (sözlük) 6. Açık yürekli (sözlük) 7. Adamcıl (sözlük) 8. Affedici (sözlük) 9. Ağırbaşlı (sözlük) 10. Ahlaklı (sözlük) 11. Adaletli (sözlük) 12. Adil (sözlük) 13. Akıselim (sözlük) 14. Akıllı (sözlük) 15. Aktüel (sözlük) 16. Algılayıcı (sözlük) 17. Alımlı (sözlük) 18. Âlim (sözlük) 19. Alçak gönüllü (sözlük) 20. Altın yürekli (sözlük) 21. Anlayışlı (sözlük) 22. Apaydın (sözlük) 23. Arabulucu (sözlük) 24. Araştırmacı (sözlük) 25. Arayıcı (sözlük) 26. Arkadaş canlısı (sözlük) 27. Aslan yürekli (sözlük) 29. Atatürkçü (sözlük) 30. Atılımcı (sözlük) 31. Azatlı (sözlük) 32. Azimli (sözlük)	1. Abartıcılık (sözlük) 2. Abartılılık (sözlük) 3. Acayip (sözlük) 4. Acımasızlık (sözlük) 5. Açgözlülük (sözlük) 6. Açıkbaşlılık (sözlük) 7. Afallamak (sözlük) 8. Afralı tafirli (sözlük) 9. Agresiflik (sözlük) 10. Ağırkanlı (sözlük) 11. Ağzı gevşek (sözlük) 12. Ahlıksızlık (sözlük) 13. Ahmaklık (sözlük) 14. Adaletsiz (sözlük) 15. Adilik (sözlük) 16. Akılsızlık (sözlük) 17. Aksi (sözlük) 18. Alaycılık (sözlük) 19. Aldatıcı (sözlük) 20. Aldatmaca (sözlük) 21. Aldırışsız (sözlük) 22. Anarşist (sözlük) 23. Andavallık (sözlük) 24. Angutluk (sözlük) 25. Anlamamazlık (sözlük) 26. Anlayışsızlık (sözlük) 27. Antidemokratik (sözlük) 28. Antipatik (sözlük) 29. Arabozan (sözlük) 30. Arabozucu (sözlük) 31. Argolaşmak (sözlük) 32. Alıngan (sözlük) 33. Arsız (sözlük) 34. Art niyetli (sözlük) 35. Asık suratlı (sözlük) 36. Asileşme (sözlük) 37. Asosyal (sözlük) 38. Asrileşmek (sözlük) 39. Asabi (sözlük) 40. Aşağılık (sözlük) 41. Avanaklık (sözlük) 42. Ayarsızlık (sözlük)	1. Acelecilik (sözlük) 2. Açık ellilik (sözlük) 3. Açık seçiklik (sözlük) 4. Afacanlaşmak (sözlük) 5. Aktifleşmek (sözlük) 6. Alafrangalaşmak (sözlük) 7. Alaturkalaşmak (sözlük) 8. Âlemci (sözlük) 9. Alışkanlık (sözlük) 10. Ananecilik (sözlük) 11. Apaçık (sözlük) 12. Ataklık (sözlük) 13. Atılgan (sözlük) 14. Atik (sözlük) 15. Ayrıcalıklı (sözlük)

<p>B</p> <p>33.Birlik olan (sözlük) 34.Bitirim (sözlük) 35. Babacan (sözlük) 36.Babayiğit (sözlük) 37.Bağdaşık (sözlük) 38.Bağımsız (sözlük) 39.Bağışlayıcı (sözlük) 40.Bakımlı (sözlük) 41.Bambaşka (sözlük) 42.Barışıl (sözlük) 43.Başarılı (sözlük) 44.Becerikli (sözlük) 45.Benimseyen (sözlük) 46.Beğenili (sözlük) 47.Beyefendi (sözlük) 48 Bıdır bıdır (sözlük) 49.Bıdır (sözlük) 50.Bilge (sözlük) 51.Bilinçli (sözlük) 52.Bilgin (sözlük) 53.Bölüşen (sözlük) 54.Bürokrat (sözlük) 55.Büyüleyici (sözlük)</p>	<p>43.Ayran gönüllü (sözlük) 44.Ayran ağızlı (sözlük) 45.Ayrımcı (sözlük) 46.Azıtma (sözlük) 47.Azgınlaşmak (sözlük)</p> <p>48.Bağımlılık (sözlük) 49.Bağnaz (sözlük) 50.Bakar körlük (sözlük) 51.Barbarlaşmak (sözlük) 52. Barizleşmek (sözlük) 53.Basitleşmek (sözlük) 54.Baskıcılık (sözlük) 55.Basmakalıplaşmak (sözlük) 56.Başarısız (sözlük) 57.Başboşluk (sözlük) 58.Başbozukluk (sözlük) 59.Başına buyruk (sözlük) 60.Başkalaşmak (sözlük) 61.Bayağılık (sözlük) 62.Beceriksiz (sözlük) 63.Bedavacı (sözlük) 64.Bencil (sözlük) 65.Benlikçi (sözlük) 66.Benmerkezci (sözlük) 67.Benzersizlik (sözlük) 68.Beyhudelik (sözlük) 69.Bezdirici (sözlük) 70.Bezginlik (sözlük) 71.Bıktırıcı (sözlük) 72.Bilinçsiz (sözlük) 73.Bilgiçlik (sözlük) 74.Bilmezlikten gelme (sözlük) 75.Bilmişlik (sözlük) 76.Bitkin (sözlük) 77.Blöfçü (sözlük) 78.Boşboğaz (sözlük) 79.Boş Kafalı (sözlük) 80.Boynuzlamak (sözlük) 81.Bozucu (sözlük) 82.Bozgunculuk (sözlük) 83.Bölücü (sözlük) 84.Budalalaşma (sözlük)</p>	<p>16.Bireylik (sözlük)</p> <p>17. Bonkör (sözlük)</p>
---	---	--

<p>C</p> <p>56.Cakalı (sözlük) 57.Can alıcı (sözlük) 59.Candan (sözlük) 60.Cana yakın (sözlük) 61.Can ciğer (sözlük) 62.Cancağız (sözlük) 63.Canlı (sözlük) 64.Centilmen (sözlük) 65.Cesaretli (sözlük) 66.Cesur (sözlük) 67.Cıvıldaşan (sözlük) 68.Coşkulu (sözlük) 69.Cömert (sözlük) 70.Cumhuriyetçi (sözlük)</p>	<p>85.Bunaltıcı (sözlük) 86.Burnu büyüklük (sözlük) 87.Buyurucu (sözlük) 88.Buyrukçu (sözlük)</p> <p>89.Cadılaşmak (sözlük) 90.Cadalozlaşmak (sözlük) 91.Cahilce (sözlük) 92.Cakasız (sözlük) 93.Cambaz (sözlük) 94.Canavarlaşmak (sözlük) 95. Canilik (sözlük) 96.Cansızlaşmak (sözlük) 97.Can sıkıcı (sözlük) 98.Cavlamak (sözlük) 99.Cırlamak (sözlük) 100.Cıvıklık (sözlük) 101.Cibilliyetsizlik (sözlük) 102.Cimrilik (sözlük) 103.Cinslik (sözlük)</p>	<p>18.Canına düşkün (sözlük) 19.Cazibeli (sözlük) 20.Cezp etmek (sözlük) 21.Ciddi (sözlük) 22.Cilveli (sözlük) 23.Cin fikirli (sözlük) 24.Cingözlük (sözlük) 25.Cüretkârlık (sözlük)</p>
<p>C</p> <p>71.Çabalayan (sözlük) 72.Çabuk (sözlük) 73.Çağdaş (sözlük) 74.Çağrışımçı (sözlük) 75.Çalışkan (sözlük) 76.Çevik (sözlük) 77.Çevreci (sözlük) 78.Çiçeksever (sözlük) 79.Çiftleşen (sözlük) 80.Çok sözlü (sözlük) 81.Çok yanlı (sözlük) 82.Çok yönlü (sözlük) 83.Çöpçatan (sözlük) 84.Çözümleyici (sözlük)</p>	<p>104.Çağ dışılık (sözlük) 105.Çalçene (sözlük) 106.Çamurlamak (sözlük) 107.Çanak ağızlı (sözlük) 108.Çapaçulcu (sözlük) 109.Çapkınlık (sözlük) 110.Çapulculuk (sözlük) 111.Çapsız (sözlük) 112.Çarpıklık (sözlük) 113.Çaresizlik (sözlük) 114.Çarpıtmak (sözlük) 115.Çatallaştırmak (sözlük) 116.Çatık yüzlü (sözlük) 117.Çatışma (sözlük) 118.Çatlaklık (sözlük) 119.Çekememezlik (sözlük) 120.Çekingenlik (sözlük) 121.Çekimserlik (sözlük) 122.Çelişkili (sözlük)</p>	<p>26.Çakır keyiflik (sözlük) 27.Çalımlı (sözlük) 28.Çarpıcılık (sözlük) 29.Çekicilik (sözlük) 30.Çetinlik (sözlük) 31.Çırpınmak (sözlük) 32.Çiğnemek (sözlük) 33.Çocuklaşmak (sözlük) 34.Çokbilmişlik (sözlük) 35.Çömezlik (sözlük)</p>

	<p>123.Çenebaz (sözlük) 124.Çığırmaq (sözlük) 125.Çığirtmaq (sözlük) 126.Çıkarıcı (sözlük) 127.Çıldirtıcılık (sözlük) 128.Çifte standartlık (sözlük) 129.Çiğleşmek (sözlük) 130.Çilekeş (sözlük) 131.Çingeneleşmek (sözlük) 132.Çirkeflik (sözlük) 133.Çirkinleşmek (sözlük) 134.Çocuksuluk (sözlük) 135.Çok yüzlülük (sözlük) 136.Çökkünlük (sözlük) 137.Çullanmaq (sözlük) 138.Çuvallamak (sözlük)</p>	
<p style="text-align: center;"><u>D</u></p> <p>85.Dahi (sözlük) 86.Dayanıklı (sözlük) 87.Dayanışan (sözlük) 88.Değer bilir (sözlük) 89.Değişken (sözlük) 90.Değişmez (sözlük) 91.Delikanlı (sözlük) 93.Dengeli (sözlük) 94.Deneyimli (sözlük) 95.Denk (sözlük) 96.Dengeci (sözlük) 97.Destekçi (sözlük) 98.Devamlı (sözlük) 99.Devleşen (sözlük) 100.Devrimci (sözlük) 101.Dışa dönük (sözlük) 102.Dinlemesini bilen (sözlük) 103.Dilsever (sözlük) 104.Dinleşen (sözlük) 105.Dinleyen (sözlük) 106.Dinlenen (sözlük) 107.Dinleyici (sözlük)</p>	<p>139.Dağınk (sözlük) 140.Daleverci (sözlük) 141.Dalgacı (sözlük) 142.Dalgınlık (sözlük) 143.Dalkavukluk (sözlük) 144.Damgalanmaq (sözlük) 145.Dangalaklık (sözlük) 146.Dar görüşlülük (sözlük) 147.Darılganlık (sözlük) 148.Darğınlık (sözlük) 149.Dar kafalı (sözlük) 150.Davalaşmaq (sözlük) 151.Dayak arsızısı (sözlük) 152.Dayatma (sözlük) 153.Debelenme (sözlük) 154.Dedikoducu (sözlük) 155.Dediği dedik (sözlük) 156.Değer bilmez (sözlük) 157.Değer düşürme (sözlük) 158.Değişkenlik (sözlük) 159.Deşetlenmek (sözlük) 160.Dejenerleşmek (sözlük) 161.Delibozuk (sözlük) 162.Delirmek (sözlük)</p>	<p>36.Değişiklik yapmak (sözlük) 37.Değiştirmek (sözlük) 38.Denemek (sözlük) 39.Derecelendirmek (sözlük) 40.Derinleştirmek (sözlük) 41.Dış vurumculuk (sözlük) 42.Didiklemek (sözlük) 43.Dilli (sözlük) 44.Dindarlık (sözlük) 45.Direnişçi (sözlük) 46.Dişileşmek (sözlük) 47.Divanelik (sözlük) 48.Dizginlemek (sözlük) 49.Düşkün (sözlük)</p>

108.Dirençli (sözlük)	163.Delirtmek (sözlük)	
109.Disiplinli (sözlük)	164.Deneyimsiz (sözlük)	
110.Diyaloglu (sözlük)	165.Dengesizleşmek (sözlük)	
111.Dobra (sözlük)	166.Densizlik (sözlük)	
112.Doğacı (sözlük)	167.Derbeder (sözlük)	
113.Doğaçlayan (sözlük)	168.Dertlenme (sözlük)	
114.Doğal (sözlük)	169.Despotçu (sözlük)	
115.Doğrucu (sözlük)	170.Dışlamak (sözlük)	
116.Doğruluk (sözlük)	171.Dibek kafalı (sözlük)	
117.Dost Canlısı (sözlük)	172.Didişmek (sözlük)	
118.Doygun olan (sözlük)	173.Dik başlı (sözlük)	
119.Dostlaşan (sözlük)	174.Dikizlemek (sözlük)	
120.Doyumlu (sözlük)	175.Dik kafalı (sözlük)	
121.Dört dörtlük (sözlük)	176.Dikkatsizlik (sözlük)	
122.Duru (sözlük)	178.Dikleşmek (sözlük)	
123.Durgun (sözlük)	179.Diktatörlük (sözlük)	
124.Duyarlı (sözlük)	180.Dil cambazı (sözlük)	
125.Duygulanın (sözlük)	181.Dilenmek (sözlük)	
126.Duygudaş (sözlük)	182.Dinozorlaşmak (sözlük)	
127.Duygulu (sözlük)	183.Disiplinsiz (sözlük)	
128.Duyumsayan (sözlük)	184.Dişlenmek (sözlük)	
129.Dürüst (sözlük)	185.Dogmalaşmak (sözlük)	
130.Düşünceli (sözlük)	186.Dogmalaştırmak (sözlük)	
131.Düzelticili (sözlük)	187.Dolandırıcılık (sözlük)	
132.Düzenli (sözlük)	188.Domuzlaşmak (sözlük)	
133.Düzenli (sözlük)	189.Doyumsuzluk (sözlük)	
134.Düzeyle (sözlük)	190.Döneklik (sözlük)	
135.Düzgün (sözlük)	191.Dövmek (sözlük)	
	192.Dövdürmek (sözlük)	
	193.Dövüşçülük (sözlük)	
	194.Dövüşmek (sözlük)	
	195.Dramatikleşme (sözlük)	
	196.Duraksama (sözlük)	
	197.Duyarsızlık (sözlük)	
	198.Duygusuz (sözlük)	
	199.Duymamazlık (sözlük)	
	200.Dürtüleştirmek (sözlük)	
	201.Düş Kırıklığı (sözlük)	
	202.Düşmanlık (sözlük)	
	203.Düşmanlaşmak (sözlük)	
	204.Düşüklük (sözlük)	
	205.Düşüncesiz (sözlük)	
	206.Düzensiz (sözlük)	
	207.Düzenbazlık (sözlük)	
	208.Düzeysizlik (sözlük)	
	209.Düzmecilik (sözlük)	

<p><u>E</u></p> <p>136.Edalı (sözlük) 137.Edebiyatsever (sözlük) 138.Edepli (sözlük) 139.Efendi (sözlük) 140.Efsaneleşen (sözlük) 141.Eğitici (sözlük) 142.Eğlenceli (sözlük) 143.Ehemmiyetli (sözlük) 144.Ehlileşen (sözlük) 145.Eli hafif (sözlük) 146.Eli yatkın (sözlük) 147.Elverişli (sözlük) 148.Emekçi (sözlük) 149.Emsalsiz (sözlük) 150.Enerjik (sözlük) 151.Endişesiz (sözlük) 152.Enginleşen (sözlük) 153.Erdemli (sözlük) 154.Erinleşen (sözlük) 155.Esas olan (sözlük) 156.Esenleşen (sözlük) 157.Esprili (sözlük) 158.Estetikçi (sözlük) 159.Eşitleyen (sözlük) 160.Eşlenen (sözlük) 161.Etkileşen (sözlük) 162.Etkileyici (sözlük) 163.Etkinleştiren (sözlük) 164.Evcimen (sözlük) 165.Evrenselleşen (sözlük)</p>	<p>210.Edepsizlik (sözlük) 211.Efelenmek (sözlük) 212.Efeleşmek (sözlük) 213.Efkârlılık (sözlük) 214.Egoist (sözlük) 215.Eğitimsiz (sözlük) 216.Eksiklik (sözlük) 217.Eksiltmek (sözlük) 218.Eli ağır (sözlük) 219.Eli dar (sözlük) 220.Eli sıkılık (sözlük) 221.Eli uzun (sözlük) 222.Emretmek (sözlük) 223.Enayilik (sözlük) 224.Endişeli (sözlük) 225.Engellemek (sözlük) 226.Enselemek (sözlük) 227.Entrikacılık (sözlük) 228.Erdemsizlik (sözlük) 229.Erksizlik (sözlük) 230.Eskileşmek (sözlük) 231.Eski kafalı (sözlük) 232.Esrarlı (sözlük) 233.Esrarkeşlik (sözlük) 234.Esrarengizlik (sözlük) 235.Eşekleşmek (sözlük) 236.Etiketlenmek (sözlük) 237.Evhamlı (sözlük) 238.Eylemci (sözlük) 239.Ezbercilik (sözlük) 240.Ezicilik (sözlük) 241.Eziyet (sözlük)</p>	<p>50.Efsunlamak (sözlük) 51.Egemenlik (sözlük) 52.Elemek (sözlük) 53.Eleştirmek (sözlük) 54.Elleşmek (sözlük) 55.Eli açık (sözlük) 56.Erkekleşmek (sözlük) 57.Esirgemek (sözlük) 58.Esneklik (sözlük) 59.Etkisizlik (sözlük)</p>
<p><u>F</u></p> <p>166.Farklı (sözlük) 167.Faydacı (sözlük) 168.Faydalı (sözlük) 169.Faziletli (sözlük) 170.Fedakâr (sözlük)</p>	<p>242.Facialı (sözlük) 243.Falso (sözlük) 244.Fanatik (sözlük) 245.Farfaracılık (sözlük) 246.Farksız (sözlük) 246.Faşistlik (sözlük) 247.Faydasız (sözlük)</p>	<p>60.Felsefecilik (sözlük) 61.Ferdi (sözlük) 62.Fetvacılık (sözlük) 63.Fıkırdaşmak (sözlük)</p>

<p>171.Fedai (sözlük) 172.Ferahlatıcı (sözlük) 173.Ferasetli (sözlük) 174.Fevkaladeli (sözlük) 175.Fikirli (sözlük) 176.Filozoflaşan (sözlük) 177.Fiyakalı (sözlük) 178.Füsunkâr (sözlük)</p>	<p>248.Faziletsiz (sözlük) 249.Feminist (sözlük) 250.Fenalık (sözlük) 251.Fesatlık (sözlük) 252.Fetişist (sözlük) 253.Fettanlaşmak (sözlük) 254.Fevrilik (sözlük) 255.Fırsatçı (sözlük) 256.Fısfıslamak (sözlük) 257.Fikirsizlik (sözlük) 258.Fingirdek (sözlük) 259.Fitneci (sözlük) 260.Fiyakasız (sözlük) 261.Fiyaskolu (sözlük)</p>	
<p>G</p> <p>179. Gabi (sözlük) 180.Gani gönüllü (sözlük) 181.Gayeli (sözlük) 182.Gayretli (sözlük) 183.Geçimli (sözlük) 184.Gelecekçi (sözlük) 185.Gelişimci (sözlük) 186.Geniş gönüllü (sözlük) 187.Geniş görüşlü (sözlük) 188.Geniş ufuklu (sözlük) 189.Geniş yürekli (sözlük) 190.Gerçekçi (sözlük) 191.Girişimci (sözlük) 192.Girişken (sözlük) 193.Girgin (sözlük) 194.Gönlü bol (sözlük) 195.Gönlü hoş (sözlük) 196.Gönlü tok (sözlük) 198.Gönlü zengin (sözlük) 199.Gönültaş (sözlük) 200.Girişimci (sözlük) 201.Gururlu (sözlük) 202.Görgülü (sözlük) 203.Görüşlü (sözlük) 204.Götürümlü (sözlük) 205.Göz alıcı (sözlük) 206.Güçlülük (sözlük)</p>	<p>262.Gaddarlık (sözlük) 263.Gadirlik (sözlük) 264.Gafillik (sözlük) 265.Gaflet (sözlük) 266.Gaiplik (sözlük) 267.Gamlı (sözlük) 268.Gammazlık (sözlük) 269.Gamsız (sözlük) 270.Gangasterlik (sözlük) 271.Garazkârlık (sözlük) 272.Gariplik (sözlük) 273.Gayesiz (sözlük) 274.Gayretsiz (sözlük) 275.Gayriahlâkî (sözlük) 276.Gayriciddî (sözlük) 277.Geçimsizlik (sözlük) 278.Gerçeküstücü (sözlük) 279.Gerginlik (sözlük) 280.Geri kalmış (sözlük) 281.Gerici (sözlük) 282.Geri Kafalı (sözlük) 283.Gerilimli (sözlük) 284.Gevezelik (sözlük) 285.Gevşek ağızlı (sözlük) 286.Gıybetçi (sözlük) 287.Gönlü dar (sözlük) 289.Gönlü kara (sözlük)</p>	<p>64.Gelenekçi (sözlük) 65.Gizemcilik (sözlük)</p>

<p>207.Gülmek (sözlük) 208.Gülümseyen (sözlük) 209.Güler yüzlü (sözlük) 210.Güncelleşen (sözlük) 211.Güngörmüş (sözlük) 212.Güvenilir (sözlük) 213.Güzel davranan (sözlük)</p>	<p>290.Gönlü yaralı (sözlük) 291.Gönülsüz (sözlük) 292.Gizlilik (sözlük) 293.Görgüsüz (sözlük) 294.Görmemezlik (sözlük) 295.Görmemiş (sözlük) 296.Görüştürsüz (sözlük) 297.Gösterişçi (sözlük) 298.Gözü kapalı (sözlük) 299.Gücenmek (sözlük) 300.Güçsüzlük (sözlük) 301.Günahkârlık (sözlük) 302.Gürültücü (sözlük) 303.Güvensizlik (sözlük)</p>	
<p>H</p> <p>214.Haberleşen (sözlük) 215.Hakikatli (sözlük) 216.Hâkimiyet (sözlük) 217.Haksever (sözlük) 218.Halkçı (sözlük) 219.Hamarat (sözlük) 220.Hamiyetli (sözlük) 221.Hanımlık (sözlük) 222.Hareketli (sözlük) 223.Harfîyen uyan (sözlük) 224.Hasret (sözlük) 225.Hassas (sözlük) 226.Hatasız (sözlük) 227.Hatırşinas (sözlük) 228.Havai (sözlük) 229.Havalı (sözlük) 230.Hayatîyetli (sözlük) 231.Hayırlı (sözlük) 232.Hayırperver (sözlük) 233.Hayranlık (sözlük) 234.Haysiyetli (sözlük) 235.Hayvan sever (sözlük) 236.Hazzeden (sözlük) 237.Hedefe yönelmiş (sözlük) 238.Hevesli (sözlük) 239.Hisli (sözlük) 240.Hoşgörölü (sözlük) 241.Hoşnut (sözlük) 242.Hoşsohbetli (sözlük) 243.Huylu (sözlük)</p>	<p>304.Habersizce (sözlük) 305.Hafiflik (sözlük) 306.Hahamlık (sözlük) 307.Hainlik (sözlük) 308.Hakaret etmek (sözlük) 309.Haksızlık (sözlük) 310.Halk yordakçısı (sözlük) 311.Halsizleşmek (sözlük) 312.Hamiyetsizlik (sözlük) 313.Hamlaşmak (sözlük) 314.Hantal (sözlük) 315.Hararetlik (sözlük) 316.Hareketsiz (sözlük) 317.Hasetlik (sözlük) 318.Haşarılık (sözlük) 319.Haşmetli (sözlük) 320.Hatalı (sözlük) 321.Hayâsızca (sözlük) 322.Haybecilik (sözlük) 323.Haydutluk (sözlük) 324.Hayıflanmak (sözlük) 325.Hayırsız (sözlük) 326.Haykırmak (sözlük) 327.Haylazlık (sözlük) 328.Haysiyetsiz (sözlük) 329.Haytalık (sözlük) 330.Hayvansı (sözlük) 331.Hazır cevap (sözlük) 332.Hercailik (sözlük)</p>	<p>66.Hayalci (sözlük) 67.Heybetli (sözlük) 68.Heyecanlı(sözlük) 69.Hırslı (sözlük)</p>

<p>244.Huzurlu (sözlük) 245.Hülyalaşan (sözlük) 246.Hümanist (sözlük) 247.Hünerli (sözlük) 248.Hürlük (sözlük) 249.Hürmetli (sözlük) 250.Hürriyetçi (sözlük) 251.Hürriyetperver (sözlük) 252.Hüzünlü (sözlük)</p>	<p>333.Hergelelik (sözlük) 334.Hesaplaşma (sözlük) 335.Hevessiz (sözlük) 336.Hımbıllık (sözlük) 337.Hırçınlık (sözlük) 338.Hırpalamak (sözlük) 339.Hıyanet (sözlük) 340.Hıyarlık (sözlük) 341.Hiddetli (sözlük) 342.Hilekârlık (sözlük) 343.Himayecilik (sözlük) 344.Himayesiz (sözlük) 345.Hinlik (sözlük) 346.Hippilik (sözlük) 347.Hortumlamak (sözlük) 348.Hokkabazlık (sözlük) 349.Horozlanma (sözlük) 350.Hoşgörüsüz (sözlük) 351.Hoşnutsuzluk (sözlük) 352.Hoyratlık (sözlük) 353.Hovardalık (sözlük) 354.Hödüklük (sözlük) 355.Huysuz (sözlük) 356.Huzursuzluk (sözlük) 357.Hücumcu (sözlük) 358.Hükmetmek (sözlük) 359.Hünersiz (sözlük) 360.Hürmetsiz (sözlük) 361.Hüsran (sözlük) 362.Hüsnükuruntu (sözlük)</p>	
<p>I 253.İlklaşan (sözlük) 254.İlımlı (sözlük) 255.İstirapsız (sözlük)</p>	<p>363.İkına tıkına (sözlük) 364.İkına sıkına (sözlük) 365.İraklaşma (sözlük)</p>	70.İsrarlı (sözlük)
<p>İ 256.İcatçı (sözlük) 257.İcraatçı (sözlük) 258.İçli dışlı (sözlük) 259.İçselleşen (sözlük) 260.İçten (sözlük) 261.İdareli (sözlük)</p>	<p>366.İblişçilik (sözlük) 367.İçe dönük (sözlük) 368.İçe kapanıklık (sözlük) 369.İçerlemek (sözlük) 370.İçicilik (sözlük) 371.İçlenmek (sözlük)</p>	<p>71.İçe yönelik (sözlük) 72.İç güdülü (sözlük) 73.İhtiraslı (sözlük) 74.İhtişamlı (sözlük)</p>

<p>262.İddialı (sözlük) 263.İdealist (sözlük) 264.İffetli (sözlük) 265.İhlâslı (sözlük) 266.İhtiyatlı (sözlük) 267.İlericilik (sözlük) 268.İleri görüşlü (sözlük) 269.İlgi Çekici (sözlük) 270.İlgili (sözlük) 272.İltifat eden (sözlük) 273.İnandırıcı (sözlük) 274.İnançlı (sözlük) 275.İnceleyici (sözlük) 276.İncelik (sözlük) 277.İnekleyen (sözlük) 278.İnsaflı (sözlük) 279.İnsancıl (sözlük) 280.İnsanlık (sözlük) 281.İnsanîyetli (sözlük) 282.İnkılâpçı (sözlük) 283.İradeli (sözlük) 284.İrdeleyen (sözlük) 285.İstekli (sözlük) 286.İstikrarlı (sözlük) 287.İstekli (sözlük) 288.İş birliççi (sözlük) 289.İşlevci (sözlük) 290.İştirakçi (sözlük) 291.İşveli (sözlük) 292.İtaatkâr (sözlük) 293. İtibarlı (sözlük) 294.İtimatlı (sözlük) 295.İtinâlı (sözlük) 296.İtirazsız (sözlük) 297.İyi huylu (sözlük) 298.İyi kalpli (sözlük) 299.İyi niyetli (sözlük) 300.İyimser (sözlük) 301.İyi yürekli (sözlük)</p>	<p>372.İçtenliksiz (sözlük) 373.İçten pazarlıklı (sözlük) 374.İdaresizlik (sözlük) 375.İddiasız (sözlük) 376.İdraksiz (sözlük) 377.İffetsiz (sözlük) 378.İftiracı (sözlük) 379.İğneleyici (sözlük) 380.İğrençlik (sözlük) 381.İhanet (sözlük) 382.İhmalkârlık (sözlük) 383.İhmalci (sözlük) 384.İkiyüzlülük (sözlük) 385.İlgisizlik (sözlük) 386.İlkelcilik (sözlük) 387.İnatçı (sözlük) 388.İnceleyici (sözlük) 389.İncelik (sözlük) 390.İnfazcı (sözlük) 391.İnkârcılık (sözlük) 392.İnsafsızlık (sözlük) 393.İntikamcı (sözlük) 394.İspiyoncu (sözlük) 395.İsrafçı (sözlük) 396.İsteksiz (sözlük) 397.İstikrarsız (sözlük) 398.İstilacı (sözlük) 399.İstismarlık (sözlük) 400.İsyankâr (sözlük) 401.İşgalci (sözlük) 402.İşgüzarlık (sözlük) 403.İşkenceci (sözlük) 404.İşlevsiz (sözlük) 405.İştahsız (sözlük) 406.İtaatsiz (sözlük) 407.İtibarsız (sözlük) 408.İticilik (sözlük) 409.İtimatsız (sözlük) 410.İtinâsız (sözlük) 411.İtirafçı (sözlük) 412.İtirazcı (sözlük)</p>	<p>75.İlginçlik (sözlük) 76.İmgecilik (sözlük) 77.İmrenmek (sözlük) 78.İptidai (sözlük) 79.İrtibatlı (sözlük) 80.İspatçı (sözlük) 81.İştahlı (sözlük)</p>
--	--	---

<p><u>K</u></p> <p>302.Kabahatsız (sözlük) 303.Kabiliyetli (sözlük) 304.Kafadar (sözlük) 305.Kahraman (sözlük) 306.Kalender (sözlük) 307.Kanaatkâr (sözlük) 308.Kandaş (sözlük) 309.Kanka (sözlük) 310.Kan kardeşliği (sözlük) 311.Kapasiteli (sözlük) 312.Kaprissiz (sözlük) 313.Karakterli (sözlük) 314.Kararlı (sözlük) 315.Kardeşçe (sözlük) 316.Kemalist (sözlük) 317.Kenetlenme (sözlük) 318.Kerem sahibi (sözlük) 319.Kıvançlı (sözlük) 320.Kıymetli (sözlük) 321.Kibar (sözlük) 322.Kişilikli (sözlük) 323.Kitapsever (sözlük) 324.Konuksever (sözlük) 325.Koruyucu (sözlük) 326.Kudretli (sözlük) 327.Kültürlü (sözlük)</p>	<p>413.Kaba (sözlük) 414.Kabadaylaşmak (sözlük) 415.Kabahatli (sözlük) 416.Kabalaşmak (sözlük) 417.Kabiliyetsiz (sözlük) 418.Kalpsiz (sözlük) 419.Kapasitesiz (sözlük) 420.Kaprisli (sözlük) 421.Karaktersiz (sözlük) 422.Karamsar (sözlük) 423.Katı yürekli (sözlük) 424.Kavgacı (sözlük) 425.Kaygılı (sözlük) 426.Kayırcı (sözlük) 427.Kayıtsız (sözlük) 428.Kaypaklık (sözlük) 429.Kaz kafalılık (sözlük) 430.Keçi inadı (sözlük) 431.Keçileşmek (sözlük) 432.Kederli (sözlük) 433.Kılıksızlık (sözlük) 434.Kırıcı (sözlük) 435.Kışkırtıcı (sözlük) 436.Kıymetsiz (sözlük) 437.Kızgınlık (sözlük) 438.Kincilik (sözlük) 439.Kirlilik (sözlük) 440.Kişiliksiz (sözlük) 441.Korkaklık (sözlük) 442.Korkunçlaşmak (sözlük) 443.Köpekleşmek (sözlük) 444.Kötümser (sözlük) 445.Kurguculuk (sözlük) 446.Kurnazlık (sözlük) 447.Kuruntulu (sözlük) 448.Kuş beyinli (sözlük) 449.Kuşkucu (sözlük) 450.Küçümsemek (sözlük) 451.Küfretmek (sözlük) 452.Kültürsüzlük (sözlük) 453.Küsmek (sözlük) 454.Küskünleşmek (sözlük) 455.Küstahlaşmak (sözlük)</p>	<p>82.Kadercı (sözlük) 83.Kalleşlik (sözlük) 84.Kalpazan (sözlük) 85.Karşı görüşlü (sözlük) 86.Kasıntılı (sözlük) 87.Kaygısız (sözlük) 88.Kedersiz (sözlük) 89.Kendi Halinde (sözlük) 90.Kılıbkılık (sözlük) 91.Kırılğan (sözlük) 92.Kıskançlık (sözlük) 93.Köylülük (sözlük) 94.Kuralcılık (sözlük) 95.Kuzulaşmak (sözlük)</p>
--	--	--

<p><u>L</u></p> <p>328.Laikleşen (sözlük) 329.Latifeci (sözlük) 330.Layık olan (sözlük) 331.Legalleşen (sözlük) 332.Liberalleşen (sözlük) 333.Lider (sözlük) 334.Liyakatli (sözlük)</p>	<p>456.Laçkalık (sözlük) 457.Lafazanlık (sözlük) 458.Laf ebeliği (sözlük) 459.Laubalileşmek (sözlük) 460.Lekelemek (sözlük) 461.Lekelenmek (sözlük) 462.Liyakatsiz (sözlük)</p>	<p>96.Lütüfkâr (sözlük)</p>
<p><u>M</u></p> <p>335.Maharetli (sözlük) 336.Mantıklı (sözlük) 337.Marifetli (sözlük) 338.Masum (sözlük) 339.Medeniyetçi (sözlük) 340.Meftun (sözlük) 341.Memleketçi (sözlük) 342.Merhabalaşan (sözlük) 343.Merhametli (sözlük) 344.Mert (sözlük) 345.Metanetli (sözlük) 346.Metheden (sözlük) 347.Milletleşen (sözlük) 348.Millileşen (sözlük) 349.Milliyetçi (sözlük) 350.Milliyetperver (sözlük) 351.Milletseverlik (sözlük) 352.Minnettar (sözlük) 353.Misafirperver (sözlük) 354.Mizahçı (sözlük) 355.Modernleşen (sözlük) 356.Muasırlaşan (sözlük) 357.Mumyalaşan (sözlük) 358.Mutluluk (sözlük)</p>	<p>463.Maddileşmek (sözlük) 464.Madiklemek (sözlük) 465.Madrabazlık (sözlük) 466.Maganda (sözlük) 467.Mahvetmek (sözlük) 468.Malumatsızlık (sözlük) 469.Mantıksızlık (sözlük) 470.Manyaklaşmak (sözlük) 471.Maskaralık (sözlük) 472.Maymunlaşmak (sözlük) 473.Mecburiyetlik (sözlük) 474.Mendeburluk (sözlük) 475.Menfaatçilik (sözlük) 476.Mesafeli (sözlük) 477.Mesuliyetli (sözlük) 478.Meşin suratlı (sözlük) 479.Mırıldanmak (sözlük)</p>	<p>97.Maceracılık (sözlük) 98.Maceraperest (sözlük) 99.Magazinleşmek (sözlük) 100.Mağrurluk (sözlük) 101.Mahcupluk (sözlük) 102.Mahmurluk (sözlük) 103.Mahzunlaşmak (sözlük) 104.Marjinalleşmek (sözlük) 105.Masalcılık (sözlük) 106.Mazlumluk (sözlük) 107.Mecnunca (sözlük) 108.Meraklılık (sözlük) 109.Meşhurluk (sözlük) 110.Mukaddesat (sözlük) 111.Muzipleşmek (sözlük)</p>

<p>359.Muvaffakiyet (sözlük) 360.Mühimseyen (sözlük) 361.Mükâfatlandırın (sözlük) 362.Mükemmel (sözlük) 363.Mürüvvetli (sözlük) 364.Müsamahalı (sözlük) 365.Müspetli (sözlük) 366.Müzikseverli (sözlük) 367.Müzminleşen (sözlük)</p>	<p>480.Mıymıntılık (sözlük) 481.Mızıkçılık (sözlük) 482.Mızızlık (sözlük) 483.Mikroplaşmak (sözlük) 484.Militanlaşmak (sözlük) 485.Mimlenmek (sözlük) 486.Miskinlik (sözlük) 487.Monotonlaşmak (sözlük) 488.Muhafazakârlık (sözlük) 489.Mutsuzluk (sözlük) 490.Muvaffakiyetsizlik (sözlük) 491.Muzırlaşmak (sözlük) 492.Mübalağacılık (sözlük) 493.Mühimsemezlik (sözlük) 494.Münakaşa etmek (sözlük) 495.Münasebetsizlik (sözlük) 496.Mürüvetsizlik (sözlük) 497.Müsamahasızlık (sözlük) 498.Müsriflik (sözlük) 499.Müstehcenlik (sözlük) 500.Müşkülleşmek (sözlük)</p>	<p>112.Nasihatçilik (sözlük) 113.Nazlılık (sözlük) 114.Nüktecilik (sözlük)</p> <p>115. Otoriteli (sözlük)</p>
---	---	---

<p>N</p> <p>368. Namuslu (sözlük) 369. Nazik (sözlük) 370. Neşelenen (sözlük) 371. Nezaketli (sözlük)</p>	<p>501. Nadanlık (sözlük) 502. Nadim olmak (sözlük) 503. Namertlik (sözlük) 504. Nankörlük (sözlük) 505. Nemrutlaşmak (sözlük) 506. Nezaketsizlik (sözlük) 507. Nispetçi (sözlük) 508. Numaracılık (sözlük)</p>	
<p>O</p> <p>372. Objektif (sözlük) 373. Olumlu (sözlük) 374. Olgunlaşan (sözlük) 375. Omuzlayan (sözlük) 376. Onurlu (sözlük) 377. Orijinal (sözlük) 378. Ortaklaşan (sözlük) 379. Oturaklı (sözlük)</p>	<p>509. Oburluk (sözlük) 510. Onursuzluk (sözlük) 511. Otlanmak (sözlük) 512. Oyalayıcılık (sözlük) 513. Oynaklık (sözlük) 514. Oyunbozanlık (sözlük)</p>	
<p>Ö</p> <p>380. Öğütçü (sözlük) 381. Ölçülü (sözlük) 382. Öncü (sözlük) 383. Önemseyen (sözlük) 384. Öngörülü (sözlük) 385. Öven (sözlük) 386. Özel girişimci (sözlük) 387. Özelleşen (sözlük) 388. Özenen (sözlük) 389. Özenilen (sözlük)</p>	<p>515. Öçlü (sözlük) 516. Öfkeli (sözlük) 517. Öküzlük (sözlük) 518. Ölçsüzlük (sözlük) 519. Önemsememek (sözlük) 520. Ön yargılı (sözlük) 521. Özensizlik (sözlük) 522. Özenticilik (sözlük)</p>	<p>116. Öbekleşmek (sözlük) 117. Ön seçici (sözlük) 118. Önsellik (sözlük) 119. Önsezili (sözlük) 120. Övgücülük (sözlük) 121. Övünmek (sözlük) 122. Öykünmecilik (sözlük) 123. Özdeşleşmek (sözlük) 124. Özlemlili (sözlük)</p>

<p>390.Özgeci (sözlük) 391.Özerkleşen (sözlük) 392.Özgülü (sözlük) 393.Özgün (sözlük) 394.Özgürleşen (sözlük) 395.Öz güvenli (sözlük) 396.Özleşen (sözlük) 397.Öznelci (sözlük) 398.Öz saygılı (sözlük) 399.Özsever (sözlük) 400.Özümseyen (sözlük) 401.Özverili (sözlük) 402.Özgürlükçü (sözlük)</p>		
<p>P</p>	<p>523.Paçavralaşmak (sözlük) 524.Palavracılık (sözlük) 525.Palyaçoluk (sözlük) 526.Panikataklık (sözlük) 527.Papağanlık (sözlük) 528.Paracılık (sözlük) 529.Paranoyak (sözlük) 530.Parazitlenmek (sözlük) 531.Pasaklılık (sözlük) 532.Pasiflik (sözlük) 533.Patavatsızlık (sözlük) 534.Pek başlı (sözlük) 535.Perişanlık (sözlük) 536.Pısrıklık (sözlük) 537.Pimpiriklik (sözlük) 538.Pineklemek (sözlük) 539.Pislemek (sözlük) 540.Pisboğazlık (sözlük) 541.Pişkinlik (sözlük) 542.Pişmanlık (sözlük) 543.Problemlili (sözlük)</p>	<p>125.Pervasızlık (sözlük)</p>
<p>R</p>	<p>544.Robotlaşmak (sözlük) 545.Rolcülük (sözlük) 546.Ruhsuzlaşmak (sözlük) 547.Riyakârlık (sözlük)</p>	<p>126. Rakiplik (sözlük) 127.Realist olmak (sözlük)</p>
<p>411.Rabıtalı (sözlük) 412.Radikalleşen (sözlük) 413.Rahat (sözlük) 414.Refahlı (sözlük) 415.Reformcu (sözlük) 416.Riayetkâr (sözlük) 417.Ricacı (sözlük) 418.Rikkatli (sözlük)</p>		

<p>419.Romantik (sözlük)</p> <p>S</p> <p>420.Saadetli (sözlük) 421.Sabırlı (sözlük) 422.Sadakatli (sözlük) 423.Sadık (sözlük) 424.Sağ eğilimli (sözlük) 425.Sağgörülü (sözlük) 426.Sağlamcı (sözlük) 427.Sağlayıcı (sözlük) 428.Sahileşen (sözlük) 429.Sahiplenen (sözlük) 430.Sahipli (sözlük) 431.Sakıncasız (sözlük) 432.Sakin (sözlük) 433.Salim (sözlük) 434.Samimi (sözlük) 435.Sanatkâr (sözlük) 436.Sargın (sözlük) 437.Saydam (sözlük) 438.Saygılı (sözlük) 439.Sebatkâr (sözlük) 440.Seciyeli (sözlük) 441.Seçici (sözlük) 442.Seçkin (sözlük) 443.Selim (sözlük) 444.Sedalı (sözlük) 445.Selamlayan (sözlük) 446.Selekli (sözlük) 448.Sempatik (sözlük) 449.Serinkanlı (sözlük) 450.Sermest (sözlük) 451.Sessiz (sözlük) 452.Sevdalı (sözlük) 453.Sevecen (sözlük) 454.Sevimli (sözlük) 455.Sevinçli (sözlük) 456.Seviyeli (sözlük) 457.Seven (sözlük) 458.Sıcakkanlı (sözlük)</p>	<p>548.Sabırsızlık (sözlük) 549.Sabit Fikirli (sözlük) 550.Saçmalık (sözlük) 551.Sadakatsizlik (sözlük) 552.Sadistlik (sözlük) 553.Safsatacılık (sözlük) 554.Sağgörüsüzlük (sözlük) 555.Sahipsizlik (sözlük) 556.Sahtecilik (sözlük) 557.Sahtelik (sözlük) 558.Sakıncalı (sözlük) 559.Sakınganlık (sözlük) 560.Sahtekârlık (sözlük) 561.Salaklaşmak (sözlük) 562.Saldırganlık (sözlük) 563.Sallapatılık (sözlük) 564.Saltanatçılık (sözlük) 565.Samimiyetsizlik (sözlük) 566.Sancılı (sözlük) 567.Sapıklık (sözlük) 568.Sapıtmak (sözlük) 569.Saplantılı (sözlük) 570.Saptırcılık (sözlük) 571.Sarkıntılık (sözlük) 572.Satanistlik (sözlük) 573.Savaşçılık (sözlük) 574.Savmacılık (sözlük) 575.Savunmasızlık (sözlük) 576.Savurganlık (sözlük) 577.Saydamsızlık (sözlük) 578.Saygısızlık (sözlük)</p>	<p>128.Saflık (sözlük) 129.Savunmalık (sözlük) 130.Savunuculuk (sözlük) 131.Senli beni (sözlük) 132.Serbestlik (sözlük) 133.Sergüzeşt (sözlük) 134.Sertüvencilik (sözlük) 135.Sezginlik (sözlük) 136.Sınırsızlık (sözlük) 137.Sübjektiflik (sözlük) 138.Suskunluk (sözlük) 139.Sükunetli (sözlük) 140.Süslü püslü (sözlük) 141.Süssüzlük (sözlük)</p>
---	---	--

<p>459.Sıcak (sözlük) 460.Sıcak kalpli (sözlük) 461.Sıkı ağızlı (sözlük) 462.Sıkı fıkı (sözlük) 463.Sırdaş (sözlük) 465.Sinirsizlik (sözlük) 466.Sistemli (sözlük) 467.Sokulgan (sözlük) 468.Sorumlu (sözlük) 469.Sosyalleşen (sözlük) 470.Sözüne sahip (sözlük) 471.Sporsever (sözlük) 472.Sulhsever (sözlük)</p>	<p>579.Sebatsızlık (sözlük) 580.Seciyesiz (sözlük) 581.Selamsız sabahsız (sözlük) 582.Serkeşlik (sözlük) 583.Sersemlik (sözlük) 584.Serserilik (sözlük) 585.Sertlik (sözlük) 586.Sevimsizlik (sözlük) 587.Sevinçsiz (sözlük) 588.Seviyesizlik (sözlük) 589.Sıkıcılık (sözlük) 590.Sıkılganlık (sözlük) 591.Sıkıntılı (sözlük) 592.Sıradanlık (sözlük) 593.Sırtkanlık (sözlük) 594.Sırnaşıklık (sözlük) 595.Sinirlilik (sözlük) 596.Sistemsizlik (sözlük) 597.Sivri dillilik (sözlük) 598.Sivrilik (sözlük) 599.Soğukkanlılık (sözlük) 600.Soğukluk (sözlük) 601.Solgunlaşmak (sözlük) 602.Somurtkanlık (sözlük) 603.Sorumsuzluk (sözlük) 604.Soysuzluk (sözlük) 605.Soytarılık (sözlük) 606.Sözünü bilmez (sözlük) 607.Standartlık (sözlük) 608.Suçluluk (sözlük) 609.Sulu gözlü (sözlük) 610.Sululuk (sözlük) 611.Surathlık (sözlük) 612.Suratsızlık (sözlük)</p>	
--	---	--

<p>S</p> <p>473.Şahsiyetli (sözlük) 474.Şaibesiz (sözlük) 475.Şakacı (sözlük) 476.Şakalaşan (sözlük) 477.Şanlı şöhretli (sözlük) 478.Şanslı (sözlük) 479.Şefkatli (sözlük) 480.Şehvetli (sözlük) 481.Şenlikli (sözlük) 482.Şerefli (sözlük) 483.Şevkli (sözlük) 484.Şirinlik (sözlük) 485.Şuurlu (sözlük)</p>	<p>613.Şahsiyetsizlik (sözlük) 614.Şaibeli (sözlük) 615.Şaklabanlık (sözlük) 616.Şamatacılık (sözlük) 617.Şanssızlık (sözlük) 618.Şantajcılık (sözlük) 619.Şapşalak (sözlük) 620.Şarlatanlık (sözlük) 623.Şerefsizlik (sözlük) 624.Şevksizlik (sözlük) 625.Şeytanlık (sözlük) 626.Şımarıklık (sözlük) 627.Şiddetli (sözlük) 628.Şikâyetçilik (sözlük) 629.Şuursuzluk (sözlük) 630.Şüphecilik (sözlük)</p>	<p>142.Şaşkınlık (sözlük) 143.Şebeklik (sözlük)</p>
<p>T</p> <p>486.Tabii (sözlük) 487.Takıntılı (sözlük) 488.Tamamlayıcı 489.Tarafsız (sözlük) 490.Tasvirici (sözlük) 491.Tatlı dilli olan (sözlük) 492.Tathlılaşan (sözlük) 493.Tatminkâr (sözlük) 494.Tecrübeli (sözlük) 495.Tedarikli (sözlük) 496.Tedbirli (sözlük) 497.Telaşsız (sözlük) 498.Temiz (sözlük) 499.Temkinli (sözlük) 500.Temsilci (sözlük) 501.Terbiyeli (sözlük) 502.Tertipli (sözlük) 503.Tertemiz (sözlük) 504.Titizlik (sözlük) 505.Tokgözlü (sözlük) 506.Tok sözlü (sözlük) 507.Toplumcu (sözlük) 508.Toplumsallaşmış (sözlük)</p>	<p>631.Tahripkâr (sözlük) 632.Takıntılı (sözlük) 633.Taklitçilik (sözlük) 634.Takmazlık (sözlük) 635.Tamahkâr (sözlük) 636.Tarafılılık (sözlük) 637.Tasalı (sözlük) 638.Taşkınlık (sözlük) 639.Taş kalpli (sözlük) 640.Taşra ağızlı (sözlük) 641.Taş yüreklilik (sözlük) 642.Tatsızlaşmak (sözlük) 643.Tavır almak (sözlük) 644.Tavizcilik (sözlük) 645.Tecrübesiz (sözlük) 646.Tedariksiz (sözlük) 647.Tedbirsizlik (sözlük) 648.Tedirginlik (sözlük) 649.Tek bencilik (sözlük) 650.Tek düzelik (sözlük) 651.Tek taraflılık (sözlük) 652.Tek yanlılık (sözlük) 653.Tek yönlülük (sözlük) 654.Telaşlı (sözlük) 655.Tembellik (sözlük)</p>	<p>144.Tahmincilik (sözlük) 145.Tartışmacılık (sözlük) 146.Tasasızlık (sözlük) 147.Tenkitçilik (sözlük) 148.Tepkili (sözlük) 150.Tereddütlü (sözlük)</p>

<p>509.Tövbekâr (sözlük) 510.Tutarlı (sözlük) 511.Tutkulu (sözlük) 512.Tutumlu (sözlük) 513.Türkçü (sözlük)</p>	<p>656.Temkinsizlik (sözlük) 657.Terbiyesiz (sözlük) 658.Terslik (sözlük) 659.Tertipsizlik (sözlük) 670.Teşircilik (sözlük) 671.Tiksindiricilik (sözlük) 672.Tilkileşmek (sözlük) 673.Tipik (sözlük) 674.Tiryakilik (sözlük) 675.Tokatlamak (sözlük) 676.Trajikleşmek (sözlük) 677.Tuhaflaşmak (sözlük) 678.Tutarsızlık (sözlük) 679.Tutkusuz (sözlük) 680.Tutuculuk (sözlük) 681.Tuzakçılık (sözlük) 682.Tükenmişlik (sözlük)</p>	
<p>U</p> <p>515.Uğraşıcı (sözlük) 516.Ulema (sözlük) 517.Ulussever (sözlük) 518.Umursayan (sözlük) 519.Umutlu (sözlük) 520.Upuslu (sözlük) 521.Uşçu (sözlük) 522.Uslanmış (sözlük) 523.Uslu (sözlük) 524.Usta (sözlük) 525.Utkulu (sözlük) 526.Uyanık (sözlük) 527.Uyarıcı (sözlük) 528.Uygar (sözlük) 529.Uygun (sözlük) 530.Uysal (sözlük) 531.Uyumlu (sözlük) 532.Uyuşan (sözlük) 533.Uzlaşıcı (sözlük) 534.Uzlaşmacı (sözlük)</p>	<p>683.Uçarılık (sözlük) 684.Ukalalılık (sözlük) 685.Umarsızlık (sözlük) 686.Umursamazlık (sözlük) 687.Umutsuzluk (sözlük) 688.Unutkanlık (sözlük) 689.Usanmak (sözlük) 690.Usançlık (sözlük) 691.Usandırmak (sözlük) 692.Utanmaz (sözlük) 693.Uydurmacılık (sözlük) 694.Uydurukçuluk (sözlük) 695.Uygunsuzluk (sözlük) 696.Uykuculuk (sözlük) 697.Uykusuzluk (sözlük) 698.Uyumsuzluk (sözlük) 699.Uyurgezerlik</p>	<p>151.Umutlandırmak (sözlük) 152.Utangaçlık (sözlük)</p>

<p>Ü</p> <p>535.Üleşilmek (sözlük) 536.Ülfet etmek (sözlük) 537.Ülkücülük (sözlük) 538.Ümitlenmek (sözlük) 539.Üreticilik (sözlük) 540.Üretkenlik (sözlük) 541.Üsluplu (sözlük) 542.Üstatlık (sözlük) 543.Üstlenmek (sözlük)</p>	<p>(sözlük) 700.Uyuşmazlık (sözlük) 701.Uyuşuk (sözlük) 702.Uyuzlaşmak (sözlük) 703.Uzak görüşlülük (sözlük) 704.Uzlaşmaz (sözlük)</p> <p>705.Üçkâğıtçılık (sözlük) 706.Üfürükçülük (sözlük) 708.Ümitsizlik (sözlük) 709.Ürkeklik (sözlük) 710.Ürkütücülük (sözlük) 711.Üslupsuzluk (sözlük) 712.Üstelemek (sözlük) 713.Üşengeçlik (sözlük) 714.Üşüşmek (sözlük) 715.Üşütük (sözlük) 716.Ütopyacılık (sözlük) 717.Üzgünlük (sözlük) 718.Üzülmek (sözlük) 719.Üzüntülü (sözlük)</p>	<p>153.Üstünlük (sözlük) 154.Üstün zekâlılık (sözlük) 155.Üşüme (sözlük)</p>
<p>V</p> <p>544.Vaadini tutmak (sözlük) 545.Vakarlı (sözlük) 546.Vakitli (sözlük) 547.Vasıflılık (sözlük) 548.Vatanseverlik (sözlük) 549.Vefalılık (sözlük) 550.Vicdanlılık (sözlük) 551.Vukufu (sözlük)</p>	<p>720.Vahşilik (sözlük) 721.Vahvahanmak (sözlük) 722.Vakarsız (sözlük) 723.Vakitsiz (sözlük) 724.Vakvaklamak (sözlük) 725.Varyemezlik (sözlük) 726.Vasıfsızlık (sözlük) 727.Vatan hainliği</p>	<p>156.Vaaz vermek (sözlük) 157.Vedalaşmak (sözlük)</p>

<p>Y</p> <p>552.Yahşilik (sözlük) 553.Yakınlık (sözlük) 554.Yakınlaşmak (sözlük) 555.Yakınmak (sözlük) 556.Yakışık (sözlük) 557.Yakıştırmak (sözlük) 558.Yaklaşmak (sözlük) 559.Yansırlık (sözlük) 560.Yapıcılık (sözlük) 561.Yapyakın (sözlük) 562.Yararcılık (sözlük) 563.Yararlı (sözlük) 564.Yaraşmak (sözlük) 565.Yaratıcılık (sözlük) 566.Yardımlaşmak (sözlük) 567.Yardımseverlik (sözlük) 568.Yatıştırarak (sözlük) 569.Yatkinlik (sözlük) 570.Yavuzluk (sözlük)</p>	<p>(sözlük) 728.Vefasızlık (sözlük) 729.Velveleci (sözlük) 730.Verimsizlik (sözlük) 731.Veriştirmek (sözlük) 732.Vesveseli (sözlük) 733.Vıcıklık (sözlük) 734.Vırvırcılık (sözlük) 735.Vicdansızlık (sözlük) 736.Viyaklamak (sözlük) 737.Vukufsuzluk (sözlük) 738.Vurdumduymazlık (sözlük) 739.Vurgunculuk (sözlük) 740.Vuruculuk (sözlük) 741.Vuruşkanlık (sözlük) 742.Vuzuhsuzluk (sözlük) 743.Yabancılaşmak (sözlük) 744.Yabancılık (sözlük) 745.Yabanıllaşmak (sözlük) 746.Yabanıllık (sözlük) 747.Yabanilik (sözlük) 748.Yadırgamak (sözlük) 749.Yadsımak (sözlük) 750.Yağcılık etmek (sözlük) 751.Yağdanlık (sözlük) 752.Yağlık (sözlük) 753.Yağlamak (sözlük) 754.Yağmacılık (sözlük) 755.Yakarış (sözlük) 756.Yakıcılık (sözlük) 757.Yakışksız (sözlük) 758.Yalakalık (sözlük) 759.Yalancılık (sözlük) 760.Yalçınlaşmak (sözlük) 761.Yalpaklık (sözlük) 762.Yaltaklık (sözlük) 763.Yalvarmak (sözlük)</p>	<p>158.Yalnızlık (sözlük) 159.Yanaşmak (sözlük) 160.Yanılgı (sözlük) 161.Yüzleşmek (sözlük)</p>
--	--	--

<p>571.Yazışmak (sözlük) 572.Yenicilik (sözlük) 573.Yeni eleştiricilik (sözlük) 574.Yeni izlenimcilik (sözlük) 575.Yenilemek (sözlük) 576.Yeteneklilik (sözlük) 577.Yeterlilik (sözlük) 578.Yetingenlik (sözlük) 579.Yetişkinlik (sözlük) 580.Yetkinleşmek (sözlük) 581.Yılmazlık (sözlük) 582.Yiğitlik (sözlük) 583.Yitiklik (sözlük) 584.Yobazlık (sözlük) 585.Yoldaşlık (sözlük) 586.Yordamlı (sözlük) 587.Yorumlamak (sözlük) 588.Yönelmek (sözlük) 589.Yöneticilik (sözlük) 590.Yönlü (sözlük) 591.Yönlendirici (sözlük) 592.Yöntemlilik (sözlük) 593.Yöreselleşmek (sözlük) 594.Yufka yürekli (sözlük) 595.Yumuşaklık (sözlük) 596.Yumuşak yüzlülük (sözlük) 597.Yurtseverlik (sözlük) 598.Yücelik (sözlük) 599.Yüceltmek (sözlük) 600.Yüreklilik (sözlük)</p> <p>601.Yüreklendirmek (sözlük)</p>	<p>764.Yamanmak (sözlük) 765.Yamukluk (sözlük) 766.Yamyamlık (sözlük) 767.Yanardöner (sözlük) 768.Yana yakıla (sözlük) 769.Yancılık (sözlük) 770.Yandaşlık (sözlük) 771.Yanılmak (sözlük) 772.Yanıltmacı (sözlük) 773.Yankesicilik (sözlük) 774.Yanlılık (sözlük) 775.Yanlışlık (sözlük) 776.Yapaylık (sözlük) 777.Yapışıklık (sözlük) 778.Yapışkanlık (sözlük) 779.Yapmacık (sözlük) 780.Yaramazlık (sözlük) 781.Yaranmak (sözlük) 782.Yardakçılık (sözlük) 783.Yargıcılık (sözlük) 784.Yasakçılık (sözlük) 785.Yataklık (sözlük) 786.Yavanlık (sözlük) 787.Yaygaracılık (sözlük) 788.Yazgıcılık (sözlük) 789.Yazıklanmak (sözlük) 790.Yeltenmek (sözlük) 791.Yenilmek (sözlük) 792.Yergicilik (sözlük) 793.Yerli yersiz (sözlük) 794.Yermek (sözlük) 795.Yersizlik (sözlük) 796.Yetkisizlik (sözlük) 797.Yıkıcılık (sözlük) 798.Yıkkınlık (sözlük) 799.Yılışıklık (sözlük) 800.Yılgnlık (sözlük) 801.Yılışmak (sözlük) 802.Yıpratıcılık (sözlük) 803.Yırtıklık (sözlük) 804.Yoksunluk (sözlük) 805.Yolsuzluk (sözlük) 806.Yorgunluk (sözlük) 807.Yozlaşmak (sözlük) 808.Yorulmak (sözlük) 809.Yozluk (sözlük) 810.Yöntemsizlik (sözlük) 811.Yuhalamak (sözlük)</p>	
--	---	--

<p><u>Z</u></p> <p>602.Zahmetli (sözlük) 603.Zariflik (sözlük) 604.Zararsızlık (sözlük) 605.Zekâhlık (sözlük) 606.Zevkli (sözlük) 607.Zıvanasız (sözlük) 608.Zibidilik (sözlük) 609.Zindelik (sözlük) 610.Ziyaretçilik (sözlük)</p>	<p>812.Yuları eksik (sözlük) 813.Yutturmak (sözlük) 814.Yüreksizlik (sözlük) 815.Yüze gülücülük (sözlük) 816.Yüzeysellik (sözlük) 817.Yüzgöz (sözlük) 818.Yüzsüzleşme (sözlük)</p> <p>788.Zahmetsiz (sözlük) 789.Zalimlik (sözlük) 790.Zararlı (sözlük) 791.Zehretmek (sözlük) 792.Zekâsızlık (sözlük) 793.Zevksizlik (sözlük) 794.Zevzeklik (sözlük) 795.Zıbarmak (sözlük) 796.Zıhlanmak (sözlük) 797.Zıkkımlanmak (sözlük) 798.Zırıldamak (sözlük) 799.Zırvalamak (sözlük) 800.Zıtlaşmak (sözlük) 801.Zirzopluk (sözlük) 802.Ziyankârlık (sözlük) 803.Zorbalık (sözlük) 804.Zulmetmek (sözlük) 805.Züppeleşmek (sözlük)</p>	<p>162.Zavallılık (sözlük)</p>
--	--	--------------------------------